KRIŽ KRAŽ

Mihaela Knez, Matej Klemen, Tjaša Alič, Damjana Kern

PRIROČNIK ZA UČITELJE

KAZALO

0	UVOD	3
1	JAZ IN MOJA DRUŽINA	10
2	ŠTEVILKE	20
3	BARVE	31
4	ŠOLSKE POTREBŠČINE	35
5	OBLIKE	45
6	IGRAČE	53
7	KAJ DELAM?	60
8	SADJE IN ZELENJAVA	66
9	HRANA IN PIJAČA	75
10	OBLAČILA	86
11	HIŠA	93
12	ŽIVALI	101

UVOD

KOMU JE UČBENIK NAMENJEN?

Učbenik Križ kraž je učno gradivo za začetno učenje slovenščine kot drugega in tujega jezika. Namenjeno je otrokom, starim 5 in 6 let, ki še niso opismenjeni oz. so na začetku procesa opismenjevanja in se z učenjem slovenščine prvič srečujejo v vrtcih in osnovnih šolah v Sloveniji in zamejstvu ali pa se slovenščino učijo pri dopolnilnem pouku slovenščine in v sobotnih šolah v zdomstvu in izseljenstvu. Uporabljati ga je mogoče tudi z nekoliko mlajšimi ali starejšimi otroki, vendar mora učitelj v tem primeru dejavnosti v gradivu prilagoditi – pri mlajših otrocih, npr. štiriletnikih, omejiti število naenkrat obravnavanih besed in vzorcev, pri starejših otrocih, npr. sedemletnikih, pa dodati dejavnosti za pisanje. V priročniku učeče se otroke vseskozi naslavljamo z enotnim izrazom učenec, čeprav imamo v mislih tako predšolske kot šolske otroke, vzgojiteljice in vzgojitelje ter učiteljice in učitelje pa z izrazom učitelj. Učbenik je nastajal na tečajih slovenščine za otroke in učence priseljence, ki smo jih v okviru projekta Uspešno vključevanje otrok, učencev in dijakov migrantov v VIZ pripravili na Centru za slovenščino kot drugi in tuji jezik, v šolskem letu 2014/2015 pa je bil testiran tudi pri pouku učencev Dvojezične ljudske šole Šentjakob v Rožu.

Učbenik sestavljajo mapa s pregradnimi kartoni, ki predstavljajo naslovnico vsake enote; snopič delovnih listov, ki jih učenci, ko jih rešijo, vstavijo k pripadajoči naslovnici; in zgoščenka, na kateri so posnetki ključnega besedišča in besedil. Učbenik zaokrožuje tudi i-gradivo, namenjeno utrjevanju učne snovi pri pouku ali doma. Dostopno je na spletni strani www.centerslo.net/krizkraz.

VSEBINA

Učbenik obsega 12 enot oz. tem. V njih je predstavljena predmetnost, s katero se učenci srečujejo vsak dan. Teme se med seboj povezujejo in nadgrajujejo. V njih se učenci seznanijo z osnovnim besediščem in izbranimi sporazumevalnimi vzorci. Čeprav je ob vsaki temi smiselno in stopnjevano nanizanih od šest do trinajst dejavnosti, ni mišljeno, da bi vse zaporedno izvedli pri trenutno obravnavani enoti, ampak **postopno v koncentričnih krogih**: učence najprej seznanimo z besediščem in lažjimi sporazumevalnimi vzorci posameznih enot, kasneje pa se z dodajanjem težjih vzorcev in tudi novega besedišča k enotam ponovno vračamo. **Smiselno je, da učitelj, še preden se loti poučevanja, priročnik prebere v celoti, saj bo tako dobil boljšo predstavo, kaj vse ponujajo posamezne enote in kje so stične točke predstavljenih vsebin.**

Obseg časa, v katerem naj bi učenci predelali učbenik in usvojili predlagane vsebine, se glede na prvi jezik učencev in okoliščine izvedbe pouka lahko zelo razlikuje. Gradivo je možno predelati v **najmanj 80 urah** pri govorcih bližnjih slovanskih jezikov, če pouk poteka vsak dan oz. zelo pogosto, drugi govorci pa bodo za to potrebovali bistveno več časa.

Raven znanja slovenščine, ki naj bi jo učenci dosegli, ko so usvojili posamezne dejavnosti iz gradiva, večinoma ustreza opisnikom **na ravni A1** (prim. Evropski jezikovni listovnik za osnovnošolce od 6 do 10 let, MIZŠ). To pomeni, da učenci razumejo posamezne besede in besedne zveze, ki jih pogosto slišijo pri vsakodnevnem pogovoru, npr. osnovna navodila za pouk, poimenovanja za barve in številke, za oblačila, ki jih nosijo, predmete, ki jih uporabljajo (npr. šolske potrebščine in igrače), hrano in pijačo, domače živali, ki so pogosto predstavljene v otroških slikanicah, in ključna poimenovanja za rutinske dejavnosti (npr. *jem*, *pijem*, *poslušam*, *rišem* …) ter družinske člane. Razumejo tudi kratke pesmi in izštevanke. Prav tako znajo našteto poimenovati, se predstaviti in pozdraviti, predmete preprosto opisati (npr. povedati barvo, obliko predmeta), povedati, kaj imajo, kaj vidijo, kaj radi jejo, nosijo, delajo, katera je njihova najljubša žival, kaj želijo in potrebujejo. Znajo sodelovati v zelo preprostem pogovoru (v obliki preprostih vprašanj in kratkih odgovorov) o temah, obravnavanih v učbeniku, in povedati oz. zapeti pesem ali izštevanko, ki so se jo naučili pri pouku.

ZGRADBA ENOTE

Naslovnica

Vsaka enota je sestavljena iz **pregradnega kartona oz. naslovnice**, na kateri je na kompleksni sliki predstavljeno v njej obravnavano besedišče. Slikam so dodani tudi zapisi besed. Nekateri učenci so jih v tej starosti namreč že zmožni prebrati oz. znajo posamezne besede tudi že zapisati. Naše izkušnje kažejo, da je učencem pri učenju v pomoč, če se čim prej seznanijo tudi z grafično podobo besed. Zapisano besedišče je lahko v pomoč tudi staršem, ki želijo otroku pri učenju pomagati doma, še posebej, če so tudi sami pri učenju slovenščine začetniki.

Slovarska stran

Naslovnici sledi t. i. **slovarska stran**. Na njej je s posameznimi slikami prikazano izbrano besedišče enote. Uporabimo jo lahko na različne načine. Pri učencih, ki že znajo malo pisati ali imajo željo po pisanju, jo lahko uporabimo kot delovni list za pisanje. S pomočjo zapisov na naslovnici učenci pod posamezne sličice prepišejo oz. prerišejo posamezne besede. Prostor za besede ni eksplicitno označen. Nekateri učenci potrebujejo za zapis besed še zelo veliko prostora, zato predlagamo, da v tem primeru besede izmenjaje zapisujejo pod ali nad črto, ki razmejuje posamezne vrstice sličic. Druga možna dejavnost je, da učitelj naključno kliče predmete, predstavljene na slovarskem listu, učenci pa jih morajo pokazati. Slovarska stran je lahko tudi podlaga za igro s kocko, še posebej, kadar gre za individualni pouk ali pouk z zelo majhnim številom učencev. Učenci mečejo kocko in se s figuricami smiselno premikajo po okvirčkih s predmeti ter jih poimenujejo ali pa besede uporabijo v svojih povedih (prim. poglavje Skupne dejavnosti, dejavnost 4). Vsak slovar ima posnetek, s pomočjo katerega lahko učenci doma besede poslušajo, ponavljajo in se jih samostojno učijo.

Delovni listi

Sledijo **delovni listi**, ki jih učenci po navadi rešijo ob zaključku neke dejavnosti. Namen delovnih listov je, da se učenci ob njih čim dlje pomudijo in poimenovanja za narisane predmete čim večkrat uporabijo v svojih povedih. Reševanje delovnih listov poteka po navadi po konverzacijskih, gibalnih, skupinskih dejavnostih, ki zahtevajo od otrok nenehno sledenje, prilagajanje in vztrajanje v tempu skupine, pri individualnem reševanju delovnih listov pa se lahko umirijo, si vzamejo čas za premislek in hitrost reševanja prilagodijo svojim zmožnostim. Za učitelja je to priložnost, da hodi od učenca do učenca in se vsakemu posebej posveti: povpraša jih po besedah in sporazumevalnih vzorcih, ki so jim med skupinskimi igrami delale težave, jih spodbuja k pravilnemu in jasnemu izgovarjanju besed, preveri znanje pretekle snovi ipd.

Delovni listi so zasnovani tako, da učenci ob njih razvijajo tudi različne motorične spretnosti: striženje, barvanje, sledenje črtam, povezovanje, lepljenje ...

Ker je snopič delovnih listov obsežen in tudi težek, ga imajo lahko učenci spravljenega v vrtcu ali šoli, v mapi pa imajo liste, ki so jih že rešili. Učitelj naj po potrebi učencem pomaga pri trganju listov iz snopiča. Hrbtne strani delovnih listov so prazne. Učenci lahko nanje narišejo stvari, ki so jim iz posamezne enote všeč. Če znajo pisati, pa napišejo obravnavane vzorce ali posamezne besede. V mapo lahko dodajajo tudi delovne liste, ki jih pripravi učitelj.

ZGRADBA PRIROČNIKA

V priročniku je ob kratkem uvodu, didaktičnih priporočilih in skupnih dejavnostih, ki jih lahko izvedemo skoraj pri vseh temah, predstavljeno delo s posameznimi enotami. Na začetku vsake enote je izpostavljena **tabela**, v kateri so navedeni besedišče ter ključni sporazumevalni in slovnični vzorci, ki naj bi jih bili zmožni učenci rabiti pri govorjenju oz., če znajo pisati, tudi pri pisanju. Sledi **slovar**, v katerem so zapisana poimenovanja predmetnosti, ki so v učbeniku predstavljena na t. i. slovarski strani in posneta na zgoščenki. V nadaljevanju je predstavljen potek posameznih **dejavnosti**. Kjer se dejavnost navezuje na delovni list, je to ob robu označeno z oznako DL, kjer pa za njeno izvedbo potrebujemo dodatno gradivo, dostopno v **prilogi** enote, pa z oznako P. Vse priloge so pripravljene tako, da jih lahko učitelj fotokopira in večkrat uporabi.

NEKAJ SPLOŠNIH DIDAKTIČNIH PRIPOROČIL

Pouk slovenščine kot drugega in tujega jezika temelji na **komunikacijskem pristopu**. To pomeni, da učenci spoznavajo jezik v njegovi dejanski rabi. Ob pouku razvijajo jezikovno, sociolingvistično, diskurzno in strateško zmožnost v slovenščini. Izhodišče načrtovanja pouka so **učenec in njegove komunikacijske potrebe**.

Učenci se v tem starostnem obdobju jezika učijo celostno, tj. z vsemi čutili, zato je dobro, da učitelj pri pouku uporablja različne metode (razlago, pojasnjevanje, demonstriranje, igro, delo z lutko, vključevanje predmetnosti iz otrokove okolice itd.) in oblike dela (individualno, skupinsko, v paru) ter jih povezuje z drugimi, nejezikovnimi področji otrokovega ustvarjanja in izražanja, npr. likovnim, glasbenim, gibalnim itd.

Pouk naj učitelj organizira tako, da so učenci čim bolj jezikovno dejavni. Učenci pri tej starosti težko ohranjajo koncentracijo daljši čas, zato naj pouk sestavljajo krajše in raznolike dejavnosti.

Velik del dejavnosti pri pouku je namenjen **učenju besedišča oz. razvijanju poimenovalne zmožnosti**. Učitelj pri posamezni temi presodi, kolikšen obseg besedišča bo učencem predstavil naenkrat. Ponudi naj od 5 do 16 poimenovanj, za katera meni, da so v danem trenutku najprimernejša. Besede naj ponazarja z vizualno podobo (sličicami iz prilog k posameznim enotam, kretnjami, mimiko, pojasnjevalnimi dejanji, realijami). Učitelj naj najprej učencem poimenovanja predstavi. Ko poimenovanja prepoznajo in jih razumejo, naj preide na produktivne dejavnosti oz. govorjenje. Poimenovanja naj utrjuje ob različnih dejavnostih: igrah s sličicami, risanjem, gibalnimi igrami ipd. Stopnja pozabljanja v tej starosti je namreč visoka, še posebej, če učenci

sicer niso vključeni v slovensko okolje ali če pouk slovenščine poteka v tujini in se učenci s slovenščino izven pouka srečujejo v manjši meri ali sploh ne. Učitelj naj načrtuje dejavnosti, pri katerih učenci **ponavljajo** že obravnavano besedišče in sporazumevalne vzorce, oboje pa utrjujejo tudi ob vsakodnevnih dejavnostih v vrtcu oz. šoli.

Učenje besedišča naj ne bo omejeno le na spoznavanje slovarske oblike besede, ampak naj bo vključeno v vsakdanje in pogoste **sporazumevalne vzorce**. Ti naj prehajajo od najsplošnejših in enostavnih, npr. *Kaj je to? – To je majica.*, k za posamezno temo specifičnim in kompleksnejšim, npr. *Všeč mi je zelena majica*.

Večji del pouka naj predstavljajo različne **jezikovne igre**. Preko njih lahko poteka spoznavanje, učenje in utrjevanje besedišča, sporazumevalnih in slovničnih vzorcev ter razvijanje zmožnosti govorjenja in poslušanja. Igre pri jezikovnem pouku ne smejo biti same sebi namen, ampak naj učitelj premisli, katere jezikovne cilje želi z njimi doseči. Izvedemo jih s pomočjo slikovnega gradiva ali realnih predmetov. Tako lahko učenci ob slikovnem gradivu razvrščajo slike, npr. slike, ki so pomensko sorodne, razporedijo v skupine, iščejo pare enakih stvari, dejavnosti, oseb …, povezujejo besede s širšim pomenom z besedami z ožjim, npr. *sadje* in *ananas*, *hruška*, *jabolko* ipd., povezujejo besede, ki so stvarno povezane, npr. *risati* in *barvica*, iz skupine slik izločijo sliko, ki ne spada vanjo, dvigujejo sličice po nareku učitelja, ugibajo, npr. katero sliko skriva učitelj v roki ali kaj je v vreči, sestavljajo razrezane slike, s slikami obravnavanega besedišča se igrajo spomin, tombolo, domine in ob tem utrjujejo obravnavane sporazumevalne vzorce ipd. Podobne dejavnosti lahko učitelj izvaja tudi ob **vajah na delovnih listih**, pri katerih učenci iščejo skrite predmete na sliki, štejejo stvari na listu, iščejo »pravo pot« v prepletu črt ali po labirintu, npr. od osebe/živali do predmeta/hrane ipd., urejajo slike v zaporedje, npr. ob poslušanju posnetka, zgodbe, iščejo razlike med slikami, povežejo enake slike ali slike, ki so pomensko povezane, narišejo, dopolnijo, pobarvajo, dokončajo sliko, pobarvajo sliko po nareku, na listu z več slikami obkrožijo sliko besede ali izjave, ki jo slišijo na posnetku itd.

Učenci se strategij reševanja delovnih listov šele učijo, zato naj bo učitelj pri dajanju navodil jasen in učence vodi pri reševanju nalog. Pove jim, naj z reševanjem lista počakajo, dokler jim navodila niso jasna. Prvi primer naredijo skupaj oz. na učiteljevem delovnem listu ali pa del lista prekrijejo z belim listom, tako da ostane vidna le naloga (ali del naloge), na katero se morajo trenutno osredotočiti. Tako je velikokrat pri nalogah za poslušanje, ko ena naloga preverja eno izjavo, druga pa drugo, ali ko ob poslušanju obkrožajo predmete, ki jih slišijo na posnetku. Prav tako naj pri delovnih listih, kjer morajo učenci nanje nalepiti ustrezne sličice, učitelj pred lepljenjem preveri, če so izbrali ustrezne.

Ob večini tem so v priročniku predlagane tudi pesmi ali izštevanke. Učitelj naj jih izkoristi za utrjevanje besedišča in sporazumevalnih vzorcev ter motivacijo, sprostitev in doživljanje slovenščine ob glasbi in kretnjah. Učitelj lahko v pouk vključuje tudi druga **umetnostna besedila** (kratke zgodbe, basni, pravljice), ki jih ustrezno didaktično pripravi.

Učence ob raznolikih dejavnostih senzibiliziramo za **opazovanje slovničnih vzorcev**. Slovenščina je fleksijsko zelo razgiban jezik, učenci besede slišijo v različnih vzorcih z različnimi končnicami, zato jih s pomočjo opazovanja besed in njihovih končnic počasi navajamo na to, da se nekatere besede obnašajo enako oz. podobno, če spremenimo določeno okoliščino. Učenci besede slišijo v različnih oblikah, zato niso vedno prepričani, kako se neka stvar dejansko imenuje. Eden od glavnih ciljev je torej ta, da znajo učenci po predelanem učnem gradivu z gotovostjo poimenovati obravnavano predmetnost in poimenovanja tudi aktivno vključevati v svoje, sicer na začetni stopnji učenja še preproste in omejene povedi.

Učitelj naj pri načrtovanju pouka izhaja iz učenca, iz njegovih trenutnih zmožnosti, značaja, notranje motivacije in zanimanj ter dejavnosti pri pouku temu primerno prilagodi. Učenci so si med sabo kot posamezniki pa tudi kot skupina različni – nekateri imajo zelo radi gibanje, drugi petje in ples, nekateri pa raje rišejo in barvajo. Učitelj naj premisli, s katerimi dejavnostmi bo pri posameznem učencu dosegel največji učinek, vse pa naj bodo usmerjene v učenje izbranega besedišča in sporazumevalnih vzorcev. Pouk naj organizira tako, da se nekaj časa vsakemu učencu posebej posveti – ga nagovori, pregleda njegov delovni list in se ob njem z njim pogovarja.

Pozoren naj bo tudi pri dajanju navodil. Potek dejavnosti naj kratko in jasno razloži v slovenščini ter razlago podkrepi z mimiko, gestami in slikovnim gradivom. Pravila naj ne bodo prezahtevna in dvoumna. Pri dejavnostih, ki predvidevajo skupinsko delo, učence razporedimo v enakovredne skupine, kar praviloma zagotovi boljše sodelovanje in večjo zavzetost. Če med izvajanjem dejavnosti opazimo, da učenci niso razumeli bistva, dejavnost prekinemo in povemo dodatne informacije ter jo po potrebi še enkrat prikažemo.

Dejavnosti poskušamo organizirati tako, da so ves čas aktivni vsi učenci. Učencem, ki so nekoliko šibkejši, dajemo lažje naloge, npr. poiskati morajo predmet, katerega poimenovanje je podobno v slovenščini in v njihovem prvem jeziku in zato pri razumevanju najverjetneje ne bodo imeli težav (npr. *Kje je banana? Kje je pica? Kdo telefonira?*); omejimo število poimenovanj; učenca prosimo, naj poimenovanje ali poved le ponovi za nami ipd. Vsak učenec naj določeno nalogo izvede čim večkrat oz. dokler nekega pojma ali vzorca ne usvoji.

Če učitelj opazi, da motiviranost za izbrano dejavnost upada, naj jo čim prej konča ali pa spremeni oz. dopolni pravila ali nadaljuje z drugo dejavnostjo. Dobro je, če učitelj poskrbi za primerno dinamičnost pouka – bolj statično dejavnost naj zamenja bolj razgibana, učenci naj večkrat spremenijo mesto v razredu, se npr. usedejo okoli mize ali v krog na tla, zberejo pred tablo ali steno, na kateri imamo prilepljene sličice ipd. Ker se pri gibalnih dejavnostih učenci po navadi zelo razigrajo, priporočamo, da jih učitelj izbere ob koncu srečanja, ko so ti že utrujeni in potrebujejo sprostitev. Prav tako bodo po skupinskih dejavnostih radi imeli nekaj časa le zase, da se umirijo, prilagodijo delo svojemu tempu in ob delovnem listu v miru premislijo, kar so se prej učili.

Učitelj naj tudi poskrbi, da bo imel pri sebi potrebne pripomočke za izvedbo pouka: barvice, flomastre, škarje, lepilo, kredo ali flomastre za tablo, dodaten papir, rutico, s katero lahko učencem zaveže oči, vrečko, v katero lahko da različne predmete ali slikovne kartice, igračko ali lutko, s pomočjo katere lahko odigra dialog, igralno kocko (gl. tudi Skupne dejavnosti, P1) in mehko žogo ali drugo plišasto igračo, ki si jo učenci lahko podajajo. Učenci bodo veseli, če bo njihovo delo ob pohvali nagradil tudi s štampiljko ali nalepko.

SKUPNE DEJAVNOSTI

V nadaljevanju so predstavljene dejavnosti, ki jih učitelj **lahko uporabi pri vseh tematskih sklopih**. Pri njihovi izbiri naj bo pozoren na otrokove sposobnosti, znanje, posebnosti, število otrok v skupini, velikost in obliko učilnice ter možnost uporabe pripomočkov. Učitelj naj upošteva zastavljene cilje, vsebino in časovno omejitev, po potrebi lahko poseže v dejavnost in jo usmeri v želeno smer, saj se med njenim izvajanjem lahko pojavijo nepredvidljive situacije, ki njen potek popolnoma spremenijo.

Predlagamo, da si učitelj s pomočjo prilog P1 za vsako temo pripravi kartice iz tršega papirja. Z njimi lahko učencem predstavi besedišče in izvede različne igre. Te so natančneje predstavljene pri posameznih enotah.

DEJAVNOST 1: **ISKANJE PAROV**

CILJ: učenci spoznavajo in utrjujejo poimenovanja.

- Učitelj s pomočjo priloge P1 pripravi dva kompleta enakih sličic. Razporedi jih po mizi. Učenci morajo poiskati dve enaki sličici in povedati, kaj je na njiju.

DEJAVNOST 2: **SPOMIN**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja.

- Učitelj s pomočjo priloge P1 pripravi dva kompleta enakih sličic. Učenci sedijo v krogu za mizo. Učitelj sličice razporedi po mizi s sliko navzdol. Učenci se dogovorijo, kdo bo začel. Učenec obrne sličico in jo poimenuje, potem obrne še eno in poimenuje tudi to. Če sta sliki enaki, je našel par in ga obdrži ter nadaljuje z iskanjem novih parov. Če ni našel para, kartici obrne in ju položi na isto mesto nazaj, igro pa nadaljuje naslednji učenec. Dejavnost se konča, ko so odkriti vsi pari. Zmaga tisti, ki najde največ parov.

DEJAVNOST 3: **LAŽNIVEC**

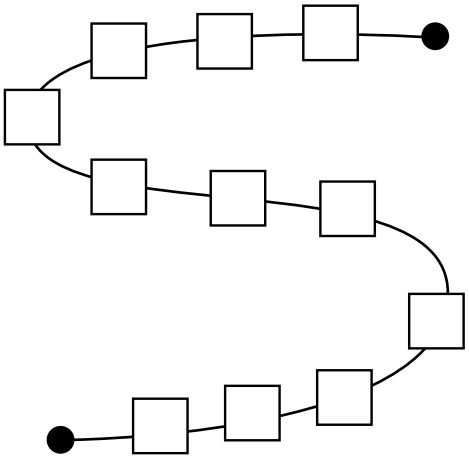
CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja.

- Učitelj s pomočjo priloge P1 pripravi kartice s sličicami. Vsaka sličica se mora pojaviti na več karticah. Vsak učenec dobi enako število kartic, eno kartico pa učitelj položi na sredino mize. Kartice učenci držijo kot igralne karte. Eden za drugim jih s sliko navzdol polagajo na kartico, ki leži na sredini mize s hrbtno stranjo navzgor. Pri tem povedo poimenovanje za stvar, ki je na kartici na sredini. Izmed svojih kartic lahko izberejo kartico s to stvarjo ali pa katero drugo. Igralec lahko preveri, če je njegov predhodnik res položil ustrezno kartico. Če je kartica prava, vse kartice s kupčka pobere tisti, ki je preverjal. Če pa ni prava, potem vse pobere *lažnivec*. Zmaga tisti, ki mu prvemu zmanjka kartic.

DEJAVNOST 4: **KAČA**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja in sporazumevalne vzorce.

- Učitelj na večji list (npr. format A3) prilepi sličice iz priloge P1 in jih med seboj poveže (gl. skico spodaj). Določi, kje je začetek in kje konec. Vsak učenec dobi igralno figurico in se postavi na začetek. Učenci mečejo kocko in se za ustrezno število pik pomikajo po sličicah. Na vsaki sličici, na kateri se ustavijo, povedo, kaj je na njej, npr. *(To je) solata.*, ali pa besedo uporabijo v smiselni povedi, npr. *Solata je zelena./ Rad jem solato./Solata ni dobra.*
- Dejavnost lahko izvedemo tudi s slovarskim listom v učbeniku.

DEJAVNOST 5: **MREŽA**

CILJ: učenci utrjujejo besedišče.

- Učenci imajo list – prilogo P1, na katerem so slike besedišča določene teme razporejene v mrežo. Učenci iz škatle žrebajo sličice za ista poimenovanja, ki jih učitelj prav tako pripravi iz prilog P1. Ko sličico izvlečejo, jo poimenujejo, npr. *(To je) jagoda.* in jo položijo na mrežo na mesto, kjer je narisana jagoda. Če sličice ne znajo poimenovati, jo vrnejo v škatlo in na vrsti je naslednji. Igra se zaključi, ko učenci pokrijejo vsa polja.
- Dejavnost lahko nadaljujemo tako, da učitelj govori posamezna poimenovanja, npr. *Pomaranča.*, učenci pa po nareku poiščejo predmete na mreži in jih vračajo nazaj v škatlo.

DEJAVNOST 6: **PANTOMIMA**

CILJ: učenci utrjujejo besedišče.

- Učenci se postavijo v krog. Na sredini kroga je kupček kartic s sličicami, npr. živali. Vsak učenec izbere eno kartico, se obrne proti drugim in s pantomimo pokaže, kaj je narisano. Učenci ugibajo. Ko uganejo, vsi zaploskajo.
- Če dejavnost izvajamo z besediščem, ki ga je težko pokazati, lahko učenci namesto tega predmet poskušajo narisati. Učenec, ki prvi ugane, kaj riše njegov sošolec, dobi točko.

DEJAVNOST 7: **PIKE**

CILJ: učenci utrjujejo besedišče.

- Učitelj pripravi večje slike za besedišče, ki ga želi utrjevati z učenci. Na hrbtno stran vsake slike nariše različno število pik: eno, dve, tri … Slike razporedi v vrsto, obrne jih s hrbtno stranjo navzgor. Učenci se postavijo v vrsto nekaj korakov stran od slik. Učitelj vsakemu učencu pove, katero število pik naj poišče, npr. *Tri.* Učenec gre do slik, poišče sliko z ustreznim številom pik, jo obrne, si zapomni, kaj je na sliki, in pove učitelju, kaj je videl. Priporočljivo je, da slik ni preveč (med 5 in 10, odvisno od starosti otrok). Slike lahko učitelj vmes zamenja.

DEJAVNOST 8: **RAZVRŠČANJE PO SPOLU**

CILJ: učenci opazujejo poimenovanja in besede razvrščajo po spolu.

- Pri tej dejavnosti se učenci učijo opazovanja besed, zlasti kako se besede končajo. Učence skušamo na ta način opozoriti, da besede, ki se končajo na isti samoglasnik, sodijo skupaj v isto skupino, kar je pomembno, ko želimo učencem v rabi prikazati ujemanje pridevnika in samostalnika in rabo sklonov nasploh. Učitelj pripravi tri škatle, in sicer eno rdeče, eno modre in eno rumene barve. Na rdečo škatlo napiše črko A, na modro ne napiše ničesar, na rumeno pa napiše črki O in E. Črke naj napiše tudi, če otroci še ne berejo, saj jim bodo vseeno ostale v spominu in jih bodo začeli povezovati z glasovi. Škatle postavi na mizo. Poleg tega pripravi sličice iz priloge P1. Lahko jih opremi tudi s poimenovanji. Končnice besed označi z ustrezno barvo: končnico A pobarva z rdečo, O ali E pa z rumeno. Sličice razporedi po mizi. Posamezne sličice poimenuje in pri tem poudari končnico, npr. *Jagoda.*, nato pa sličico položi v ustrezno škatlo: besede ženskega spola v rdečo, moškega v modro in srednjega v rumeno. Dejavnost nato ponovi skupaj z učenci, ti sličice poimenujejo skupaj z njim in mu povedo, v katero škatlo naj da sličico.

- Dejavnost lahko nadaljujemo tako, da se učenci postavijo v kolono. Vsak dobi eno sličico, jo glasno poimenuje in jo samostojno razporedi v ustrezno škatlo ter se vrne v kolono, kjer mu učitelj da novo sličico. Ko učenci razporedijo vse sličice, skupaj z učiteljem preverijo, ali so sličice pravilno razporejene.
- Dejavnost lahko izvajamo vsak dan kot tekmovanje, pri katerem je cilj, da učenci kot skupina pravilno razporedijo vse sličice. Sličicam lahko dodajamo vedno nove z besediščem tem, ki jih obravnavamo pri pouku.
- Dejavnost izvedemo tudi s pomočjo delovnih listov, na katere učenci lepijo sličice na ustrezno mesto v preglednici (gl. pri posameznih enotah).
- Cilj te dejavnosti ni, da bi učenci uporabljali izraze *moški spol*, *ženski spol* in *srednji spol*, ampak da opazujejo pisno in glasovno podobo besede ter uzaveščajo dejstvo, da se besede končajo različno.

DEJAVNOST 9: **ŠTAFETNA IGRA**

CILJ: učenci utrjujejo besedišče.

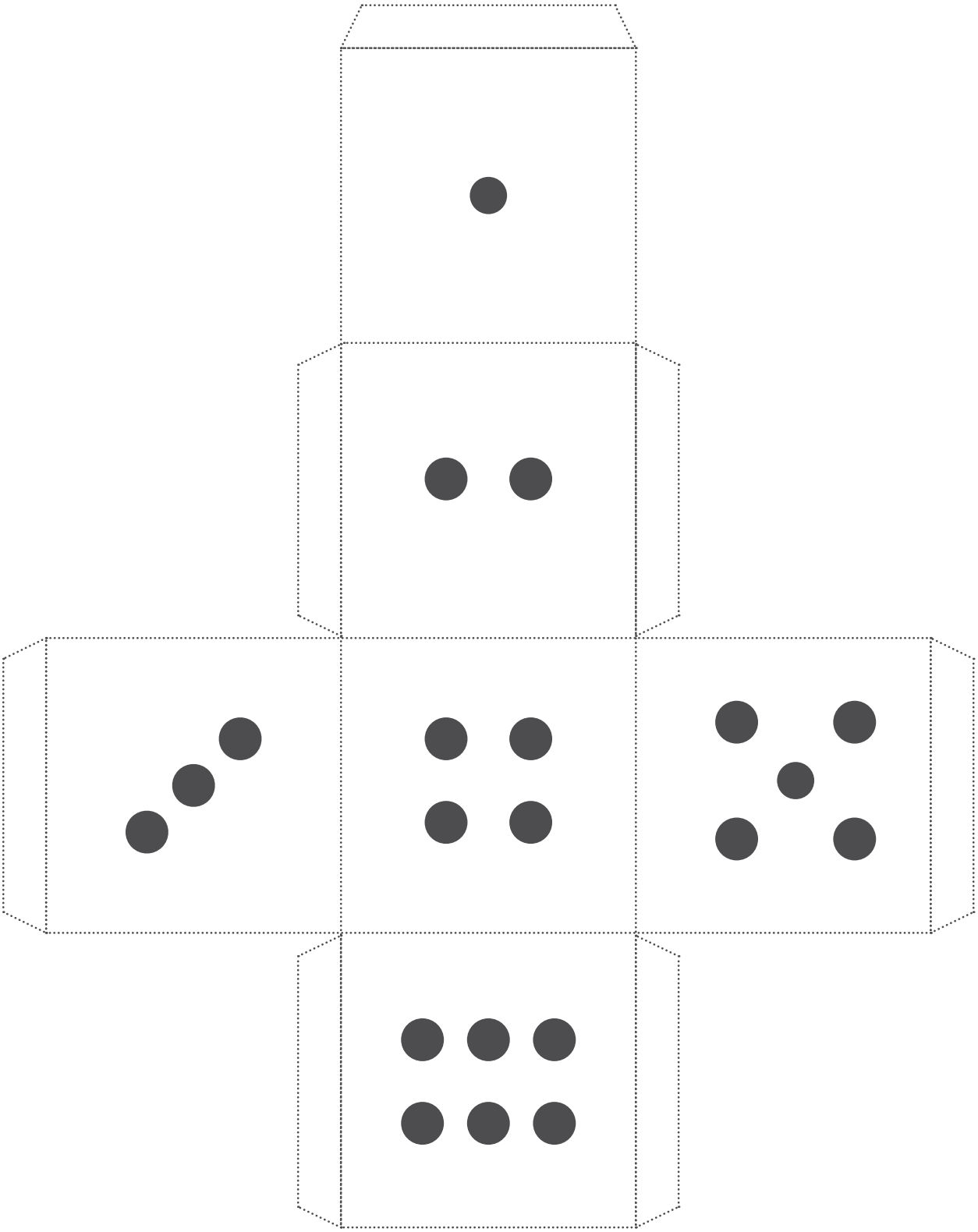
- Učence razporedimo v dve skupini. Na eni strani učilnice so razporejene kartice s sličicami, ki imajo na hrbtni strani pike ali številke od ena do osem. Na nasprotni strani učilnice je list s praznimi polji, ravno tako označenimi s pikami ali številkami od ena do osem. Ob njem je kupček sličic, pripravljenih iz priloge P1 iz izbrane enote. Na sredini učilnice med praznimi polji in karticami je meja. Učenec gre od meje do kartic s pikami ali številkami, obrne kartico z eno piko ali številko ena, si ogleda, kaj je narisano na njej, gre nazaj do meje in tam to na uho pove učencu iz svoje skupine. Ta gre do listov s praznimi polji, izbere iz kupa kartic tisto, na kateri je tudi ta slika, ter jo postavi v prazno polje številka ena. Potem gre na drugo stran učilnice, pogleda kartico številka 2 in se vrne na mejo, kjer ga že čaka nov učenec.

DEJAVNOST 10: **TRGOVINA**

CILJ: učenci utrjujejo rabo tožilnika.

- Učence razdelimo v dve skupini: eni prodajajo, drugi kupujejo. Prodajalci imajo pred sabo sličice posameznega tematskega sklopa: hrane, pijače, sadja in zelenjave (lahko pa tudi sličice več tematskih sklopov). Stvari na sličicah poimenujejo, npr. *(To je) kruh.* Kupci pa si oblikujejo seznam stvari, ki jih želijo kupiti. Kupci pridejo v trgovino in odvije se dialog:
  Kupec: Dober dan
  Prodajalec: Dober dan, želite.
  Kupec: A imate …?
  Prodajalec: Ja. Izvolite./Ne, nimamo.
  Kupec: Hvala. Nasvidenje.
  Prodajalec: Nasvidenje.
- Namesto seznama, ki ga oblikujejo kupci sami, jim lahko, kaj naj kupijo, naroča tudi učitelj. Kupci pa mu kupljeno prinesejo.

P1

1 JAZ IN MOJA DRUŽINA

BESEDIŠČE	SPORAZUMEVALNI VZORCI	SLOVNIČNI VZORCI
mama (mami), oče (oči, ati), sestra, brat, dedek, babica; deček (fantek), deklica (punčka), fant, punca, dojenček, otrok, gospod, gospa; pes, mačka; jaz, ti, on, ona, mi	• Jaz sem Ana. • Ime mi je Ana. • Kdo si pa ti? – Ana. • Kako ti je ime? – Ana. • Kdo je to? – Ema. • To je Ema. • Ti si Milan. • A si ti Milan? – Ja, (sem)./Ne, (nisem). • Kaj je to? – Žoga. • Dobro jutro. • Dober dan. • Nasvidenje. • Dober večer. • Lahko noč. • Mama in oče. • To je moja mama. • Kdo manjka? – Ema. • Ema manjka.	• raba vprašalnic *kdo* in *kaj* • raba odločevalnih vprašanj • raba osebnega zaimka (*jaz*, *ti*, *on*, *ona*, *mi*) • raba glagola *biti* • raba imenovalnika • raba tožilnika: živost samostalnika • raba svojilnega zaimka (*moj*)

Jaz in moja družina je enota, ki odpira več podtem, zato naj jo učitelj obravnava postopno. Prvi vsebinski sklop, ki zajema predstavljanje in pozdrave, lahko učitelj obravnava ob prvih srečanjih z učenci, druge dejavnosti pa priložnostno, kadar presodi, da je to najbolj primerno. Del enote je namenjen različnim poimenovanjem oseb, bodisi zaimkom bodisi različnim samostalnikom, ki poimenujejo osebe. Zlasti zaimki so za učence lahko zelo abstraktni in naj jih učitelj predstavi takrat, kadar začuti, da jih bodo učenci lahko povezali s samostalniki oz. osebami.

SLOVAR

POSNETEK: ***mama, oče, sestra, brat, babica, dedek***

DEJAVNOST 1: **PREDSTAVIMO SE**

CILJ: učenci se znajo predstaviti.

- Učenci sedijo v krogu. Učitelj izvede dejavnost s pomočjo lutke, npr. medvedka. Lutka se predstavi učitelju, npr. *Jaz sem (medvedek) Tomaž. Kdo si pa ti?* Učitelj se predstavi: *Jaz sem …* Lutka z istim vzorcem po imenu povpraša še vsakega posameznega učenca. Učenci se predstavijo, npr. *Jaz sem Lejla.* Lutka in učenec se lahko tudi pozdravita: *Dober dan! – Dober dan!*
- Nato dejavnost nadgradimo tako, da se učenci predstavijo in sami vprašajo soseda, kako mu je ime: *Jaz sem Lejla. Kdo si pa ti? – Jaz sem Tim. Kdo si pa ti?* Pri tem si lahko podajajo kakšen predmet, npr. žogo.
- Ko učenci vzorec usvojijo, ga lahko nadgradimo s težjim. Povprašamo jih: *Kako ti je ime?* Odgovorijo z imenom ali s celim vzorcem: *(Ime mi je) Lejla.*

DEJAVNOST 2: **KDO JE TO?**

CILJ: učenci znajo povprašati po osebi, uzaveščajo rabo vzorcev *Kdo je to?* in *To je …*

- Učenci se (npr. za domačo nalogo) preprosto narišejo. Učitelj zbere njihove slike in jih nato sprašuje: *Kdo je to?* Učenci ugibajo, npr. *To je Inja.* Učitelj odgovori: *Ja, to je Inja./Ne, to ni Inja.*, ali pa za potrditev prosi učenca, ki se je narisal: *Inja, si to ti?* Namesto risb lahko učenci prinesejo fotografijo iz prvih let svojega življenja.

DEJAVNOST 3: **KDO JE TO?**

CILJ: učenci znajo povprašati po osebi, uzaveščajo rabo vzorcev *Kdo je to?* in *To je …*

- Učenci stojijo v krogu, enemu od učencev prevežemo oči z rutico in ga zavrtimo. Ko se ustavi, prime najbližjega učenca in skuša ugotoviti njegovo ime. Drugi ga ob tem sprašujejo: *Kdo je to?* Učenec odgovori, npr. *To je Maja.*

DEJAVNOST 4: **TI SI ...**

CILJ: učenci uzaveščajo rabo zaimka *ti*.

- Učenci stojijo v krogu. Učitelj s prstom pokaže nase in reče: *Jaz*. Nato pokaže na sosednjega učenca in reče: *Ti*. Ta naredi enako, vse dokler tega ne stori zadnji učenec v krogu. V nadaljevanju vsem učencem prevežemo oči z rutico. Prosto se gibljejo po prostoru. Ko srečajo drugega učenca, skušajo s tipanjem ugotoviti, koga so srečali. Pri tem rabijo vzorca (najprej enega, ko ga znajo, pa še drugega): *Ti si Milan.* ali *A si ti Milan?*

DL2

DEJAVNOST 5: **POZDRAVI**

CILJ: učenci znajo pozdraviti.

2

POSNETEK: ***Dobro jutro! – Dobro jutro!***
Dober dan! – Dober dan!
Nasvidenje! – Nasvidenje!
Dober večer! – Dober večer!
Lahko noč! – Lahko noč!

P3

- Učitelj kaže posamezne slike pozdravov iz priloge P3 in ob tem ustrezno pozdravi, npr. *Dober dan*. Učenci ponovijo pozdrav. Nato učitelj ali kdo od učencev govori pozdrave, drugi pa ob tem pokažejo na ustrezno sličico. Ko pozdrave že dobro poznajo, začnejo reševati delovni list. Slike pozdravov izrežejo in jih ob poslušanju najprej postavijo, nato pa nalepijo na ustrezno mesto na delovnem listu. Po poslušanju posnetka učitelj preveri, ali so učenci postavili ustrezne sličice na ustrezna mesta, še preden jih nalepijo. Pozdrave lahko utrjujejo tako, da se učenci poljubno razporedijo po učilnici. Učitelj jim daje navodila, npr. *(Zdaj je) noč.*, oz. pripravi slike ali fotografije delov dneva, ki čim bolj nazorno prikazujejo, za kateri del dneva gre. Učencem pokaže sliko, npr. noči, ti drug drugemu pomahajo in se ustrezno pozdravijo: *Lahko noč*.
- Učenci se lahko igrajo tudi igro dan – noč. Učenci sedijo na stolih. Učitelj reče *Dan.* in učenci vstanejo. Ko učitelj reče *Noč.*, se učenci usedejo. Učitelj poljubno govori: *Dan. Noč. Dan. Dan. Dan. Noč. Noč. Dan.* ..., učenci pa se morajo ustrezno odzvati. Kdor reagira napačno, izpade. Igra se konča, ko ostane samo še en učenec.
- Dejavnost lahko izvedemo tudi pri temah, kjer se učenci spoznavajo z nadpomenskimi oz. zbirnimi pojmi, npr. *sadje in zelenjava, hrana in pijača*, ali kadar utrjujemo besedišče iz več sklopov. Igro izvedemo tako, da učitelj učencem razdeli sličice poimenovanj iz posamezne teme, npr. slike sadja in zelenjave. Z njimi ponovi poimenovanja in jih razvršča v posamezne pomenske skupine, npr. *Banana je sadje. Solata je zelenjava.* Potem pokliče eno od poimenovanj, npr. *Sadje.*, in učenci, ki imajo ustrezne slike, morajo vstati. Lahko pa kliče različna poimenovanja za sadje in zelenjavo in učenci glede na ta vstajajo oz. se usedajo, npr. pri poimenovanjih za sadje vstanejo, pri poimenovanjih za zelenjavo pa se usedejo.
- Vzorce za pozdravljanje učitelj utrjuje vsak dan. Zjutraj učence pozdravi s pozdravom *Dobro jutro.*, kasneje, npr. po malici, pa s pozdravom *Dober dan*. Ko pozdrave usvojijo, postopoma doda nove vzorce za pozdravljanje, ki se pogosto rabijo, npr. *Živijo./Zdravo./Adijo.* Ob tem lahko učenci utrjujejo tudi ustrezno rabo različnih pozdravov. Učitelj to dejavnost izvede s pomočjo fotografij, tako da prinese fotografije učencev, svojo fotografijo in fotografije oseb, ki jih učenci še ne poznajo. Učencem kaže fotografije in ti se morajo odločati, kako bi osebo pozdravili. Če jo poznajo in gre za njihove vrstnike, jo pozdravijo *Živijo.* Če je na sliki učitelj, osebje iz vrtca/šole ali neznan človek, pa rečejo *Dober dan*.

DL3

DEJAVNOST 6: **ONA ALI ON**

P1

CILJ: učenci spoznavajo pomen in rabo zaimka *ona* in *on* in različnih besed za poimenovanje oseb: *deček* (*fantek*), *deklica* (*punčka*), *fant*, *punca*, *otrok*, *dojenček*, *gospod*, *gospa*.

- Učitelj pripravi dve škatli: eno roza ali rdeče barve, na kateri je narisana ali nalepljena deklica (*ona*), in eno modre barve, na kateri je narisan deček (*on*). Učitelj pripravi sličice ženskih in moških oseb (iz P1 ali revij, časopisov). Učitelj skupaj z učenci razporedi slike v dve skupini: *on* in *ona*. Ob razvrščanju osebe poimenuje najprej s samostalnikom in nato še z zaimkom, npr. *To je mama. – Ona (je mama).* Z glasom poudari končni a pri ženskih samostalnikih in zaimkih. Slike potem premeša. Učenci izbirajo sličice, jih ustrezno poimenujejo z zaimkoma *ona* ali *on* in jih razvrščajo v ustrezno škatlo. Nato na delovnem listu z rdečo barvico obkrožijo osebe, ki jih lahko poimenujejo z zaimkom *ona*, in z modro tiste, ki jih poimenujejo z zaimkom *on*. Rabo obeh zaimkov lahko utrjujejo tako, da kažejo na narisane osebe in rabijo ustrezni zaimek.
- Ob delovnem listu lahko učitelj učencem predstavi tudi različna poimenovanja za osebe: *deček* (*fantek), deklica (punčka), fant, punca, otrok, dojenček, gospod, gospa.* Učenci naj ob tem med sličicami, ki jih je pripravil učitelj, poiščejo tiste, ki ustrezajo posameznim poimenovanjem. Učitelj se glede količine poimenovanj prilagodi zmožnosti učencev.
- Delovni list lahko ponovno uporabimo tudi ob kaki drugi priložnosti, npr. ko želimo učence seznaniti s poimenovanji za igrala (*gugalnica*, *peskovnik*, *tobogan*).

DL4

DEJAVNOST 7: **KDO ALI KAJ?**

CILJ: učenci utrjujejo rabo vprašalnice *kdo* ali *kaj*.

- Učitelj pripravi povečavo delovnega lista DL4 ter sličice oseb in predmetov (lahko pripravi še nekaj sličic drugih oseb, npr. poklicev in predmetov, katerih poimenovanja učenci že poznajo). Učencem govori, kaj je na posamezni sliki, npr. *To je žoga*. Takoj zatem jih vpraša po predmetih in pri tem poudari vprašalnico: *Kaj je to?* Učenci odgovorijo, npr. *Žoga*. Predmet položi v škatlo. Če gre za osebo, vpraša: *Kdo je to?* in osebo položi v hišo. To dejavnost še enkrat ali večkrat ponovi. Nato se vloga obrne, tokrat sprašujejo učenci, učitelj pa odgovarja. Učitelj pokaže posamezno sličico, učenci ga glede na sliko sprašujejo: *Kaj/Kdo je to?*, učitelj pa odgovorja. Nato sličice razdeli učencem, ki jih dvigujejo. Učitelj jim postavlja vprašanja z ustrezno vprašalnico, npr. *Kdo je to?*, učenci pa dvignejo eno izmed sličic, na katerih je oseba in povedo, kaj je na sliki, npr. *To je učiteljica*. Dejavnost lahko nadgradi tudi tako, da učenci sami izbirajo sličice in ustrezno sprašujejo druge učence ali učitelja.
- Nato učenci rešijo delovni list. Izrežejo sličice. Učitelj pokaže posamezno sličico in vpraša: *Kdo je* to? oz. *Kaj je to?* Učenci ustrezno odgovorijo in sliko osebe ali predmeta položijo na ustrezno mesto, osebe v hišo, predmete pa v škatlo, tako kot so to naredili že v skupinski dejavnosti. Skupaj preverijo, kako so sličice razvrstili, jih nato še enkrat poimenujejo in nalepijo.

DL5

DEJAVNOST 8: **KDO MANJKA?**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za družinske člane, uzaveščajo rabo veznika *in*.

P1

P2

- Učitelj učencem predstavi poimenovanja za družinske člane. Sličice poimenuje in jih postavi v pare. Nato učenci zamižijo, učitelj pa eno sličico skrije in učence povpraša, kdo manjka. Dejavnost nadgradi tako, da sličice premeša in učenci sami poiščejo pare. Povedo, kateri dve osebi tvorita par, in ju poimenujejo, pri tem rabijo veznik *in*, npr. *Dedek in babica*. Potem rešijo vajo na delovnem listu. Izrežejo sličice, jim na delovnem listu poiščejo ustrezen par in jih prilepijo. Pare ponovno poimenujejo, npr. *Mama in oče*.
- Poimenovanja za družinske člane lahko utrjujemo tudi ob metanju kocke, ki jo učitelj pripravi iz priloge P2.

DL6

DEJAVNOST 9: **MARKOVA IN MAJINA DRUŽINA**

CILJ: učenci razumejo besedilo, znajo poimenovati družinske člane.

3

POSNETEK: ***Marko, kdo živi v tvoji družini?***
– V moji družini smo mama, oče, sestra Mojca in jaz.

4

Maja, kdo pa živi v tvoji družini?
– V moji družini smo oče, mama, brat Peter, brat Jure, jaz in pes Arni.

- Učitelj učencem predstavi delovni list in jih pripravi na poslušanje. Učenci poslušajo posnetek in glede na besedilo obkrožijo ustrezno sliko družine. Po poslušanju posameznega posnetka učitelj preveri, ali so obkrožili ustrezno sliko. Skupaj še enkrat ponovijo, kdo je v Markovi in kdo v Majini družini, npr. *To je oče. To je mama …* Ob poslušanju prvega besedila spodnji okvir po potrebi pokrijemo z belim listom.
- Učenci naštejejo tudi družinske člane drugih dveh družin. Lahko se spet poskusijo izraziti z osebnim zaimkom.

DL7

DEJAVNOST 10: **TO JE MOJA DRUŽINA**

CILJ: učenci predstavijo svojo družino.

- Učenci z delovnega lista izrežejo tiste obrise oseb, ki bi lahko predstavljali njihovo družino. Obrise pobarvajo oz. dorišejo, tako da ti predstavljajo njihove družinske člane, jih nalepijo v okvir in predstavijo drugim. Če smo pred tem že obravnavali številke, lahko povedo, koliko so družinski člani (zlasti bratje in sestre) stari, npr. *To je moj brat Marko. Star je 8 let.* Otroci, ki že znajo pisati, lahko nad sliko napišejo naslov *Moja družina* ali pod sliko oz. na hrbtno stran lista napišejo posamezne povedi o svoji družini. Delovni list lahko rešijo tudi tako, da sami narišejo svojo družino.
- Ob delovnem listu se lahko naučijo pesem *Družinica*. Ob pesmi učenci spoznavajo zaimke *jaz*, *ti*, *mi*. Pesem učenci ponazorijo z gibi, npr. *Sem jaz* – pokažejo nase, *gradim* – roke stisnejo v pesti in jih položijo eno na drugo, *družinico* – z obema rokama pokažejo krog, *Ja, ja, ja!* – trikrat zaploskajo, *Pojdi kamorkoli, pojdi vsepovsod* – z rokami ponazorijo vrtenje mlinčka in se nagnejo naprej, nato pa nazaj, *a v srcu svojem* – z rokama pokažejo na srce, *gradi si* – roke stisnejo v pesti in jih položijo eno na drugo, *družinico* – z obema rokama pokažejo krog. Pesem je ponarodela. V spletnih virih se namesto besedne zveze *gradim družinico* pogosto pojavlja tudi različica *gradim prijateljstvo*.

DRUŽINICA
(ponarodela)

Sem jaz, sem jaz, sem jaz gradim družinico.
Sem jaz, sem jaz, sem jaz gradim družinico.
Sem jaz, sem jaz, sem jaz gradim družinico.
Sem jaz gradim družinico.

Ja, ja, ja!
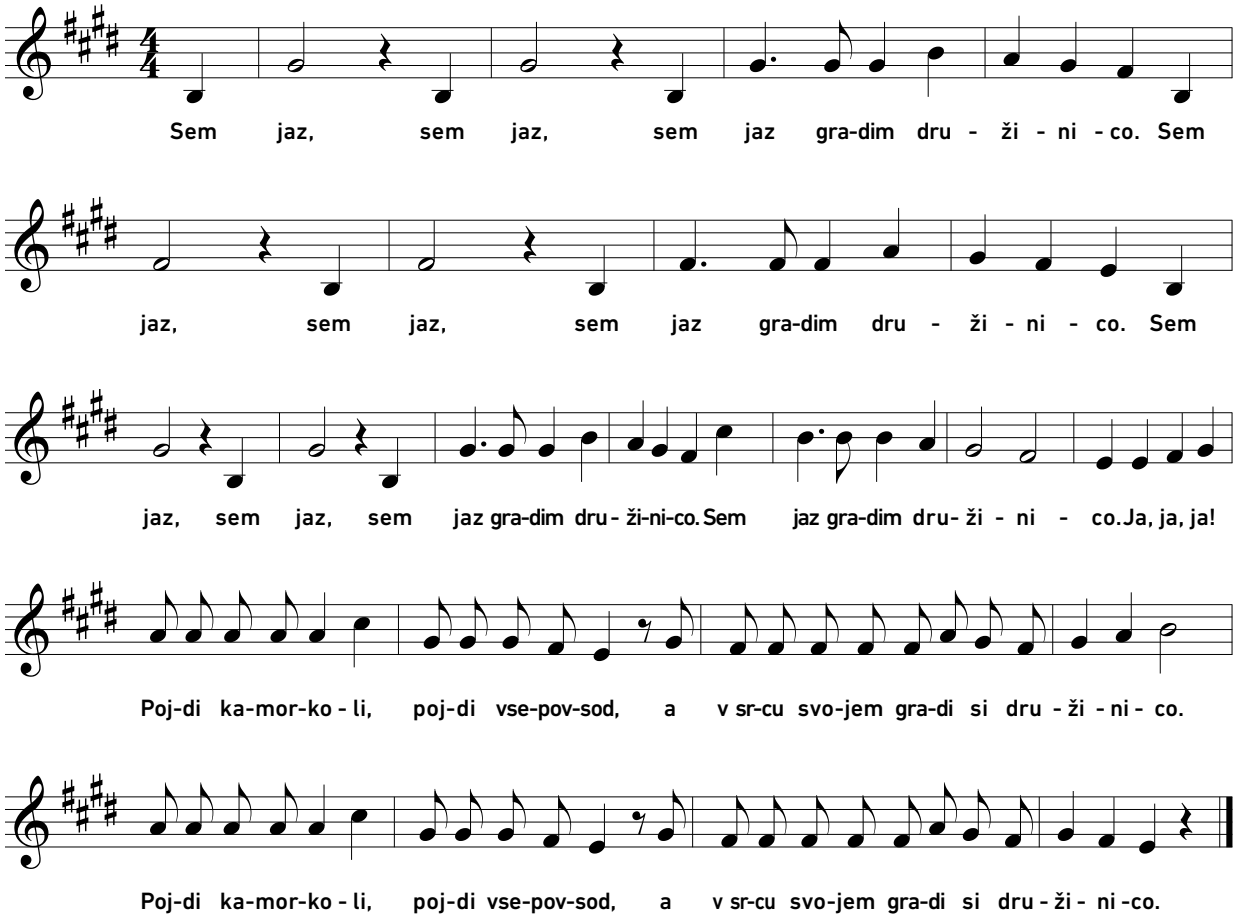
Pojdi kamorkoli, pojdi vsepovsod,
a v srcu svojem gradi si družinico.
Pojdi kamorkoli, pojdi vsepovsod,
a v srcu svojem gradi si družinico.

Si ti, si ti, si ti gradiš družinico.
Si ti, si ti, si ti gradiš družinico.
Si ti, si ti, si ti gradiš družinico.
Si ti gradiš družinico.

Ja, ja, ja!
...

Smo mi, smo mi, smo mi gradimo družinico.
Smo mi, smo mi, smo mi gradimo družinico.
Smo mi, smo mi, smo mi gradimo družinico.
Smo mi gradimo družinico.

Ja, ja, ja!
...
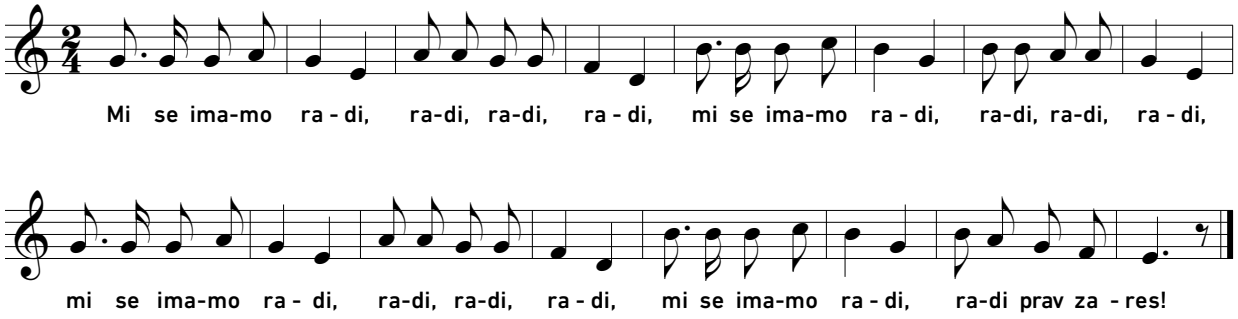

DEJAVNOST 11: **MI SE IMAMO RADI**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za družinske člane, uzaveščajo rabo veznika *in*.

MI SE IMAMO RADI
(ljudska)

Mi se imamo radi,
radi, radi, radi,
mi se imamo radi,
radi, radi, radi,
mi se imamo radi,
radi, radi, radi,
mi se imamo radi,
radi prav zares!

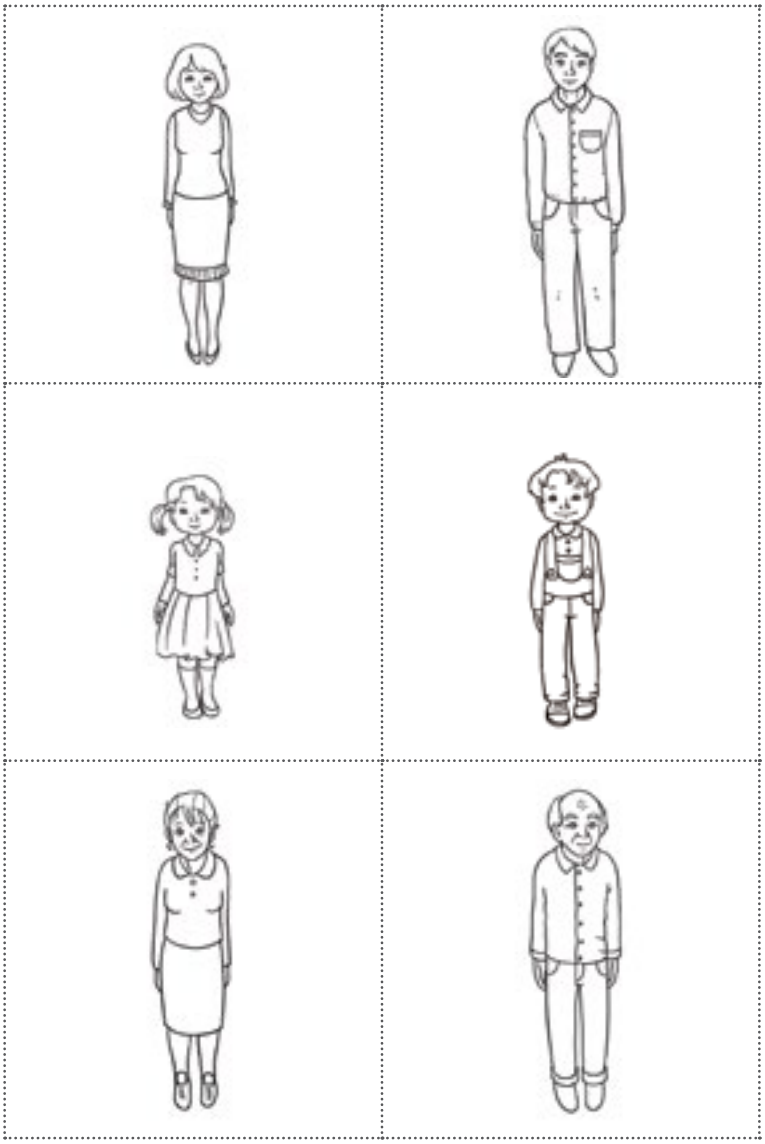

- Učenci se naučijo pesem *Mi se imamo radi*. Narišejo osebe, ki jih imajo radi, in povedo, koga imajo radi. Učitelj jih sprašuje: *Koga imaš rad/rada?*, učenci pa odgovarjajo: *Rad/Rada imam mamo.* Učenci ob vzorcu v rabi spoznavajo, kako izražamo živost samostalnikov. Obravnavo priporočamo, ko so učenci že dobro usvojili rabo tožilnika pri neživih samostalnikih, predvidoma po obravnavi drugih enot. Izražanje živosti lahko vadimo tudi pri temi Živali in pri temi Igrače (npr. *Imam medvedka*). Za napotke pri obravnavi živosti gl. enoto Živali, dejavnost 8.
- Dejavnost lahko učitelj nadgradi tako, da učenci v pesmi uporabijo imena otrok v skupini, npr. *Edisa/Alino imamo radi*.

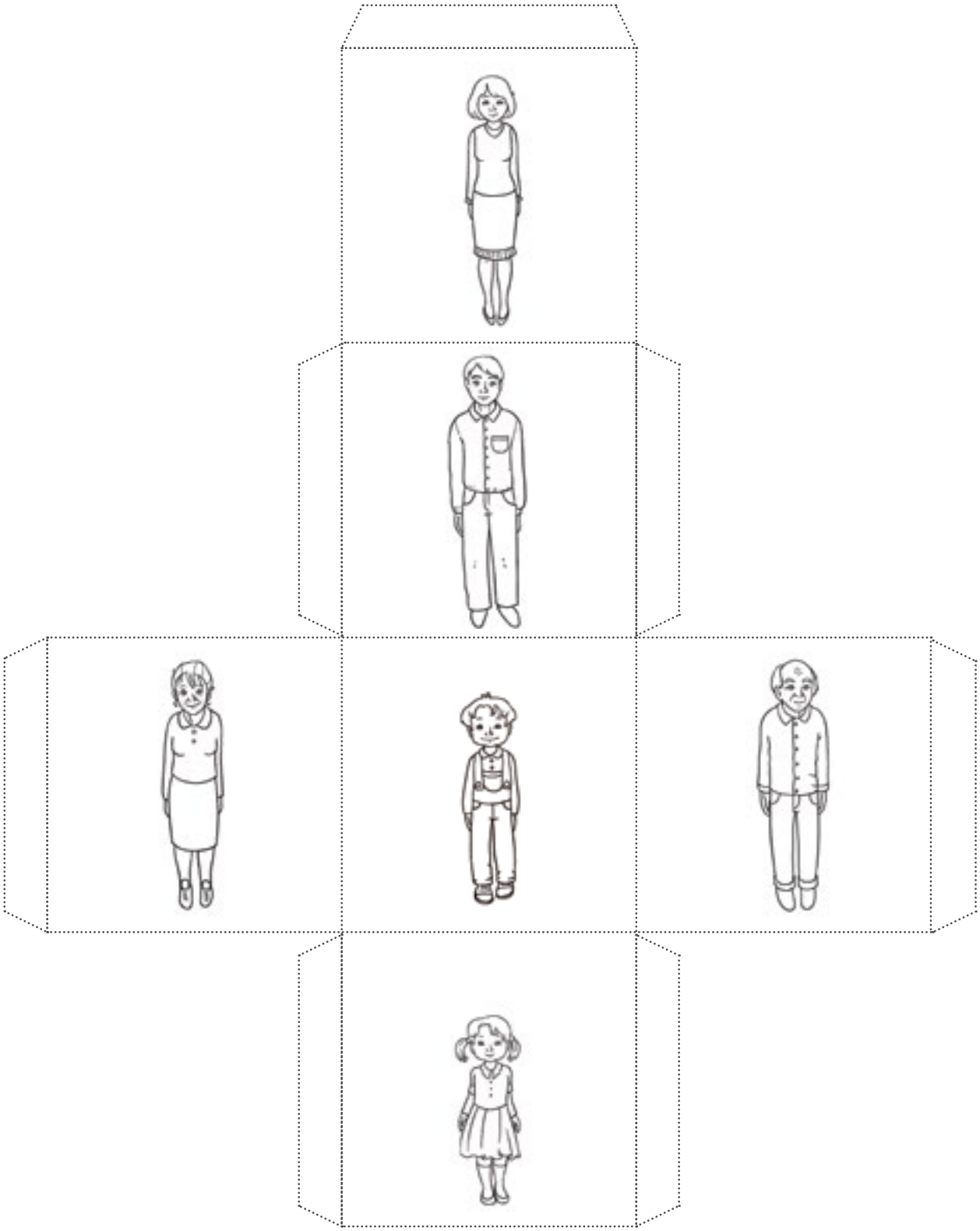
DEJAVNOST 12: **OSEBNA IZKAZNICA**

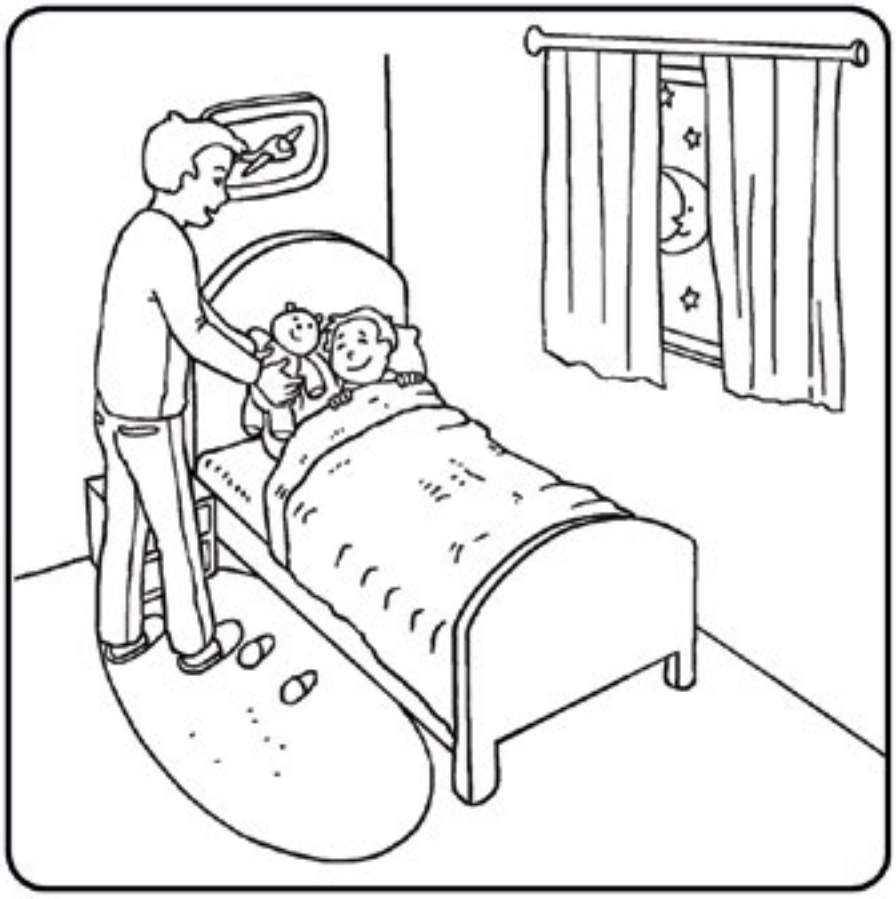
CILJ: učenci pripovedujejo o sebi.

- Učenci oblikujejo plakat. Nanj narišejo sebe. Plakat ob obravnavanju novih tem dopolnjujejo: zraven lepijo ali narišejo stvari, ki jih imajo radi, npr. najljubšo barvo, najljubšo igračo, hrano, žival, ki jo imajo radi … Ob plakatu se kompleksno predstavijo: povedo svoje ime, starost, kaj imajo radi, kaj radi delajo … Plakat lahko uporabimo za ponovitev več tematskih sklopov oz. ga sproti dopolnjujemo.

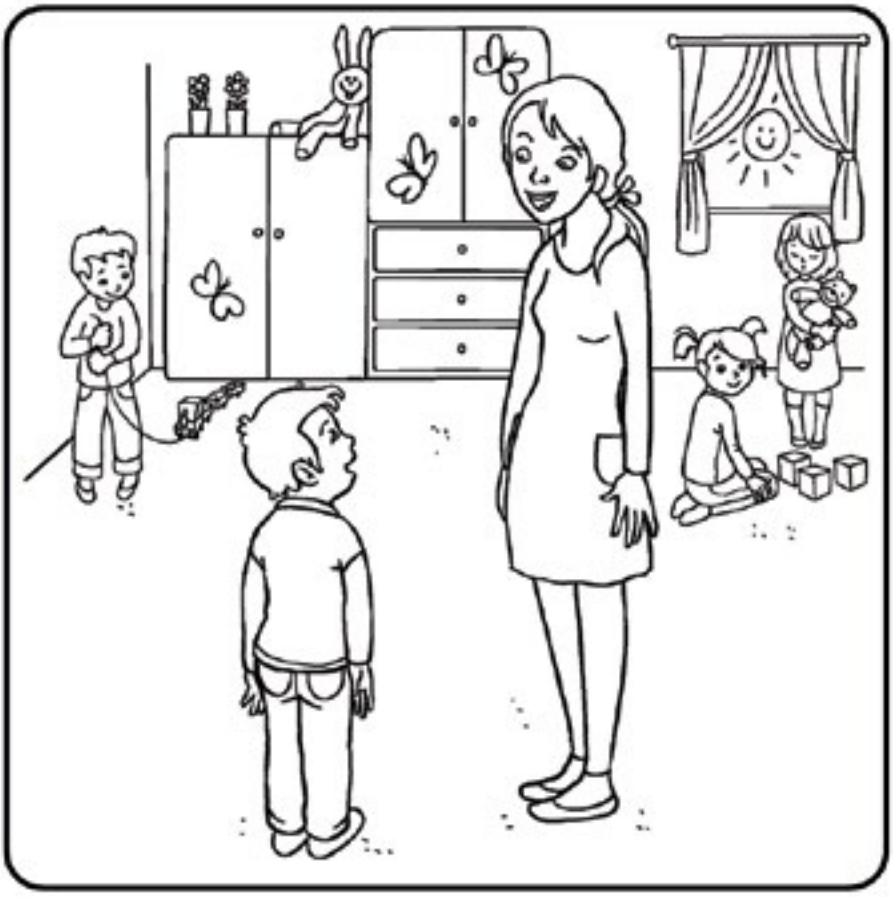
P2

P3

2 ŠTEVILKE

BESEDIŠČE	SPORAZUMEVALNI VZORCI	SLOVNIČNI VZORCI
ena, dve, tri, štiri, pet, šest, sedem, osem, devet, deset šteti, prešteti	• Ena, dve, tri, štiri, pet. • Koliko? – Šest. • Koliko si star? – Šest let. • Stara sem šest let. • On je star pet let. • Koliko je star Marko? – Pet let. • Moj brat je star pet let. • Vse najboljše za rojstni dan.	• raba glavnega števnika • raba vprašalnice *koliko* • raba glagola *biti*

V enoti Številke učence seznanjamo s številkami do deset. Učenci so si v poznavanju številk in razumevanju števil glede na svojo starost zelo različni. Učitelj naj presodi, koliko številk bo učencem predstavil hkrati oz. ali se bo omejil le na številke do pet, deset ali pa število številk celo razširil, in navedene dejavnosti ustrezno priredi. Učenci imajo lahko še težave z navajanjem ustreznega zaporedja številk tudi v svojem prvem jeziku. Pri ponazarjanju številk si v enoti večinoma pomagamo s pikami ali prsti. Če učenci že poznajo številke, pa lahko namesto pik uporabimo tudi slednje.

SLOVAR

POSNETEK: ***ena, dve, tri, štiri, pet, šest, sedem, osem, devet, deset***

DEJAVNOST 1: **ŠTEJEMO SKUPAJ**

CILJ: učenci spoznavajo poimenovanja za številke, štejejo.

- Učitelj počasi in glasno govori številke in pri tem kaže ustrezno število prstov na roki. Učenci ga najprej poslušajo, potem pa ponavljajo za njim in ob tem številke kažejo z rokami. Učitelj štetje večkrat ponovi. Pri učenju številk naj učitelj presodi, ali lahko učenci takoj usvojijo štetje do deset, sicer se omeji na manjše število, npr. do pet, in se omejitve drži tudi pri drugih dejavnostih.
- Učitelj po vrsti od ena do pet oz. deset dviga večje slike, na katerih so številke, ponazorjene s pikami (P1), in skupaj z učenci prešteva pike.

DEJAVNOST 2: **ŠTEJEMO SAMI**

CILJ: učenci utrjujejo štetje.

Štetje naj postane rutinska dejavnost v skupini. Učitelj lahko številke z učenci ponovi na več različnih načinov in tudi pri vsaki enoti učbenika. Nekaj primerov dejavnosti:

- Če je pri pouku več učencev, lahko učitelj in učenci preštejejo, koliko jih je pri pouku.
- Učenci stojijo v krogu, si podajajo žogo in po vrsti štejejo. Ko učenec pove številko, se usede.
- Učenci štejejo figurice, igrače, barvice, sadje ipd. Predmete jemljejo z mize, iz škatle ali vrečke in sproti štejejo.
- Učenci mečejo eno ali dve kocki in preštejejo pike, ki se pokažejo na zgornji ploskvi. Učenec, ki je vrgel največ pik in pike tudi ustrezno preštel oz. povedal pravo številko glede na prikazane pike, dobi točko.
- Če učenci že hodijo v šolo ali že znajo računati, lahko iz priloge P1 sestavijo preproste račune (do deset), drugi sošolci pa jih poskušajo pravilno rešiti. Učitelj ob tem učence navaja tudi na to, kako račune beremo, npr. *Ena plus tri je štiri. Pet minus tri je dve.*

DEJAVNOST 3: **MENJAVA**

CILJ: učenci utrjujejo štetje in poimenovanje za številke.

- Učitelj pripravi kartice, na katerih je s pikami predstavljeno število. Vsako število se pojavi samo enkrat. Učenci sedijo v krogu. Vsak učenec dobi eno kartico, eno pa obdrži učitelj. Učitelj stoji sredi kroga in pokliče neko število, npr. *Tri.* Učenec, ki ima kartico s tem številom, jo mora dati učitelju, učitelj pa mu da svojo. Tako si učenci z učiteljem izmenjujejo kartice. Učitelj lahko številke kliče tako, da učenci dobijo predvsem tiste, ki jim delajo težave, ter jih na ta način utrjujejo.

P1

DEJAVNOST 4: **ZAMENJAMO SE**

CILJ: učenci utrjujejo štetje in številke.

- Vsak izmed učencev dobi kartico z različnim številom pik. Pike preštejejo in se postavijo po vrsti. Potem vsak glasno pove, katero številko ima. Učenci se usedejo na stole. Učitelj kliče številke, npr. *Ena.*, učenec s klicano številko vstane in pove, katera številka je, npr. *(Jaz sem) ena.* V nadaljevanju učitelj kliče dve številki, npr. *Tri in sedem*. Učenca s takim številom pik morata zamenjati mesti, pri tem si lahko zamenjata tudi kartici.

P2

DEJAVNOST 5: **KOLIKO NAS JE?**

CILJ: učenci se znajo prešteti in povedati, koliko jih je v razredu in ali kdo manjka.

- Učitelj pripravi večjo kopijo priloge P2. Učenci naredijo svoj razred, prilepijo toliko punčk in toliko fantkov, kot je njih v razredu. Učitelj vpraša: *Koliko nas je?/Koliko je fantov (dečkov)/punc (deklic)?* Učenci se preštejejo: *Ena, dve, tri, štiri …*

DL1

DEJAVNOST 6: **ŠTEVILKE**

CILJ: učenci štejejo in iščejo pare.

- Delovni list je razdeljen na tri dele: na prvem listu je tabela s števili od ena do pet, na drugem od šest do deset (učitelj naj glede na zmožnosti učencev presodi, ali je dejavnost smiselno izvesti v enem ali v dveh delih). Na tretjem listu pa so narisani različni predmeti, ki jih morajo učenci prešteti. Prvi in drugi list sta mišljena kot tabela. Vsaka vrstica je namenjena svoji številki. V prvem stolpcu so črtkano zapisane številke. Učenci povežejo pike tako, da dobijo številko. V drugem stolpcu je prazen prostor, v katerega narišejo ustrezno število pik (pri 1 eno piko, pri 2 dve itd.). Tretji stolpec pa je namenjen slikam predmetov, ki jih učenci izrežejo, preštejejo in prilepijo k ustrezni številki. Učitelj potem učencem reče, npr. *Preštejmo banane.* Učenci predmete na glas preštejejo, npr. *Ena, dve, tri.*, in odgovorijo, npr. *Tri.*

DL2

DEJAVNOST 7: **ŠTEJEM**

CILJ: učenci utrjujejo številke od ena do pet, povežejo ustrezno število pik z ustreznim številom predmetov.

- Učitelj skupaj z učenci poimenuje stvari, npr. *To je sonce. To je oblak.* Nato jih ti preštejejo in slike povežejo z ustreznim številom pik. List lahko tudi pobarvajo. Dejavnost utrjuje poimenovanje številk in njihovega ustreznega zaporedja in ne ujemanja številnika in samostalnika ob različnih številih.
- K listu se lahko vrnemo ob temi Barve, ko utrjujemo ujemanje pridevnika s samostalnikom. Učenci povedo, kakšne so stvari na slikah, npr. *Sonce je rumeno.*

DL3

DEJAVNOST 8: **BOMBONI**

CILJ: učenci utrjujejo številke od šest do deset in poimenovanja za barve.

- Učenci preštejejo bombone v vrečkah. Povedo, koliko jih je. Bombone lahko pobarvajo po navodilih učitelja ali sami. Če učenci barve že poznajo, jih učitelj med barvanjem sprašuje, kakšne barve so bomboni in koliko jih je v posamezni vrečki, npr. *Kakšen je ta bombon?* Učenci odgovorijo, npr. (*Bombon je) moder.* Učitelj nadaljuje: *Koliko bombonov je notri/tukaj?* Učenci preštejejo bombone in odgovorijo, npr. *Šest.*

P3

DEJAVNOST 9: **DOMINE**

CILJ: učenci utrjujejo številke.

- Učitelj iz priloge P3 pripravi domine. Učencem jih razdeli tako, da vsak dobi najmanj eno. Najbolje je, da igro začne učitelj, ki pove število prstov, ki jih ima na desni strani domine, npr. *Tri.* Učenec, ki ima isto število prstov, izreče isto številko, in domino položi na mizo tako, da se števili ujemata. Potem poimenuje tudi število prstov na desni strani domine. Igra se konča, ko so položene vse domine.

DL4

DEJAVNOST 10: **JEŽEK**

CILJ: učenci se naučijo pesmico in utrjujejo številke.
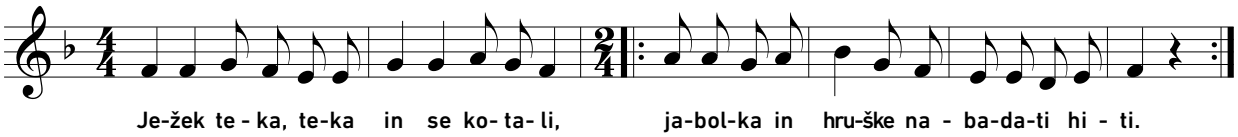
ŽIVALI JESENI
(Mira Voglar)

Ježek teka, teka
in se kotali,
jabolka in hruške
nabadati hiti.

Medved kosmatinec,
svoj brlog ravna,
z listjem si postilja,
zaspano godrnja.

Urna veverica
pleza na drevo,
lešnike nabira
za zimsko lakoto.

Ptice lastovice
odletele so,
v južne tople kraje
jih krila nesejo.

- Učenci ob petju prve kitice izrežejo jabolka in hruške ter jih nalepijo na ježka. Preštejejo in povedo, koliko jabolk in koliko hrušk so nalepili. Pesmico lahko učitelj z učenci zapoje vsak dan, dokler se je vsi učenci ne naučijo dobro.
- Pesmica ima več kitic. Učitelj lahko učence nauči tudi naslednje kitice in tudi te poveže z utrjevanjem štetja. Pripravi ilustracije posameznih živali (medveda, veverice in lastovice) in nekaterih predmetov, ki so omenjeni v pesmici (list, lešnik). Učencem najprej predstavi poimenovanja za živali in predmete, ki se pojavljajo v pesmici. Slike položi na mizo in ob petju pesmice dvigne sliko živali ali predmeta, ki ga omenja besedilo. V nadaljevanju pa učenci za vsako kitico pripravijo svoj list, na katerega podobno kot na DL4 nalepijo različno število npr. listov, lešnikov in lastovic, in povedo, koliko so jih nalepili. Vsebino posamezne kitice lahko učenci ob petju ponazorijo z mimiko in gestiko.

43

DEJAVNOST 11: **EN KOVAČ**

CILJ: učenci se naučijo izštevanko in utrjujejo številke.

POSNETEK: ***EN KOVAČ***

En kovač konja kuje.
Kol'ko žebljev potrebuje?
En, dva, tri,
pa povej številko ti!

Učenci sedijo v krogu, roke imajo stisnjene v pest in položene na mizo. Naučijo se izštevanko in jo skupaj z učiteljem govorijo. Učitelj ali kdo od učencev je *kovač*. Ob govorjenju izštevanke s pestjo ritmično udarja po pesteh drugih. Učenec, pri katerem se izštevanka konča, pove število, najbolje od ena do deset. Učenci skupaj štejejo do tega števila, *kovač* pa se premika po pesteh. Učenec, pri katerem se ustavi, mora skriti pest, da je *kovač* ne zadene, drugače je pest izločena. Ko učenec v igri nima več nobene pesti, je izločen. Igra se nadaljuje toliko časa, da ostane samo en učenec, ki je zmagovalec.

DL5

DEJAVNOST 12: **KOLIKO SO STARI OTROCI**

CILJ: učenci znajo povedati, koliko so stari otroci.

- Učenci povežejo torto in otroka. Učitelj hodi od učenca do učenca in skupaj z njimi prešteva svečke na tortah. Nato pove, koliko so stari otroci (otrokom da imena), npr. *Marko je star sedem let. Ana je stara šest let.* Pri tem poudarjeno izgovori *star/stara* in tako nakaže rabo moške in ženske oblike, nato povpraša še učence, npr. *Koliko je star Marko?* Učenci mu odgovarjajo, npr. *Pet let./Marko je star pet let.* Učenci se lahko izrazijo tudi z zaimkom, npr. *On je star pet let.*, ali pa dajo otrokom svoja imena. Če otroci že znajo pisati, naj pod torto zapišejo število let, ki ustreza svečkam na torti, npr. *5 LET.* Stavek *Star/stara je … let.* se učenci naučijo kot vzorec.
- Učenci lahko povedo, koliko so stari njihovi bratje in sestre, npr. *(Moj brat) Dejan je star osem let.*

DL5

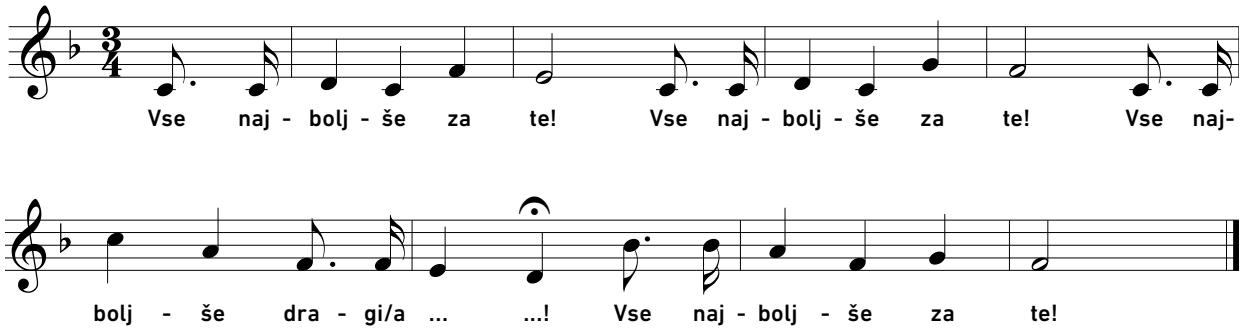
DEJAVNOST 13: **ROJSTNI DAN**

CILJ: učenci znajo povedati, koliko so stari, naučijo se pesmico *Vse najboljše*.

DL6

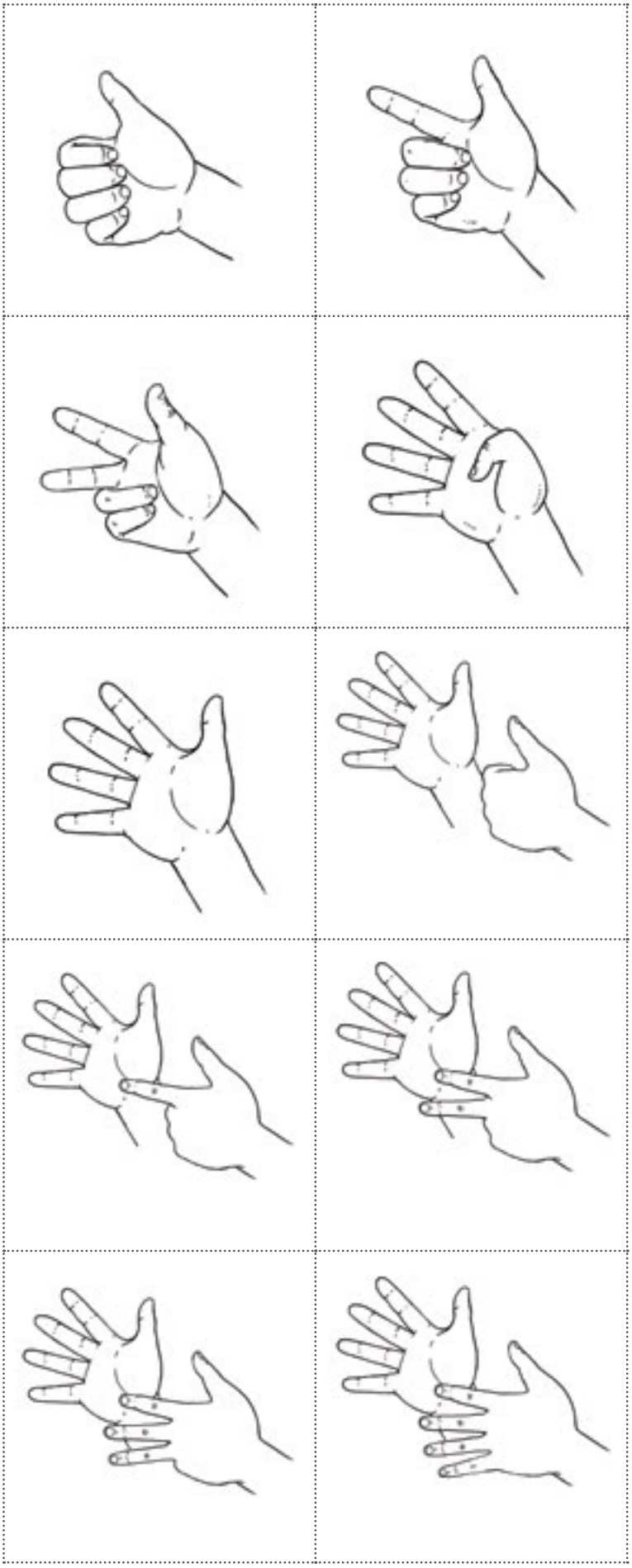
VSE NAJBOLJŠE

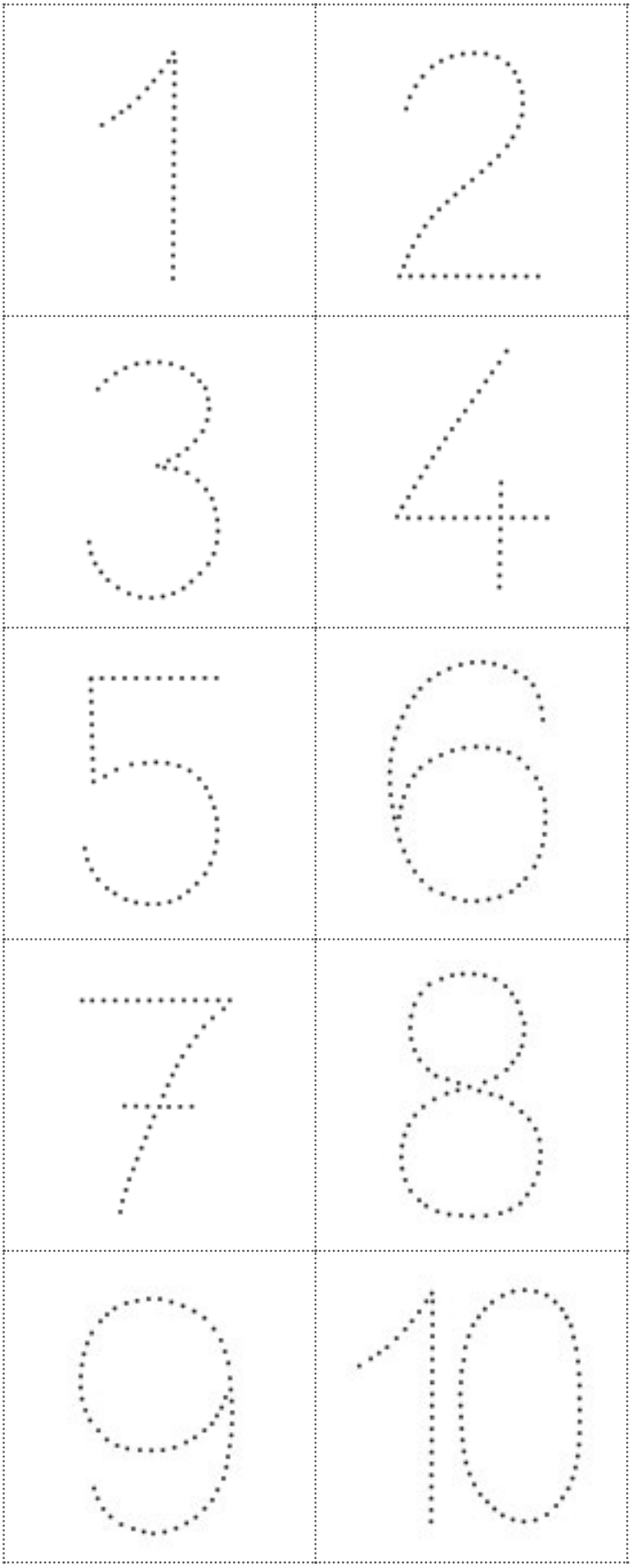
Vse najboljše za te!
Vse najboljše za te!
Vse najboljše, dragi/draga …!
Vse najboljše za te!

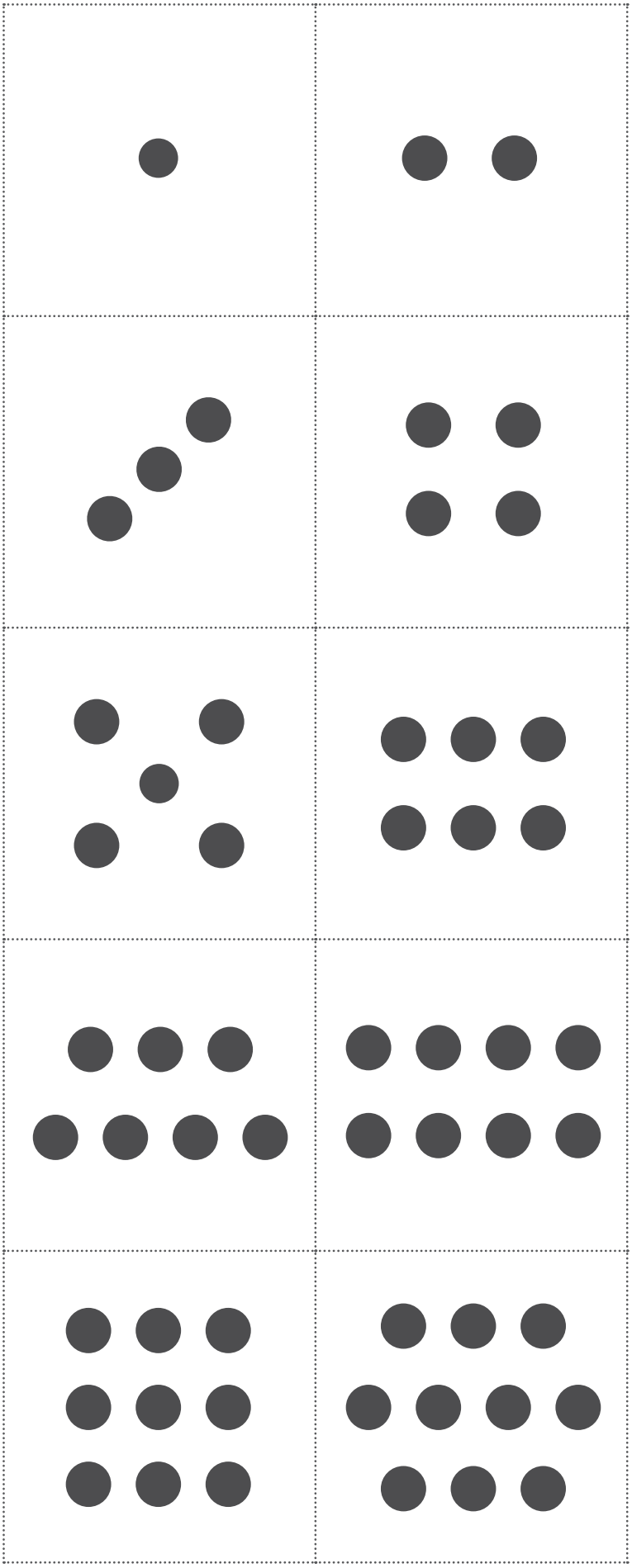
- Učenci povedo, koliko so stari, in na DL6 narišejo tolikšno število svečk. Torto lahko tudi pobarvajo. Naučijo se pesmico *Vse najboljše*.
- Dejavnost lahko izvedemo priložnostno, kadar ima kdo v skupini rojstni dan ali tudi pred dejavnostjo 12.
- Dejavnost lahko nadaljujemo z igro z žogo. Učenci si žogo podajajo in drug drugega sprašujejo, koliko so stari.

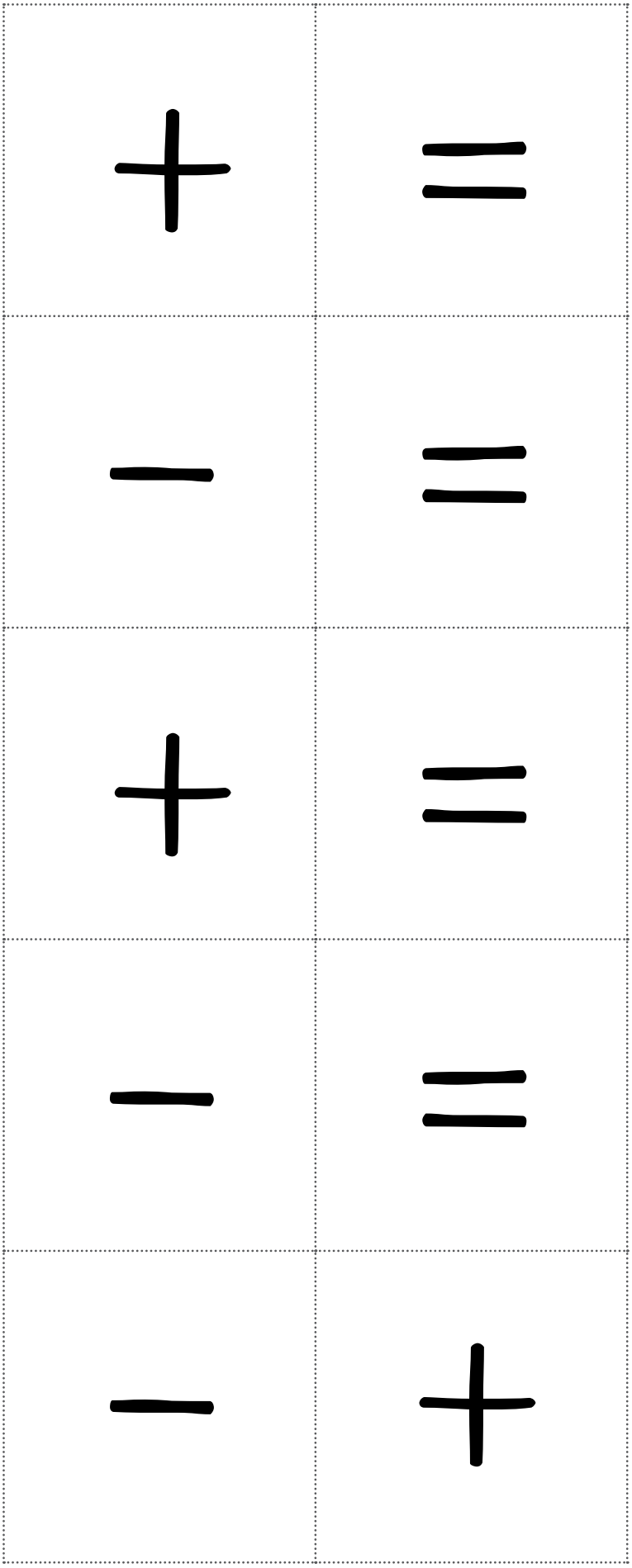
P1

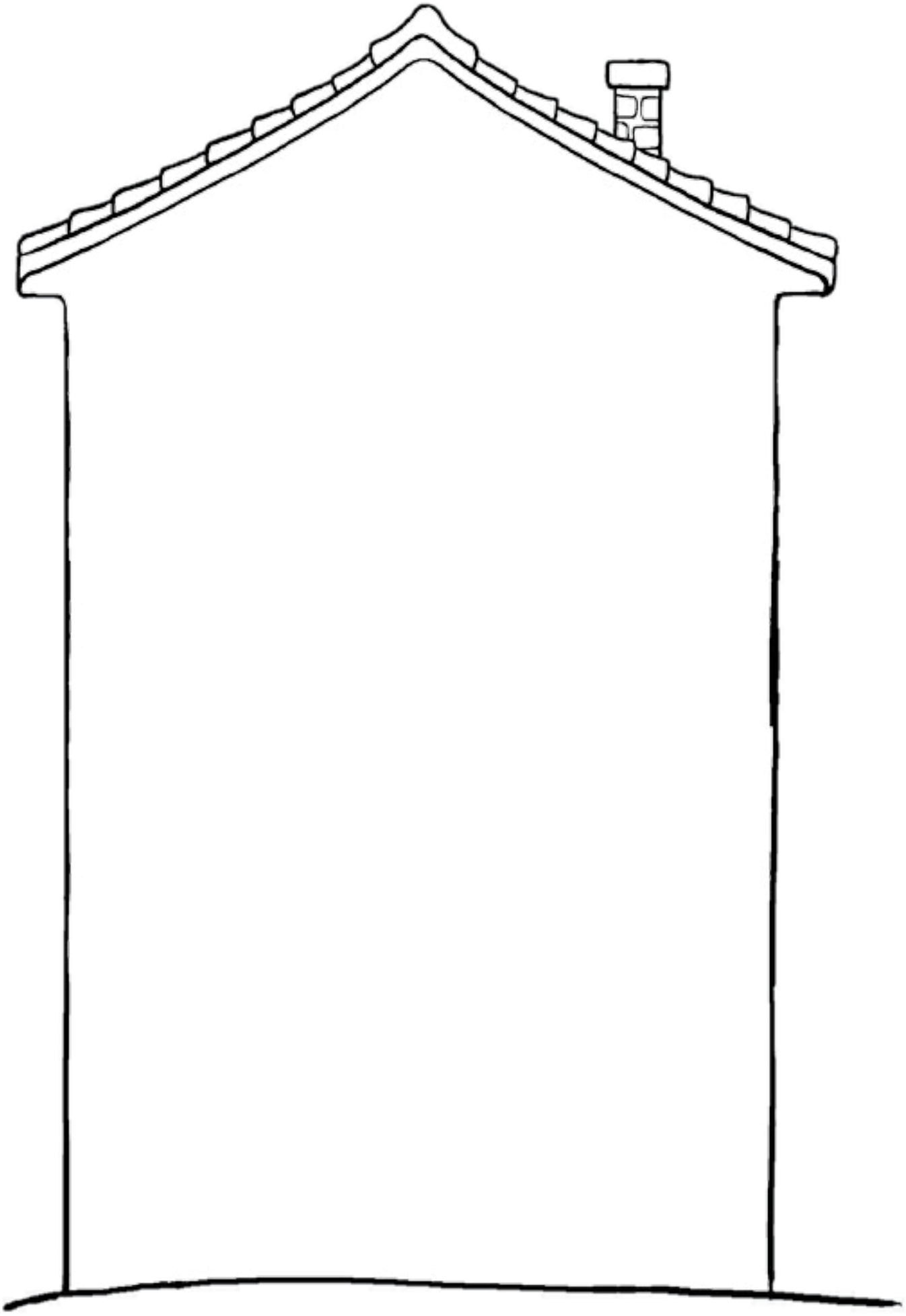

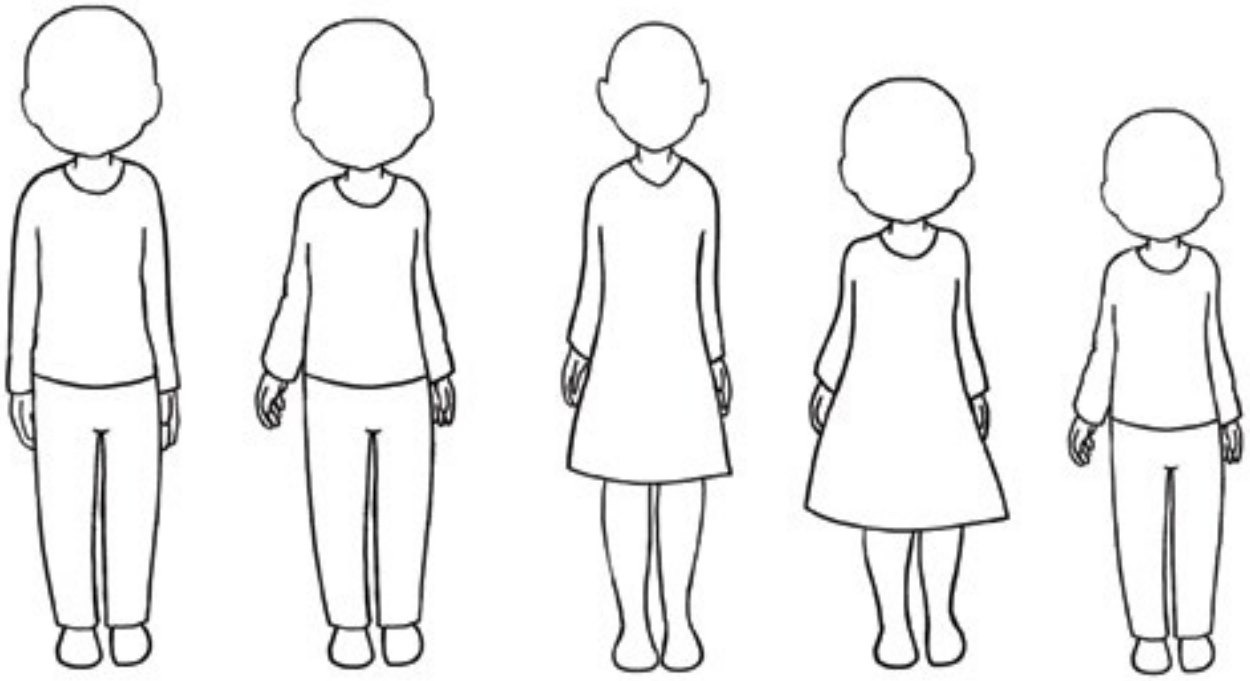
P1

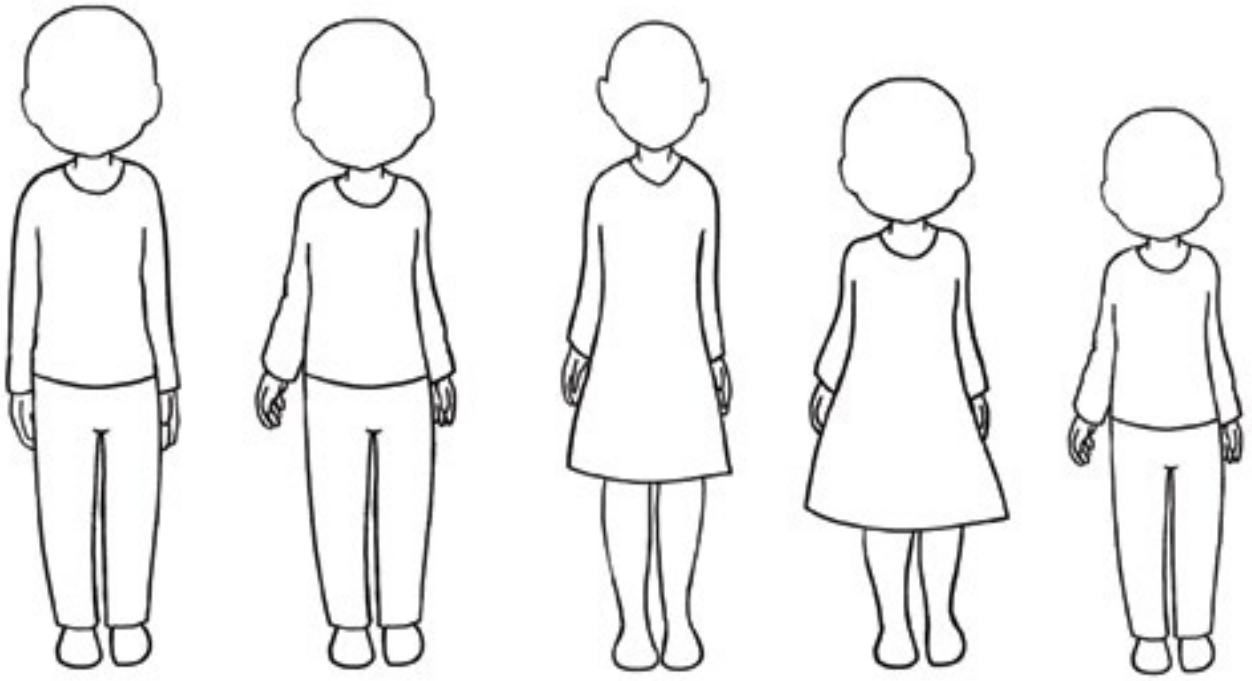

P2

P3

3 BARVE

BESEDIŠČE	SPORAZUMEVALNI VZORCI	SLOVNIČNI VZORCI
bela, črna, modra, oranžna, rdeča, rjava, roza, rumena, siva, vijolična, zelena	• Katera barva je to? – Rumena. • To je rumena. • Kakšen je telefon? – Rdeč. • To je rdeč telefon. • Žoga je rumena. • Katera je tvoja najljubša barva? – Modra. • Moja najljubša barva je modra.	• ujemanje samostalnika in pridevnika • raba svojilnega zaimka (*moj*, *tvoj*)

SLOVAR

POSNETEK: ***zelena, siva, rumena, roza, rjava, rdeča, modra, črna, bela, vijolična, oranžna***

P1

DEJAVNOST 1: **BARVICE**

CILJ: učenci spoznavajo poimenovanja za barve.

- Učitelj prinese barvice. Učenci imajo vsak svoj komplet barvic. Učitelj izbere eno barvico in vpraša: *Katera barva je to?* Nato poimenuje barvo, npr. *(To je) rumena*. Učenci v svojem kompletu poiščejo enako barvico in jo položijo predse na mizo ter ponovijo poimenovanje. Ko imajo pred sabo vse barvice, učitelj kliče posamezne barve, npr. *Rumena. Rdeča.*, učenci pa barvice zlagajo nazaj v škatlo. Po potrebi naj izbere manjše število barvic oz. barv in jih dodaja postopoma.
- Dejavnost nadaljujemo tako, da učitelj kliče posamezne barve, npr. *Rumena.*, učenci pa vsi hkrati dvigujejo ustrezne barvice (iz svojega kompleta barvic).
- Dejavnost lahko izvedemo tudi s pomočjo raznobarvnih kartic, ki jih učitelj pripravi iz priloge P1.
- Poimenovanja za barve lahko ponavljamo pri različnih temah.

DEJAVNOST 2: **RUMENA KLIČE RDEČO**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za barve.

- Učenci sedijo ali stojijo v krogu. Vsak ima v roki barvico ali flomaster. Poleg barv, ki jih imajo učenci v rokah, so lahko na mizi v bližini druge barvice ali flomastri, da jih imajo učenci možnost med igro zamenjati, paziti pa je treba, da se barve ne podvojijo. Vsaka barva se lahko v krogu pojavi samo enkrat. Učitelj kliče barve, npr. *Rumena in rdeča.*, in učenca, ki imata ti dve barvi, zamenjata mesti. Nato to vlogo prevzamejo učenci sami in pokličejo barvo sošolca, s katerim se želijo zamenjati. Učitelj določi, kdo bo začel oz. začne sam. Dejavnost lahko izvedemo tudi z vzorcem: *Rumena kliče rdečo.*

DL1

DEJAVNOST 3: **POIŠČI BARVO**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za barve.

- Učenci izrežejo sličice predmetov z DL1, učitelj pa ima večje barvaste liste papirja z določeno barvo. Učitelj kliče barve, učenci pa na list postavijo predmete, ki so take barve. Nato vajo ponovijo še s pomočjo delovnega lista. Učitelj v poljubnem vrstnem redu kliče barve, s katerimi so pobarvani predmeti. Učenci izberejo ustrezni predmet in ga nalepijo k imenovani barvi na drugem listu.

DL2

DEJAVNOST 4: **OBKROŽI PRAVO BARVO**

CILJ: učenci prepoznajo poimenovanja za barve.

POSNETEK: ***Rumena.***
Rdeča.
Rjava.
Bela.
Vijolična.

- Učenci poslušajo poimenovanja za barve. Med tremi sličicami glede na izjavo izberejo ustrezno in jo obkrožijo.

DL3

DEJAVNOST 5: **BARVNI NAREK**

CILJ: učenci prepoznajo poimenovanja za barve, razumejo besedilo, utrjujejo rabo pridevnika in samostalnika.

P2

8

POSNETEK: *Ura je siva.*
Telefon je rdeč.
Miza je rjava.
Stol je zelen.
Žoga je rumena.
Roža je oranžna.
Okno je modro.

- Učenci poslušajo besedilo (izjavo za izjavo) in z barvicami označujejo, kakšne barve so posamezni predmeti na sliki. Na koncu sliko pobarvajo. Učitelj jih na koncu še enkrat povpraša, kakšne barve so posamezni predmeti, npr. *Kakšno je okno?* Če učenci poimenovanj za predmete še ne poznajo dobro, jim lahko učitelj predmete ob poslušanju pokaže (ali pa poimenovanja za predmete ponovijo pred izvajanjem vaje), oni pa se osredotočijo le na poimenovanja za barve. Učitelj naj po potrebi posnetek ustavi, da bodo imeli učenci dovolj časa za označevanje oz. barvanje predmetov. Dejavnost se navezuje na enoto Hiša. Če se učitelj odloči, da jo bo izvedel prej, naj prej preveri, ali učenci poznajo poimenovanja na sliki oz. jim ta poimenovanja pred reševanjem delovnega lista posebej predstavi.
- Dejavnost lahko nadgradimo tako, da učitelj učencem razdeli nepobarvane slike (P2), vsak učenec dobi dve. Eno sliko pobarva in nato narekuje sošolcu, kakšne barve so posamezni predmeti, npr. *Miza je rdeča*. Sošolec pa jo pobarva po njegovem nareku. Lahko tudi sprašuje sošolca, kakšni so predmeti na njegovem listu, npr. *Kakšna je miza?*

DL4

DEJAVNOST 6: **POBARVAJ BALONE**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za barve in rabo pridevnika in samostalnika.

- Učenci pobarvajo balone z ustrezno barvo glede na sličico v posameznem balonu in povedo, kakšne barve so, npr. *Balon je moder.*

DL5

DEJAVNOST 7: **KAKŠEN, KAKŠNA, KAKŠNO JE ...?**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za barve, povedo, kakšen je predmet, prepoznavajo rabo vprašalnic *kakšen, kakšna, kakšno*.

- Učenci najprej po učiteljevem nareku pobarvajo prazne kvadrate, npr. *Prvi kvadrat je rumen. Drugi kvadrat je zelen.* Nato povežejo barvo s predmetom in predmet ustrezno pobarvajo. Povedo, kakšne barve je predmet, npr. *Roža je rumena. Telefon je zelen.*
- Učitelj lahko izbere poimenovanja za barve, ki si jih učenci težje zapomnijo. Na tem mestu naj se izogne možnosti *Kolo je rdeče*.

DL6

DEJAVNOST 8: **SLADOLEDI**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za barve in rabo tožilnika.

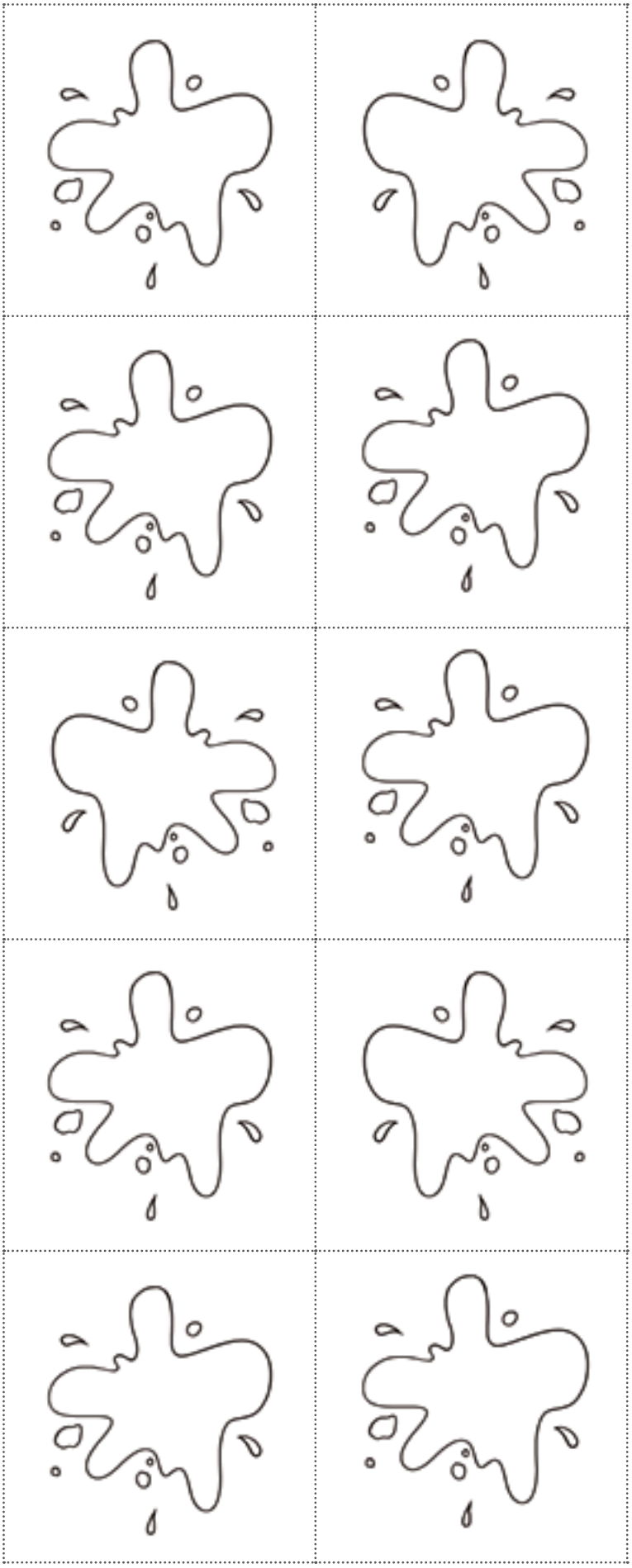
- Učenci poimenujejo barve sladolednih kepic, nato pa sami po svoji želji pobarvajo nepobarvane sladolede. Barvanje poteka tako, da ima vse barvice učitelj. Ko učenec potrebuje določeno barvo, ga mora za to prositi, npr. *Potrebujem modro (barvico)./A lahko dobim modro (barvico), prosim?*, učitelj pa odgovori: *Izvoli*. Če se učitelju zdi, da bo ta vzorec za učence pretežek, ga učenci lahko za barvico prosijo tako, da le poimenujejo barvo, ki jo želijo, npr. *Rdeča (barvica)*.
- Ker so na delovnem listu zbrane vse barve, je to priložnost, da učitelj učence povpraša, katera je njihova najljubša barva. Učenci, ki že znajo pisati, lahko to napišejo na hrbtno stran lista, npr. *Moja najljubša barva je modra*.

DL7

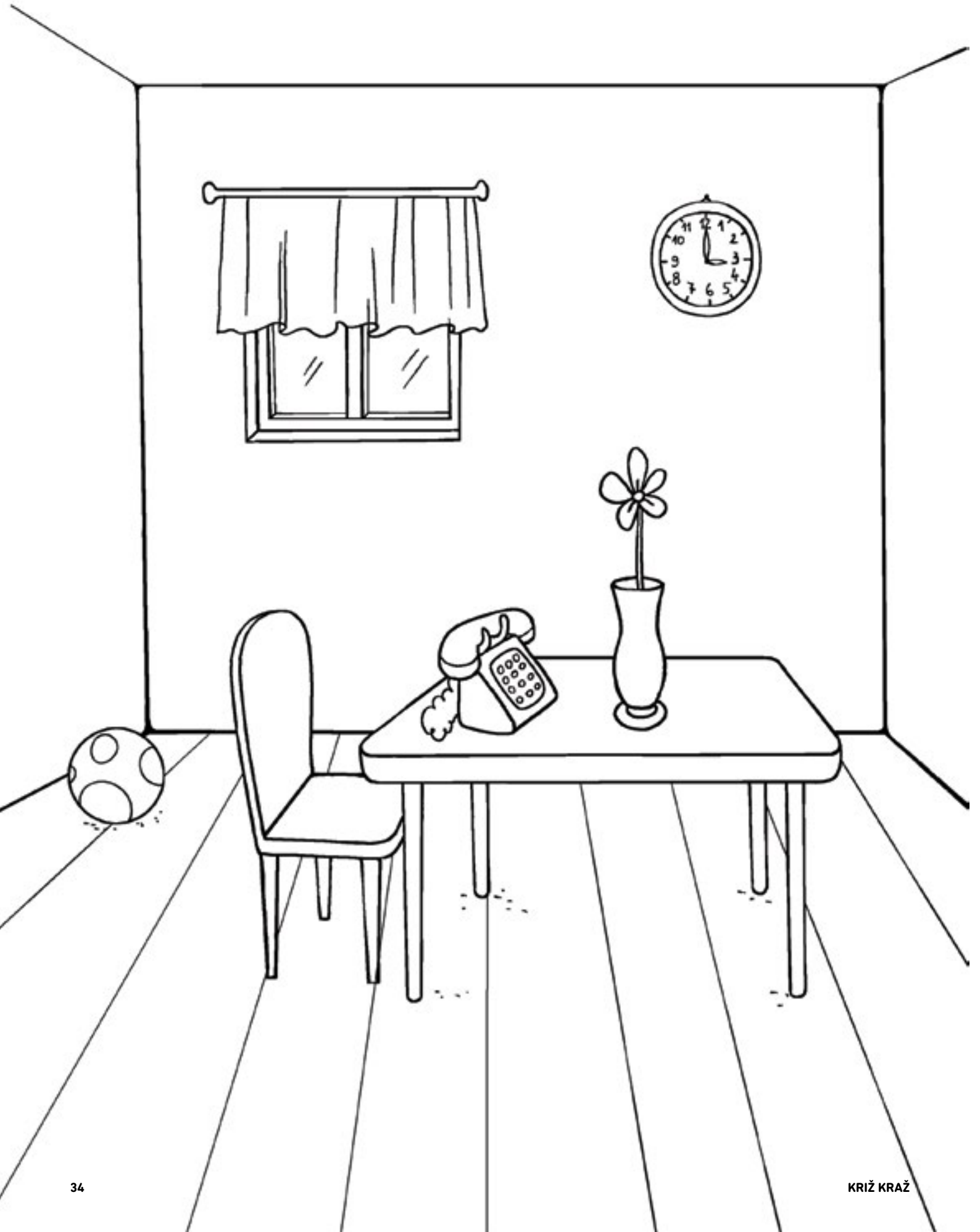
DEJAVNOST 9: **POBARVAJ SLIKO**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za barve.

- Učenci pobarvajo sliko. Pri tem upoštevajo legendo, katero barvo označuje posamezna številka. Učitelj med barvanjem hodi od učenca do učenca in jih sprašuje po barvah, npr. *Katera barva je to?*
- Če želimo utrjevati vzorca *Potrebujem …* in *A lahko dobim …, prosim?*, lahko dejavnost izvedemo tako, da ima vse barvice učitelj, učenci pa ga prosijo zanje.

P2

4 ŠOLSKE POTREBŠČINE

BESEDIŠČE	SPORAZUMEVALNI VZORCI	SLOVNIČNI VZORCI
barvica, čopič, flomaster, knjiga, lepilo, peresnica (puščica), plastelin, radirka, ravnilo, svinčnik, šilček, škarje, šolska torba, vodene barvice, voščenka, zvezek imeti, potrebovati	• Kaj je to? – Svinčnik. • To je svinčnik. • Kakšen je šilček? – Moder. • Šilček je moder. • Kaj manjka? – Barvica. • Ali je to barvica? – Ja, (je)./Ne, (ni). • Rdeča in rumena barvica. • Kje je barvica? – Tukaj. • Imam (rdečo) peresnico. • Potrebujem/Rad bi zvezek. • Ali imaš radirko? – Ja, (imam)./Ne, (nimam). • Čigava barvica je to? – Moja. • Kdo ima šilček? – Jaz (ga imam).	• raba glagola *biti* • raba imenovalnika • raba tožilnika • ujemanje pridevnika in samostalnika • raba odločevalnih vprašanj • raba dopolnjevalnih vprašanj • raba veznika *in* • raba svojilnega zaimka (*moj*, *tvoj*) • raba vprašalnic *kakšen*, *kakšna*, *kakšno* • raba vprašalnic *čigav*, *čigava*, *čigavo*

9

SLOVAR

POSNETEK: ***zvezek, voščenka, vodene barvice, svinčnik, ravnilo, šilček, škarje, šolska torba, lepilo, peresnica, plastelin, radirka, knjiga, flomaster, čopič, barvica***

DEJAVNOST 1: **KAJ JE TO?**

CILJ: učenci spoznavajo poimenovanja za šolske potrebščine.

- Učitelj prinese šolsko torbo. Iz nje jemlje šolske potrebščine in ob tem sprašuje: *Kaj je to?* ter odgovarja: *To je …* Dejavnost lahko izvede tudi s pomočjo lutke – učitelj sprašuje, lutka pa odgovarja. Skupaj z učenci še enkrat poimenujejo predmete: učitelj izbere predmet, ga poimenuje, npr. *Svinčnik.*, in ga poda prvemu učencu, učenci si predmet podajajo in ga pri tem poimenujejo, zadnji pa ga pospravi v torbo.

P1

DEJAVNOST 2: **KAJ MANJKA?**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za šolske potrebščine, utrjujejo rabo imenovalnika.

- Učitelj prinese šolske potrebščine ali sličice iz priloge P1. Skupaj z učenci potrebščine poimenuje. Razporedi jih po mizi, učenci si jih dobro ogledajo, nato pa zaprejo oči ali pogledajo stran. Učitelj odstrani enega ali več predmetov oz. sličic. Učenci ugibajo, kaj manjka, npr. *Manjka ravnilo.* Učenci se lahko igrico igrajo tudi v paru ali manjših skupinah. Učitelj prilagodi število šolskih potrebščin zmožnosti učencev.

DL1

DEJAVNOST 3: **KAJ JE V TORBI?**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za šolske potrebščine, povedo, kaj je v torbi.

- Učenci po črtah sledijo predmetom do torbe. Na učiteljevo vprašanje: *Kaj je v torbi?* odgovorijo: *(V torbi so) knjiga, ravnilo, barvica, peresnica/puščica in škarje.*

DL2

DEJAVNOST 4: **KAJ JE TO?**

CILJ: učenci razumejo poimenovanja za šolske potrebščine.

10

POSNETEK: *Kaj je v torbi?*
– V torbi so škarje, šilček, zvezek, flomaster, radirka, knjiga in svinčnik.

- Učenci lahko pred poslušanjem poimenujejo predmete na sliki. Glede na posneto besedilo od ene do druge pike pri predmetu vlečejo črte tako, da na koncu narišejo šolsko torbo, v kateri so predmeti. Skušajo ugotoviti, kaj so narisali. Ko ugotovijo, da so narisali torbo, v kateri so šolske potrebščine, povedo, katere od njih so v njej. Pred poslušanjem naj učitelj učencem pokaže, kako naj vajo rešujejo, najbolje je, da prvo črto potegnejo skupaj. Po potrebi naj posnetek ustavi, da bodo imeli učenci dovolj časa za risanje črte. Tudi zadnjo črto (od svinčnika do škarij) lahko potegnejo skupaj, saj škarje v posnetku niso ponovljene, ampak je treba logično

sklepati, da se tukaj torba poveže. Rešitev lahko preverimo tudi tako, da učitelj učence sprašuje, kaj je v torbi in česa ni z vzorcem: *A je voščenka v torbi? – Ne, ni., A je šilček v torbi? – Ja, je.*

DL3

DEJAVNOST 5: **SKRITE ŠOLSKE POTREBŠČINE**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za šolske potrebščine.

- Učenci si ogledajo sliko, na kateri so skrite šolske potrebščine. To so: šolska torba, lepilo, voščenka, peresnica, vodene barvice, ravnilo, svinčnik, šilček, knjiga, čopič, zvezek. Poiščejo jih, jih pobarvajo in poimenujejo, npr. *Tukaj je barvica. (Barvica je modra.)*
- Učitelj lahko dejavnost izvede tudi drugače. Učence sprašuje, npr. *Kje je barvica?*, oni pa odgovarjajo in jo pokažejo: *Tukaj (je).*

DL4

P2

DEJAVNOST 6: **KAKŠEN JE ...? KAKŠNA JE ...? KAKŠNO JE ...?**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za šolske potrebščine, povedo, kakšne barve so šolske potrebščine, utrjujejo rabo samostalnika in pridevnika, utrjujejo rabo veznika *in*.

- Učenci poimenujejo predmete in jih pobarvajo. Povedo, kako so pobarvali predmete, npr. *Radirka je rdeča.*, in v labirintu poiščejo pot od enega do drugega enakega predmeta. Nato jih še enkrat poimenujejo tako, da rabijo veznik *in*, npr. *Rdeča in modra radirka.* Labirint je narejen tako, da je možnih več kombinacij oz. povezav in so vse pravilne.
- Učitelj lahko dejavnost izvede tudi v obliki nareka, in sicer tako, da učencem narekuje, kakšne barve je kateri predmet, npr. *Barvica je zelena.* Učenci predmete po nareku pobarvajo, povežejo in povedo, katera dva predmeta sestavljata par.
- Učenci lahko pred reševanjem delovnega lista ali po njem poimenovanja vadijo s pomočjo priloge P2. Učitelj izdela dve različni kocki. Vsak učenec hkrati vrže obe kocki in glede na to, kaj se pokaže, tvori besedno zvezo, npr. *radirka in peresnica.*

DL5

DEJAVNOST 7: **KAJ SPADA SKUPAJ?**

CILJ: učenci spoznavajo množinske oblike poimenovanj za šolske potrebščine.

- Učenci izrežejo sličice. Na delovnem listu sličicam poiščejo ustrezen par in jih prilepijo zraven. Povedo, kaj je na sliki, npr. *To je barvica. To so barvice.*
- Priporočamo, da učitelj dejavnost izvede proti koncu obravnave učbenika oz. takrat, ko se odloči, da bo izražanju množine posvetil nekoliko več časa. Na začetku učenja naj se tej dejavnosti raje izogne. Taka dejavnost se ponovi tudi pri temi Oblačila, zato ju lahko izvaja skupaj, pripravi lahko tudi podobne dejavnosti pri drugih temah, npr. ko obravnava sadje.
- Če presodi, da je dejavnost za otroke na tej stopnji še pretežka, jo izpusti.

P1

DEJAVNOST 8: **UGANI, KAJ IMAM**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za šolske potrebščine, spoznavajo rabo tožilnika ob glagolu *imeti*.

- Dejavnost poteka v paru. Učenci izmed šolskih potrebščin na sličicah izberejo tri predmete. V paru ugibajo, katere predmete so izbrali: *Ali imaš radirko? – Ne, (nimam). – Ali imaš flomaster? – Ja, (imam).*

DL6

DEJAVNOST 9: **KAJ IMATA MOJCA IN MARKO?**

CILJ: učenci razumejo besedilo, utrjujejo rabo tožilnika.

P3

POSNETEK: ***Kaj ima Mojca?***
– Mojca ima flomaster, zvezek, radirko, šilček in škarje.

Kaj ima Marko?
– Marko ima barvico, svinčnik, lepilo, šilček, radirko in zvezek.

11

12

- Dejavnost naj učitelj izvede, ko učenci že dobro poznajo poimenovanja za šolske potrebščine in znajo ustrezno rabiti poimenovanja v imenovalniku oz. tvoriti vzorec: *To je peresnica.*
- Učenci poslušajo, katere šolske potrebščine imata Mojca in Marko. Na delovnem listu obkrožijo poimenovane

predmete. Po poslušanju posameznega posnetka učitelj preveri, ali so učenci obkrožili ustrezne sličice. Skupaj še enkrat povedo, katere predmete ima Mojca in katere Marko.

- Učenci lahko na hrbtno stran delovnega lista narišejo in poimenujejo predmete, ki jih imajo sami. Povedo, kaj imajo.
- Dejavnost lahko učenci ponovijo z igro domine. Učitelj iz priloge P3 pripravi domine. Učencem jih razdeli tako, da vsak dobi najmanj eno. Najbolje je, da igro začne učitelj, ki poimenuje predmet na desni strani domine, npr. *To je barvica*. Sličico položi na tla ali mizo. Nato nadaljuje: *Kdo ima barvico?* Učenec, ki ima barvico, reče: *Jaz imam barvico.* Sličico položi k učiteljevi tako, da se obe (učiteljeva in učenčeva) stikata, nato nadaljuje igro, npr. *To je šilček. Kdo ima šilček?* Igra se konča, ko so položene vse domine.

P4

DEJAVNOST 10: **V TRGOVINI S ŠOLSKIMI POTREBŠČINAMI**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za šolske potrebščine in sprašujejo po želenem predmetu, povedo, kaj želijo oz. potrebujejo, utrjujejo rabo tožilnika.

- Dejavnost izvedemo s pomočjo priloge P4. Učitelj doma razstriže nakupovalne listke in predmete. Pripravi naj dovolj gradiva, da bo lahko igro po potrebi večkrat ponovil oz. jo večkrat izvedel s hitrejšimi učenci. Učitelj je prodajalec, učenci pa kupci. Vsak učenec dobi en nakupovalni listek. Na nakupovalnem listku oz. v tabeli ima senčeno narisane predmete, ki jih mora kupiti. Pristopi k učitelju in ga prosi za želeni predmet, npr. *Potrebujem flomater./Rad bi flomaster.* Učitelj mu da sličico predmeta, učenec se zahvali: *Hvala.*, jo prilepi na list na ustrezno mesto in se zopet postavi v vrsto. Igra se konča, ko vsi vse kupijo. Na koncu povedo, kaj imajo, npr. *Imam lepilo, radirko, barvico, flomaster, škarje in šilček*. Med kupovanjem lahko prilepljene predmete tudi pobarvajo. Če so že usvojili poimenovanja za barve, povedo tudi, kakšne barve so predmeti, npr. *Imam rdečo radirko.*
- Igra se lahko poljubno ponavlja. Tudi vloge se lahko zamenjajo tako, da eden ali dva od učencev postaneta prodajalca.
- Dejavnost se lahko nadaljuje tako, da si učenci listke izmenjajo med sabo in potem povedo, kaj je na listku oz. kaj imajo, ali pa listke uporabijo za dejavnost v paru in drug drugega sprašujejo glede na slike, ki jih imajo na svojem listku: *A imaš ti tudi flomaster? – Ja, (imam)./Ne, (nimam).* Potem si na svojem listku označijo, kaj ima njihov partner.

DEJAVNOST 11: **KDO IMA PREDMET?**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za šolske potrebščine in spoznavajo izražanje z zaimkom.

- Učitelj prinese majhne šolske potrebščine, take, da jih učenci lahko skrijejo v dlani (npr. majhno radirko, šilček, barvico). Učenci sedijo v krogu. Eden od učencev miži, drugi pa si izbrani predmet podajajo tako, da čim bolj prikrivajo, kdo ga ima v tistem trenutku v dlaneh. Ob tem govorijo: *Kdo ga ima, kdo ga ima, pa ga meni ne proda?*, če npr. skrivajo šilček, oz. *Kdo jo ima, kdo jo ima, pa je meni ne proda?*, če npr. skrivajo radirko. Učenec, ki miži, ob koncu vprašanja pogleda in skuša ugotoviti, kdo med dlanmi skriva predmet. Če ugane, miži učenec, pri katerem je bil predmet odkrit, sicer ugiba ponovno. Vsakič, ko je predmet odkrit, učitelj uzavešča poimenovanje s samostalnikom in zaimkom, npr. *Aha, našli smo šilček/radirko. Marko ga/jo ima.* V dejavnosti se učenci seznanjajo z novim sporazumevalnim in slovničnim vzorcem. Priporočamo, da dejavnost učitelj izvede takrat, ko učenci brez težav rabijo prej obravnavane vzorce.

DEJAVNOST 12: **ČIGAV JE ...?**

CILJ: učenci spoznavajo rabo svojilnih zaimkov *moj* in *tvoj* ter vprašalnic *čigav/čigava/čigavo* in ustrezno rabo obeh ob samostalnikih različnega spola.

- Učitelj v vrečo pospravi več šolskih potrebščin učencev in še nekaj svojih. Učitelj iz vreče vleče posamezne predmete in sprašuje učence, čigavi so, npr. *Čigav je svinčnik?/Čigava je barvica?/Čigavo je ravnilo?* Učenec, ki mu predmet dejansko pripada, odgovori: *Moj./Moja./Moje.* Če predmet pripada učitelju, pa odgovorijo: *Tvoj./Tvoja./Tvoje.* Pri tem učitelj učence pri rabi opozarja na ujemanje vprašalnice, svojilnega zaimka in samostalnika, npr. *Čigava je torba? Moja./Tvoja.* Učitelj naj v dejavnost vključi najprej šolske potrebščine moškega in ženskega spola v ednini. Srednjemu spolu se lahko izogne.
- Učitelj lahko učence navaja tudi na obliko svojilnega zaimka za vikanje in zaimka v tretji osebi ednine (*njen*, *njegov*).

DL7

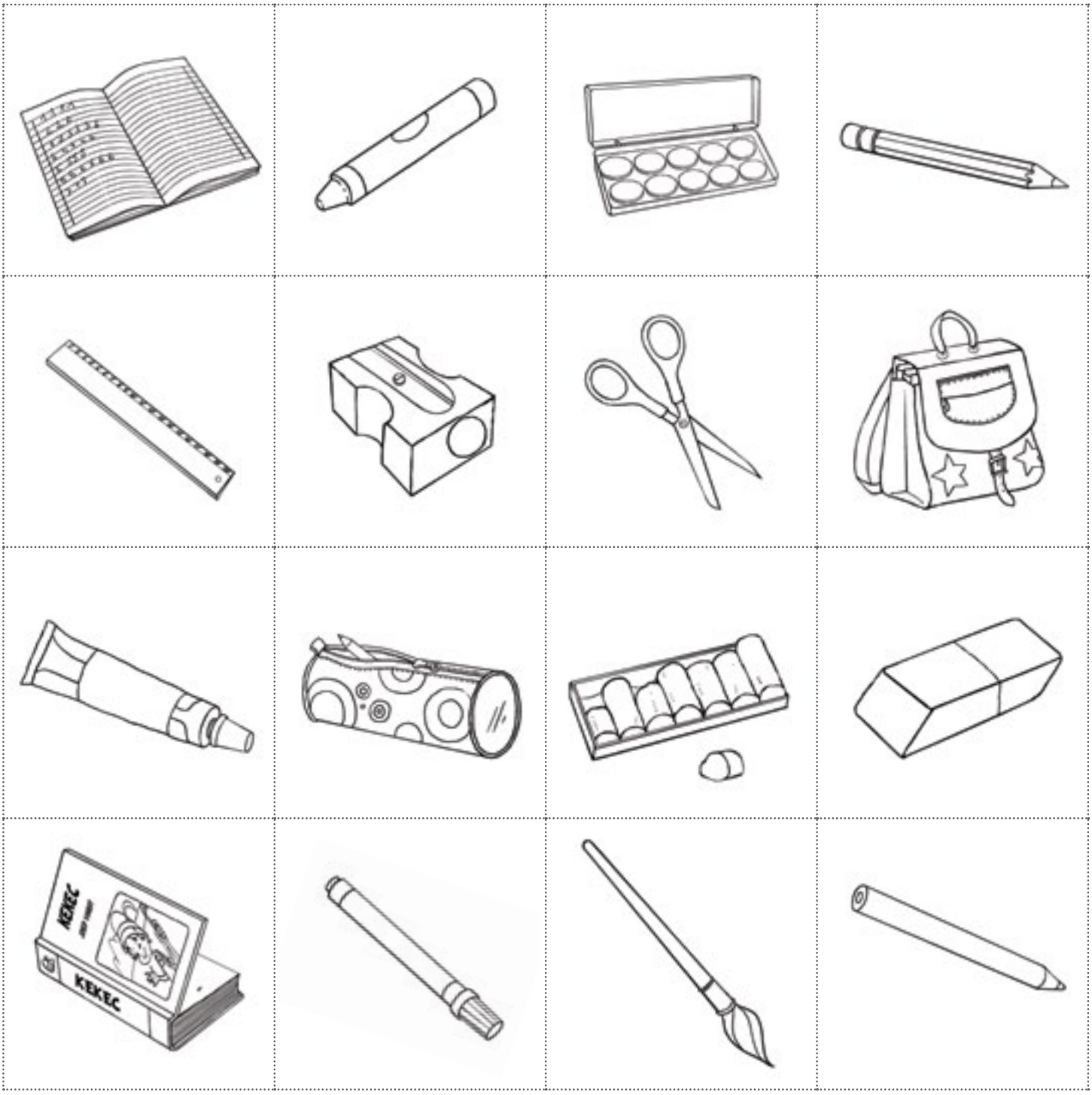
DEJAVNOST 13: **RAZVRŠČANJE PO SPOLU**

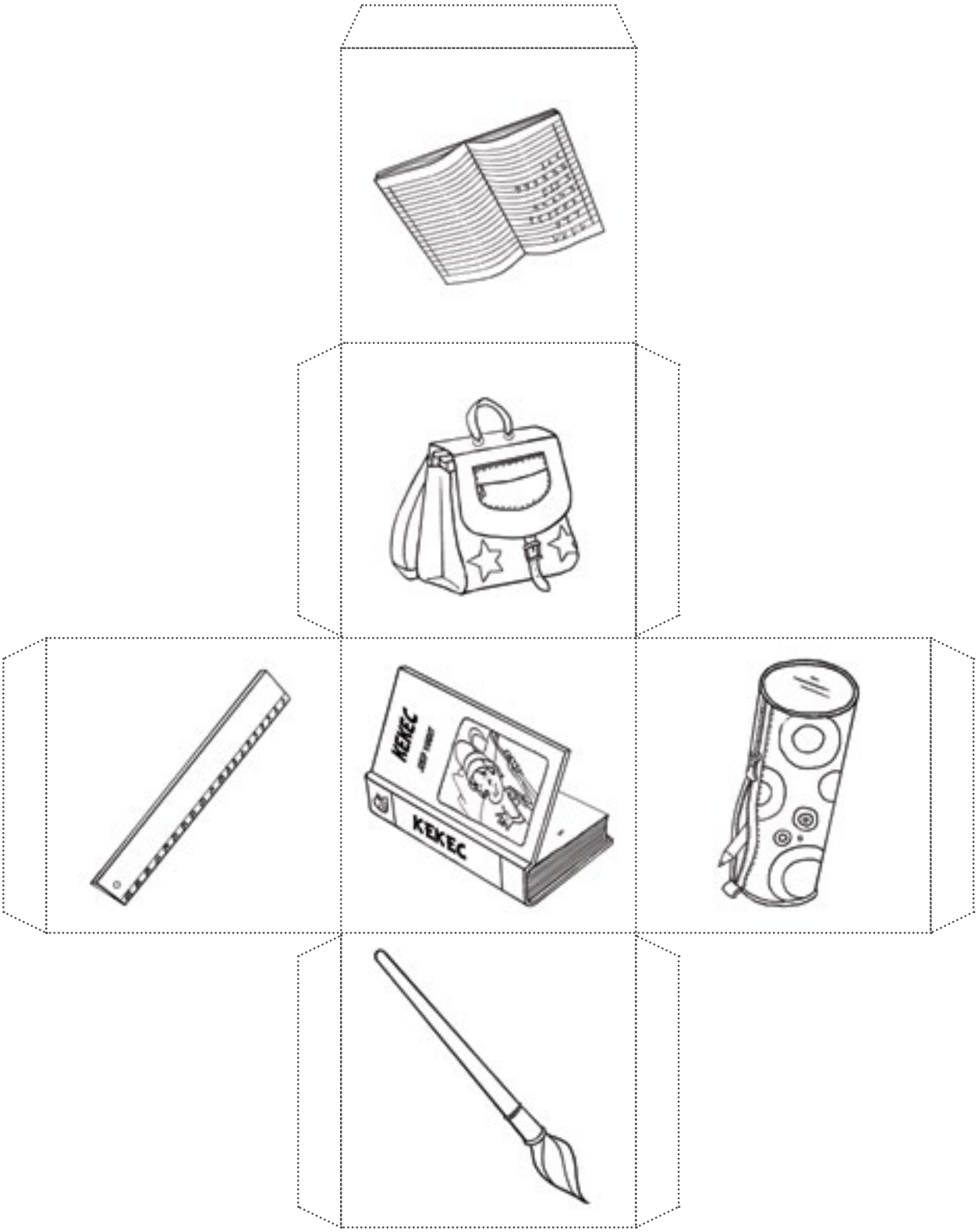
CILJ: učenci spoznavajo družljivost besed po spolu.

P1

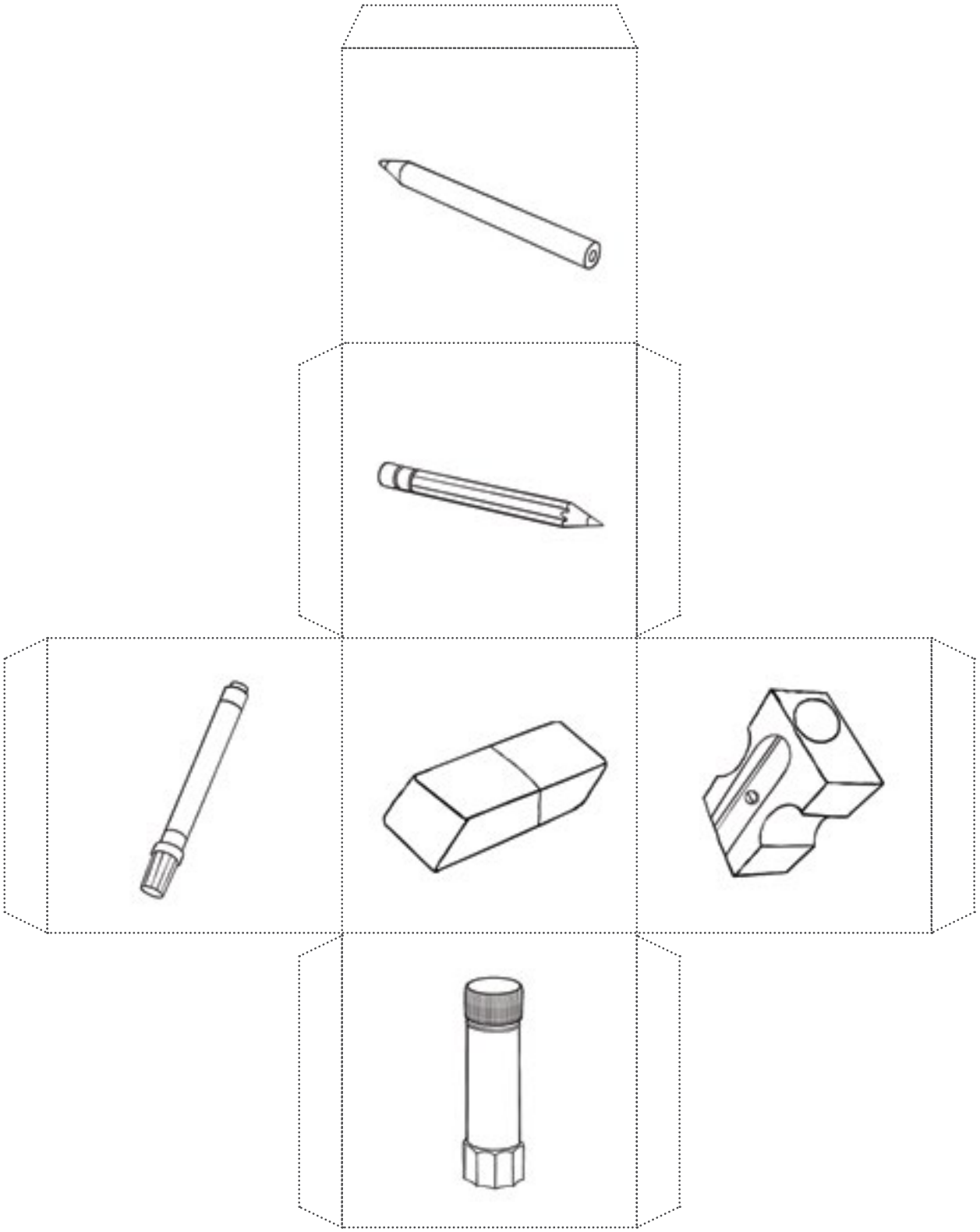
- Gl. opis dejavnosti v poglavju Skupne dejavnosti, dejavnost 8.

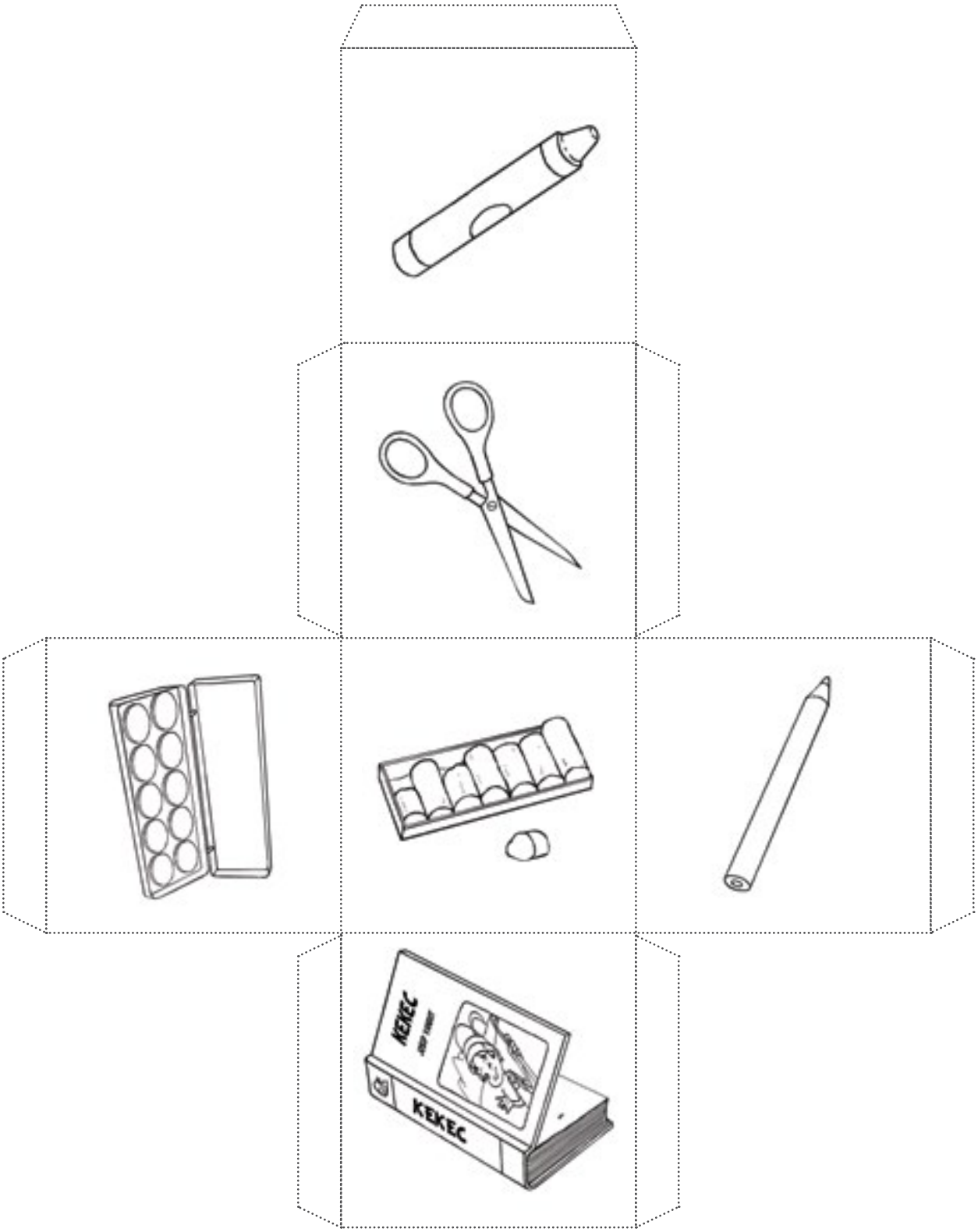
P1

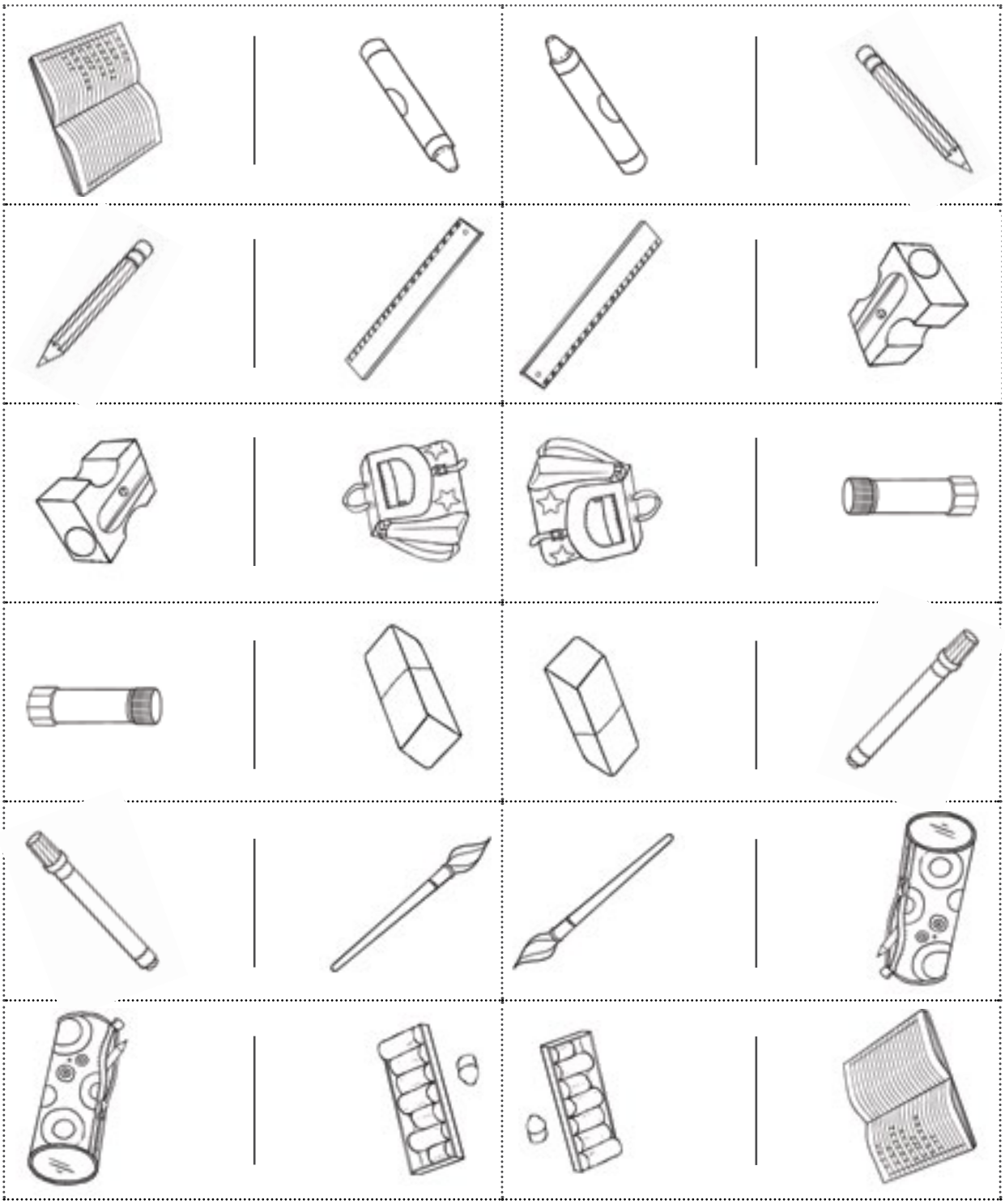

KEKEC
KEKEC

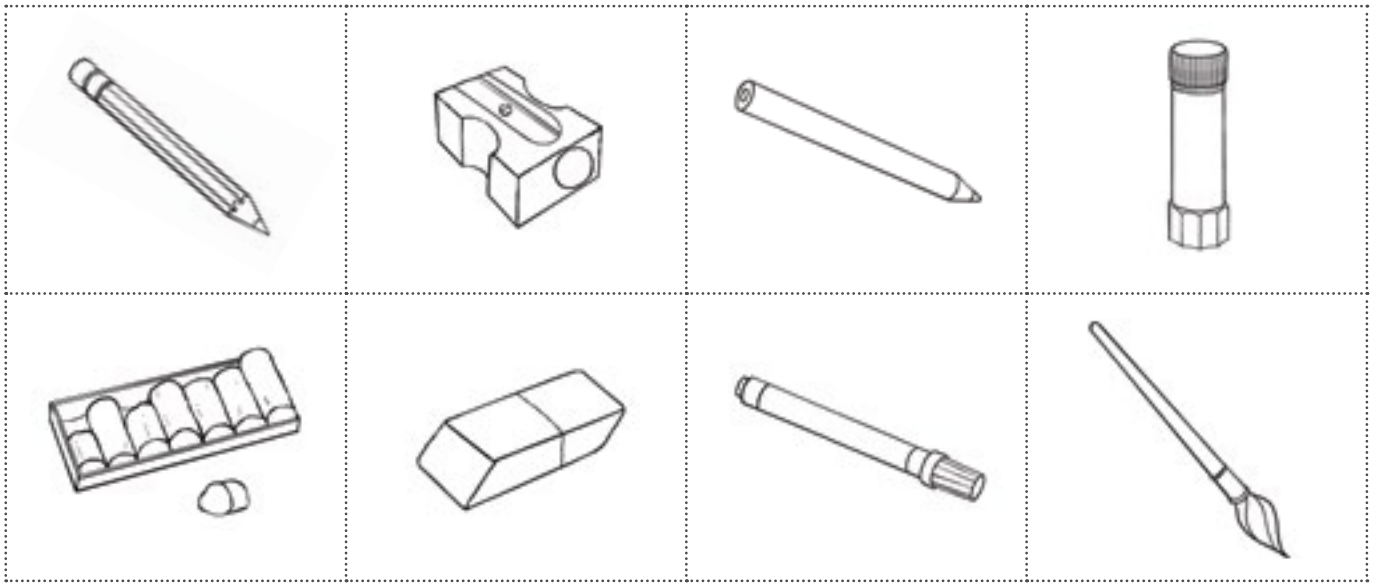
P2

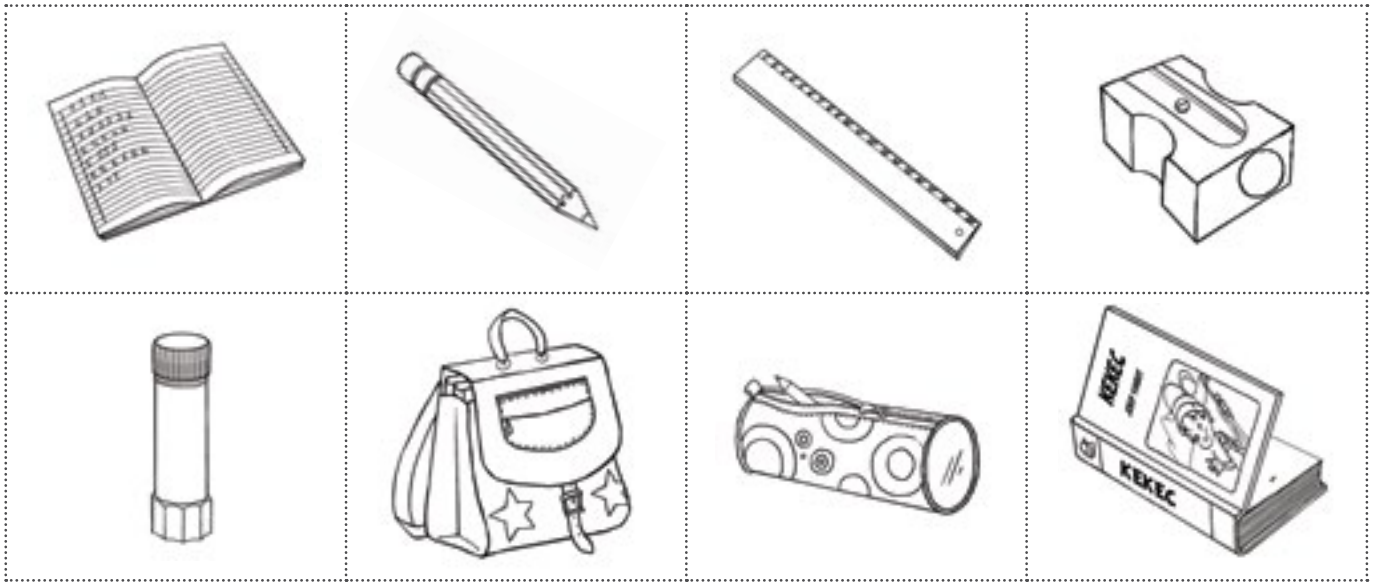

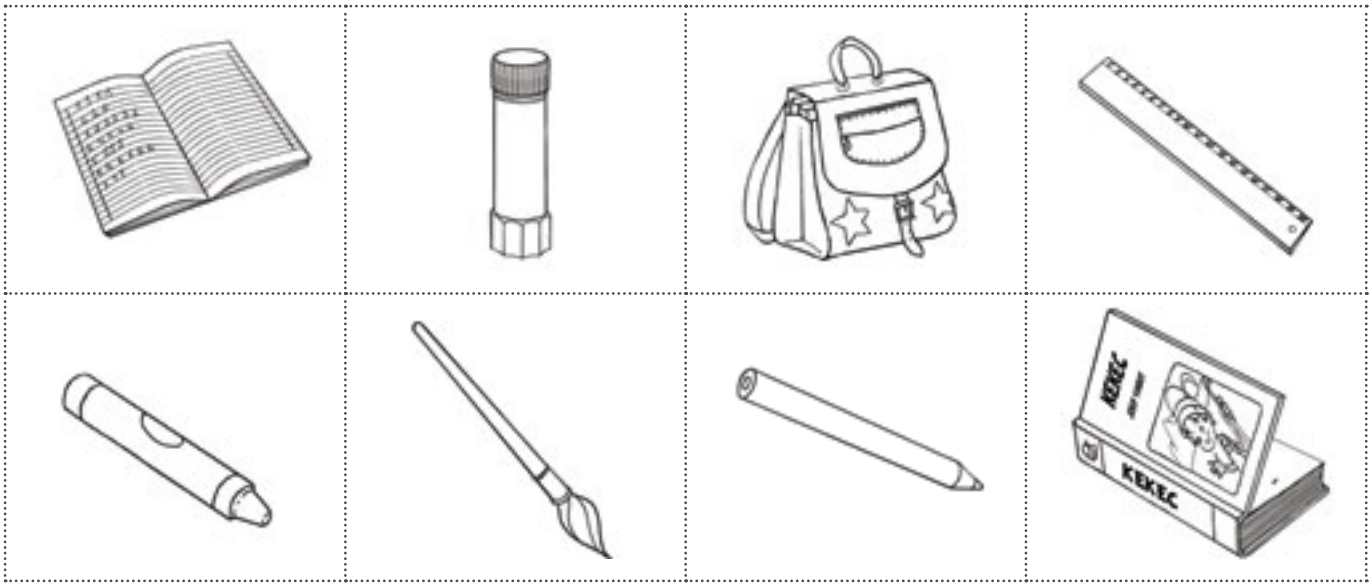

KEKEC
KEKEC

P3

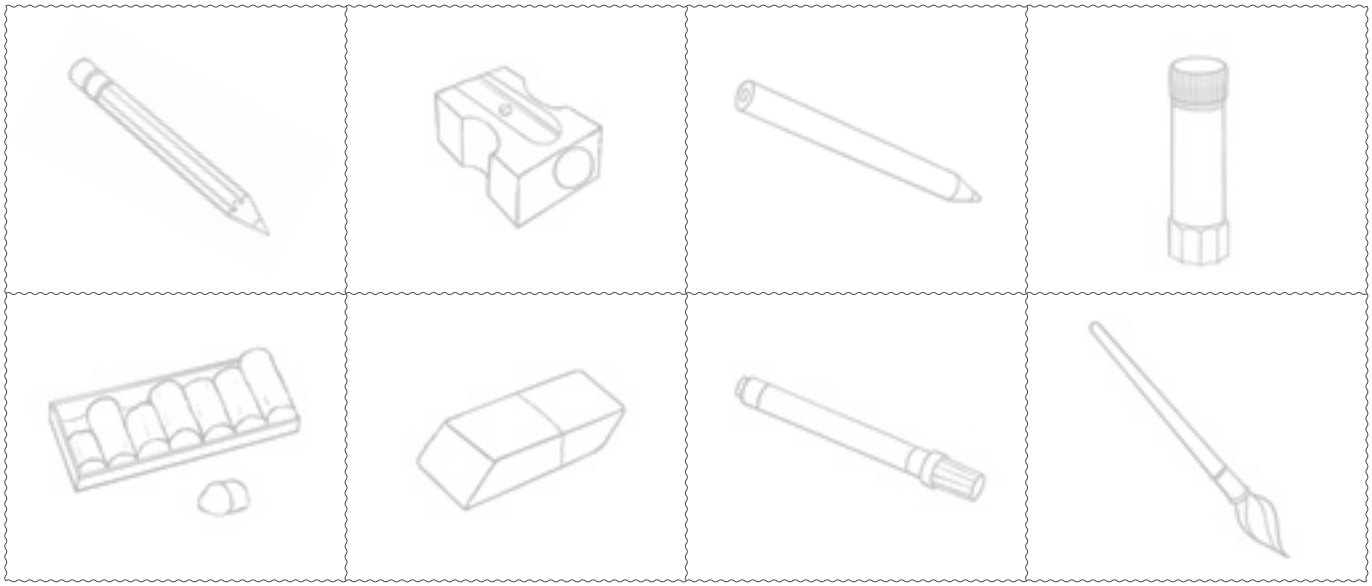

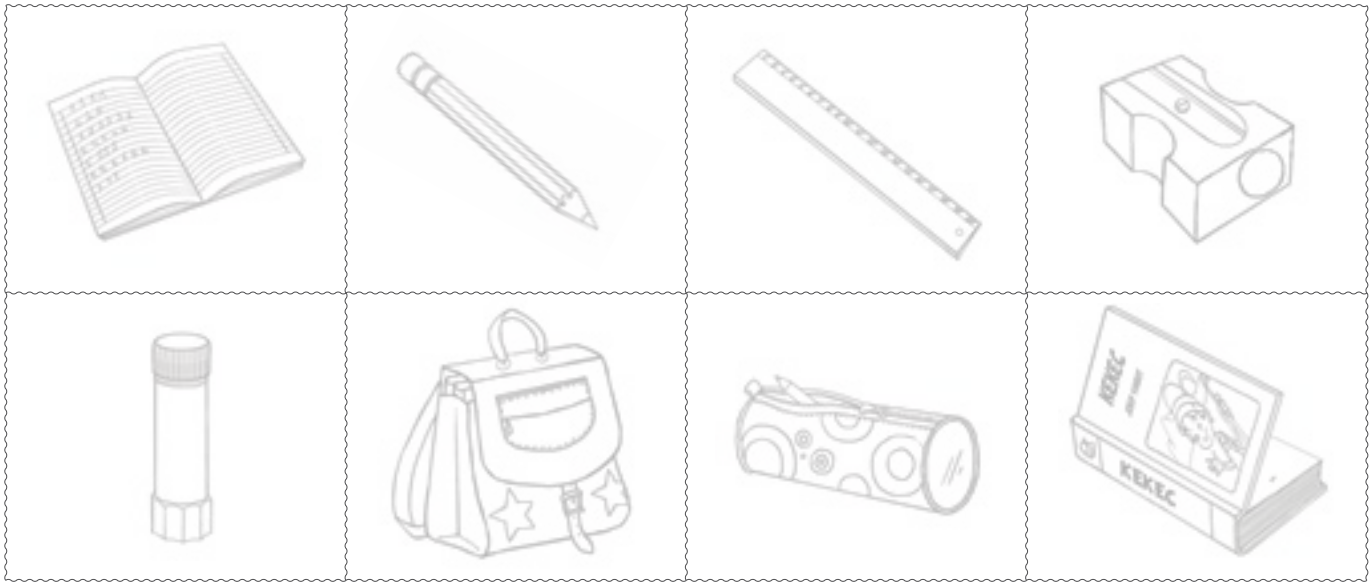

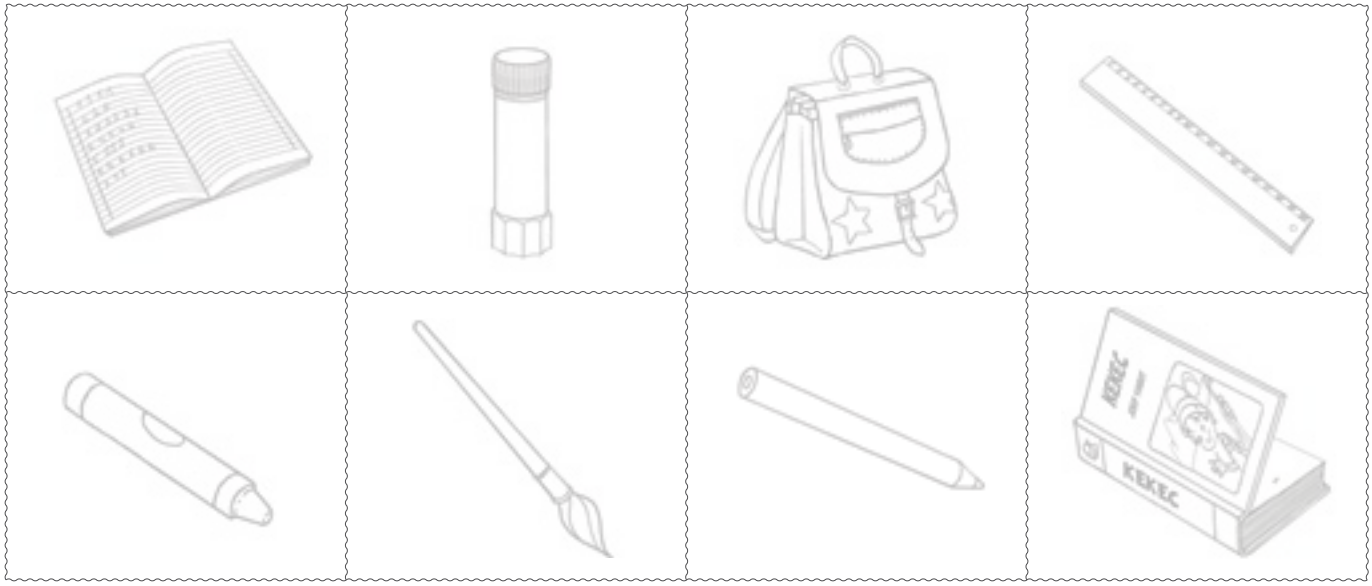

P4

5 OBLIKE

BESEDIŠČE	SPORAZUMEVALNI VZORCI	SLOVNIČNI VZORCI
črta, krog, kvadrat, pravokotnik, trikotnik	• Kaj je to? – Krog. • To je krog. • Kakšen je krog? – Moder. • Trikotnik je velik. • Kje je? – Tukaj. • A lahko dobim pravokotnik, prosim?	• raba imenovalnika • raba tožilnika • ujemanje pridevnika in samostalnika

SLOVAR

POSNETEK: ***krog, trikotnik, kvadrat, črta, pravokotnik***

DEJAVNOST 1: **KAJ JE POD LONČKOM?**

CILJ: učenci spoznavajo poimenovanja za like.

- Učitelj iz tršega papirja izreže različne like. Razporedi jih po mizi in poimenuje. Učenci za njim ponavljajo poimenovanja. Nato izmenično kliče različna poimenovanja likov, učenci pa ob tem pokažejo na ustrezen lik. Vlogo učitelja postopno prevzamejo učenci.
- Dejavnost nadgradi tako, da pripravi tri lončke. Razporedi jih v vrsto in pod enega skrije enega od likov. Lončke večkrat prerazporedi. Učenci morajo uganiti, pod katerim lončkom je lik. Učitelj sprašuje, npr. *Kje je krog?*, učenci pa pokažejo in odgovarjajo: *Tukaj (je)*. Ko lik najdejo, ga poimenujejo: *(To je) krog*.
- Dejavnost lahko izvedemo tudi z več liki naenkrat. Učitelj pod vsak lonček skrije drug lik, potem lončke večkrat prerazporedi. Učenci morajo uganiti, pod katerim lončkom je kateri lik, učitelj jih sprašuje, npr. *Kaj je tukaj?*, oni pa odgovarjajo, npr. *Krog*.
- Dejavnost lahko nadgradimo. Učitelj izreže like iz barvnega papirja. Učenci ob liku povedo tudi barvo, npr. *(Tukaj je) rdeč krog*.

DEJAVNOST 2: **PREPROGA**

CILJ: učenci spoznavajo poimenovanja za like, spoznavajo ujemanje pridevnika in samostalnika.

- Učenci dokončajo vzorec, nakazan s pikicami. Potem poimenujejo posamezne like, ki se pojavijo v vzorcu, npr. *(To je) krog. (To je) trikotnik. (To je) krog. (To je) trikotnik. (To je) krog. (To je) trikotnik*. Like tudi pobarvajo. Učitelj jih pri tem sprašuje, kakšne barve so liki, npr. *Kakšen je krog?*, učenci pa odgovarjajo, npr. (*Krog je) rjav*. Če učenci že poznajo poimenovanja za barve in jih želimo ponoviti, dejavnost izvedemo tako, da ima vse barvice učitelj, učenci pa ga morajo prositi za želeno barvico (gl. enoto Barve, dejavnost 8).

DEJAVNOST 3: **PREŠTEJ IN POBARVAJ**

CILJ: učenci spoznavajo poimenovanja za like, spoznavajo ujemanje pridevnika in samostalnika.

- Učenci poimenujejo like in preštejejo, koliko posameznih likov je na sliki. Število s pikami ali številkami zapišejo v tabelo. Like tudi pobarvajo in povedo, kakšne barve so, npr. *Trikotnik je moder.* Dejavnost utrjuje poimenovanje likov in številk ter njihovega ustreznega zaporedja in ne ujemanja števnika in samostalnika ob različnih številih.
- Dejavnost lahko izvedemo tudi tako, da učitelj narekuje barve likov v tabeli, učenci pa morajo v skladu s temi barvami pobarvati tudi ostale like.

DEJAVNOST 4: **DOKONČAJ LIKE**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za like, spoznavajo ujemanje pridevnika in samostalnika.

- Učitelj pripravi večje in manjše like in jih opiše: *(Ta) krog je velik*. *(Ta) krog je majhen*. Učenci spoznajo razliko med *velik* in *majhen*. Učenci dokončajo like. Med risanjem jih učitelj sprašuje, kaj rišejo, npr. *Kaj je to?*, učenci

pa odgovarjajo, npr. *(To je) krog*. Ko like narišejo, jim učitelj narekuje, kateri lik naj pokažejo, npr. *Velik krog. Majhen krog. Velik trikotnik …* Učenci s prstom kažejo like na listu. Potem po učiteljevem nareku pobarvajo like, npr. *Krog je majhen in rjav. Krog je velik in zelen.* Učenci lahko like pobarvajo tudi samostojno in potem povedo, kakšni so njihovi liki. Pri dejavnosti je izpostavljena raba lastnostnega pridevnika (*velik*, *majhen*) in ne vrstnega (*veliki*, *mali*).

DL4

DEJAVNOST 5: **DOKONČAJ RISBO**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za like, spoznavajo ujemanje pridevnika in samostalnika.

- Učenci po učiteljevem nareku pobarvajo like na listu, na katerem so samo liki, npr. *Trikotnik je zelen. Pravokotnik je rjav.* … Potem jih izrežejo in poiščejo, kam na sliko spadajo (npr. zelen trikotnik je drevesna krošnja, rjav pravokotnik je deblo …). Sliko pobarvajo do konca.
- Dejavnost sestavljata dva težavnostno različna delovna lista. Pri prvem učenci utrjujejo poimenovanja likov, pri drugem pa lahko poleg tega spoznavajo tudi pridevnika *velik* in *majhen*. Učitelj jim pri tem listu narekuje, npr. *Majhen krog je rumen. Velik krog je zelen. Majhen kvadrat je moder. Velik kvadrat je oranžen …*

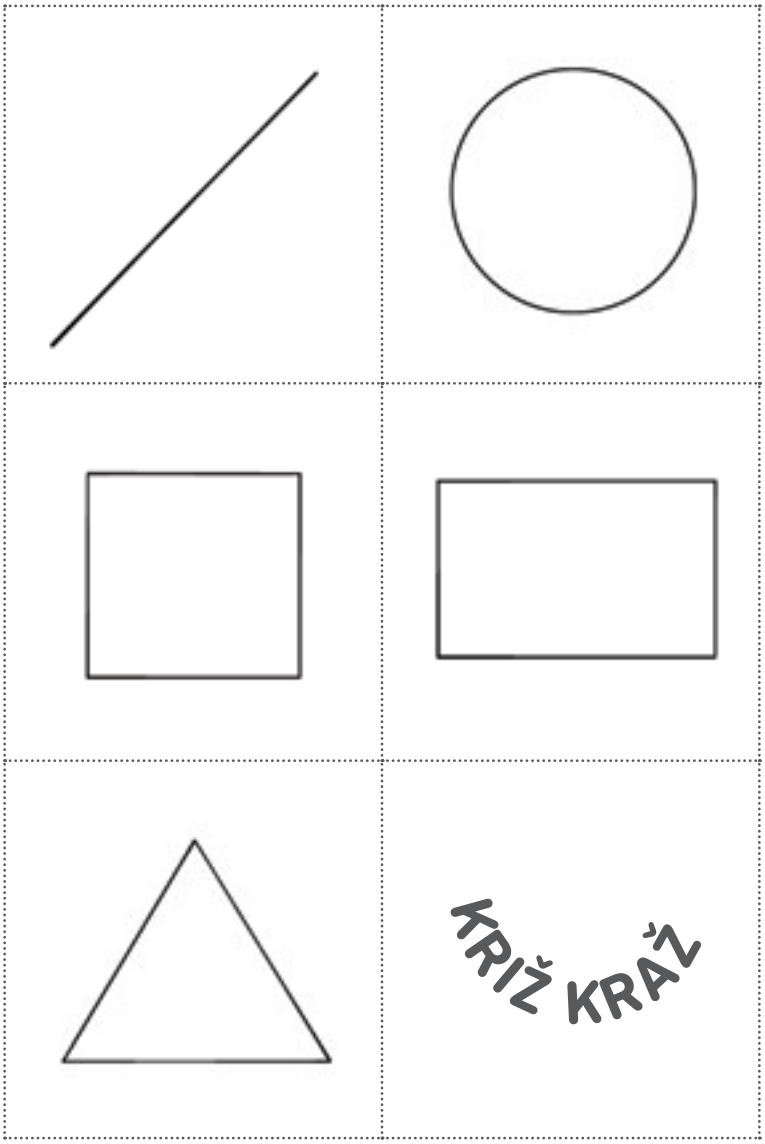
DL5

DEJAVNOST 6: **SESTAVIMO SLIKO**

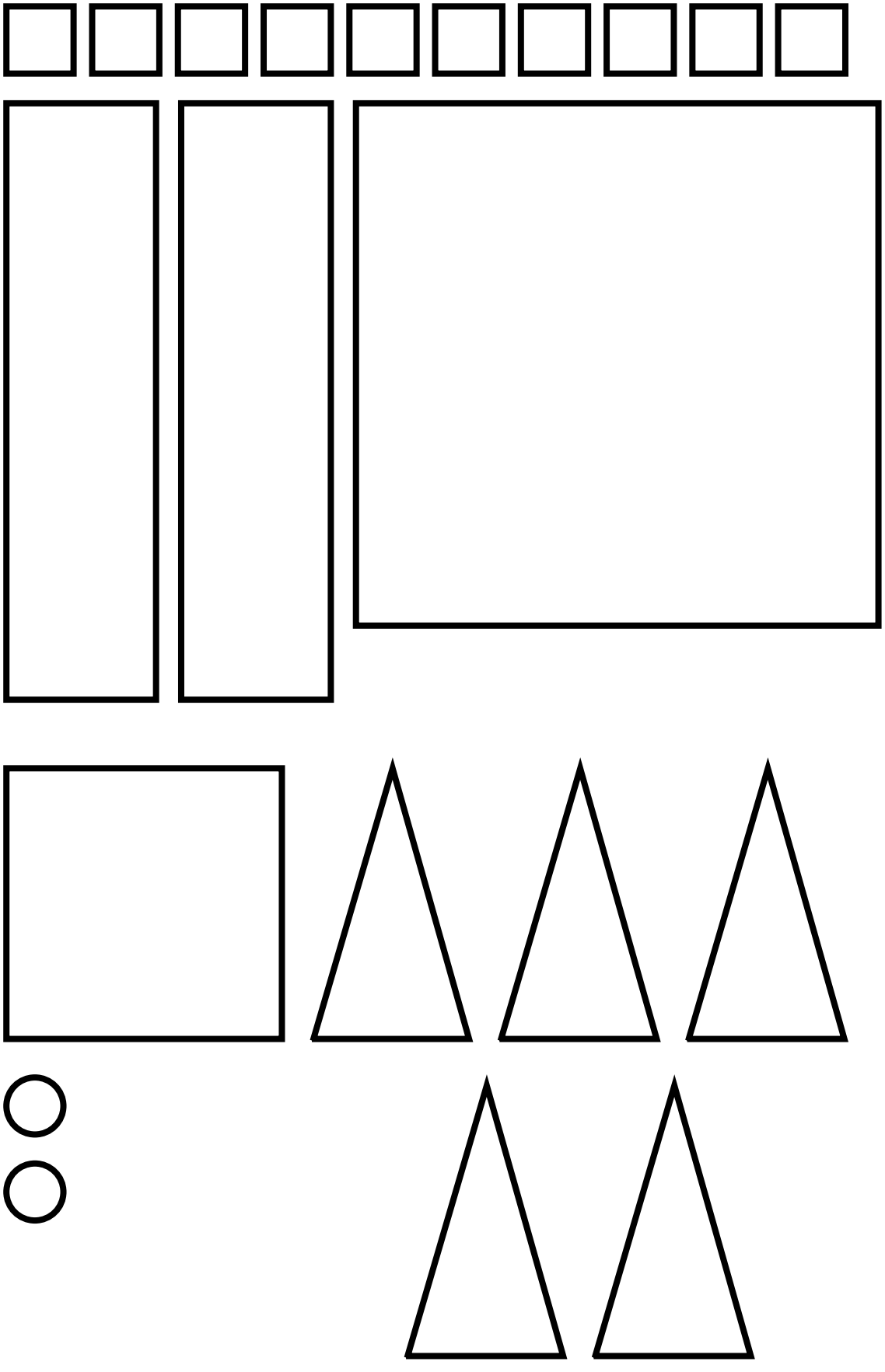
CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja likov, spoznavajo rabo tožilnika.

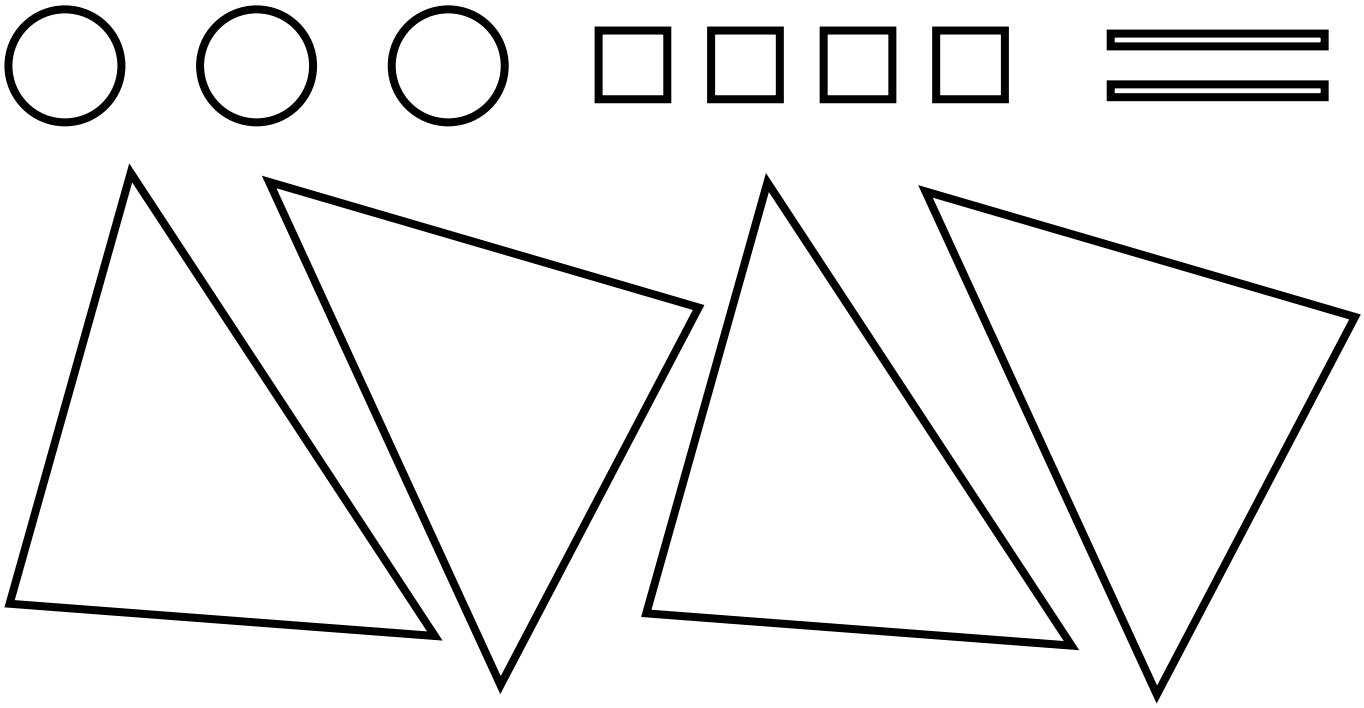
P2

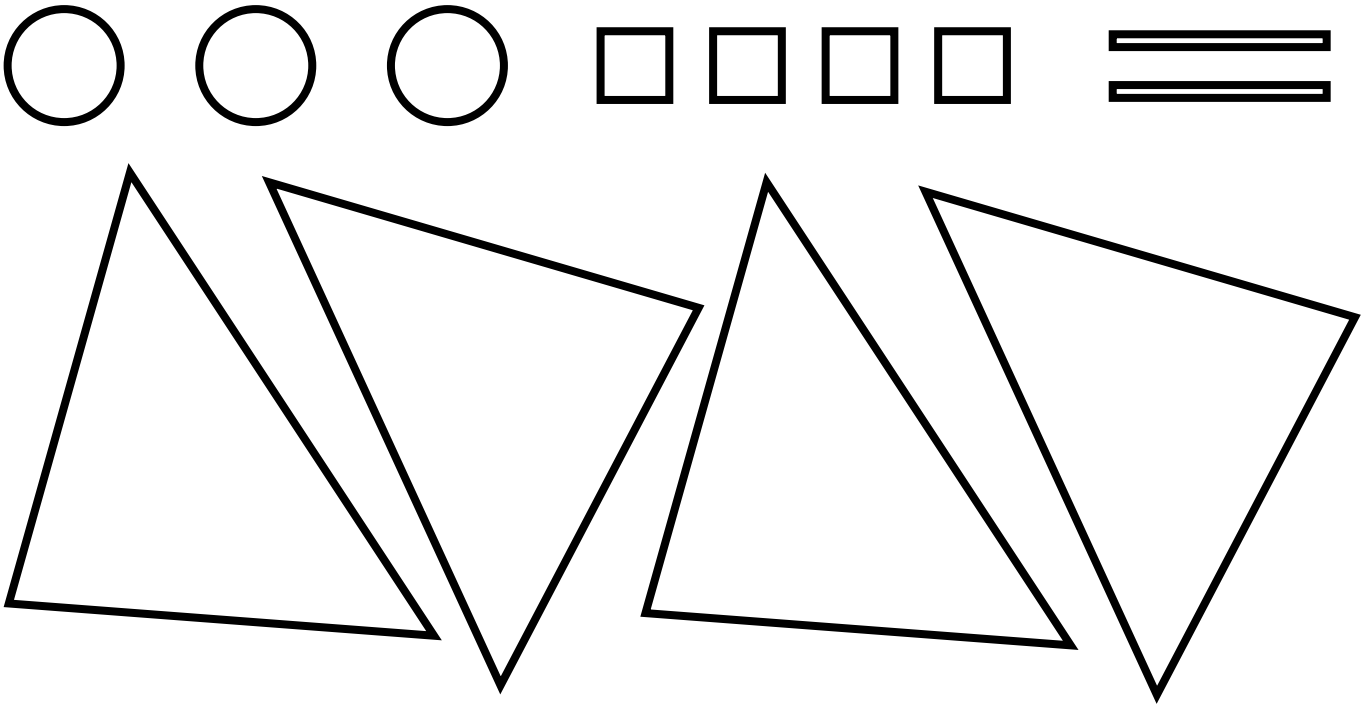
- Učenci (v skupinah ali sami) dobijo predlogo – eno od slik, sestavljeno iz likov (P2). Njihova naloga je, da iz posameznih likov, ki jih pripravi učitelj, sestavijo enako sliko. Učenci hodijo do učitelja, ki ima na zalogi izrezane like za posamezno sliko, in ga prosijo za posamezen lik, npr. *A lahko dobim krog, prosim?* Učitelj jim da želeni lik, npr. *Izvoli.* Učenci se zahvalijo: *Hvala.* Učenci lahko naenkrat dobijo le en lik. Like lepijo na prazen list in sestavijo sliko po predlogi. Ko so slike sestavljene, učenci dobijo tudi DL5, ki ga pobarvajo in povedo, kaj je na njem. Učitelj naj prilogo P2 fotokopira na velikost A3, da izstriženi liki ne bodo premajhni. Like naj izstriže doma. Učenci naj prav tako dobijo prazen A3 list, na katerega lepijo like in oblikujejo sliko.

KRIŽ KRAŽ

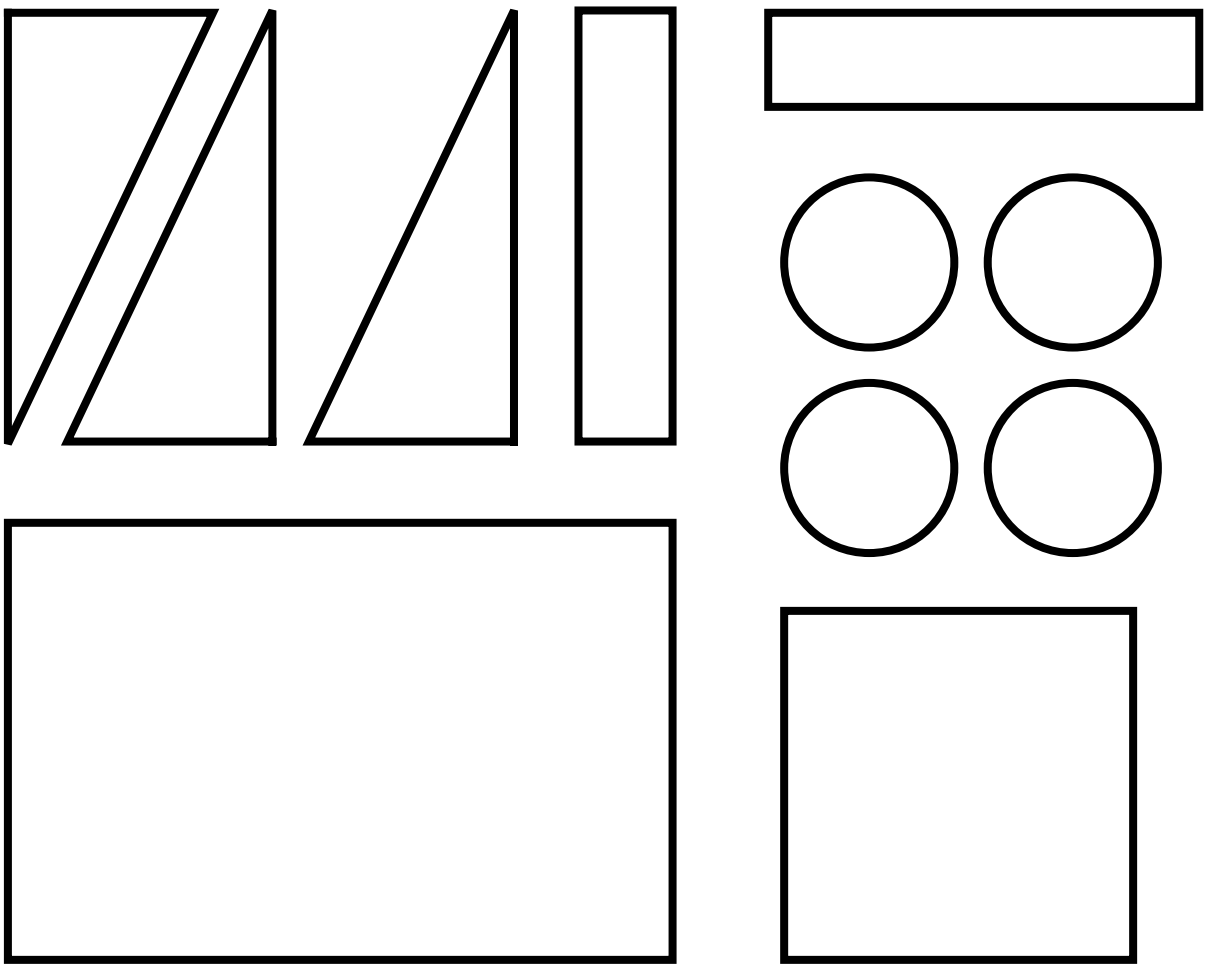
P2

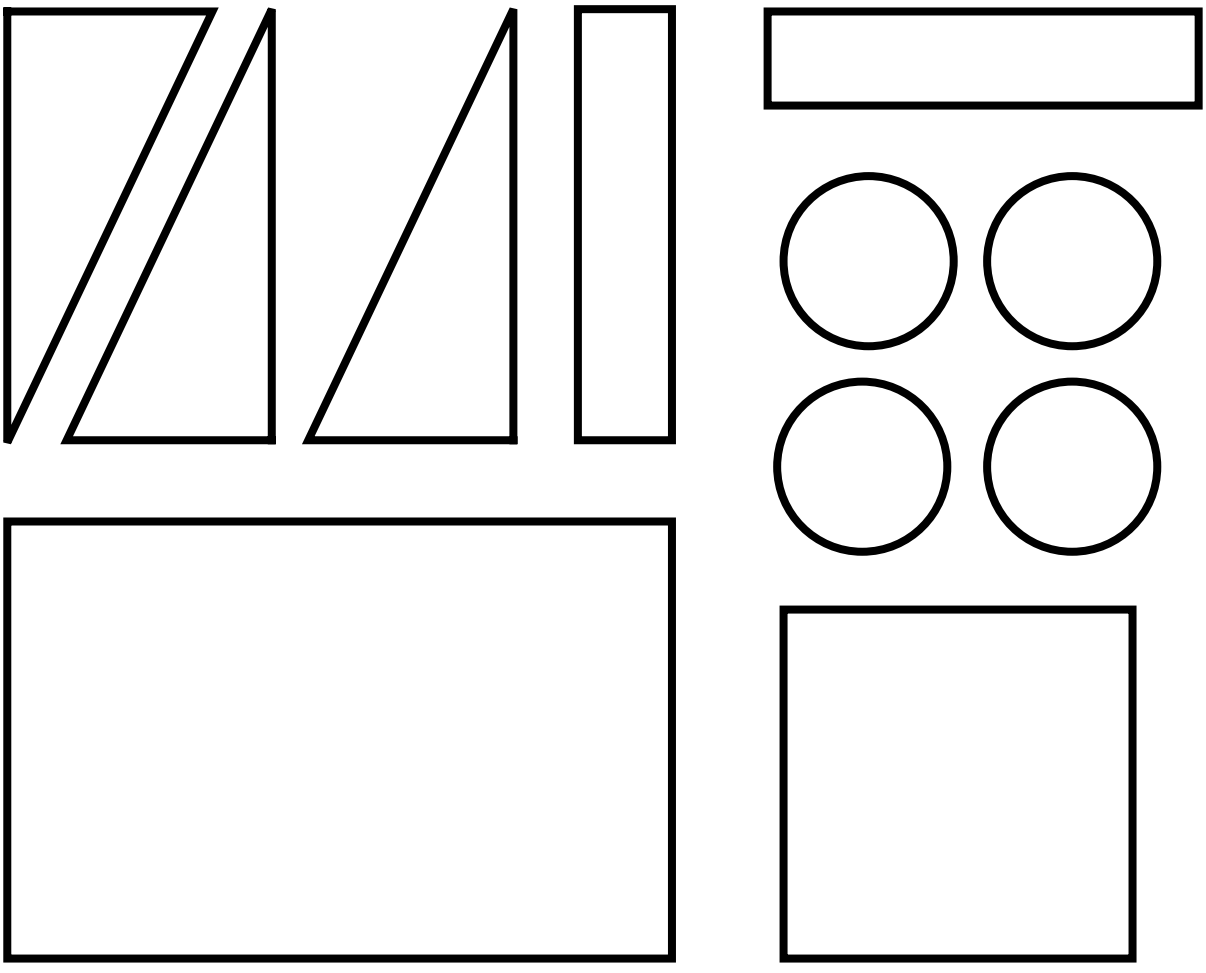

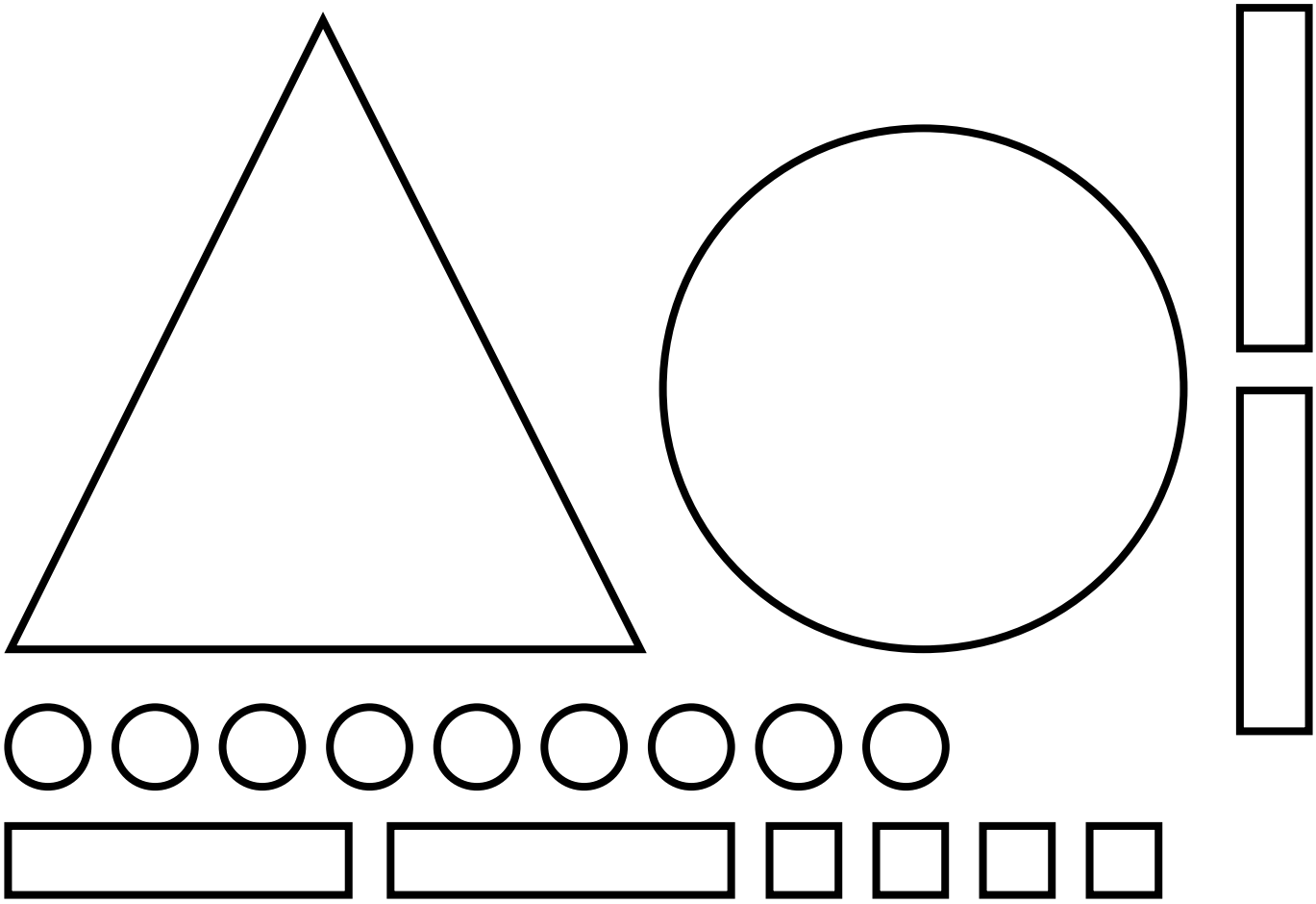

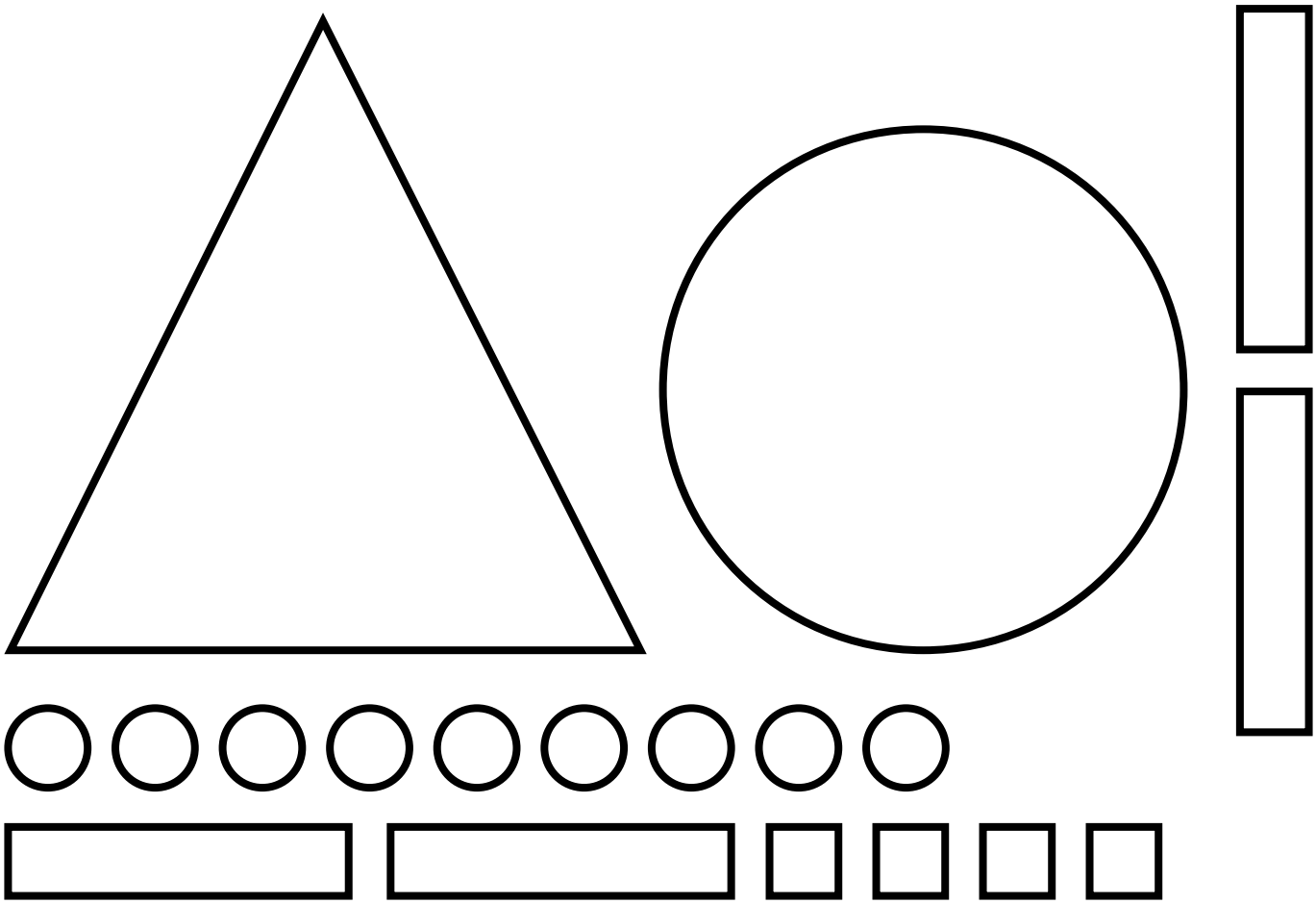

P2

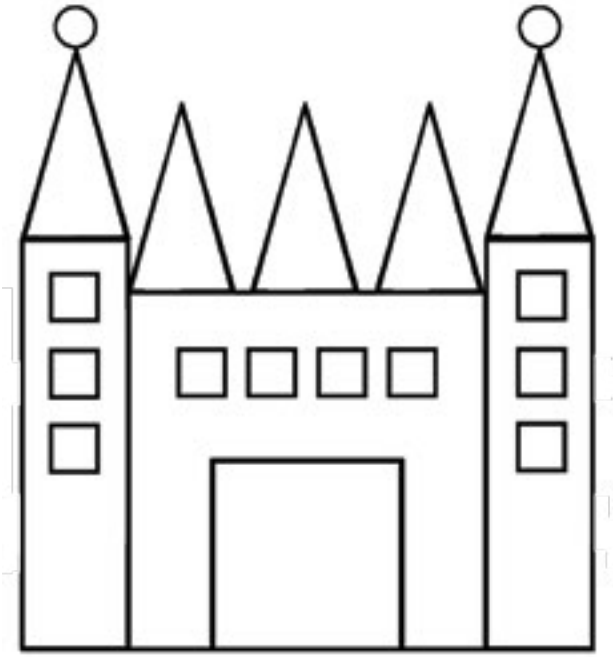

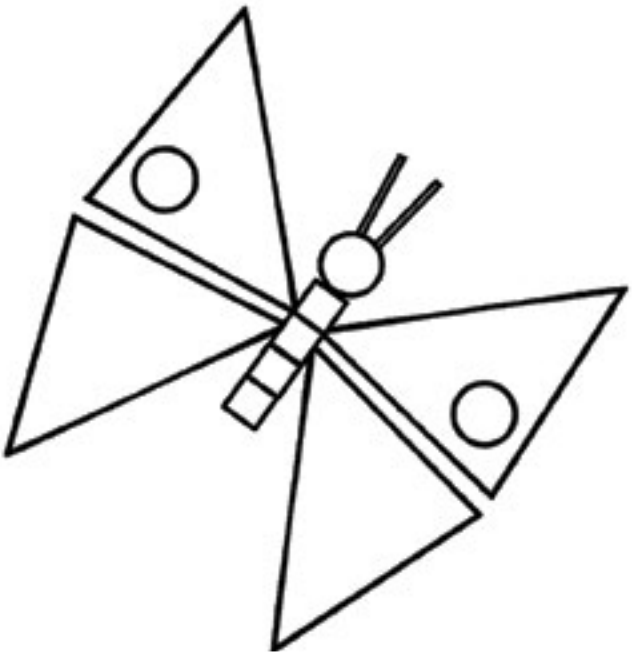

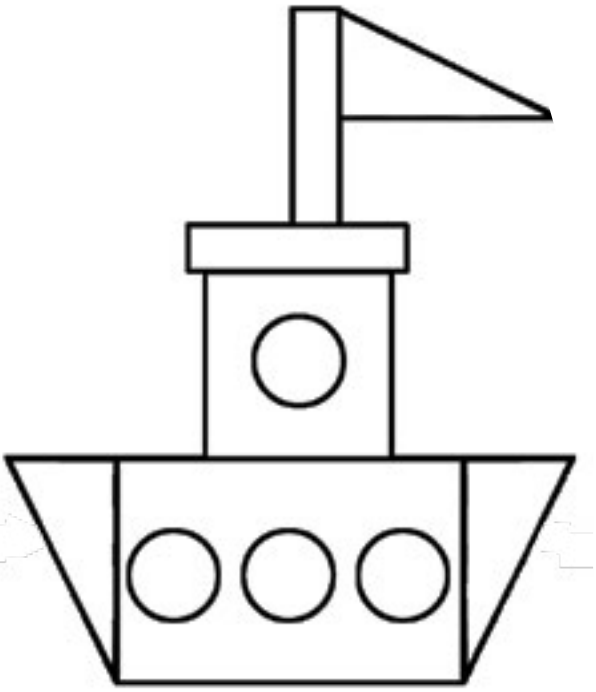

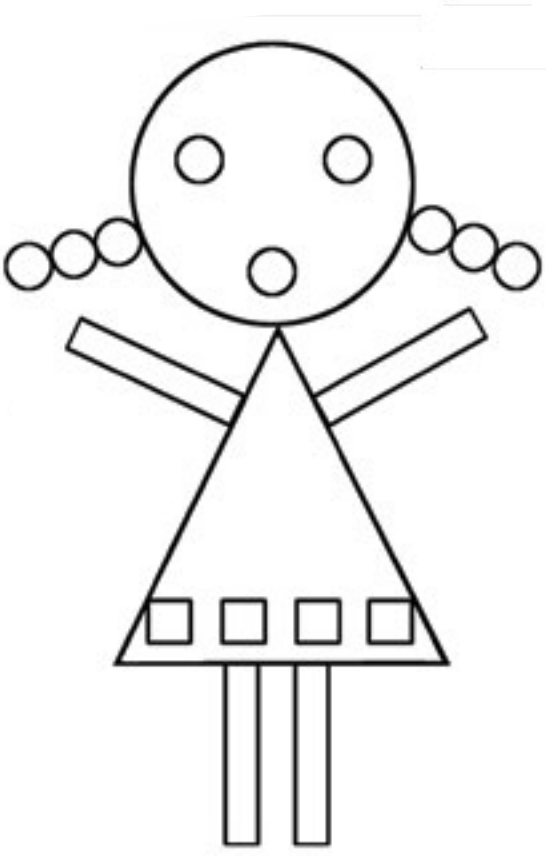

P2

6 IGRAČE

BESEDIŠČE	SPORAZUMEVALNI VZORCI	SLOVNIČNI VZORCI
avto, bager, kocka (kocke), letalo, lopatka, medvedek, punčka, sestavljanka, vedro (kanglica), vlak, voziček, žoga imeti, pospraviti	• Kaj je to? – Punčka. • To je punčka./To ni medvedek. • A je to punčka? – Ja, (je)./Ne, (ni). • Imam punčko. • Ali imaš punčko? –Ja, (imam)./Ne, (nimam). • Kakšna je punčka? • Pospravim punčko. • Kam pospravimo igračo? – Igračo pospravim v škatlo, na omaro ... • Ali je to tvoja igrača? – Ja, (to je moja igrača). / Ne, (to ni moja igrača). • Čigav je medvedek? – Moj. • To je moj medvedek. • Pospravi./Pospravimo.	• raba imenovalnika • ujemanje pridevnika in samostalnika • raba odločevalnih vprašanj • raba tožilnika • raba tožilnika ob predlogih *v*, *na* • raba velelnika v vzorcu • raba svojilnega zaimka (*moj*, *tvoj*) • raba vprašalnic *čigav*, *čigava*, *čigavo*

14

SLOVAR

POSNETEK: ***medvedek, žoga, punčka, lopatka, vedro, avto, bager, vlak, voziček, letalo, sestavljanka, kocke***

P1

DEJAVNOST 1: **IGRAČE**

CILJ: učenci spoznavajo poimenovanja za igrače.

- Učitelj prinese igrače ali pa pripravi sličice igrač in jih razporedi po mizi. Igrače dviga in jih poimenuje, npr. *(To je) medvedek*. Nato kliče poimenovanja, učenci pa poiščejo ustrezno igračo. Učitelj potem kaže na posamezne igrače in sprašuje: *Kaj je to?*, učenci pa odgovarjajo, npr. *(To je) medvedek*.
- Dejavnost lahko nadgradimo tako, da učitelj po mizi razporedi sličice igrač. Učitelj pove prvemu učencu na uho eno besedo, učenci si besedo šepetajo med seboj kot pri igri telefonček. Zadnji med sličicami izbere ustrezno.

DEJAVNOST 2: **UGIBANJE**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za igrače.

- Učitelj po mizi razporedi različne igrače, npr. pet igrač naenkrat. Učencu z rutico zaveže oči. Učenec tipa igrače, izbere eno in skuša ugotoviti, katero drži. Drugi učenci povedo, ali jo je prav poimenoval. Učitelj lahko igrače med dejavnostjo zamenja.
- Dejavnost lahko nadgradimo tako, da učenci mižijo, učitelj pa igrače skrije po razredu (kasneje jih lahko skrijejo učenci). Učenci jih iščejo. Ko najdejo igračo, jo prinesejo učitelju in jo poimenujejo. Učitelj učence pri iskanju spodbuja z vprašanji, npr. *Kje je punčka?* Lahko jih tudi usmerja pri iskanju s svojimi komentarji: *Toplo. Vroče. Hladno.*, glede na to, koliko so otroci od predmeta oddaljeni.

P1

DEJAVNOST 3: **SESTAVI IGRAČO**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za igrače.

- Učitelj slike igrač nalepi na karton ali trši papir. Slike razreže na štiri dele. Dele slik pomeša in jih razpostavi po mizi. Učenci poiščejo dele, ki spadajo skupaj, in sestavijo slike. Igrače nato poimenujejo. Dejavnost lahko organiziramo tudi v dveh ali več skupinah ali tako, da učitelj dele slik poljubno razdeli učencem in jih ti polagajo na mizo ob njegovih vprašanjih, npr. *Kdo ima letalo?* Vsi učenci, ki mislijo, da imajo pri sebi delček letala, ga položijo na mizo in poskušajo sestaviti sliko. Ko sestavijo vse slike, jih na koncu še enkrat vse poimenujejo.

P1

P2

DEJAVNOST 4: **TOMBOLA**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za igrače.

- Učitelj doma pripravi listke za tombolo iz priloge P2 in poleg tega izstriže sličice posameznih igrač iz priloge P1. Učencem razdeli listke za tombolo, slike igrač pa da v vrečko. Iz vrečke žreba posamezne sličice in pove poimenovanje, npr. *Punčka*., učenci pa morajo na svojem listku prečrtati ustrezno sličico, če jo imajo. Zmaga tisti, ki prvi prečrta vse sličice na listku. Dejavnost lahko izvedemo tudi tako, da sličice iz vrečke žrebajo učenci, in sicer tako, da je vsakič na vrsti nekdo drug.
- Dejavnost lahko izvedemo tako, da imajo vsi lističe z istimi igračami (v različnem vrstnem redu) ali pa različnimi. Slednje priporočamo takrat, kadar učenci nimajo prevelikih težav s sprejemanjem poraza, saj je zmaga odvisna tudi od sreče.

DL1

DEJAVNOST 5: **POBARVAJ IN PREŠTEJ IGRAČE**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za igrače, številke in barve, utrjujejo rabo pridevnika ob samostalniku ter rabo odločevalnih vprašanj.

- Učenci poimenujejo igrače v tabeli, npr. *To je punčka.*, in preštejejo, koliko posameznih igrač se pojavlja na sliki. Število s pikami (če znajo, lahko tudi s številkami) zapišejo v tabelo. Igrače tudi pobarvajo in povedo, kakšne so, npr. *Bager je rumen*. Ko učenci barvajo igrače, jih učitelj sprašuje, npr. *A je to punčka?*, učenci pa odgovarjajo: *Ja,(je)./Ne, (ni)./To je medvedek.* Dejavnost utrjuje poimenovanje igrač in številk oz. pravilno sosledje številk in ne ujemanja številnika in samostalnika ob različnih številih. Igrače učenci samo preštejejo (npr. *Ena, dve, tri …*), in pri tem ne izrazijo nujno tudi samostalnika.
- Učitelj dejavnost lahko izvede tudi bolj vodeno. Učencem narekuje, kakšne so igrače, npr. *Punčke so rdeče*. Učenci na sliki poiščejo vse punčke in jih pobarvajo z rdečo barvo. Potem učence prosi, naj preštejejo posamezne igrače, npr. *Preštejmo punčke*. Učenci preštejejo vse punčke na sliki, npr. *Ena, dve, tri, štiri, pet …*, in v prazen prostor pod sliko punčke narišejo ustrezno število pik. Učitelj vodi učence, da poiščejo, pobarvajo in preštejejo vse igrače.

DL2

P2

P1

DEJAVNOST 6: **POIŠČI VSILJIVCA**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za igrače, utrjujejo rabo odločevalnih vprašanj, glagola *biti*.

- Učenci si ogledajo slike v prvi vrsti (druge vrste lahko prekrijejo z belim listom). Učitelj jih vpraša *Kaj je na sliki?* Učenci poimenujejo predmete: *To je avto, to je bager, to je letalo, to je sonce.* Učitelj vpraša: *A je avto igrača?* Učenci odgovorijo: *Ja, je.* Učitelj vpraša: *A je bager igrača?* Učenci odgovorijo: *Ja, je*. Učitelj vpraša: *A je letalo igrača?* Učenci odgovorijo: *Ja, je*. Učitelj vpraša: *A je sonce igrača?* Učenci odgovorijo: *Ne, ni*. Učitelj reče: *Sonce ni igrača. Prečrtajmo sonce.* Na tablo nariše sonce in ga prečrta. Učenci sami poskusijo poiskati vsiljivca še v drugih vrstah in ga prečrtajo. Ko končajo, učitelj pri vsaki sliki vpraša: *A je … igrača?* Učenci odgovarjajo: *Ja, je./Ne, ni*.
- Dejavnost lahko nadgradimo tako, da učitelj po mizi razporedi slike igrač in še drugih predmetov. Učence vpraša: *Kaj ni igrača? Kaj je igrača?*, učenci pa morajo med slikami poiskati ustrezne predmete in jih poimenovati. Če poznajo nadpomenke drugih predmetov iz že obravnavanih tem, tvorijo smiselne povedi, npr. *Jabolko ni igrača, jabolko je sadje.*

DL3

15

DEJAVNOST 7: **POSPRAVI IGRAČE V ŠKATLO**

CILJ: učenci razumejo besedilo.

POSNETEK: ***Kaj pospravimo?***
– V škatlo pospravimo igrače. Pospravimo avto, punčko, žogo, letalo, vlak in bager.

- Učenci poimenujejo igrače na sličicah. Sličice izrežejo in ob poslušanju posnetka izberejo ustrezne ter jih prilepijo v škatlo. Po poslušanju učitelj preveri, ali so učenci nalepili ustrezne sličice. Skupaj še enkrat povedo, kaj imajo v škatli.
- Dejavnost lahko izvedemo tudi kot skupinsko dejavnost s pravo škatlo in pravimi igračami. Učitelj učencem narekuje, katero igračo naj pospravijo. Dejavnost lahko organiziramo tudi v dveh ali več skupinah, ki po učiteljevem nareku pospravljajo igrače v škatlo. Lahko jo tudi razširimo in dodamo druge prostore za shranjevanje, npr. omaro, predal, polico, npr. ob obravnavi teme Hiša.

DL4

DEJAVNOST 8: **KAJ IMA?**

CILJ: učenci razumejo besedilo in utrjujejo rabo tožilnika.

P1

16

17

POSNETEK: *Kaj ima Alina?*
– Imam medvedka, kocke, punčko in voziček.

Kaj pa ima Milan?
– Dober dan. Jaz sem Milan. Imam vedro, lopatko, vlak in letalo.

- Učenci poimenujejo igrače na sličicah. Sličice izrežejo in ob poslušanju posnetka izberejo ustrezne ter jih prilepijo k sliki Aline oz. Milana. Po poslušanju posameznega posnetka učitelj preveri, ali so učenci nalepili ustrezne sličice. Skupaj še enkrat povedo, kaj ima Alina in kaj Milan. V okvirček *Kaj imaš ti?* vsak učenec sam nariše in pove, katere igrače ima.
- Dejavnost lahko učitelj izvede tudi s pomočjo večjega lista, npr. A3, na katerega učenci skupaj z učiteljem lepijo sličice, potem pa povedo, kaj ima Milan in kaj ima Alina: *Fant ima …*

P1

P3

DEJAVNOST 9: **KAJ IMAM?**

CILJ: učenci utrjujejo rabo tožilnika.

- Učitelj prinese vrečo in v njej prave igrače ali sličice igrač. Učenci žrebajo igrače in povedo, kaj imajo, npr. *(Jaz) imam punčko.*
- Dejavnost lahko izvedemo tudi z igro domine. Učitelj iz priloge P3 pripravi domine. Učencem jih razdeli, da vsak dobi najmanj eno. Najbolje je, da igro začne učitelj, ki poimenuje predmet na desni strani domine, npr. *(To je) avto.* Učenec, ki ima iskano igračo, jo poimenuje, npr. *(To je) avto.*, in domino položi na mizo tako, da se sliki ujemata. Potem poimenuje tudi igračo, ki še potrebuje par, npr. *Bager.*, in učenec, ki ima poimenovano igračo, se mora odzvati ter igro nadaljevati. Če želimo z učenci utrjevati rabo tožilnika, lahko igro izvedemo tako, da ob iskanju ustrezne sličice učenci odigrajo dialog. Igro naj začne učitelj in poimenuje predmet na desni strani domine ter vpraša, kdo ga ima, npr. *To je avto. Kdo ima bager?*, učenec, ki ima iskano igračo, odgovori, npr. *Jaz imam bager.*, in domino položi na mizo. Potem poimenuje igračo na sličici, ki še nima para, in vpraša, kdo jo ima, npr. *To je kocka. Kdo ima kocko?* Učenec, ki jo ima, se mora odzvati in igro nadaljevati.

DL5

DEJAVNOST 10: **POIŠČI IGRAČO**

CILJ: učenci utrjujejo rabo tožilnika.

- Učenci z barvami, enakimi barvam oblačil, pobarvajo črte od otrok do slike igrače, pobarvajo tudi to in tako ugotavljajo, kaj ima posamezen otrok. Potem vsak posebej pove, npr. *Fant/On ima (modro) žogo. Punca/Ona ima sestavljanko.* Učenci povedo tudi, kakšne so igrače, npr. *Vlak je zelen.*

DEJAVNOST 11: **ČIGAVE SO IGRAČE?**

CILJ: učenci spoznavajo rabo svojilnih zaimkov *moj* in *tvoj* ter vprašalnic *čigav/čigava/čigavo* in ustrezno rabo obeh ob samostalnikih različnega spola.

- Učitelj v vrečo pospravi več igrač učencev, ki jih ti prinesejo od doma. Tudi sam prinese nekaj igrač. Učitelj iz vreče vleče posamezne igrače in sprašuje učence, čigavi so, npr. *Čigav je bager?/Čigava je punčka?/Čigavo je vedro?* Učenec, ki mu predmet dejansko pripada, odgovori: *Moj./Moja./Moje.* Če predmet pripada učitelju, pa odgovorijo *Tvoj./Tvoja./Tvoje.* Pri tem učitelj učence pri rabi opozarja na ujemanje vprašalnice, svojilnega zaimka in samostalnika, npr. *Čigava je punčka? Moja./Tvoja.* Učitelj naj v dejavnost vključi najprej igrače moškega in ženskega spola v ednini.
- Učitelj lahko v nadaljevanju učence navaja tudi na obliko svojilnega zaimka za vikanje in druge oblike osebnega zaimka v ednini (*njen*, *njegov*).

DL6

DEJAVNOST 12: **RAZVRŠČANJE PO SPOLU**

CILJ: učenci spoznavajo družljivost besed po spolu

P1

- Gl. opis dejavnosti v poglavju Skupne dejavnosti, dejavnost 8.

P1

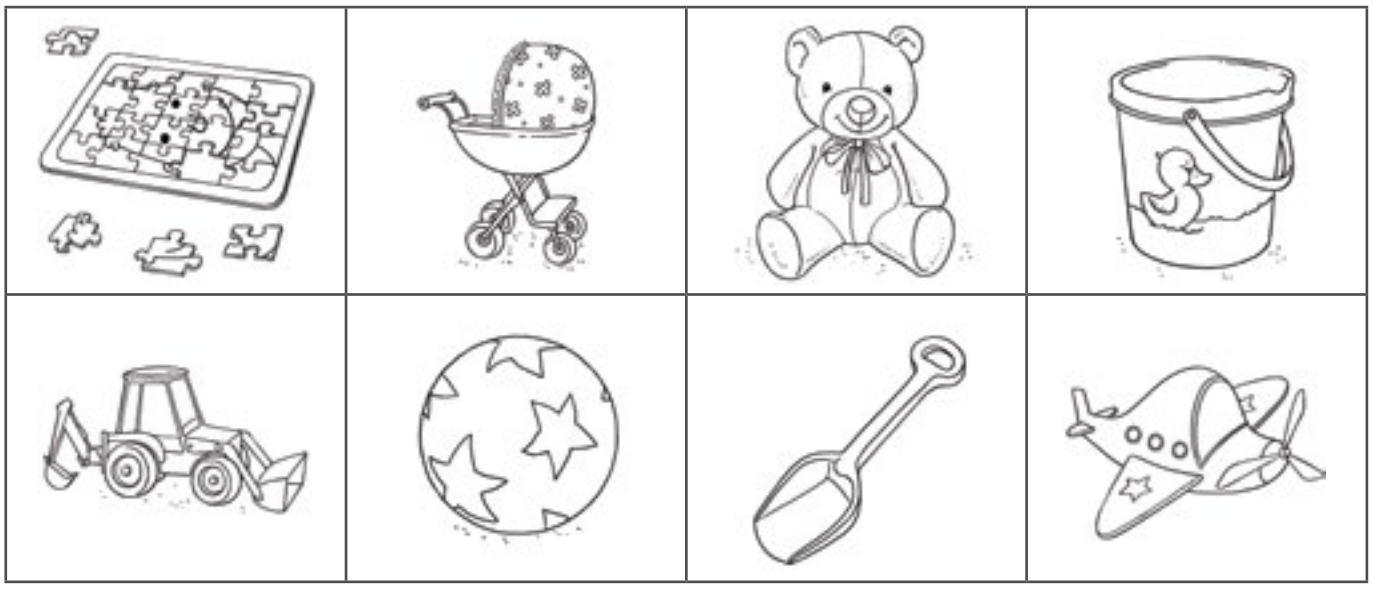

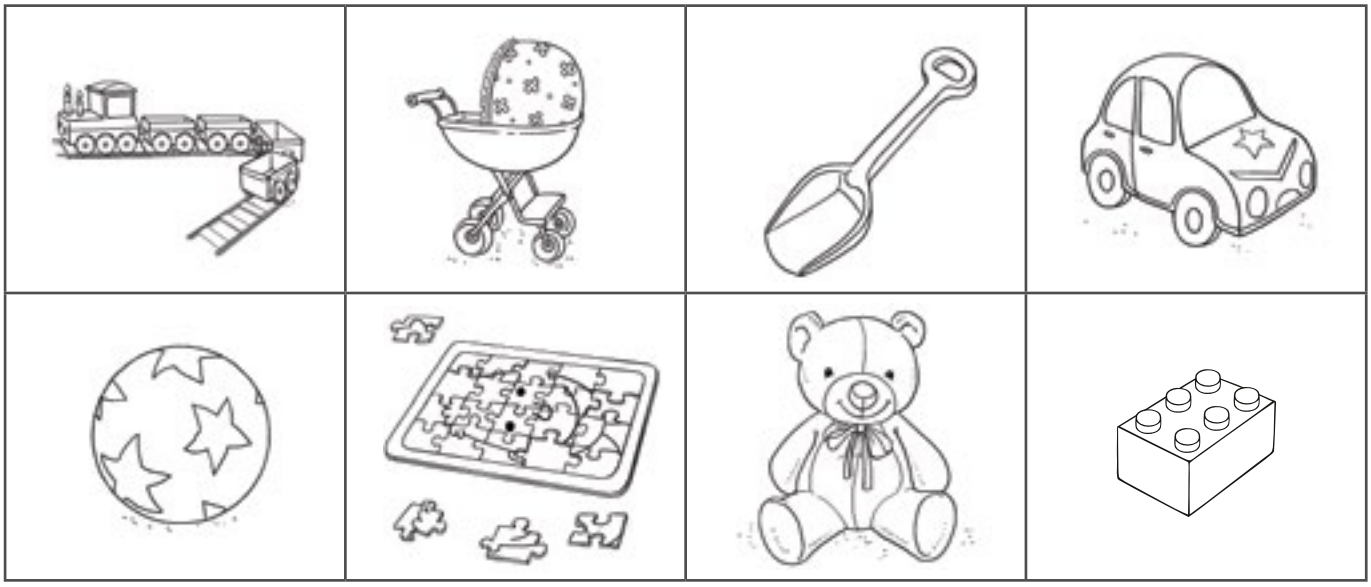

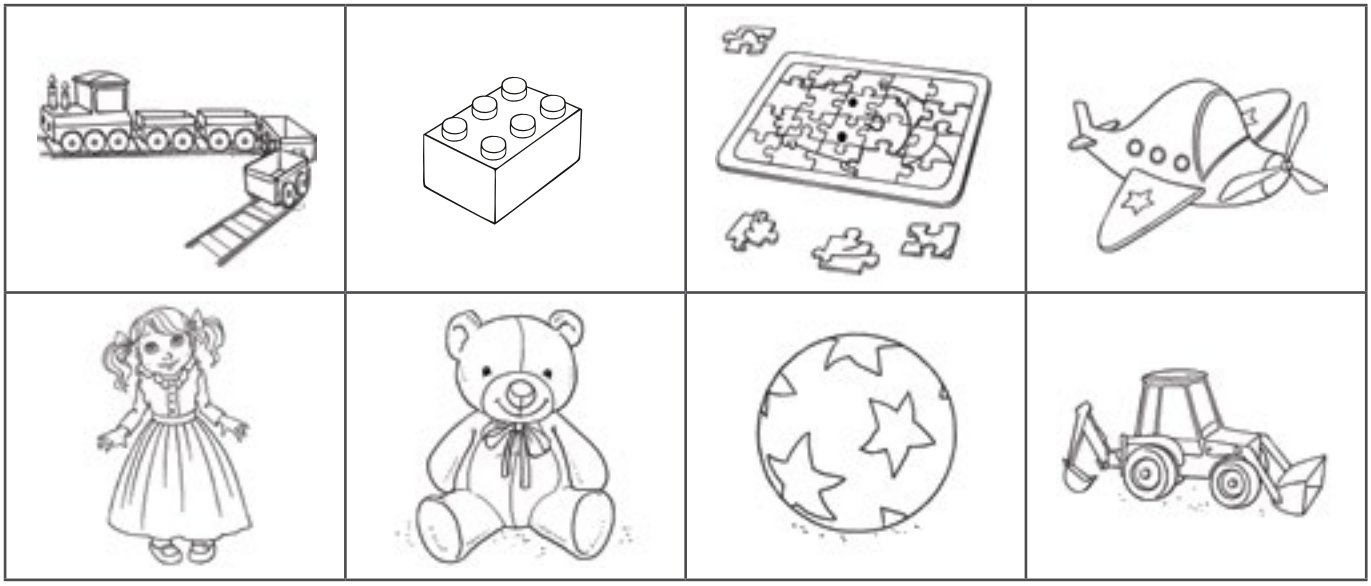

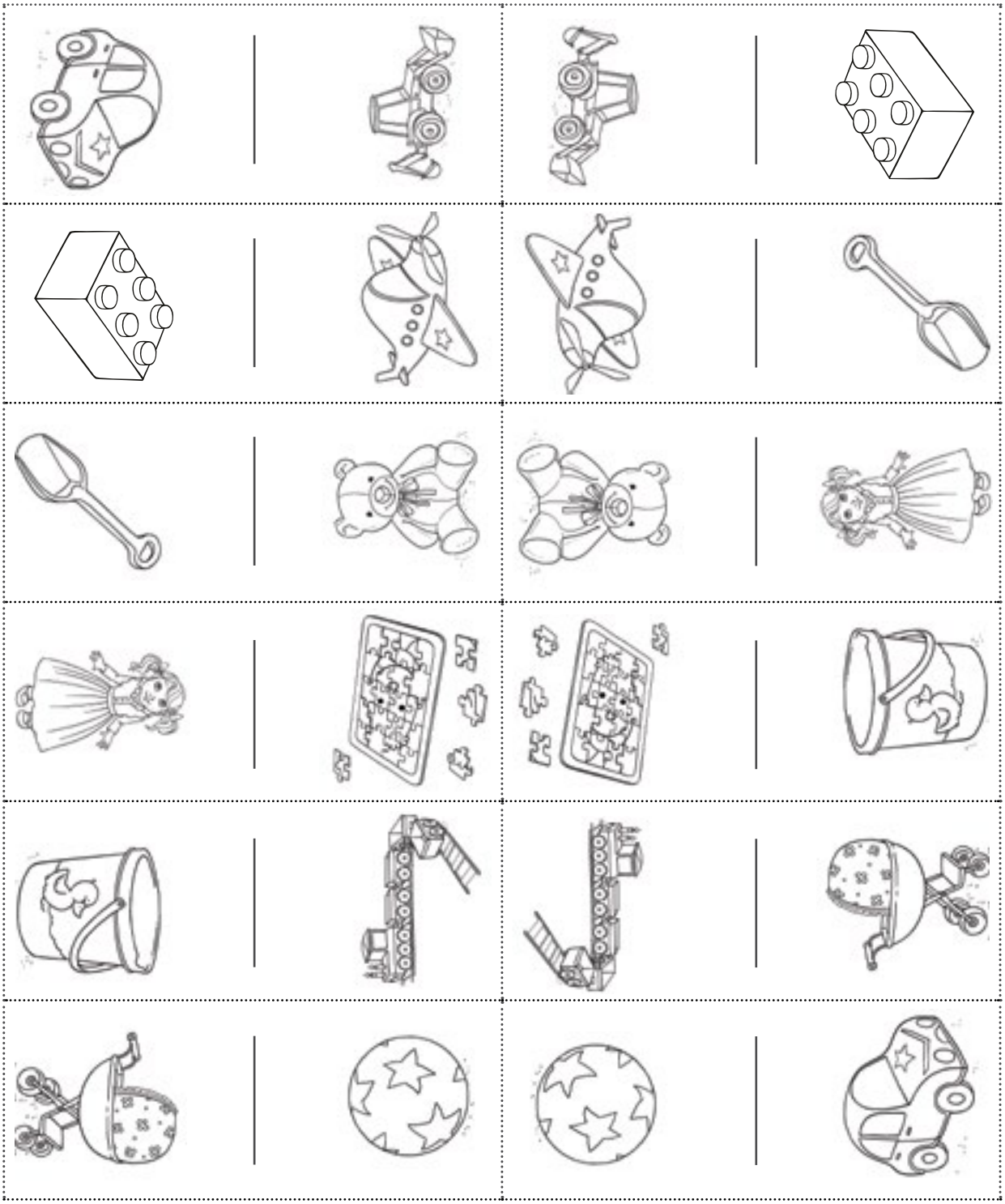

P2

7 KAJ DELAM?

BESEDIŠČE	SPORAZUMEVALNI VZORCI	SLOVNIČNI VZORCI
brati, gledati (televizijo), govoriti, igrati (igrice), igrati se, kuhati, ležati, peti, pisati, poslušati, risati, sedeti, spati, stati, striči, telefonirati	• Kaj delaš? – Rišem. • (Jaz) rišem. • Kaj rad delaš? – Pojem. • Rada pojem. • Ali rišeš? – Ja, (rišem)./Ne, (ne rišem). • Maja riše. • Kaj dela Maja? – Riše.	• raba glagola v sedanjiku ednine • raba odločevalnih vprašanj • raba dopolnjevalnih vprašanj

18

SLOVAR

POSNETEK: ***berem, pišem, rišem, strižem, govorim, poslušam, gledam televizijo, igram igrice na računalnik, igram se, pojem, telefoniram, kuham, sedim, stojim, ležim, spim***

P1

DEJAVNOST 1: **KAJ DELAM?**

CILJ: učenci spoznavajo poimenovanja za dejavnosti.

- Učitelj prinese dva kompleta sličic, ki ponazarjajo glagole. Sličico za sličico polaga na mizo in poimenuje dejavnost, ki je ponazorjena na njej, npr. *Rišem*., učenci pa poimenovanje ponovijo za njim. Sličice polaga tako, da je ob vsaki sličici iz prvega kompleta prostor še za enako iz drugega. Ko so položene vse sličice iz prvega in drugega kompleta, začne učitelj klicati posamezna poimenovanja za dejavnosti. Učenec, ki prvi prepozna, katera sličica predstavlja imenovano dejavnost, sličico vzame (vzame samo eno sličico, druga sličica, ki je enaka, pa ostane na mizi, dokler je učitelj spet ne imenuje). Dejavnost se nadaljuje, dokler učenci ne poberejo vseh sličic. Preštejejo, kdo ima največ sličic. Nato se igra obrne. Učitelj kliče poimenovanja za dejavnosti in učenci polagajo sličice na mizo (dve enaki sličici vzporedno). Igra se lahko spet obrne, vlogo učitelja pa lahko prevzame kdo od učencev.

DL1

DEJAVNOST 2: **OBKROŽI PRAVO SLIČICO**

CILJ: učenci prepoznajo pomen glagola, razumejo izjave.

19

POSNETEK: ***Jaz pojem.***
Jaz se igram.
Jaz ležim.
Jaz govorim.
Jaz strižem.

- Učenci poslušajo izjave. Med tremi sličicami glede na izjavo izberejo ustrezno in jo obkrožijo. Priporočamo, da učenci ob poslušanju prve izjave, spodnje okvirje prekrijejo z belim listom in jih v skladu s posnetkom postopoma odkrivajo.

P2

DEJAVNOST 3: **JAZ BEREM IN RIŠEM**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za dejavnosti, povedo, kaj delajo.

- Učitelj iz priloge P2 pripravi domine. Učencem jih razdeli tako, da vsak dobi najmanj eno. Najbolje je, da igro začne učitelj, ki glede na to, kaj ima narisano na domini (npr. na levi strani ima sliko, ki ponazarja branje, na desni pa pisanje), pove, kaj dela, npr. *Jaz berem in pišem*. Nadaljuje učenec, ki ima na levi strani svoje domine sliko, ki ponazarja pisanje: *Jaz pišem in rišem*. Igra se konča, ko so položene vse domine.

P1

DEJAVNOST 4: **PANTOMIMA**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za dejavnosti, spoznavajo rabo glagola v 2. osebi ednine, povedo, kaj delajo sošolci.

- Učitelj poimenuje dejavnost in jo skupaj z učenci ponazori z gibi. Nato razdeli sličice. Eden od učencev z gibi prikaže dejavnost, ki je narisana na sličici, drugi pa povedo, kaj počne, npr. *Ti se igraš*.

- Kasneje lahko učitelj dejavnost nadgradi tudi z vzorcem za množino, npr. tako, da učenci stojijo v krogu, učitelj govori, kaj počnejo, npr. *Kuhamo. Stojimo. Sedimo.* ..., učenci pa vsi hkrati s pantomimo kažejo poimenovanja. Igro lahko igramo tudi na izpadanje: kdor se zmoti, izpade.

P1

DEJAVNOST 5: **UGANI, KAJ DELAM**

CILJ: učenci spoznavajo rabo glagola v 2. osebi ednine, s pomočjo odločevalnih vprašanj ugibajo, kaj kdo dela, ob glagolu rabijo nikalnico *ne*.

- Učitelj učencem razdeli sličice dejavnosti tako, da vsak dobi eno. Ko učenec dobi sličico, jo obrne tako, da je drugi ne vidijo. Sledi ugibanje. Učenci izbranega vrstnika sprašujejo, kaj dela, npr. *Ali spiš?*, ta pa v skladu s sličico odgovarja: *Ne, (ne spim)./Ja, (spim).* Ko uganejo, vprašajo drugega sošolca. Igro večkrat ponovimo. Učitelj naj bo pozoren na to, kateri glagoli učencem delajo težave. Te naj ob koncu posameznega kroga izpostavi tako, da jih skupaj z učenci ponovi.

P3

DEJAVNOST 6: **VRTAVKA**

CILJ: učenci prepoznajo pomen glagola, spoznavajo rabo glagola v 3. osebi ednine, povedo, kaj delajo osebe na slikah.

- Učitelj prinese vrtavko iz priloge P3, na kateri so narisane dejavnosti. Učencem pripoveduje, kaj delajo osebe, uprizorjene na vrtavki: *Punca/Punčka/Ona bere. Fant/Fantek/On govori.* Učenci nato ob pomoči učitelja skupaj povedo, kaj delajo osebe na slikah, npr. *Punca bere.* Nato to povedo še posamezno: vsak od njih zavrti vrtavko in pove, kaj počne oseba na polju, ki se ustavi pred njim.
- Učitelj lahko dejavnost tudi poenostavi, in sicer tako, da se učenci ob sličici izrazijo v 1. osebi, npr. *(Jaz) berem.*
- Vrtavka se bo lepše vrtela, če jo učitelj nalepi na trd karton, jo izstriže in jo prebode z žebljem, tako da je glavica žeblja na hrbtni strani vrtavke in se ta vrti na njem.

DL2

DEJAVNOST 7: **KAJ JE DRUGAČE?**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za dejavnosti, preprosto primerjajo, utrjujejo rabo glagola v tretji osebi ednine.

- Učenci na delovnem listu poiščejo razlike med obema slikama. Razlike obkrožijo. Nekatere osebe na obeh slikah počnejo isto, druge pa drugo. Učenci obkrožijo razlike in sliki preprosto primerjajo, npr. *Tukaj punčka riše, tukaj (pa) piše. Tukaj oče gleda televizijo, tukaj (pa) spi.* Učenci ob delovnem listu ponovijo tudi poimenovanja za družinske člane ali pa se poskušajo izraziti z zaimkom, npr. *Tukaj ona riše, tukaj ona piše.*

DL3

DEJAVNOST 8: **POIŠČI POT IZ LABIRINTA**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za dejavnosti, povedo, kaj dela Ema.

- Učenci vlečejo črto po labirintu – iščejo pravo pot iz labirinta – in tako ugotavljajo, kaj dela Ema, npr. *Ema poje. Ona kuha.* Ko najdejo pot, povedo, kaj dela Ema. Povedo lahko tudi, česa ne dela. To so tiste dejavnosti, ki so ostale zunaj prave poti v labirintu.

DL4

DEJAVNOST 9: **SESTAVI SLIKO**

CILJ: učenci poimenujejo dejavnosti, pripovedujejo, kaj počnejo osebe na sliki.

- Učenci izrežejo delčke slike in jih smiselno prilepijo na kompleksno sliko, nato povedo, kaj delajo osebe na sliki, npr. *Fant/Fantek/On striže. Punca/Punčka/Ona piše.*

DL5

DEJAVNOST 10: **KAJ RADA DELA EMA? KAJ RAD DELA PETER?**

CILJ: učenci razumejo besedilo.

20

POSNETEK: ***Ema, kaj rada delaš?***
– Rada rišem. Rada se igram. Rada pojem. Rada poslušam glasbo. Rada govorim.

21

Peter, kaj pa ti rad delaš?
– Rad strižem. Rad gledam televizijo. Rad kuham. Rad igram igrice na računalnik. Rad spim.

- Učenci poslušajo, kaj rada delata Ema in Peter, in glede na besedilo obkrožijo ustrezne sličice. Po poslušanju posameznega posnetka učitelj preveri, ali so učenci obkrožili ustrezne sličice. Skupaj še enkrat ponovijo, kaj rada delata Ema oz. Peter. Učitelj naj bo pozoren na ustrezno rabo prislova *rad/rada*.

DL6

DEJAVNOST 11: **KAJ RAD/RADA DELAŠ TI?**

CILJ: učenci povedo, kaj radi delajo.

- Dejavnost se navezuje na dejavnost 10. Učenci na listu pobarvajo smejoči obrazek pri tistem opravilu, ki ga radi počnejo, nato povedo, kaj radi delajo, npr. *Jaz rad/rada spim*. Učitelj je pri tem pozoren na ustrezno rabo prislova *rad/rada*.
- Dejavnost lahko učitelj nadgradi z vzorcem: *Ne maram …* Pri tem se učenci srečajo z nedoločniško obliko glagolov, ki je predvsem pri nepravilnih glagolih drugačna od osebne glagolske oblike, zato ni nujno, da bodo učenci obe obliki povezali z istim pomenom. Učitelj najprej zato obe obliki predstavi v paru (pri tem si pomaga tudi s poudarjeno mimiko, gestiko): *Rad berem./Ne maram brati.* Pozoren naj bo tudi pri glagolih, ki se povezujejo s predmetom v tožilniku, npr. *gledati televizijo* ali *igrati igrice*, saj se ob rabi vzorcev *Rad .../Ne maram …* spremeni tudi sklon predmeta. Če se mu zdi, da bi to učence zmedlo, naj se takim primerom izogne.

DL7

DEJAVNOST 12: **MAJIN DAN**

CILJ: učenci razumejo besedilo.

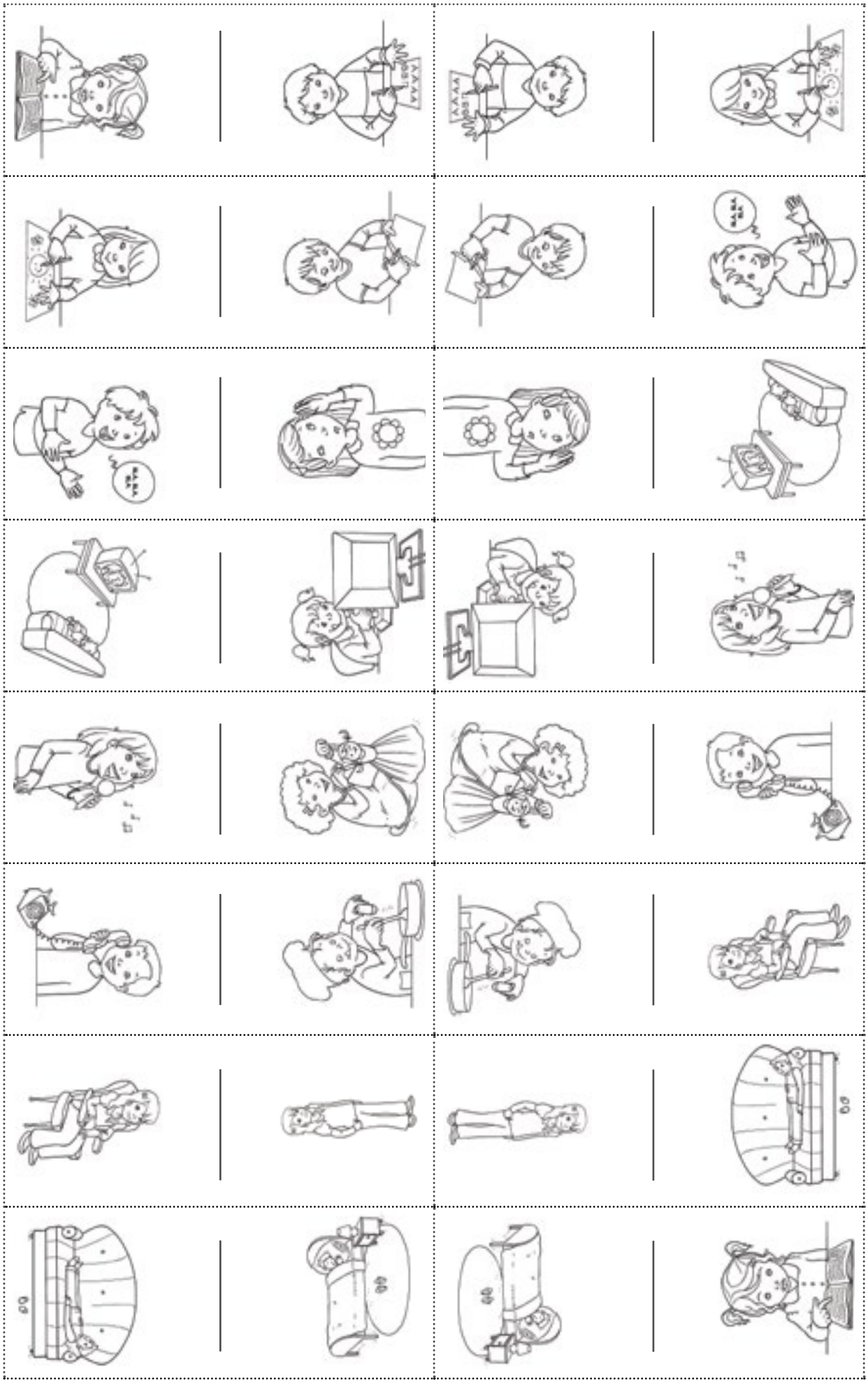
22

POSNETEK: ***Maja se zbudi. Poje zajtrk in gre v vrtec. Tam se igra. Poje kosilo in malo počiva. Ko pride mama, gre domov. Potem gre na igrišče. Poje večerjo. Gleda televizijo. Zvečer se umije, obleče pižamo in zaspi.***

- Učenci izrežejo sličice, ki ponazarjajo Majin dan. Glede na slišano besedilo jih postavljajo v kronološko zaporedje. Nato opišejo še svoj dan. Ob tem lahko naredijo tudi lastne ilustracije. Dejavnost lahko izvedemo tudi tako, da sami poljubno sestavijo Majin dan in ga s pomočjo sličic opišejo, nato pa poslušajo še posnetek in glede na poslušano besedilo razvrstijo sličice še na delovni list ter jih prilepijo.
- Naloga presega besedišče enote, zato naj učitelj pred dejavnostjo preveri razumevanje dodatnega besedišča oz. novo besedišče posebej uvede (npr. najprej sam počasi ob slikah opiše Majin dan, nove vzorce večkrat ponovi …). V svoj opis dneva lahko otroci smiselno vključujejo tudi druge običajne dejavnosti, ki so del njihove vsakdanjosti.

P2

8 SADJE IN ZELENJAVA

BESEDIŠČE	SPORAZUMEVALNI VZORCI	SLOVNIČNI VZORCI
SADJE ananas, banana, češnja, grozdje, hruška, jabolko, jagoda, kivi, limona, lubenica, marelica, pomaranča **ZELENJAVA** cvetača, čebula, česen, fižol, korenje, krompir, kumara, paprika, paradižnik, solata, špinača, zelje	• Kaj je to? – To je češnja. • A je to hruška? – Ja, (je)./Ne, (ni). • A je solata sadje? – Ne. • Kakšna je jagoda? – Rdeča. • Hruška je rumena. • Imam korenje, česen in krompir. • Rad bi jabolko. • A lahko dobim banano, prosim?	• raba imenovalnika • raba tožilnika • raba samostalnika in pridevnika • raba odločevalnih vprašanj • raba dopolnjevalnih vprašanj

Enota Sadje in zelenjava je zaradi velikega števila poimenovanj precej obsežna, tudi slovarska lista sta dva. Učitelj naj glede na zmožnosti učencev presodi, v kolikšnem obsegu jim bo prvič predstavil besedišče. Pozoren naj bo tudi na to, da je na naslovni strani enote sadje zapisano v množini, kot to zahteva avtentična situacija, v slovarju enote pa je sadje predstavljeno v ednini. Za učence je lažje, če poimenovanja za sadje spoznajo v ednini, tudi sporazumevalni vzorci v dejavnostih so omejeni na ednino. Če so učenci že zmožni napisati poimenovanja za sadje na slovarski list, naj jim učitelj pomaga tako, da besede v ednini napiše na tablo.

23

24

SLOVAR

POSNETEK: ***jagoda, banana, jabolko, hruška, pomaranča, ananas, grozdje, kivi, češnja, limona, lubenica, marelica***

solata, krompir, korenje, paradižnik, paprika, cvetača, fižol, čebula, česen, zelje, kumara, špinača

P1

DEJAVNOST 1: **KAJ JE TO?**

CILJ: učenci spoznavajo poimenovanja za sadje in zelenjavo.

- Učitelj pripravi sličice sadja in zelenjave. Učenci sedijo v krogu za mizo. Učitelj jim predstavi poimenovanja za sadje in zelenjavo, pri tem naj se omeji na nekaj poimenovanj, odvisno od starosti in zmožnosti učencev, npr. od šest do dvanajst na enkrat. Začne naj pri že znanih poimenovanjih in tem dodaja nova. Sličice zloži v kupček s hrbtno stranjo navzgor in položi na sredino kroga. Vsak učenec vzame eno sličico in pove, kaj je na njej, npr. *To je hruška.* Če ustrezno poimenuje narisano sadje ali zelenjavo, kartico lahko obdrži, sicer jo mora vrniti na kupček. Dejavnost se konča, ko zmanjka vseh kartic. Učenec, ki zbere največ kartic, je zmagovalec. Dejavnost se večkrat ponovi, pri tem pa učitelj postopoma dodaja nove sličice. Nova poimenovanja sproti predstavi.
- Dejavnost lahko izvedemo tudi kot ponovitveno dejavnost ali kot dejavnost za utrjevanje rabe tožilnika. Ob zaključku dejavnosti učenci povedo, katere sličice imajo, npr. *Imam ananas, jagodo in grozdje.*

DEJAVNOST 2: **KAJ JE V VREČKI?**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za sadje in zelenjavo.

- Učitelj pripravi vrečko, v katero da modele sadja in zelenjave, ki jih izdela iz tršega papirja (lahko pripravi tudi pravo sadje ali zelenjavo). Učenci dajo roko v vrečko, izberejo eno stvar, in ne da bi jo izvlekli iz vrečke, skušajo ugotoviti, kaj držijo v roki, npr. *To je jabolko.* Potem preverijo, kaj res držijo, in če so uganili, lahko stvar obdržijo. Dejavnost se konča, ko je vrečka prazna. Učenec, ki zbere največ sadja ali zelenjave, je zmagovalec.

P1

P2

DEJAVNOST 3: **TOMBOLA**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za sadje in zelenjavo.

- Učitelj doma pripravi listke za tombolo iz priloge P2 in poleg tega izstriže sličice posameznega sadja in zelenjave iz priloge P1. Učencem razdeli listke za tombolo, slike sadja in zelenjave pa da v vrečko. Iz vrečke žreba posamezne sličice in pove poimenovanje, npr. *Jabolko.*, učenci pa morajo na svojem listku prečrtati ustrezno sličico, če jo imajo. Zmaga tisti, ki prvi prečrta vse sličice na listku. Dejavnost lahko izvedemo tudi tako, da sličice iz vrečke žrebajo učenci, in sicer tako, da je vsakič na vrsti drug učenec.

- Dejavnost lahko izvedemo tako, da imajo vsi lističe z istimi slikami (v različnem vrstnem redu) ali pa različnimi. Slednje priporočamo takrat, kadar učenci nimajo prevelikih težav s sprejemanjem poraza, saj je zmaga odvisna tudi od sreče.

DL1

DEJAVNOST 4: **KAJ JE TO?**

CILJ: učenci spoznavajo poimenovanja za sadje in zelenjavo, spoznavajo rabo samostalnika in pridevnika.

- Učenci povežejo ustrezne slike med seboj. Na učiteljevo vprašanje: *Kaj je to?* odgovarjajo, npr. *(To je) korenje.* Kasneje lahko učiteljevo vlogo prevzamejo učenci, ki vajo lahko izvajajo tudi v parih. V nadaljevanju sadeže pobarvajo z ustrezno barvo in povedo, kakšne barve so, npr. *Krompir je rjav. Jagoda je rdeča. Korenje je oranžno.*

DL2

DEJAVNOST 5: **SADJE IN ZELENJAVA**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za sadje in zelenjavo ter spoznavajo pojma *sadje* in *zelenjava*.

- Učenci poimenujejo posamezne sličice na listu, npr. *(To je) solata*. Sličice izrežejo in jih nalepijo k ustrezni sliki sadja ali zelenjave. Učitelj skupaj z učenci preveri, ali so sličice pravilno razporedili, in jih sprašuje, npr. *A je solata sadje?*, učenci odgovarjajo: *Ja./Ne.* Učenci tudi sami povedo, ali je posamezna stvar sadje ali zelenjava.

DL3

DEJAVNOST 6: **POIŠČI VSILJIVCA**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za sadje in zelenjavo, utrjujejo pojma *sadje* in *zelenjava*, spoznavajo rabo odločevalnih vprašanj.

- Učenci poimenujejo sadje oz. zelenjavo v posamezni vrsti. Nato poiščejo sličico, ki ne sodi v posamezno vrstico, in jo označijo. Učitelj jih pri tem sprašuje, kaj so označili in ali je to sadje ali zelenjava, učenci pa ustrezno odgovarjajo. Podrobnejši opis dejavnosti je v enoti Igrače, dejavnost 6.

P1

DEJAVNOST 7: **SADJE, ZELENJAVA IN BARVE**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za barve ter sadje in zelenjavo, spoznavajo rabo samostalnika in pridevnika.

- Učitelj na eno stran razreda obesi plakate različnih barv (rdeča, oranžna, rumena, zelena, rjava, bela). Pripravi sličice sadja in zelenjave in jih da v škatlo (izogne se večbarvnim sadežem). Učenci se postavijo v vrsto. Posamezno žrebajo sličico, jo pokažejo drugim in povedo, kaj je na njej, npr. *To je jagoda.* Učitelj in drugi učenci vprašajo, kakšne barve je stvar na sliki, npr. *Kakšna je jagoda?* Vprašani odgovori, npr. *(Jagoda je) rdeča.* Sličico nato nalepi na plakat ustrezne barve. Ko so nalepljene vse sličice, učenci ob plakatih povedo, kaj je na njih, npr. *To/Tukaj je jagoda. Jagoda je rdeča.*

P1

DEJAVNOST 8: **POLAGANJE KARTIC**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za barve ter sadje in zelenjavo, utrjujejo rabo samostalnika in pridevnika.

- Učitelj pripravi sličice sadja in zelenjave ter kartice z barvami (rdeča, oranžna, rumena, zelena, rjava, bela). Učenci sedijo v krogu za mizo. Učitelj na mizo polaga posamezne kartice. Najprej na mizo položi sliko sadja oz. zelenjave, učenci jo poimenujejo, npr. *(To je) banana*. Nato učitelj zraven položi sličico barve in vpraša, npr. *Kakšna je banana?*, učenci pa odgovorijo, npr. *(Banana je) rumena*.

DL4

DEJAVNOST 9: **KAKŠEN JE ...? KAKŠNA JE ...? KAKŠNO JE ...?**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za barve ter sadje in zelenjavo, spoznavajo rabo samostalnika in pridevnika.

- Učenci po črtah dopolnijo sliko sadja oz. zelenjave, učitelj jih med tem sprašuje, kaj rišejo, npr. *Kaj je to?*, učenci pa odgovarjajo, npr. *(To je) hruška.* Potem po nareku učitelja pobarvajo posamezno sliko sadja oz. zelenjave z ustrezno barvo. Pri narekovanju je učitelj pozoren, da razločno izgovori končnice, npr. *Fižol je rjav. Jagoda je rdeča. Jabolko je zeleno.* Ni treba, da učitelj narekuje po vrsti, saj morajo tako učenci besedo prepoznati in na listu poiskati ustrezno sliko. Ko pobarvajo vse slike, učitelj učence sprašuje, npr. *Kakšen je fižol? Kakšna je*

jagoda? Kakšno je jabolko?, učenci pa odgovarjajo *(Krompir je) rjav. (Jagoda je) rdeča. (Jabolko je) zeleno.*

- Ker učenci poimenovanja za barve spoznajo v obliki za ženski spol, jim ujemanje samostalnikov ženskega spola in pridevnika običajno ne dela težav, npr. *Jagoda je rdeča.* Pri samostalnikih moškega in srednjega spola pa naj jih učitelj opozori na spremembo tako, da sam jasno izgovarja primere, npr. *Paradižnik je rdeč. Fižol je rjav.*, učenci pa jih ponavljajo za njim.
- Za utrjevanje ustrezne rabe pridevnika in samostalnika lahko učitelj pripravi tudi sličice drugih stvari (npr. šolskih potrebščin, oblačil ...), ki jih pobarva z enako barvo, npr. zelen flomaster, zelena majica, zeleno jabolko ... S tem učencem omogoči, da lažje opazujejo spremembe pri besedah. Potem pa jih predstavi, npr. *To je zelen flomaster.* Učenci ponovijo za njim in stvari na slikah tudi samostojno poimenujejo ter povedo, kakšne so.

DL5

25

P1

P3

DEJAVNOST 10: **KOŠARA**

CILJ: učenci razumejo besedilo, utrjujejo poimenovanja za sadje in zelenjavo, utrjujejo rabo tožilnika.

POSNETEK: ***Mama, kaj imaš v košari?***
– Imam solato, imam tudi korenje.
Kaj še imaš?
– Tudi paradižnik in papriko imam.
A imaš tudi cvetačo?
– Seveda, tudi cvetačo imam.
Kaj pa čebulo?
– Ne, nimam, imam pa česen.
Joj, koliko stvari!

- Učenci poimenujejo sadje in zelenjavo na sličicah. Sličice izrežejo in ob poslušanju posnetka izberejo ustrezne ter jih prilepijo v košaro. Po poslušanju posnetka učitelj preveri, ali so učenci nalepili ustrezne sličice. Skupaj še enkrat ponovijo, kaj ima mama v košari.
- Dejavnost lahko nadgradimo tudi tako, da učitelj pripravi sličice sadja in zelenjave. Učitelj prevzame vlogo prodajalca, učenci pa kupcev. Vsak učenec pristopi k učitelju in ga prosi za sadje oz. zelenjavo, ki bi jo rad kupil: *Rad bi lubenico./A lahko dobim papriko, prosim?* Učitelj mu da sličico in odgovori: *Seveda, izvoli.*, učenec pa se zahvali: *Hvala.* in sličico prilepi v košaro. Vsak naj kupi nekaj stvari. Na koncu učenci povedo, kaj imajo, npr. *Imam špinačo, solato, grozdje, krompir, lubenico in papriko.*
- Pri tej dejavnosti izberemo poimenovanja sadja in zelenjave, ki jih v navedenih frazah uporabljamo v edninski obliki (npr. ananas, grozdje, kivi, paradižnik, solata ...).

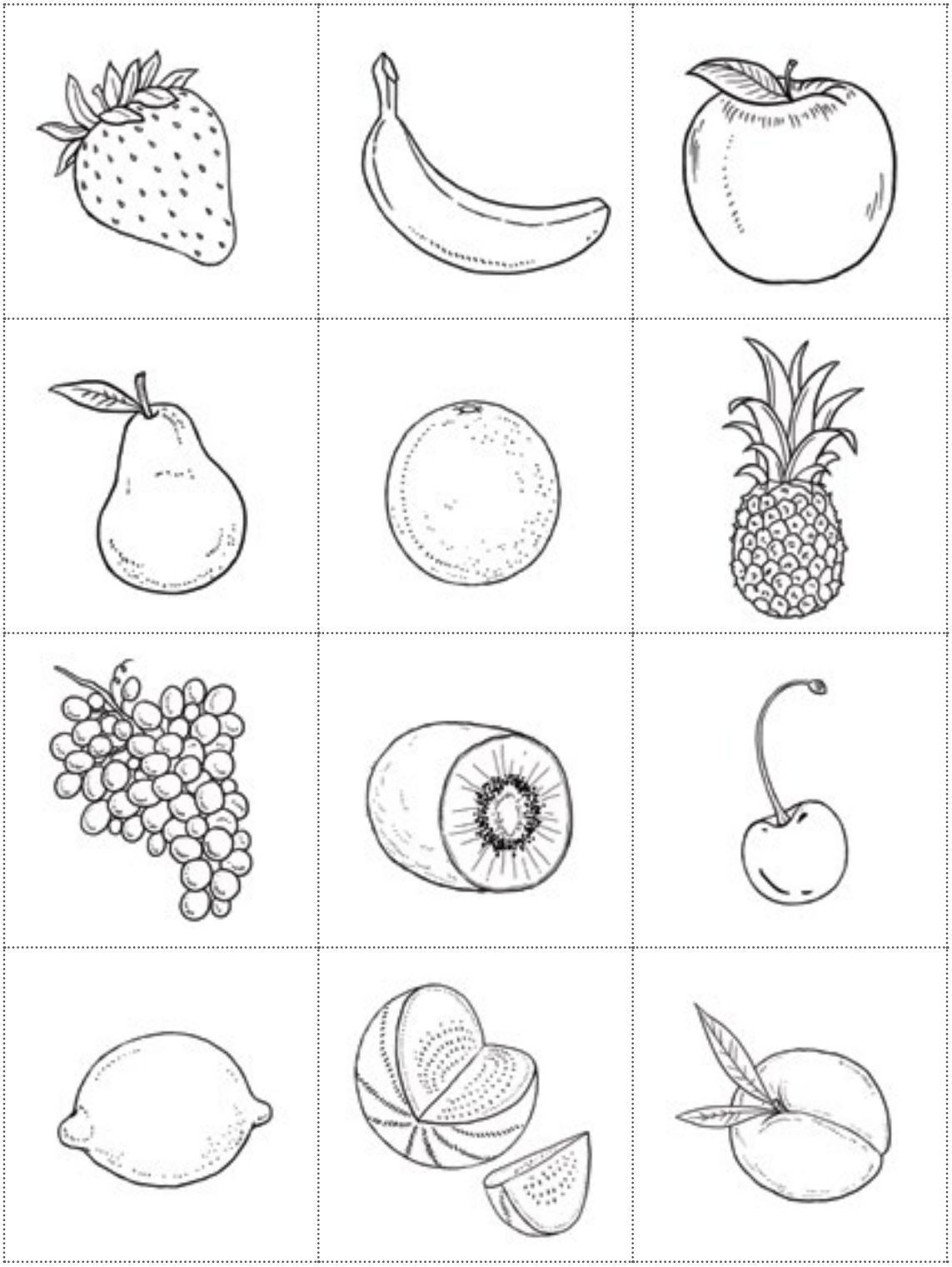
DL6

DEJAVNOST 11: **RAZVRŠČANJE PO SPOLU**

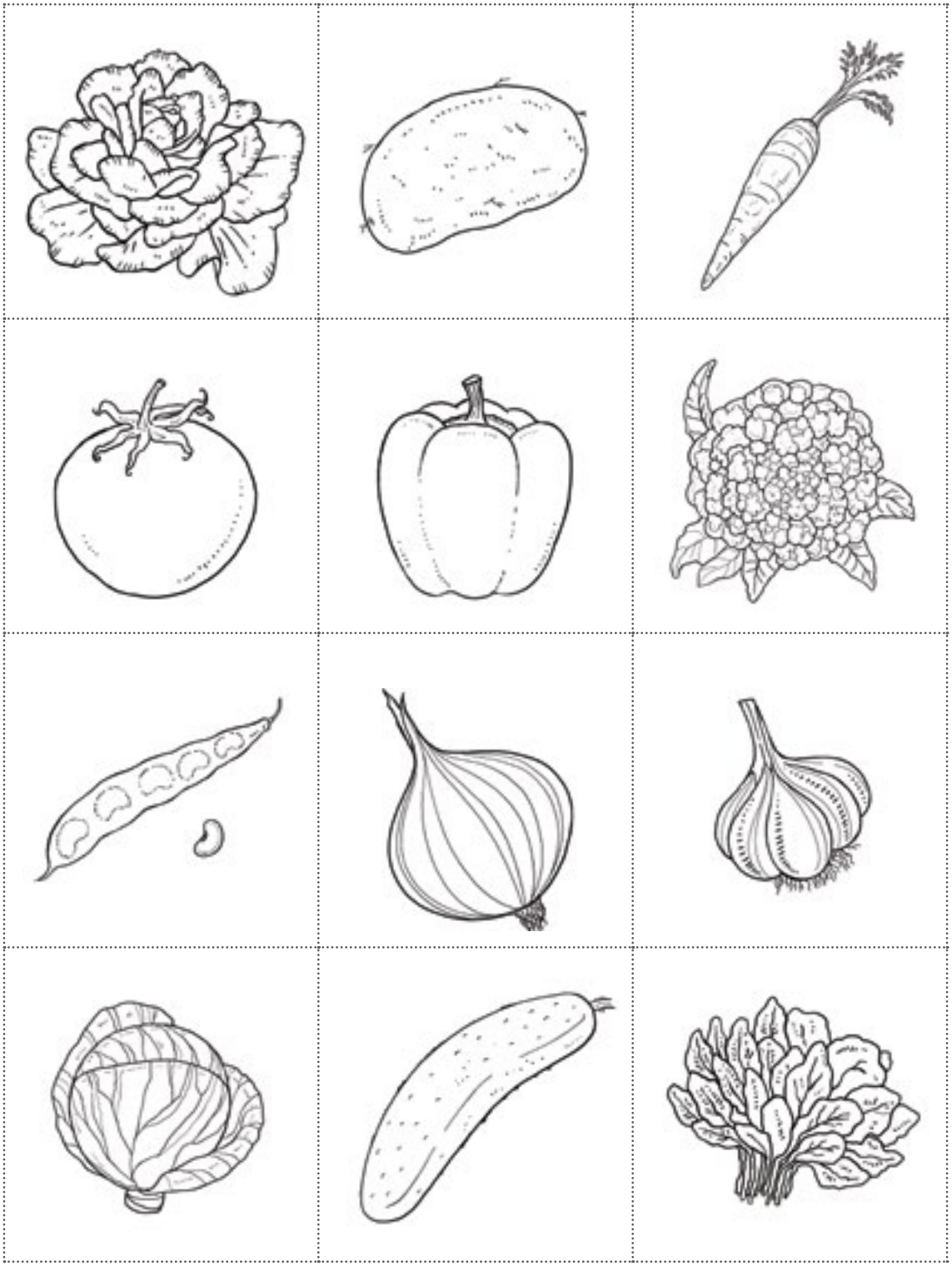
CILJ: učenci spoznavajo družljivost besed po spolu.

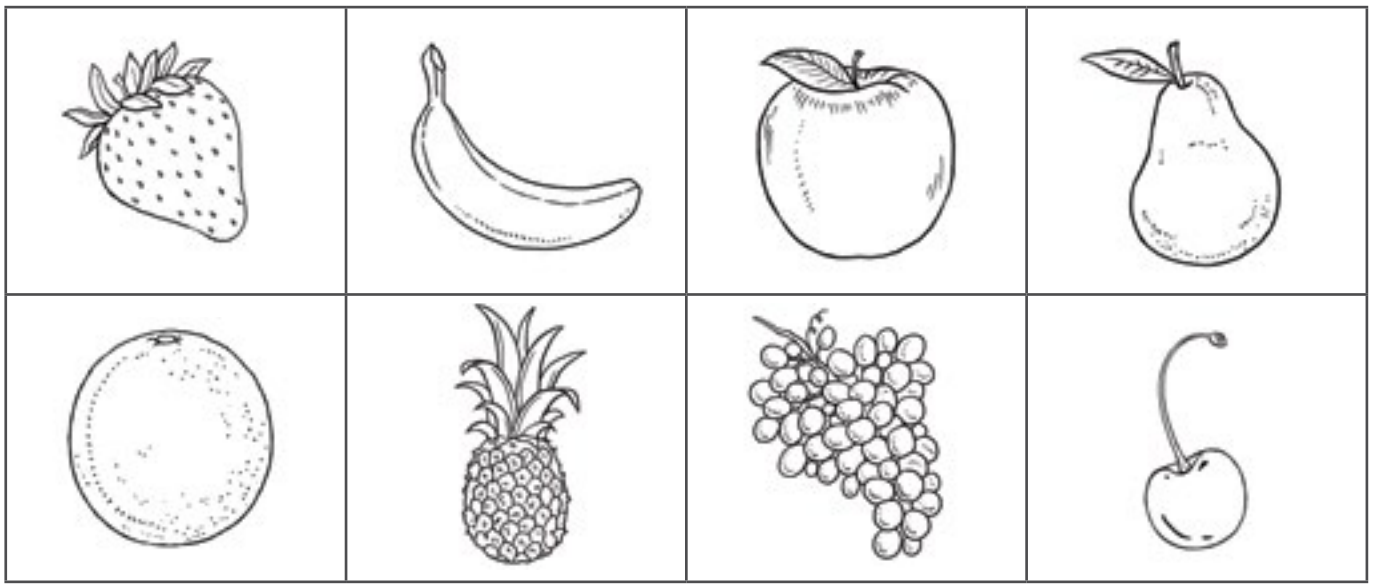
P1

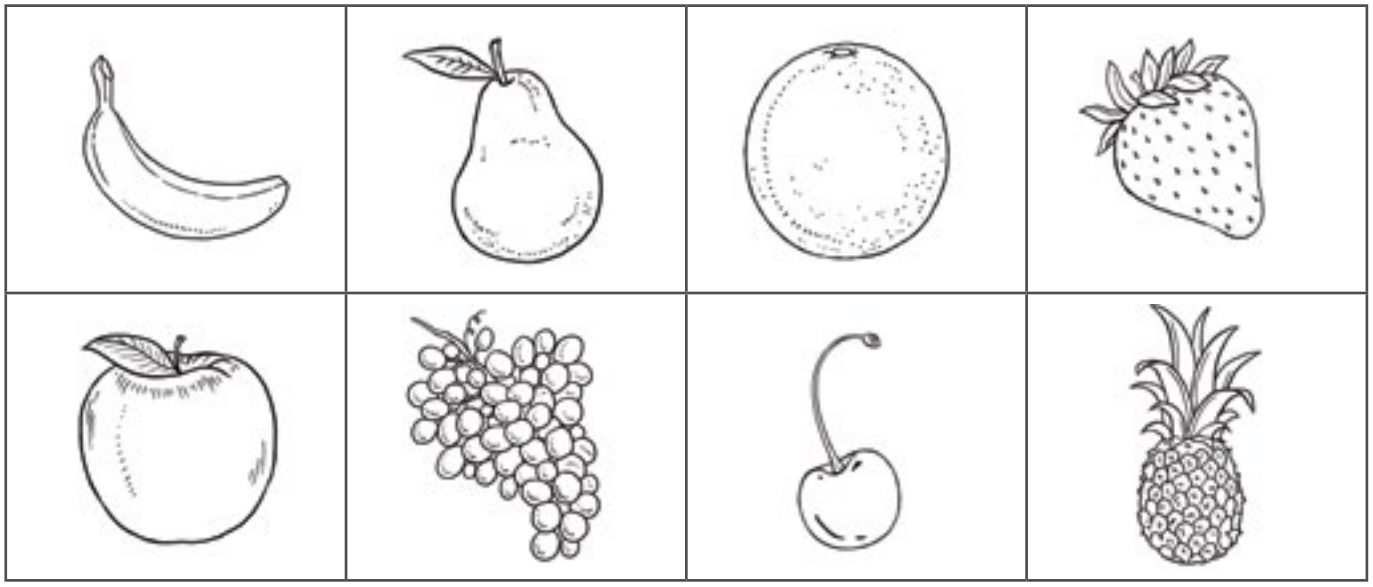
- Gl. opis dejavnosti v poglavju Skupne dejavnosti, dejavnost 8.

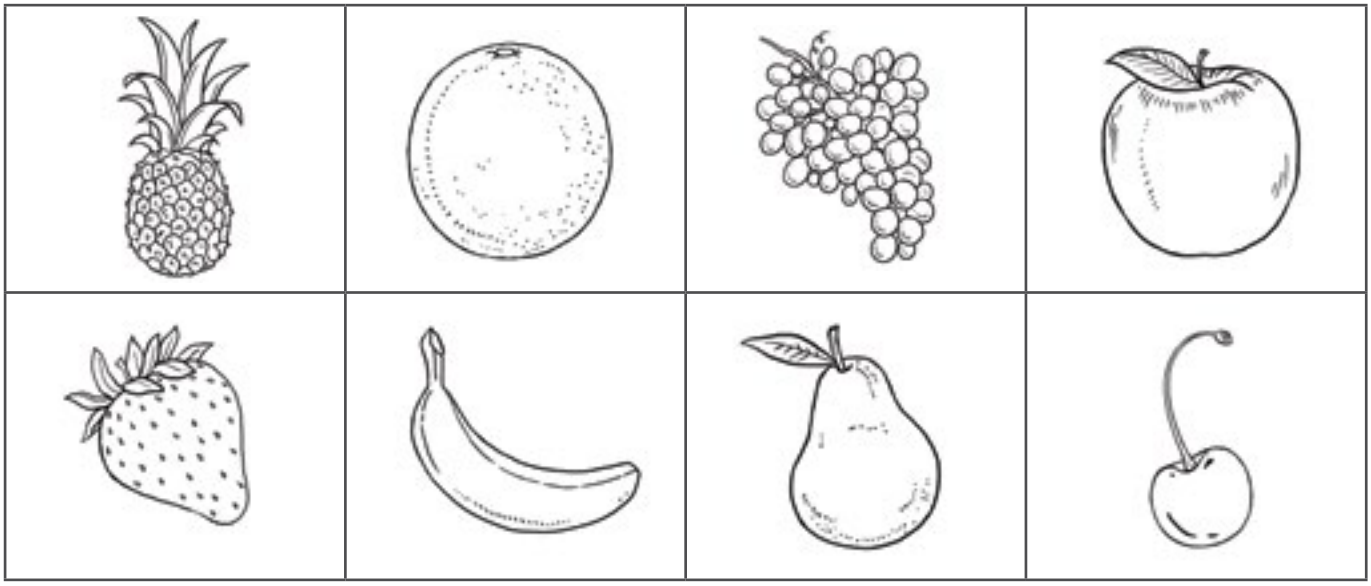

P1

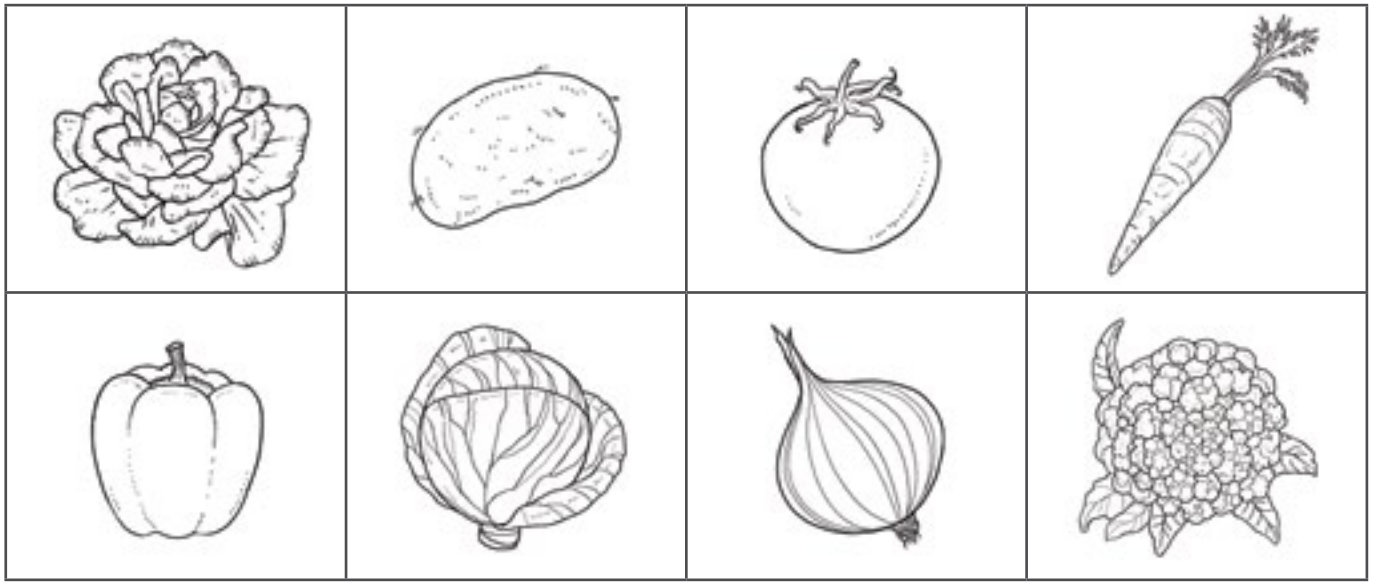

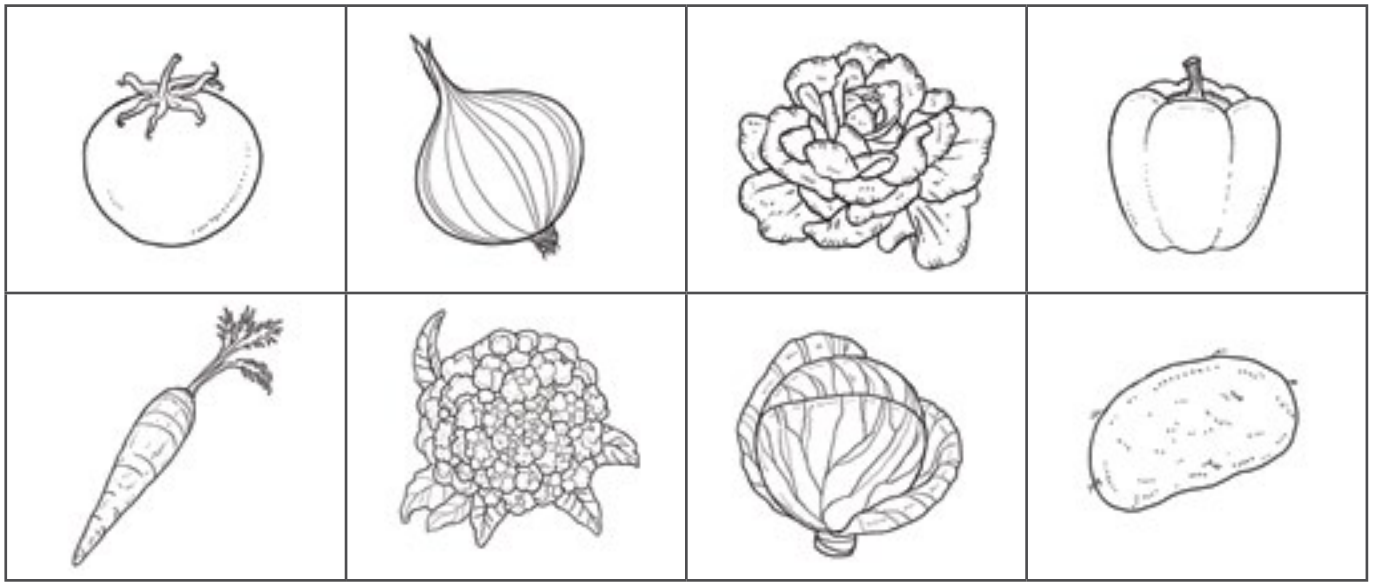

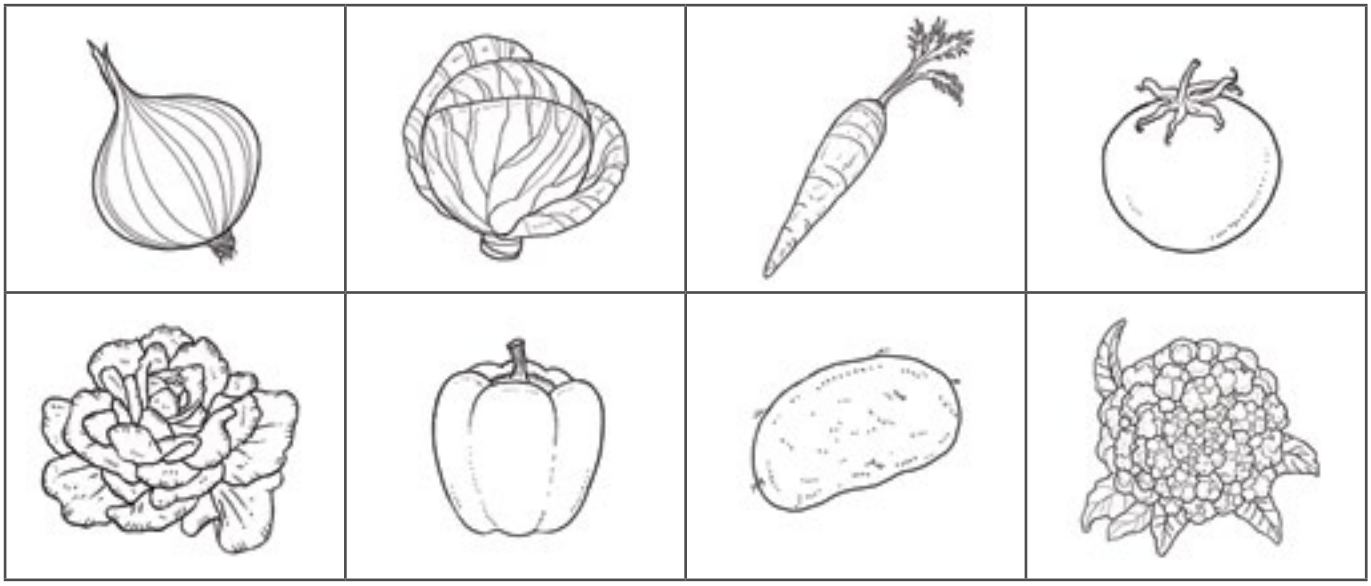

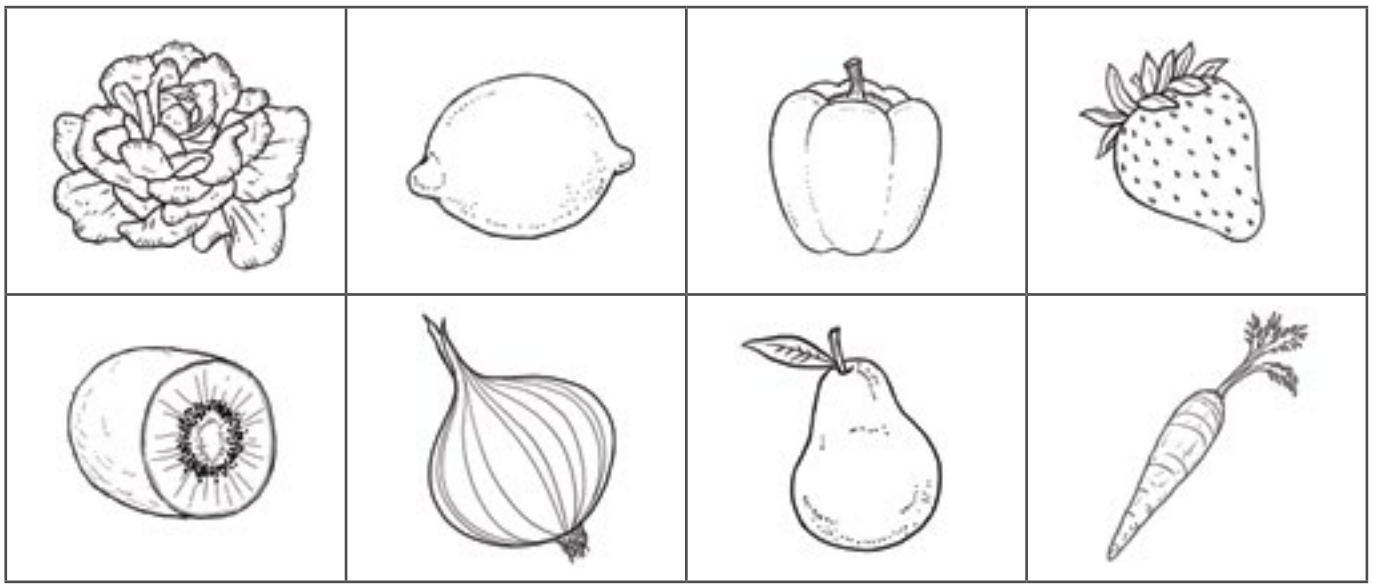

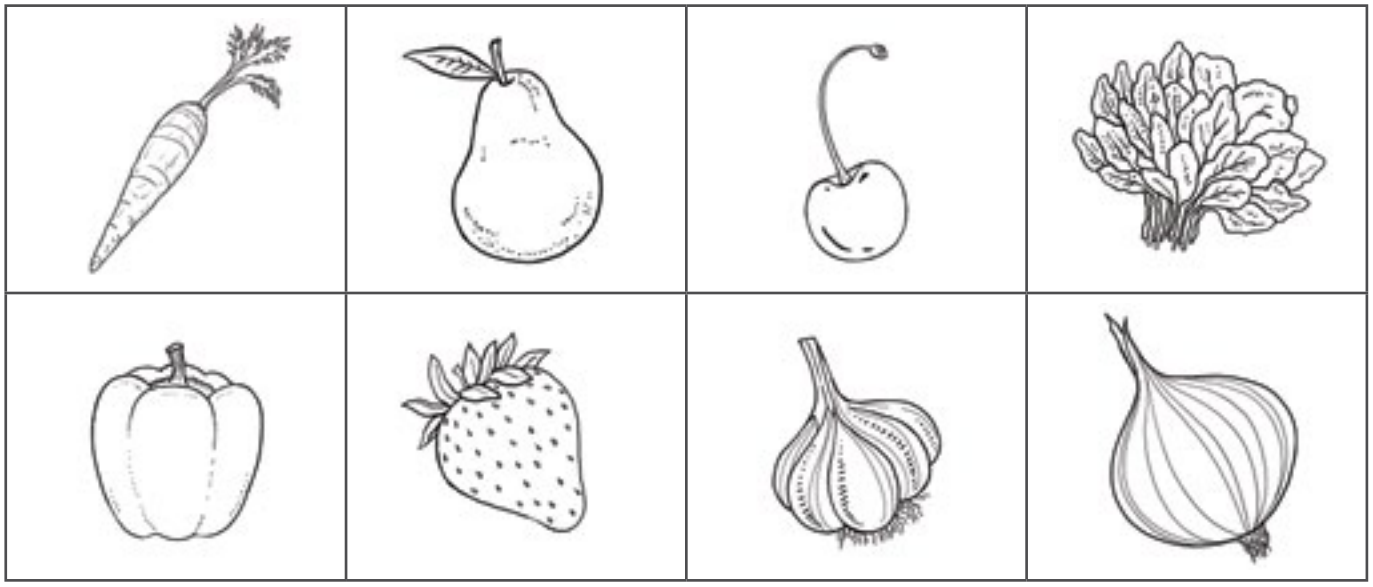
P2

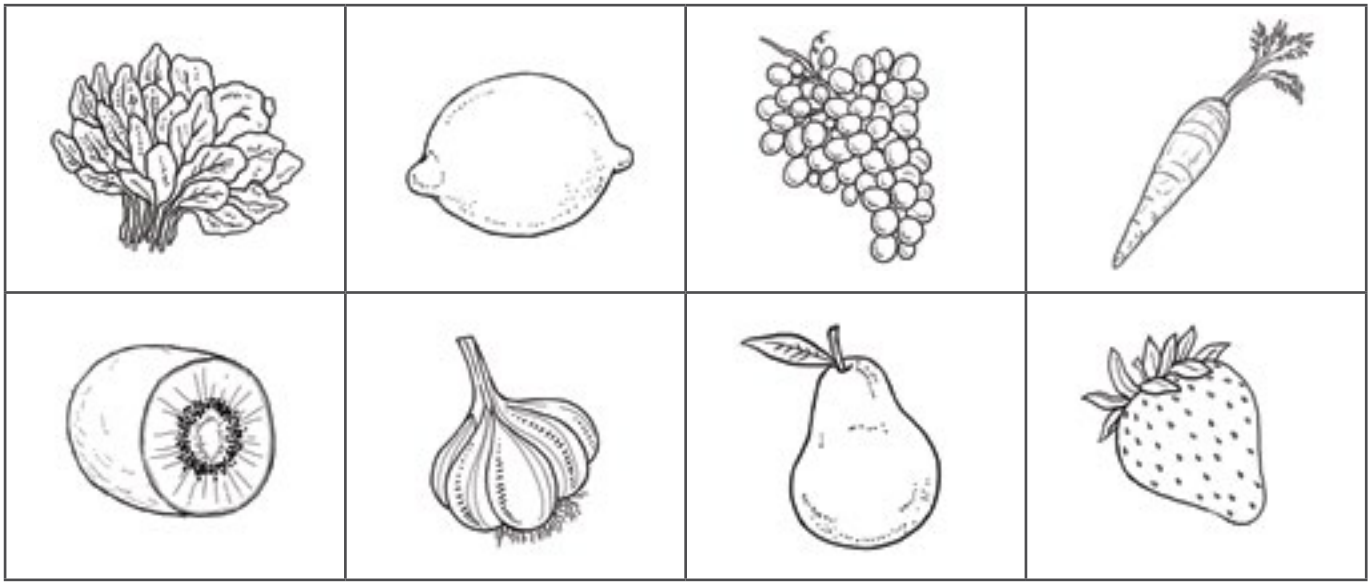

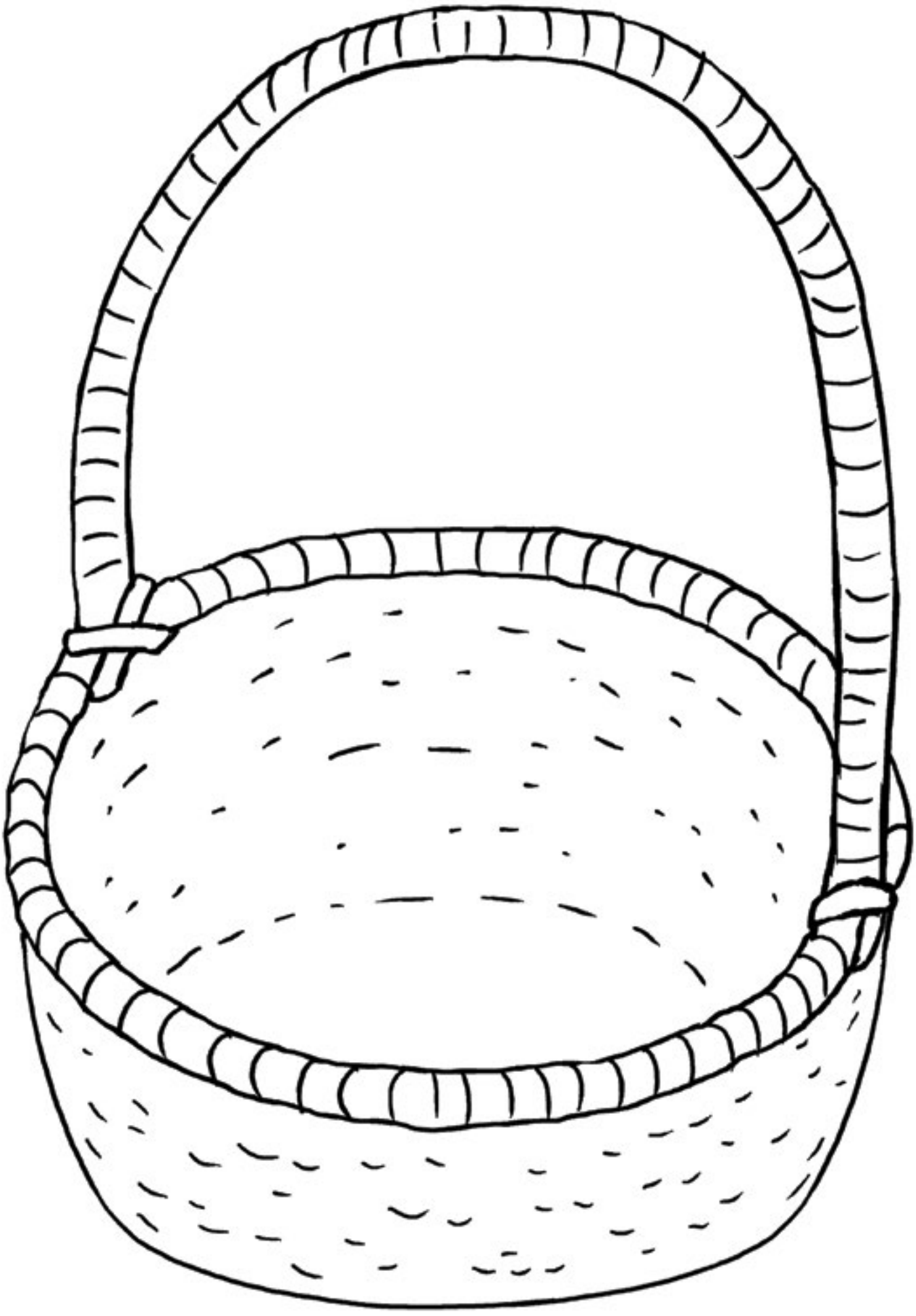

P3

9 HRANA IN PIJAČA

BESEDIŠČE	SPORAZUMEVALNI VZORCI	SLOVNIČNI VZORCI
HRANA čokolada, jajce, jogurt, juha, kruh, marmelada, maslo, med, meso, palačinka, pica, salama, sendvič, sir, sladoled, torta **PIJAČA** čaj, kakav, kava, limonada, mleko, sok, voda jesti, piti	• Kaj je to? – Sladoled. • Kaj je za kosilo? – Pica. • A je čaj pijača? – Ja. • Jem sendvič. • Pijem sok. • Babica jé torto. • Mama pije vodo. • Lačen sem. • Žejen sem. • Rad bi sok, prosim. • Dober tek! • Na zdravje! • A imaš rad kakav? – Ja. • Rada imam torto. • Moja najljubša hrana je juha. • Moja najljubša pijača je voda.	• raba imenovalnika • raba tožilnika • raba odločevalnih vprašanj • raba dopolnjevalnih vprašanj

SLOVAR

26

POSNETEK: ***kruh, sir, salama, sendvič, jogurt, maslo, jajce, pica, juha, meso, palačinka, marmelada, med, torta, sladoled, čokolada***

27

voda, sok, mleko, limonada, kava, čaj, kakav

DL1

DEJAVNOST 1: **PARI**

CILJ: učenci spoznavajo in utrjujejo poimenovanja za hrano in pijačo.

P1

- Učitelj pripravi dva kompleta sličic. Učencem predstavi poimenovanja tako, da sličice polaga na mizo in poimenuje hrano ali pijačo, ki je ponazorjena na njih. Učenci poimenovanja ponovijo za njim. Najprej na ta način položi en komplet kartic, nato pa še drugega. Nato učitelj vsakemu učencu razdeli nekaj sličic, pri tem pazi, da posamezen učenec nima para enakih sličic. Potem učitelj kliče poimenovanja, npr. *Čokolada.*, učenca, ki imata ustrezno sličico, pa jo morata čim hitreje dvigniti. Drugi učenci pri tem preverjajo, ali sta dvignjeni enaki sličici. Ko učitelj presodi, da učenci nimajo več težav s prepoznavanjem svojega kompleta sličic, ga predajo sosedu na levi in dejavnost ponovijo z novim, sosedovim kompletom.
- Ko učenci prepoznavajo poimenovanja, naj ob dvigovanju kartic stvari, narisane na njih, tudi sami poimenujejo.
- Učitelj naj na začetku besedišče omeji na nekaj besed, pri ponavljanju dejavnosti pa naj postopoma dodaja nove sličice oz. besede. Ko učenci že poznajo poimenovanja, lahko igro uporabi kot ponovitveno dejavnost in izbere predvsem poimenovanja, ki učencem delajo težave.
- Ob zaključku dejavnosti učenci rešijo DL1 – povežejo pare in povedo, kaj je na sliki. Učitelj lahko dejavnost izvede tudi tako, da učenci ilustracije prekrijejo z listom papirja in skušajo ugotoviti, katero hrano predstavljajo fotografije.

P1

DEJAVNOST 2: **KAJ JE ZA KOSILO?**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za hrano in pijačo, spoznavajo vzorec *Kaj je za kosilo?*

- Učitelj pripravi sličice. Učenci sedijo v krogu. Na sredini kroga je kupček sličic, obrnjenih narobe. Posameznik izžreba sličico, drugi ga vprašajo: *Kaj je za kosilo?* On odgovori, npr. *(Za kosilo je) juha.*
- Učenci lahko sprašujejo tudi, kaj je za zajtrk, malico ali večerjo. Učitelj lahko skupaj z učenci pred začetkom igre izbere hrano in pijačo, ki je tipična za posamezen obrok.

DL2

DEJAVNOST 3: **HRANA IN PIJAČA**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za hrano in pijačo ter spoznavajo nadpomenki *hrana* in *pijača*.

- Učenci poimenujejo posamezne sličice na listu, npr. *(To je) čaj*. Sličice izrežejo in jih nalepijo k ustrezni sliki hrane ali pijače. Učitelj skupaj z učenci preveri, ali so pravilno razporedili sličice in jih sprašuje, npr. *A je čaj pijača?*, učenci odgovarjajo: *Ja./Ne.* Učenci tudi sami povedo, ali je posamezna stvar hrana ali pijača.

DL3

DEJAVNOST 4: **KAJ JÉ ...? KAJ PIJE ...?**

CILJ: učenci spoznavajo rabo tožilnika ob glagolih *jesti* in *piti*.

P2

- Dejavnost je dvodelna: ob prvem listu učenci spoznavajo glagol *jesti*, ob drugem pa glagol *piti*. Učitelj naj najprej učencem predstavi enega od teh glagolov in z učenci utrdi njegovo rabo, šele nato naj preide na naslednjega.
- Učenci ob delovnem listu ponovijo poimenovanja za družinske člane. Z različnimi barvami pobarvajo črte od osebe do slike hrane oz. pijače in tako ugotavljajo, kaj jé oz. pije posamezna oseba. Povedo, kaj kdo jé oz. pije, npr. *Oče jé čokolado./Oče pije čaj*. Učitelj je pozoren na rabo ustreznih končnic, zlasti pri samostalnikih ženskega spola.
- Dejavnost lahko izvedemo tudi tako, da učitelj pripravi kocko s sličicami hrane ali pijače. Poleg tega pa pripravi še kocko, na kateri so slike družinskih članov (gl. P2 pri temi Družina). Vsak učenec hkrati vrže obe kocki in glede na to, kaj se pokaže, pove stavek, npr. *Mama jé pico.*

DL4

DEJAVNOST 5: **KAJ JÉ SLON JAKA? KAJ PIJE SLON JAKA?**

CILJ: učenci razumejo besedilo.

28

29

POSNETEK: ***Jaka, kaj ješ? – Jem kruh.***
Kaj pa še ješ? – Jem marmelado.
Kaj ješ zdaj? – Jem torto.
Kaj ješ, Jaka? – Jem sladoled, njam.

Kaj piješ, Jaka? – Pijem vodo.
Kaj piješ? – Pijem limonado.
Kaj piješ? – Sok.
Jaka, kaj piješ? – Pijem kakav.

Učenci poimenujejo hrano oz. pijačo na sličicah. Sličice izrežejo in ob poslušanju posnetka izberejo ustrezne ter jih prilepijo poleg slona, ki jé oz. pije. Po poslušanju posnetka učitelj preveri, ali so učenci nalepili ustrezne sličice. Skupaj še enkrat ponovijo, kaj jé in kaj pije slon Jaka. Učitelj je pri tem pozoren na ustrezno rabo tožilnika.

DL5

DEJAVNOST 6: **KAJ JEM(O)? KAJ PIJEM(O)?**

CILJ: učenci utrjujejo rabo tožilnika ob glagolih *jesti* in *piti*.

- Učenci poimenujejo posamezne sličice na listu, npr. *(To je) torta.*, nato pa jih povežejo s sliko ustreznega glagola in povedo, kaj jejo in kaj pijejo, npr. *Pijem(o) vodo. Jem(o) kruh*.

P1

DEJAVNOST 7: **RAD/RADA BI ..., PROSIM.**

CILJ: učenci utrjujejo rabo tožilnika.

- Učenci sedijo v krogu. Učitelj na sredino kroga polaga sličice, učenci pa jih poimenujejo. Ko so položene vse sličice, učenec, ki začne igro, svojemu sosedu pove, kaj bi rad, npr. *(Rad bi) juho, prosim.* Sosed izmed sličic izbere ustrezno in mu jo da, nato naslednjemu sosedu pove, kaj bi rad. Ko so pobrane vse sličice, učenci povedo, kaj imajo, npr. *Imam sladoled.*, in jih ponovno položijo na sredino kroga.
- Igro lahko nadgradimo z vzorcema *Žejen sem.* in *Lačen sem*, npr. *Žejen sem. Rad bi sok, prosim./Lačna sem. Rada bi kruh, prosim.* Kasneje lahko dodamo še vzorca *Dober tek!* in *Na zdravje!*, ki ju govorijo vsi v krogu, ko učenec dobi želeno kartico, npr. *Žejen sem. Rad bi sok, prosim. – Na zdravje!/Lačna sem. Rada bi kruh, prosim. – Dober tek!*

DL6

DEJAVNOST 8: **MARKO JE LAČEN. ANA JE ŽEJNA.**

CILJ: učenci razumejo besedilo.

30

31

POSNETEK: *Marko je lačen.*
– Joj, kako sem lačen. Rad bi jedel pico, mmm … veliko pico. Ali pa kruh in sir. Joj, sem lačen. Rad bi jedel palačinko in marmelado.

Ana je žejna.
– Žejna sem. Rada bi pila vodo. Tako sem žejna. Rada bi pila sok ali pa čaj. In limonado bi pila.

- Učenci poslušajo, kaj bi rad jedel Marko in kaj bi pila Ana, in glede na besedilo obkrožijo ustrezne sličice. Po poslušanju posameznega posnetka učitelj preveri, ali so obkrožili ustrezne sličice. Skupaj še enkrat ponovijo, kaj bi rad jedel Marko in kaj bi pila Ana. Učitelj je pri tem pozoren na ustrezno rabo tožilnika.

DL7

DEJAVNOST 9: **LAČNE IN ŽEJNE ŽIVALI**

CILJ: učenci utrjujejo rabo tožilnika in poimenovanja za zelenjavo ter spoznajo nova poimenovanja za živali.

DL8

- Učenci poiščejo pot živali skozi labirint do zanje tipične hrane ali pijače in povedo, kaj jejo ali pijejo, npr. *Kamela pije vodo.*

DL9

DEJAVNOST 10: **KAJ IMA RAD MARKO? KAJ IMA RADA ANA?**

CILJ: učenci razumejo besedilo.

32

33

POSNETEK: *Marko, kaj imaš rad?*
– Rad imam kruh. Rad imam salamo in sir. Rad imam limonado.

Ana, kaj imaš rada?
– Rada imam jogurt. Rada imam pico. Rada imam kakav. Rada imam tudi čaj. In seveda – rada imam sladoled!

- Učenci poslušajo, kaj imata rada Marko in Ana, in glede na besedilo obkrožijo ustrezne sličice. Po poslušanju posameznega posnetka učitelj preveri, ali so obkrožili ustrezne sličice. Skupaj še enkrat ponovijo, kaj imata rada Marko in Ana. Učitelj je pri tem pozoren na ustrezno rabo tožilnika in prislova *rad/rada*.

DL10

DEJAVNOST 11: **RAD/RADA IMAM …**

CILJ: učenci povedo, kaj imajo radi, kaj radi jejo ali pijejo.

- Učenci na listu označijo hrano in pijačo, ki jo imajo radi, tako da pobarvajo simbol pod sličico. Potem poročajo, npr. *Rad imam sladoled. Rad jem pico. Rad pijem mleko.* Učitelj je pri tem pozoren na ustrezno rabo tožilnika in prislova *rad/rada* ter na rabo glagolov *jesti* in *piti*. Poimenovanja so na listu urejena tako, da so samostalniki istega spola postavljeni skupaj, tako učitelj lažje opozori na rabo ustrezne končnice – srednji dve vrsti, v katerih se končnica spremeni, lahko učenci tudi dodatno označijo, sličice npr. obkrožijo z rdečo barvo.
- V nadaljevanju lahko učitelj učence sprašuje, npr. *Ali imaš rad sladoled?*, učenci odgovarjajo: *Ja./Ne.* Kasneje učenci na tak način sprašujejo druge učence v skupini ali pa dejavnost izvedejo v parih. Kot ponovitveno dejavnost lahko učitelj pripravi podobne anketne liste tudi z drugimi sličicami hrane in pijače ter tudi sadja in zelenjave.
- Igro lahko izvedemo tudi drugače. Učenci se postavijo v krog. Učitelj učence sprašuje z naslednjim vzorcem: *Kdo ima rad sladoled?* Učenci, ki imajo radi sladoled, zamenjajo prostor. Dejavnost lahko otežimo tako, da je spraševalec (najprej učitelj) na sredini, torej eno mesto v krogu manjka. Spraševalec poskuša čim prej priti nazaj v krog, to pa lahko naredi tako, da med menjavanjem učencev zasede enega od praznih prostorov, na sredino kroga pa gre učenec, ki je ostal brez prostora. Zdaj ima vlogo spraševalca ta učenec.
- Učenci lahko pripravijo plakat in sličice najljubše hrane, pijače, pa tudi sadja in zelenjave nalepijo poleg smeškota. Potem pa povedo, kaj imajo radi. Učenci, ki znajo pisati, to lahko zapišejo na hrbtno stran lista: *Moja najljubša hrana je … Moja najljubša pijača je …*

DEJAVNOST 12: **LISICA, KAJ RADA JEŠ?**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za hrano in rabo tožilnika ob glagolu *jesti*.

- Med učenci določimo *lisico*, drugi so *kokoši*. V prostoru določimo tudi *kokošnjak*, kamor se *kokoši* lahko skrijejo. *Kokoši* stojijo blizu *lisice* in jo sprašujejo: *Lisica, kaj rada ješ?* Ta pa odgovarja: *Sir. Kruh. …* Ko odgovori: *Kokoši.*, morajo te zbežati in se skriti v *kokošnjak*. *Kokoš*, ki jo *lisica* ujame, poje. Ko polovi vse, se igra zaključi.

P3

DEJAVNOST 13: **V TRGOVINI**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za hrano in pijačo in sprašujejo po želenem predmetu, povedo, kaj želijo oz. potrebujejo, utrjujejo rabo tožilnika.

- Dejavnost izvedemo s pomočjo priloge P3. Učitelj doma pripravi nakupovalne listke in izstriže sličice posamezne hrane in pijače. Pripravi naj dovolj gradiva, da bo lahko igro po potrebi večkrat ponovil oz. jo večkrat izvedel s hitrejšimi učenci. Učitelj je prodajalec, učenci pa kupci. Vsak učenec dobi en nakupovalni listek. Na nakupovalnem listku oz. v tabeli ima senčeno narisano hrano ali pijačo, ki jo mora kupiti. Pristopi k učitelju in ga prosi za želeno stvar, npr. *Ali imate maslo?* Učitelj mu da sličico predmeta in reče: *Ja, seveda. Izvoli.*, Učenec se zahvali: *Hvala*. Nato sličico prilepi na nakupovalni listek na ustrezno mesto in se zopet postavi v vrsto. Igra se konča, ko vsi vse kupijo. Na koncu povedo, kaj imajo, npr. *Imam torto, jogurt, maslo, kruh ….* Med kupovanjem lahko prilepljene predmete tudi pobarvajo.

DL11

DEJAVNOST 14: **RAZVRŠČANJE PO SPOLU**

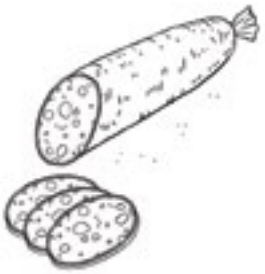
CILJ: učenci spoznavajo družljivost besed po spolu.

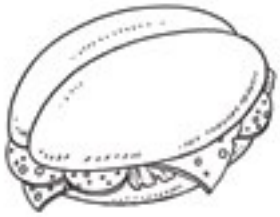
P1

- Gl. opis dejavnosti v poglavju Skupne dejavnosti, dejavnost 8.

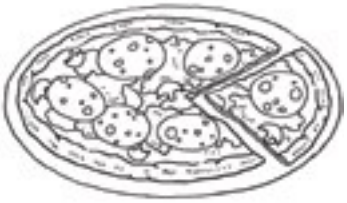

JOGURT

MARMELADA

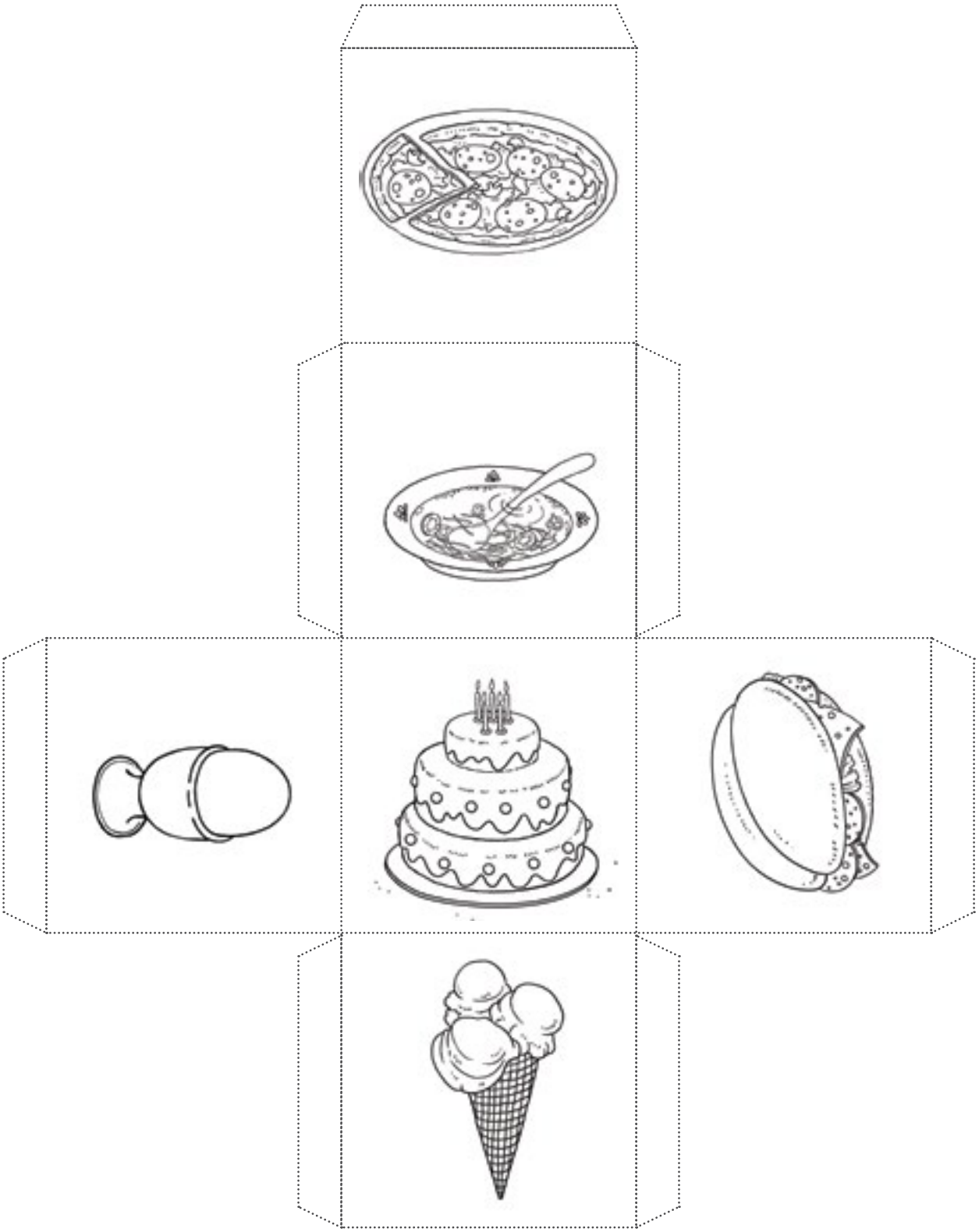

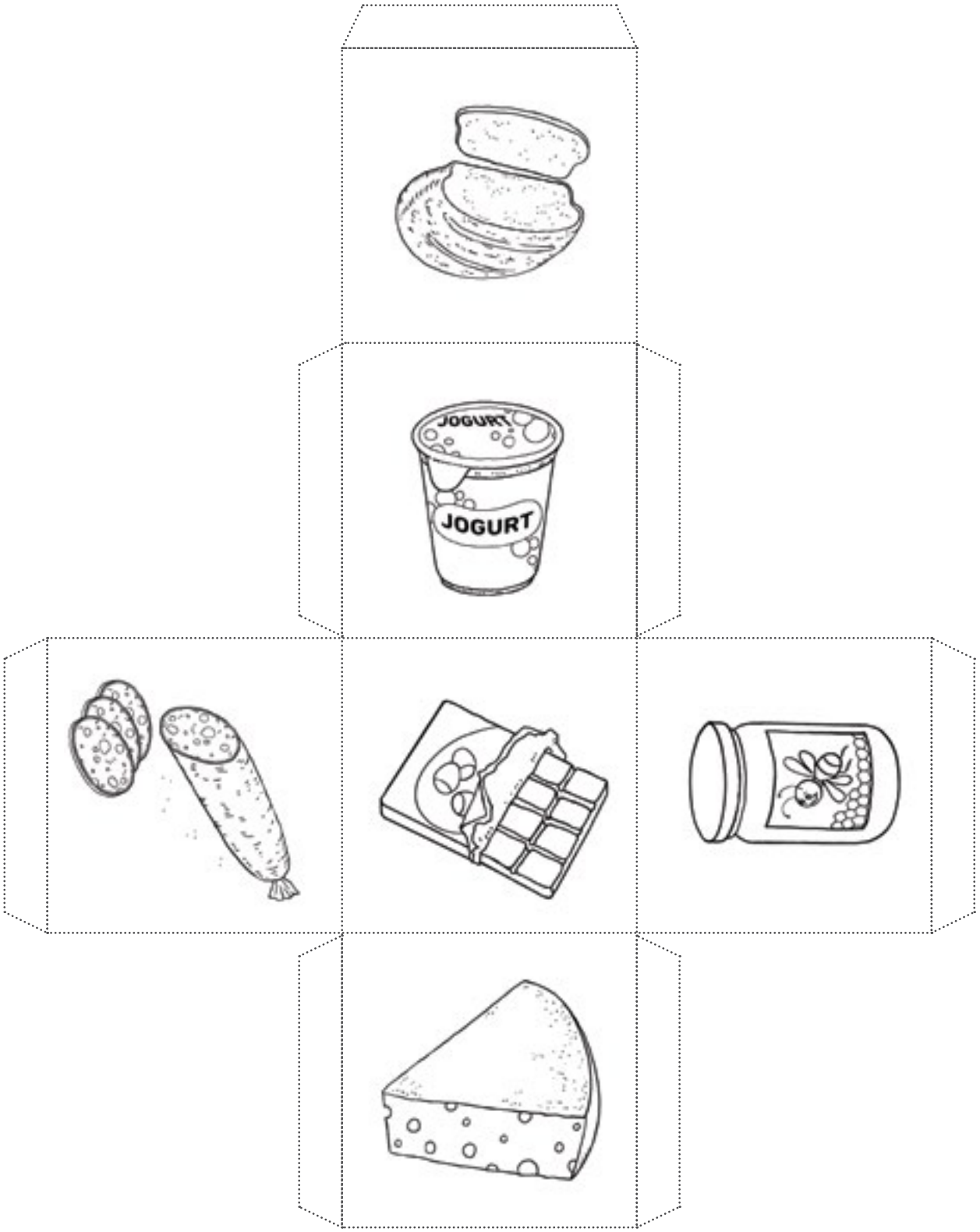

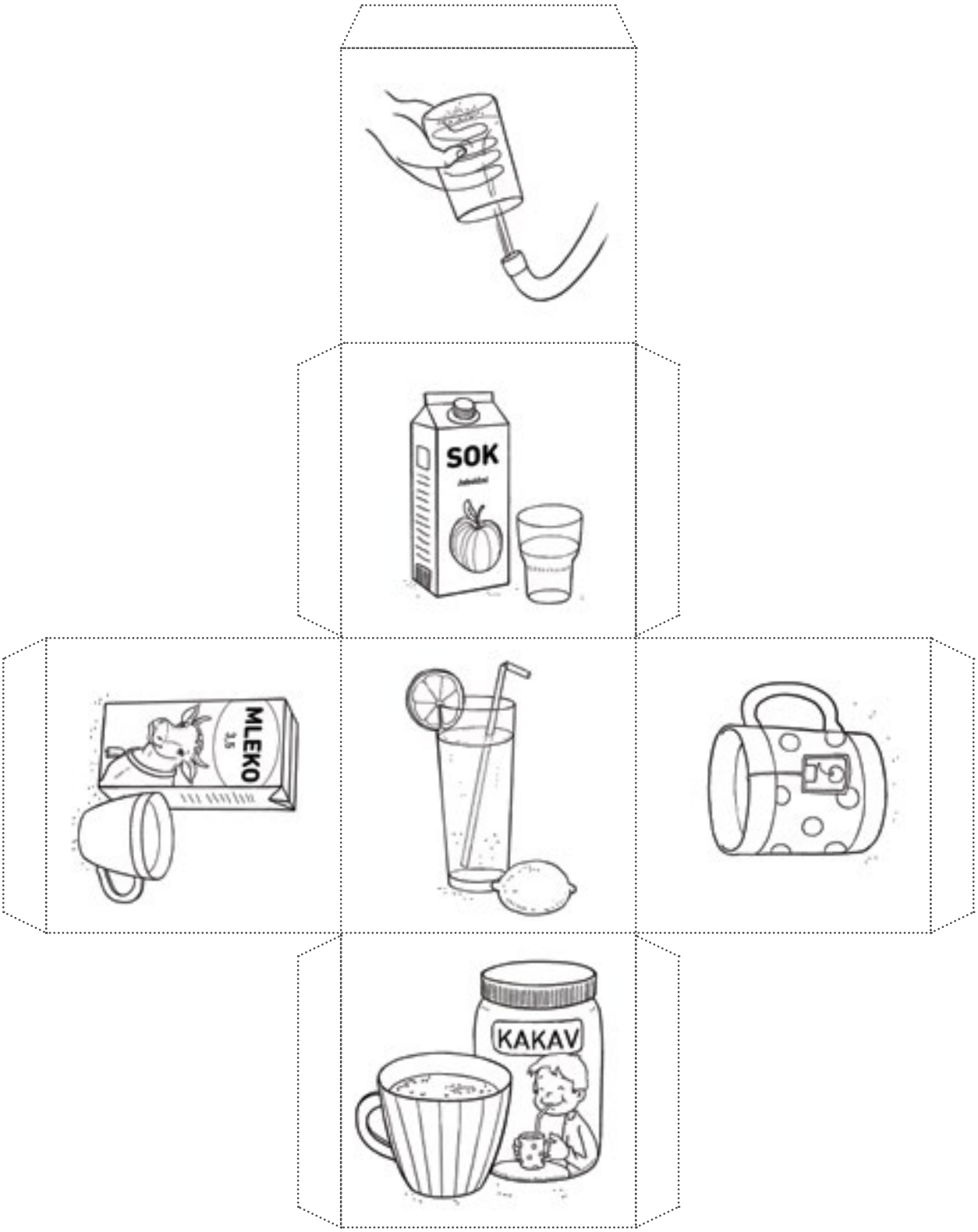
P1

P2

SOK
MLEKO
3,5
KAKAV

P3

JOGURT

MLEKO
3,5

SOK

MARMELADA

KAKAV

MLEKO
3,5

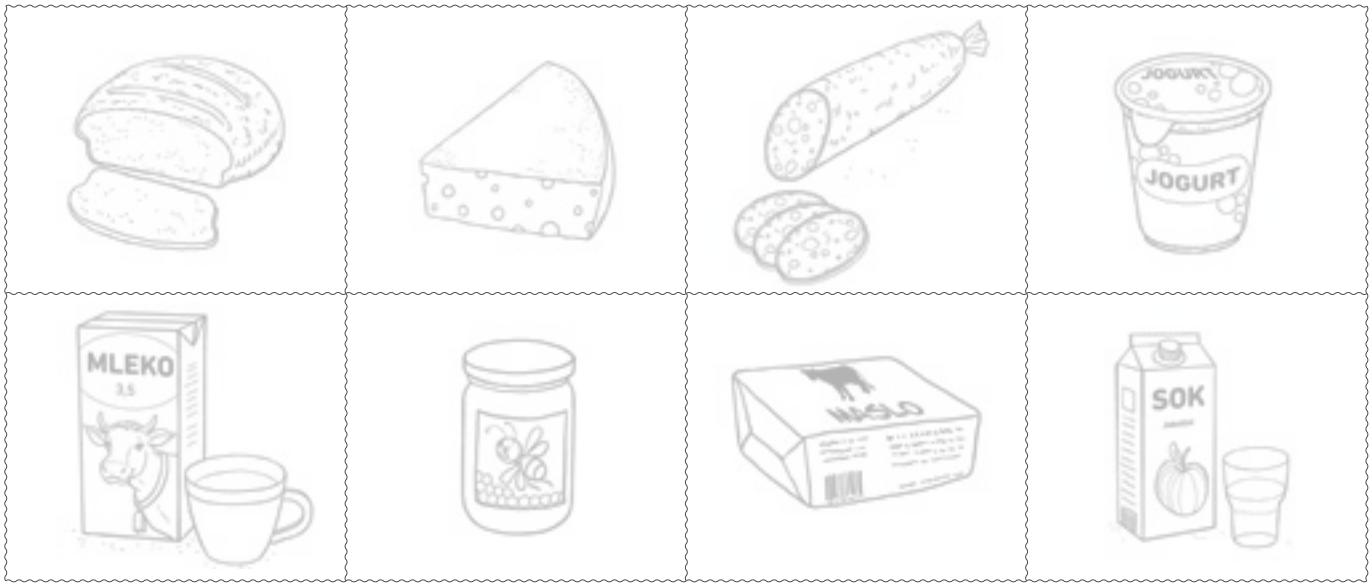

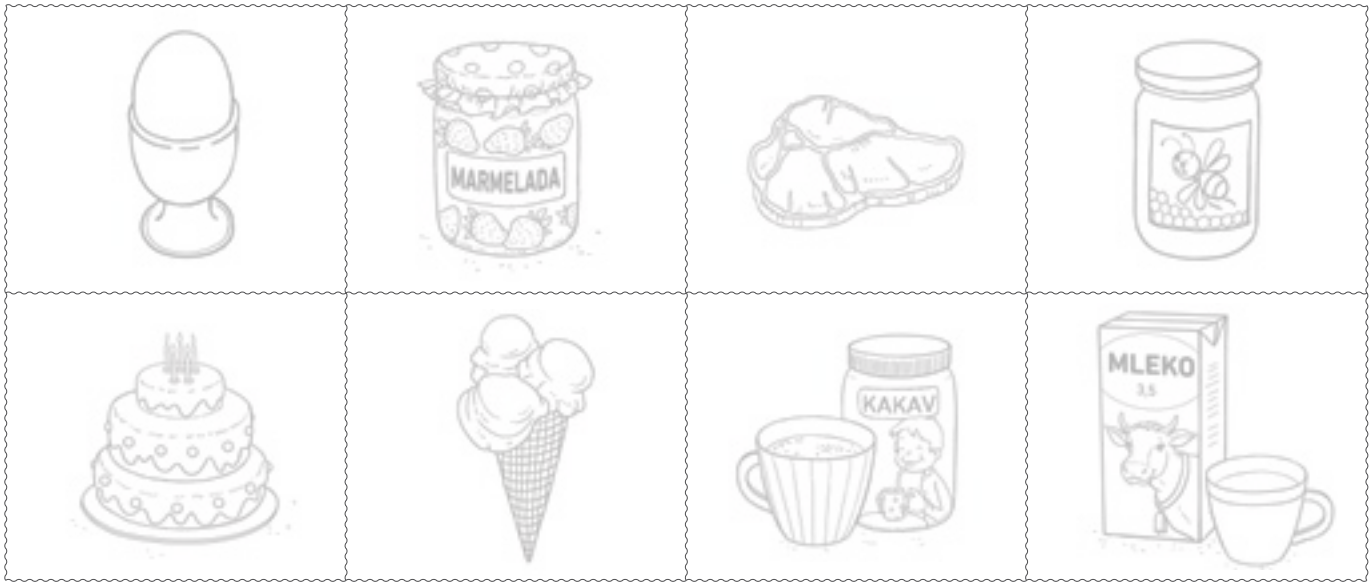

SOK

MLEKO
3,5

MARMELADA

JOGURT
MLEKO
SOK

MARMELADA
KAKAV
MLEKO

SOK
MLEKO
MARMELADA

10 OBLAČILA

BESEDIŠČE	SPORAZUMEVALNI VZORCI	SLOVNIČNI VZORCI
bunda, copat (copati), čevelj (čevlji), hlače, kapa, kopalke, kratke hlače, krilo, majica, nogavica (nogavice), obleka, očala, pulover, rokavica (rokavice), superga (superge), šal imeti, nositi	• Kaj je to? – Pulover. • To je pulover. • Kakšna je majica? – Zelena. • Majica je zelena. • Maja ima rumeno majico. • Kakšno krilo ima Maja? – Modro. • Ona nosi zeleno krilo. • Rada nosim krilo.	• raba imenovalnika • raba tožilnika • ujemanje pridevnika in samostalnika • raba dopolnjevalnih vprašanj

34

SLOVAR

POSNETEK: ***majica, pulover, obleka, bunda, hlače, kratke hlače, krilo, kopalke, copat, čevelj, superga, očala, rokavica, šal, kapa, nogavica***

P1

DEJAVNOST 1: **OBLAČILA**

CILJ: učenci spoznavajo poimenovanja za oblačila.

- Učitelj prinese vrv, košaro za perilo in oblačila. Iz košare jemlje posamezna oblačila in sprašuje: *Kaj je to?* Skupaj z učenci poimenujejo oblačila in jih obešajo na vrv. Oblačila poberejo z vrvi. Potem učitelj narekuje učencem, katero oblačilo naj poiščejo in ga obesijo.
- Namesto oblačil lahko učitelj uporabi sličice iz priloge P1.

P1

DEJAVNOST 2: **PIKE**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za oblačila in poimenovanja za številke ali barve.

- Učitelj pripravi kartice s slikami različnih oblačil. Na hrbtno stran vsake kartice nariše različno število pik: eno, dve, tri … Učencem ob slikah predstavi poimenovanja za oblačila. Kartice razporedi v vrsto in jih obrne s sliko oblačila navzdol. Učenci se postavijo v vrsto nekaj korakov stran od kartic. Učitelj vsakemu pove, katero kartico s pikami naj pogleda, npr. *Tri*. Učenec gre do kartic, poišče tisto z ustreznim številom pik, jo obrne, si zapomni, kaj je na sliki, in pove učitelju, katero oblačilo je pod pikami, npr. *Majica*.
- Kartice in s tem slike oblačil lahko učitelj med igro zamenja. Kartic naj ne bo preveč (med pet in deset). Prav tako naj učitelj število pik prilagodi starosti učencev. Na enak način lahko učitelj hrbtno stran kartic zaznamuje z različnimi barvami. Poimenuje barvo, učenec to barvo poišče, jo poimenuje tudi sam, npr. *Rumena.*, kartico obrne in nato poimenuje še oblačilo na drugi strani, npr. *Majica.*, lahko pa oboje poveže v stavek, npr. *Majica je rumena.*, če so se seveda učenci s tem vzorcem seznanili že prej (npr. ob drugih temah ali po dejavnosti 4).

DL1

DEJAVNOST 3: **KAJ VISI NA VRVI?**

CILJ: učenci razumejo besedilo.

35

POSNETEK: ***Kaj visi na vrvi?***
– Na vrvi visi krilo. Na vrvi visi tudi šal. Na vrvi je rokavica. Na vrvi visi majica.
Na vrvi je pulover. Na vrvi je tudi nogavica.

- Učenci izrežejo sličice oblačil. Učitelj ob tem preverja, ali poznajo poimenovanja oblačil, in jih sprašuje, npr. *Kaj je to?/A je to majica?* Učenci poslušajo posnetek in glede na besedilo nalepijo ustrezne sličice na delovni list. Po poslušanju posnetka učitelj preveri, ali so učenci nalepili ustrezne sličice. Skupaj še enkrat ponovijo, kaj visi na vrvi.
- Ob tem delovnem listu lahko učitelj učence navaja ali z njimi utrjuje tudi ustrezno rabo pridevnika in samostalnika v imenovalniku, saj so oblačila različnih barv. Tako jih lahko pred dejavnostjo ali med izrezovanjem sličic sprašuje, npr. *Kakšen je pulover? Kakšna je majica? Kakšno je krilo?*, učenci pa odgovarjajo.

P1

DEJAVNOST 4: **KAKŠEN JE ...? KAKŠNA JE ...? KAKŠNO JE ...?**

P2

CILJ: učenci spoznavajo rabo pridevnika ob samostalniku v imenovalniku.

- Učitelj pripravi sličice oblačil in jih pobarva z različnimi barvami. Učenci sedijo v krogu. Kupček sličic postavi na sredino, obrnjenega s sličicami navzdol. Vsak učenec vzame eno kartico. Pokaže jo skupini in vpraša: *Kaj je to?* Učenci skupaj odgovorijo, npr. *(To je) majica.* Potem vpraša, kakšna je stvar na sliki, npr. *Kakšna je majica?*, drugi pa odgovorijo, npr. *(Majica je) rumena.*
- Učitelj naj najprej izbere sličice troštevilskih samostalnikov, šele kasneje naj doda množinske in tiste, ki jih po navadi rabimo v množini.
- Dejavnost lahko izvedemo tako, da učitelj pripravi kocko s sličicami oblačil, ki jih pobarva. Vsak učenec vrže kocko in glede na to, kaj se pokaže, pove stavek, npr. *Majica je rumena.*

P1

DEJAVNOST 5: **OBEŠAMO OBLAČILA**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za oblačila, spoznavajo rabo tožilnika.

- Učence razdelimo v dve skupini. Za vsako pripravimo škatlo s sličicami oblačil in vrv, na katero bodo lahko pripenjali oz. obešali oblačila. Učitelj narekuje, kaj morajo učenci obesiti, npr. *Obesimo majico*. Učenci po nareku obešajo oblačila. Zmaga tista skupina, ki večkrat obesi pravilno oblačilo. Dejavnost lahko izvedemo tudi s pravimi oblačili.

P1

DEJAVNOST 6: **SLIČICE**

CILJ: učenci spoznavajo rabo pridevnika ob samostalniku v imenovalniku in tožilniku.

- Učitelj pripravi več kompletov sličic oblačil. Vsak komplet sličic pobarva s svojo barvo. Učenci sedijo v krogu. Učitelj najprej ob črno-belih sličicah učencem predstavi poimenovanja oblačil, npr. *To je majica. To je šal.* Sličice polaga na mizo v eno vrsto. Postopek nekajkrat ponovi, da se učenci seznanijo s poimenovanji. Zatem k ustreznim črno-belim karticam dodaja barvne sličice oblačil in pove, kaj je na sliki, npr. *To je rumena majica./ Majica je rumena*. Pri tem pozorno izgovarja končnice. Ko so položene vse kartice, učencem narekuje, katero kartico naj vzamejo, npr. *Maja, kje je zelena majica?/Maja, vzemi zeleno majico.* Učenec poišče ustrezno kartico in jo vzame. Ko so pobrane vse kartice, učitelj dejavnost nadaljuje tako, da sprašuje po posameznem oblačilu, npr. *Kdo ima rdečo majico?* Tisti, ki ima ustrezno oblačilo, ga mora vrniti na mizo. Učenci naj istovrstna oblačila postavljajo skupaj.
- Če učitelj želi utrjevati samo poimenovanja za oblačila, lahko na mizo mešano razporedi sličice oblačil in navodilo priredi v npr. *Poišči(mo) majico.*, učenci pa poiščejo vse sličice z ustreznim oblačilom.
- Podobno dejavnost lahko učitelj izvede tudi z drugim besediščem, npr. s šolskimi potrebščinami ali predmeti v prostoru. Pri izbiri barv za posamezno stvar naj bo pozoren, da z učenci najprej utrdi rabo »pravilnega« ujemanja, npr. *(To je) zelen pulover., (To je) modra majica., (To je) rumeno krilo.* Ko učenci s tem nimajo več težav, uvede tudi pridevnike, pri katerih za c, č, ž, š, j prihaja do premene o v e, npr. *rdeče krilo*.

P1

DEJAVNOST 7: **POIMENUJ IN POIŠČI**

P3

CILJ: učenci utrjujejo rabo tožilnika.

- Učenci sedijo v krogu. Učitelj ima v roki sličice različnih oblačil. Drži jih tako, da učenci sličic ne vidijo. Izbere taka oblačila, ki jih imajo učenci tisti dan na sebi. Ko učitelj pokaže sličico, jo morajo učenci poimenovati, npr. *(To je) krilo.* Prvi, ki sličico ustrezno poimenuje, mora poiskati, kdo ima to oblačilo na sebi. Potem skupaj povedo, npr. *Maja ima krilo.* Učenci lahko pri tem le povedo, kdo ima to oblačilo, lahko pa jih učitelj sprašuje tudi, kakšno je to oblačilo, in učenci odgovorijo, npr. *Kakšno krilo ima Maja? – Modro.*
- Dejavnost lahko izvedemo tudi z igro domine. Učitelj iz priloge P3 pripravi domine. Učencem jih razdeli, da vsak dobi najmanj eno. Najbolje je, da igro začne učitelj, ki poimenuje predmet na desni strani domine, npr. *(To je) majica.* Učenec, ki ima iskano oblačilo, oblačilo poimenuje, npr. *(To je) majica.*, in domino položi na mizo tako, da se sliki ujemata. Potem poimenuje tudi oblačilo, ki še potrebuje par, npr. *Pulover.*, in učenec, ki ima poimenovano oblačilo, se mora odzvati ter igro nadaljevati. Če želimo z učenci utrjevati rabo tožilnika, lahko igro izvedemo tako, da ob iskanju ustrezne sličice učenci odigrajo dialog. Igro naj začne učitelj in poimenuje predmet na desni strani domine ter vpraša, kdo ga ima, npr. *To je majica. Kdo ima majico?*, učenec, ki ima iskano oblačilo, odgovori, npr. *Jaz imam majico.*, in domino položi na mizo. Potem poimenuje oblačilo na sličici, ki še nima para, in vpraša, kdo ga ima, npr. *To je pulover. Kdo ima pulover?* Učenec, ki ga ima, se mora odzvati in igro nadaljevati.

DL2

DEJAVNOST 8: **ZIMSKA IN POLETNA OBLAČILA**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za oblačila in rabo tožilnika, spoznavajo časovna izraza *pozimi* in *poleti*.

- Učenci z različnima barvama povežejo sliko, ki predstavlja letni čas, in oblačila, ki jih po navadi oblečemo takrat. Učitelj jih sprašuje: *Kaj nosimo pozimi?* in *Kaj nosimo poleti?* Učenci povedo: *Pozimi nosimo kapo, šal … Poleti nosimo kratke hlače …*
- Dejavnost lahko izvedemo tudi tako, da otrokom prinesemo revije ali kataloge s slikami različnih moških, ženskih in otroških oblačil. Učenci izberejo in izstrižejo čim več različnih oblačil. Sličice lahko pripravi tudi učitelj. Učitelj pripravi večji plakat in ga razdeli na dva dela. Na eno polovico nariše snežinko kot simbol za zimo, na drugo pa nariše sonce kot simbol za poletje. Učenci se postavijo v krog. Vse sličice dajo na sredino kroga in jih skupaj pregledajo ter poimenujejo, npr. *To je majica. To so kratke hlače.* Učitelj vsakemu učencu razdeli dve ali tri sličice. Nato vsak poimenuje eno od oblačil, ki jih ima, npr. *To je majica.*, ugotovi, ali ga nosimo pozimi ali poleti, in ga prilepi na ustrezno polovico plakata.
- Kaj nosimo pozimi in kaj poleti, lahko spoznavamo tudi tako, da učitelj pripravi sličice oblačil. Učenci sedijo v krogu, učitelj na sredino položi nekaj sličic zimskih oblačil in eno poletno ali pa obratno. Učenci morajo ugotoviti, katero oblačilo ne spada v skupino, in ga poimenovati.

DL3

DEJAVNOST 9: **KAJ NOSI FANT? KAJ NOSI PUNCA?**

CILJ: učenci utrjujejo rabo tožilnika, spoznavajo glagol *nositi*.

- Učenci z različnima barvama povežejo sliko oblačila in sliko fanta ali punce. Potem povedo, kaj nosita, npr. *Fant nosi hlače. Punca nosi krilo.*
- Učenci povedo, kaj radi nosijo, npr. *Rada nosim obleko.* Tisti, ki že znajo pisati, to zapišejo na hrbtno stran delovnega lista.

DL4

DEJAVNOST 10: **OBLECI PUNCO IN FANTA**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za oblačila in rabo pridevnika ob samostalniku v imenovalniku in tožilniku.

- Učenci po nareku pobarvajo slike posameznih oblačil na listu. Učitelj narekuje, npr. *Pulover je rumen. Majica je rdeča.* Ko so vse slike pobarvane, učence vpraša, npr. *Kakšen je pulover?* Učenci odgovarjajo, npr. *(Pulover je) rumen.* Sličice učenci izrežejo in jih po nareku učitelja nalepijo na fanta ali punco, npr. *Fant ima modro majico. Na sebi ima rjave hlače …* Potem učenci tudi sami povedo, kaj imata oblečeno fant in punca.
- Dejavnost lahko izvedemo tudi tako, da učenci sami pobarvajo oblačila in po želji oblečejo figuri, potem pa povedo, kaj imata oblečeno. Čas, ko učenci barvajo in strižejo, učitelj uporabi za individualni pogovor z njimi. Sprašuje jih, kaj barvajo, katero barvico imajo, katero oblačilo jim je všeč.
- Dejavnost lahko nadgradimo tako, da učitelj izdela večjo figuro dečka in deklice brez oblačil ter ju pritrdi na steno učilnice. Učenci iz papirja izrežejo različna oblačila, za katere modele pripravi učitelj ali pa si pri tem pomaga s povečanim delovnim listom DL4. Vsak dan oblačila lahko zamenjamo. Na tak način učenci vzporedno spoznavajo ženska in moška oblačila pa tudi zimska oz. poletna.

DL5

DEJAVNOST 11: **KAJ SPADA SKUPAJ?**

CILJ: učenci spoznavajo množinske oblike poimenovanj za oblačila, po navadi rabljena v paru.

- Učenci izrežejo sličice. Na delovnem listu sličicam poiščejo ustrezen par in jih prilepijo zraven. Povedo, kaj je na sliki, npr. *To je čevelj., To so čevlji.*
  Če učitelj presodi, da bi bilo to za učence še pretežko, to dejavnost izpusti ali pa jo izvede kasneje (gl. tudi dejavnost 7 pri temi Šolske potrebščine).

DL6

DEJAVNOST 12: **OMARA**

CILJ: učenci razumejo besedilo.

36

37

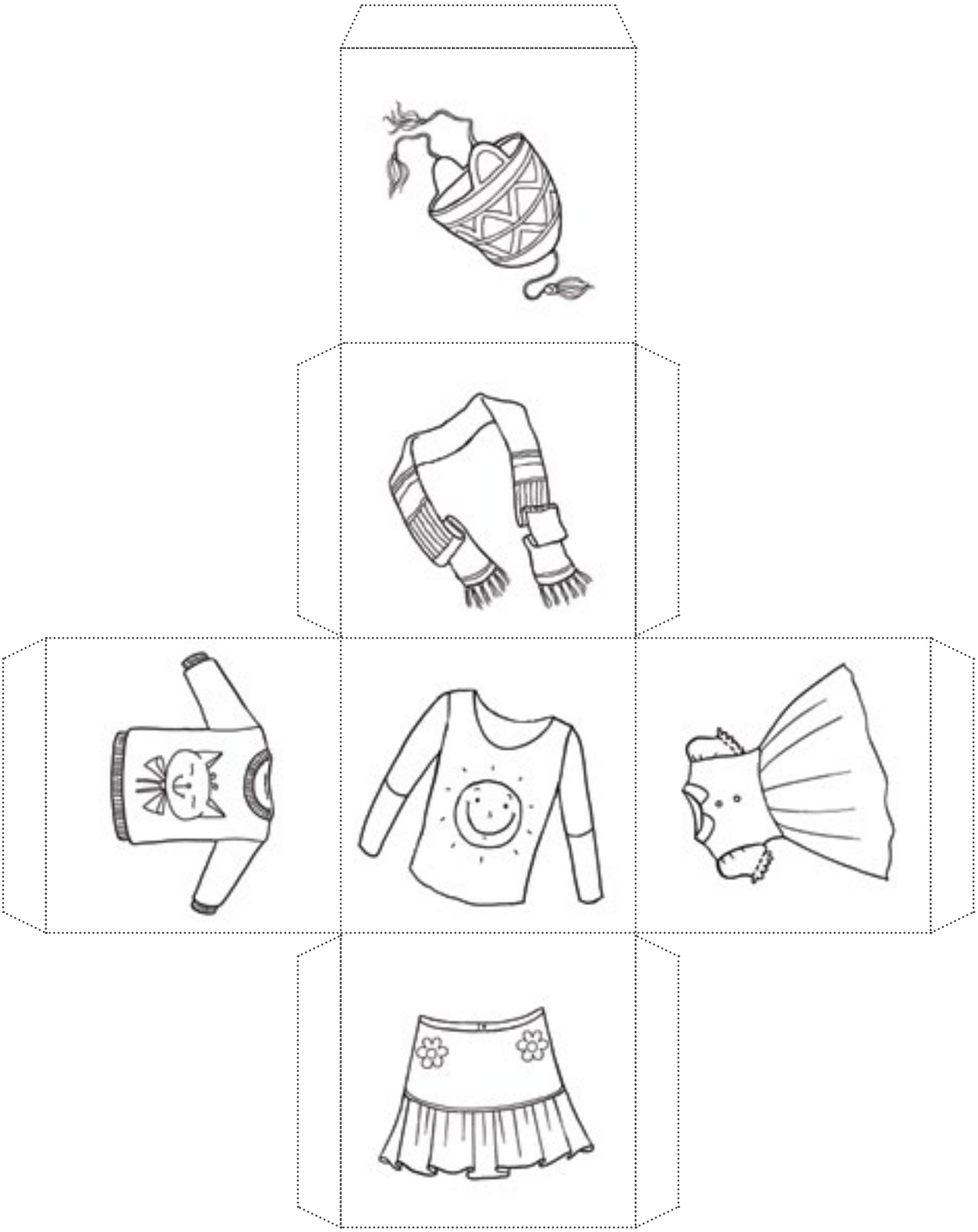
POSNETEK: *Kaj damo v omaro?*
– V omaro damo hlače. V omaro pospravimo tudi kratke hlače. V omaro damo kopalke. V omaro pospravimo rokavice. V omaro damo kapo. V omaro pospravimo krilo. V omaro damo obleko.

– Na obešalnik obesimo bundo. V predal pospravimo nogavice. Na prvo polico damo majico. Na drugo polico pospravimo pulover. Na tretjo polico pospravimo šal. Na omaro damo čevlje. Na omaro damo tudi superge. Pod omaro pospravimo copate.

- Učenci poslušajo posnetek in glede na besedilo na delovni list nalepijo ustrezne sličice. Po poslušanju posnetka učitelj preveri, ali so nalepili ustrezne sličice. Skupaj še enkrat ponovijo, kaj je v omari.
- Učitelj naj presodi, kateri posnetek bodo učenci poslušali. Pred poslušanjem zahtevnejšega posnetka naj učence seznani z morebiti novim besediščem, ki se pojavlja v njem.
- Ob sličicah pri tej dejavnosti lahko utrjujemo tudi rabo pridevnika ob samostalniku, saj so oblačila različnih barv. Dejavnost lahko izvedemo tudi kot ponovitveno dejavnost ob temi Hiša.

P1

P3

11 HIŠA

BESEDIŠČE	SPORAZUMEVALNI VZORCI	SLOVNIČNI VZORCI
hiša, kopalnica, kuhinja, luč, miza, okno, omara, postelja, soba, stol, stopnice, stranišče, telefon, televizija, vrata pritličje, prvo nadstropje, drugo nadstropje zgoraj, spodaj, na levi, na desni imeti, kuhati, lulati, umivati se, spati	• Kaj je to? – (To je) hiša. • A je to hiša? – Ja, (je)./Ne, (ni). • Stol je rdeč. • Rdeč in moder stol. • Imam rdeč stol. • Kaj je tukaj? – Tukaj je kuhinja. • To je kuhinja. Tukaj kuham. • Kam daš žogo? – Žogo dam na stol.	• raba imenovalnika • ujemanje pridevnika in samostalnika • raba veznika *in* • raba odločevalnih vprašanj • raba dopolnjevalnih vprašanj • raba tožilnika • raba tožilnika za izražanje smeri • raba predlogov *v*, *na*, *pod*, *nad*, *med*, *za* • raba glagola v sedanjiku ednine

Pri temi Hiša učenci spoznavajo poimenovanja za pohištvo in prostore v hiši. Učitelj se lahko obravnave loti postopno, kot si sledijo delovni listi, ali pa vse novo besedišče predstavi hkrati. Pozoren naj bo na to, da je na slovarskem listu izpostavljeno oboje, zato naj ga pri pouku uporabi takrat, ko želi povezati obe podtemi. Ob novem besedišču učenci ponovijo tudi poimenovanja za dejavnosti – povedo, kaj delajo v posameznem prostoru – in se učijo, kako izražati smer.

38

SLOVAR

POSNETEK: ***hiša, soba, kuhinja, kopalnica, stranišče, stopnice, okno, vrata, stol, miza, omara, postelja, luč, telefon, televizija***

P1

DEJAVNOST 1: **KAJ JE TO?**

CILJ: učenci spoznavajo poimenovanja za pohištvo, predmete in prostore v hiši.

- Učitelj pripravi toliko kompletov sličic, kolikor je učencev, in še enega zase. Pri tem se lahko glede na zmožnost učencev omeji na posamezno skupino besedišča (npr. samo na pohištvo ali samo na prostore v hiši) ali pa besedišče celotne teme obravnava skupaj, kot je to predstavljeno na naslovnici in v slovarju enote. Učitelj in učenci sedijo v krogu. Učitelj najprej svoje sličice eno za drugo polaga na mizo in poimenuje stvari na njih, npr. *(To je) hiša.*, učenci poimenovanje ponovijo za njim. Potem pobira sličice in pri tem zopet poimenuje stvari na njih, učenci pa ponavljajo za njim. V nadaljevanju da vsakemu učencu en komplet sličic. Glasno reče, npr. (*To je) hiša.*, in sličico položi na sredino kroga. Vsak učenec mora med svojimi sličicami poiskati ustrezno, jo položiti na mizo in poimenovati, npr. *(To je) hiša.* Ta del dejavnosti izvedemo večkrat in vedno hitreje. Potem vlogo učitelja prevzamejo učenci. Vsak da na sredino eno sličico in jo poimenuje, drugi jo poiščejo, dajo na sredino in ponovijo poimenovanje. Na koncu vsak posamezno polaga sličice na mizo in glasno poimenuje stvari na njih.

DL1

DEJAVNOST 2: **ČUDNA HIŠA**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za predmete v hiši, utrjujejo štetje.

- Učenci si ogledajo sliko, na kateri so na neobičajnih mestih kot del hiše skriti predmeti (luč, miza, omara, postelja, stol, televizija), jih poiščejo, pobarvajo in poimenujejo.
- Učence naučimo izštevanko *Ena bela hišica* – učenci preštejejo okna na hiši na DL1, nato nadaljujejo z igro – posedejo se v krog in dajo roke na mizo. Učitelj ob izštevanki šteje po prstih učencev. Pri verzu *Pa povej število ti.* mora učenec, pri katerem se učitelj ustavi, povedati številko, učitelj šteje, in ko prešteje prste do te številke, mora ta otrok prst skriti. Igra se konča, ko vsi učenci skrijejo vse prste.

44

POSNETEK: ***ENA BELA HIŠICA***
(ljudska izštevanka)

Ena bela hišica,
kol'ko oken pa ima?
Ena, dve, tri –
pa povej število ti.

DL2

DEJAVNOST 3: **POVEŽI PARE**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za predmete v hiši in barve, utrjujejo rabo samostalnika in pridevnika, utrjujejo rabo veznika *in*.

- Učenci s črtami povežejo enake predmete in jih pobarvajo z različnimi barvami. Povedo, kako so predmete pobarvali, npr. *Stol je rdeč*. Nato povezane pare še enkrat poimenujejo tako, da rabijo veznik *in*, npr. *Rdeč in moder stol.*

P2

DEJAVNOST 4: **TOMBOLA**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za predmete in prostore v hiši.

- Učitelj pripravi listke za tombolo iz priloge P2 in jih razdeli učencem. Kliče poimenovanja za predmete oz. prostore v hiši. Učenci črtajo klicana poimenovanja.
- Dejavnost lahko izvedemo večkrat. Vlogo učitelja pa naj kasneje prevzamejo tudi učenci, ki naj iz vrečke žrebajo sličice predmetov in jih poimenujejo.
- Dejavnost lahko izvedemo tako, da imajo vsi lističe z istimi sličicami (v različnem vrstnem redu) ali pa različnimi. Slednje priporočamo takrat, kadar učenci nimajo prevelikih težav s sprejemanjem poraza, saj je zmaga odvisna tudi od sreče.
- Pri lističih, kjer so sličice z istimi predmeti v različnem vrstnem redu, naj bo učitelj pozoren, da učenci ne »prepisujejo« drug od drugega, ampak naj dejavnost izvede tako, da se bodo učenci lahko osredotočili le na svoj listič.

DL3

DEJAVNOST 5: **KAJ SLIŠIŠ?**

CILJ: učenci prepoznajo pomen predmeta, razumejo izjave.

39

POSNETEK: ***Odpri okno, prosim.***
Prižgi luč, prosim.
Pospravi mizo.
Usedi se na svoj stol.
Zapri vrata, prosim.

- Učenci poslušajo izjave. Med tremi sličicami glede na izjavo izberejo ustrezno in jo obkrožijo. Te ukaze naj izvajajo tudi v razredu v živo. Če učitelj presodi, da bo posnetek za učence pretežek, lahko sam prebere oz. pove poenostavljeno besedilo: *To je okno. To je luč. To je miza. To je stol. To so vrata.*

P1

DEJAVNOST 6: **PREDMETI V UČILNICI**

CILJ: učenci razumejo poimenovanja za predmete v učilnici.

- Učitelj pripravi večje slike predmetov obravnavane teme, ki so tudi v učilnici, in jih skupaj z učenci polepi na stene po prostoru, če so ti predmeti že v prostoru, pa uporabi kar njih. Potem kliče posamezna poimenovanja, npr. *Stol.*, učenci pa morajo steči k ustrezni sliki/predmetu. Učitelj naj pri tej dejavnosti večkrat pokliče predvsem poimenovanja, ki učencem delajo težave. Med dejavnostjo lahko vključi tudi poimenovanja za druge predmete v učilnici, npr. *umivalnik* ali *tablo*.

DL4

DEJAVNOST 7: **NALEPI PREDMETE V SOBO**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za predmete v hiši in barve, utrjujejo rabo pridevnika in samostalnika, spoznavajo rabo tožilnika.

- Učenci sami ali po nareku učitelja pobarvajo predmete, jih izrežejo in nalepijo v prazno sobo, kot želijo. Lahko pa učitelj kliče predmete, učenci poiščejo njihove slike in jih po nareku nalepijo v okvir.
- Povedo, kaj imajo v sobi in kakšni so ti predmeti, npr. *To je omara. (Omara) je rjava./To je rjava omara.* Učitelj lahko učence sprašuje, kaj imajo v sobi, učenci pa odgovarjajo, npr. *Kaj imaš v sobi? – (V sobi) imam zeleno omaro in rdečo žogo.*
- Učenci lahko narišejo tudi svojo sobo ali razred in ga opišejo.

DL5

DEJAVNOST 8: **PROSTORI V HIŠI**

CILJ: učenci ponovijo poimenovanja za prostore v hiši ter besede *stopnice, okno* in *vrata*.

P1

P3

- Učitelj pripravi povečano fotokopijo hiše s prostori iz priloge P3 (npr. format A3), ki jih prelepi s samolepilnimi listki. Postopoma odkriva dele hiše in poimenuje prostore, npr. *To je kuhinja*. Učenci ponavljajo za njim. Učitelj za vse učence lahko pripravi tudi sličice prostorov oz. predmetov (kuhinja, soba, kopalnica, stranišče, okno, vrata, stopnice) in jih ti po nareku dvigajo. Učitelj lahko nadaljuje z dejavnostjo 9.

DL5

DEJAVNOST 9: **KAJ JE V HIŠI?**

CILJ: učenci razumejo besedilo.

40

POSNETEK: ***Kakšna je hiša?***
V pritličju so stopnice. Stopnice so na levi.
V pritličju je okno. Okno je na sredini.
V pritličju so vrata. Vrata so na desni.
V prvem nadstropju je kuhinja. Kuhinja je na desni.
V prvem nadstropju je soba. Soba je na levi.
V drugem nadstropju je kopalnica. Kopalnica je na levi.
V drugem nadstropju je stranišče. Stranišče je na desni.

- Dejavnost se navezuje na dejavnost 8.
- Učitelj učencem najprej predstavi pojme *pritličje*, *prvo nadstropje*, *drugo nadstropje* in tudi, kaj pomeni *na levi* in kaj *na desni*. Najverjetneje bodo imeli učenci pri razlikovanju leve in desne strani še težave. Če že poznajo črke, jim lahko učitelj pove, da iztegnjena palec in kazalec na levi roki predstavljata črko L.
- Učenci izrežejo sličice in jih glede na posnetek ustrezno nalepijo v hišo. Učitelj po poslušanju preveri, ali so jih ustrezno nalepili in prostore skupaj še enkrat poimenujejo. Ob tem lahko učenci poimenujejo tudi predmete v prostorih, če jih poznajo. Učitelj lahko besedilo tudi poenostavi in namesto posnetka sam pove besedilo ali pa učenci sami prosto v hišo nalepijo prostore, nato pa jih vpraša po njih, npr. *Kaj je tukaj?*, in učenci odgovorijo, npr. *Tukaj je kuhinja*.
- Učitelj lahko ob delovnem listu uvede tudi pojma *zgoraj* in *spodaj*, npr. *Kopalnica je spodaj, kuhinja je zgoraj.* Učenci ponavljajo za njim. Učitelj jih vpraša po prostorih: *Kaj je zgoraj/spodaj?* Učenci odgovorijo.
- Če učenci sličic ne nalepijo takoj, lahko učitelj dejavnost ob različnih navodilih večkrat ponovi.

DL6

DEJAVNOST 10: **KAJ DELAŠ?**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za dejavnosti in prostore v hiši, utrjujejo rabo glagola in izražanje lokacije.

- Učenci poimenujejo prostore in dejavnosti. S črto povežejo ustrezni sliki prostora in dejavnosti ter povedo, kje kaj delajo, npr. *To je kuhinja. Tukaj kuham*. Učitelj lahko pripravi slike prostorov in dejavnosti v obliki kartic. Otroci pred reševanjem lista s pomočjo kartic poiščejo pare oz. prostor in dejavnost, ki sodita skupaj.

DEJAVNOST 11: **KAM?**

CILJ: učenci spoznavajo rabo predlogov *v*, *na*, *pod*, *nad*, *med*.

- Učitelj prinese žogo, pripravi mizo in prazno škatlo. Žogo da v škatlo in reče: *Žogo dam v škatlo*. Škatlo zapre. Nato da žogo na škatlo in reče: *Žogo dam na škatlo.* Večkrat ponovi in poudarja predloga *v* in *na*. Vsak učenec ponovi dejavnost.
- Učitelj da žogo na mizo in reče: *Žogo dam na mizo.* Potem žogo dvigne nad mizo in reče: *Žogo dam nad mizo.* Potem da žogo pod mizo in reče: *Žogo dam pod mizo.* Učitelj žogo da med mizo in škatlo in reče: *Žogo dam med mizo in škatlo.* Večkrat ponovi in poudarja predloge. Nato da žogo in škatlo prvemu od učencev in mu pove, kam naj da žogo. Ko ta to stori, preda žogo in škatlo drugemu učencu. Ko učenci nimajo več težav z razumevanjem, se vloga obrne.
- Učitelj enako dejavnost lahko izpelje še s pomočjo stola, omare ..., namesto žoge lahko uporabi kakšno igračo. Dejavnost lahko izvede tudi tako, da hkrati vsi učenci po njegovih navodilih prestavljajo predmete.

DL7

DEJAVNOST 12: **KAM DAM ŽOGO?**

CILJ: učenci prepoznajo pomen predloga, razumejo izjave.

- Učenci izrežejo sličice žog. Učitelj jim narekuje različna navodila, npr. *Žogo dam v škatlo. Žogo dam na stol. Žogo dam nad škatlo. Žogo dam med mizo in omaro. Žogo dam pod omaro.* Učenci glede na slišano izjavo žoge ustrezno prilepijo na list. Učitelj lahko vajo izvede večkrat. Učenci žoge najprej samo postavijo v skladu z navodilom, preverijo rešitve, potem pa jih spet poberejo, ko zadnjič postavijo žoge, pa jih tudi nalepijo. Učitelj se lahko odloči, da bo predloge omejil na manjše število, npr. samo na predloga *v* in *na*.

DEJAVNOST 13: **PRI NAS PA HIŠKO ZIDAMO**

CILJ: učenci se naučijo pesem.

ZIDAMO HIŠKO
(Ksenija Šoster Olmer)

Pri nas pa hiško zidamo, zidamo, zidamo,
pri nas pa hiško zidamo od jutra do večera. *(roke damo nad glavo, kot da naredimo streho)*
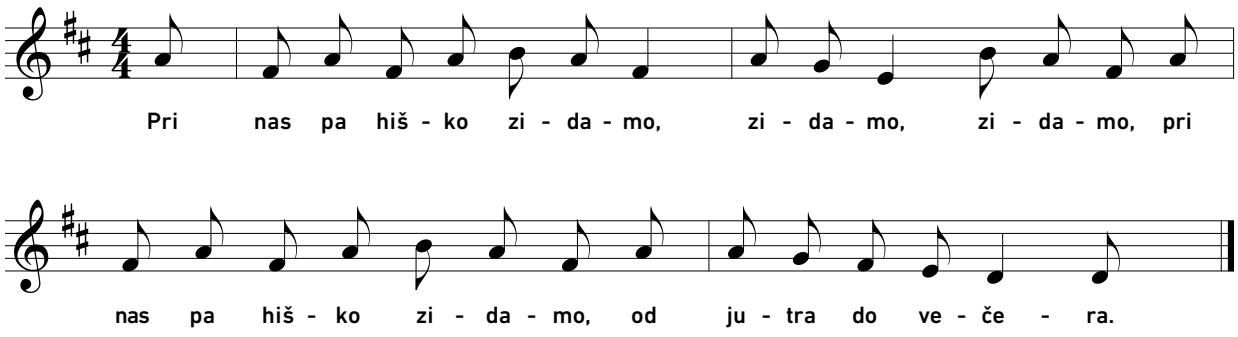
Pri nas opeko zlagamo, zlagamo, zlagamo,
pri nas opeko zlagamo od jutra do večera. *(dlani polagamo eno na drugo)*

Pri nas pa deske žagamo, žagamo, žagamo,
pri nas pa deske žagamo od jutra do večera. *(eno čez drugo roko križamo, kot da žagamo)*

Pri nas žeblje zabijamo, zabijamo, zabijamo,
pri nas žeblje zabijamo od jutra do večera. *(naredimo pesti in udarjamo eno na drugo)*

Pri nas pa stene pleskamo, pleskamo, pleskamo,
pri nas pa stene pleskamo od jutra do večera. *(z rokama gremo gor in dol)*

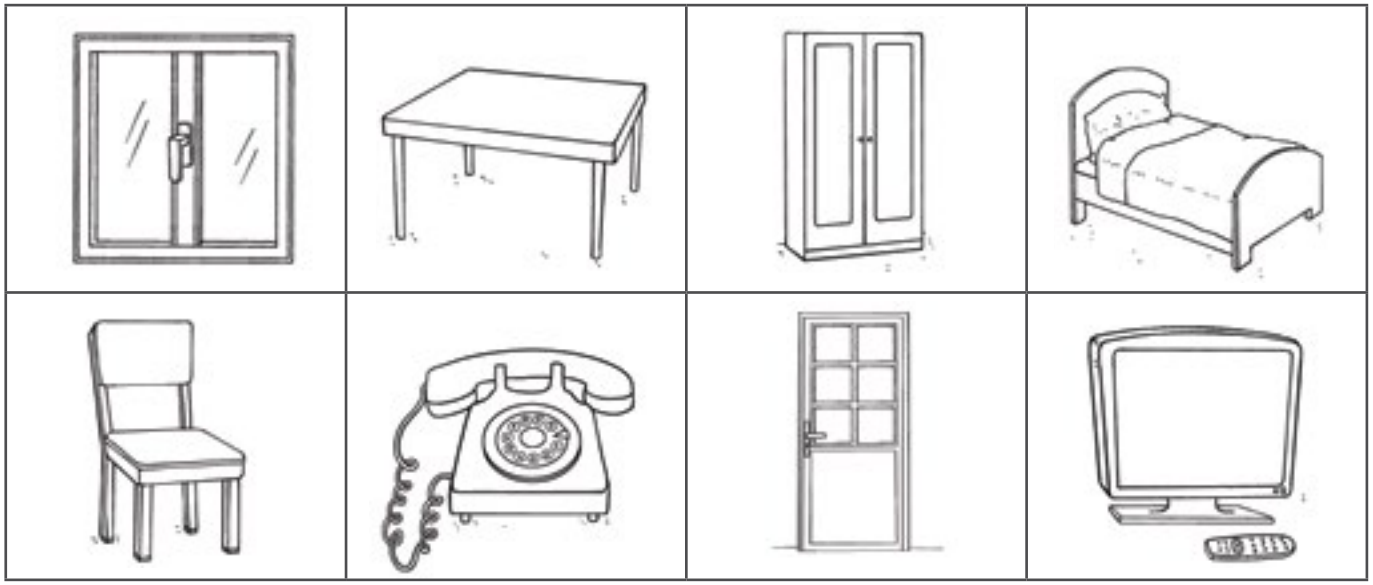
Potem pa v hiško zlezemo, zlezemo, zlezemo
in radi se imamo od jutra do večera. *(se objamemo)*

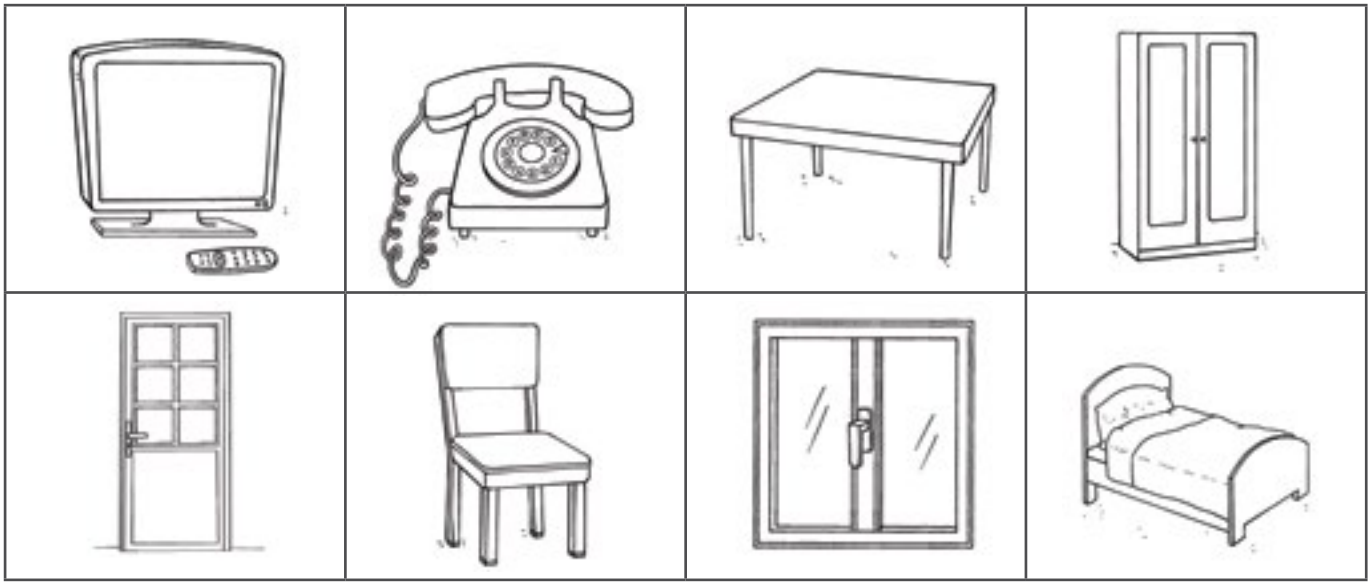
- Učenci se naučijo pesem Ksenije Šoster Olmer *Zidamo hiško*, ki jo je uglasbil Lojze Kranjčan (učitelj lahko uporabi zgoščenko Romane Kranjčan *Figelpok*, Panika Records).

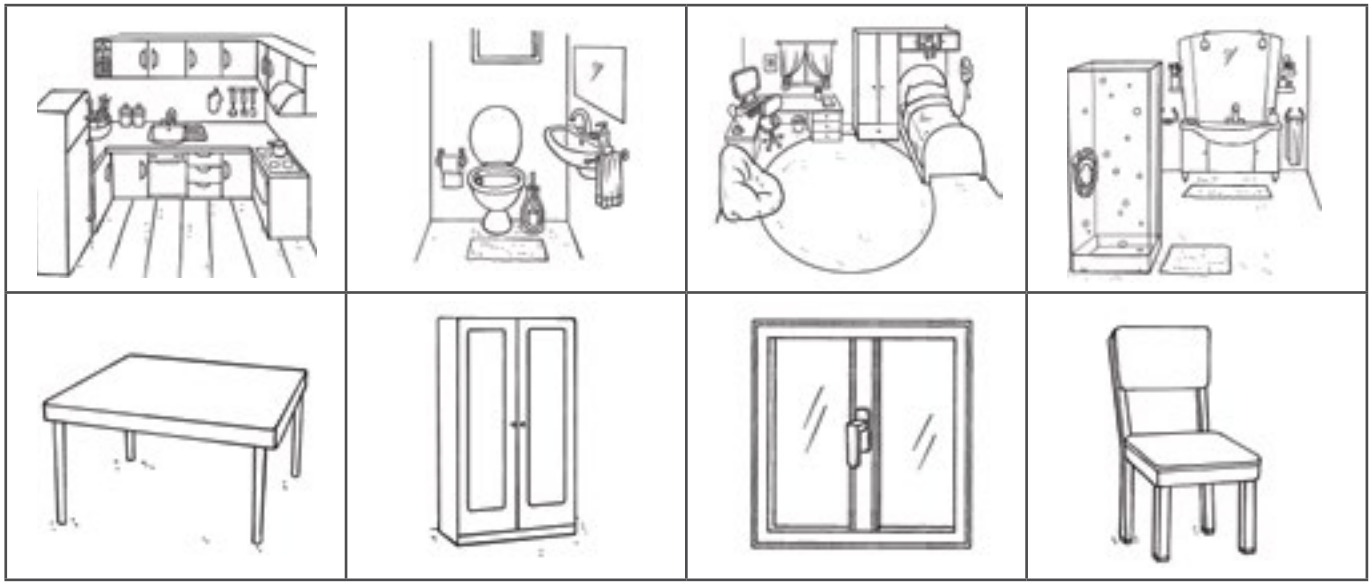

KRIŽ KRAŽ

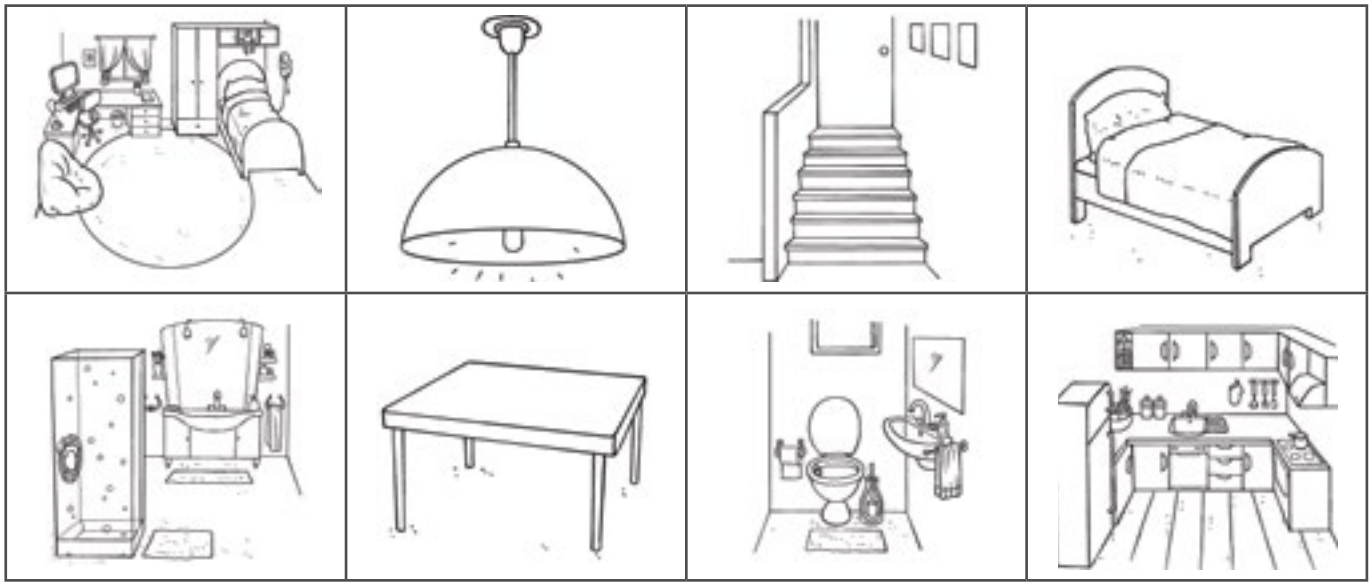
P2

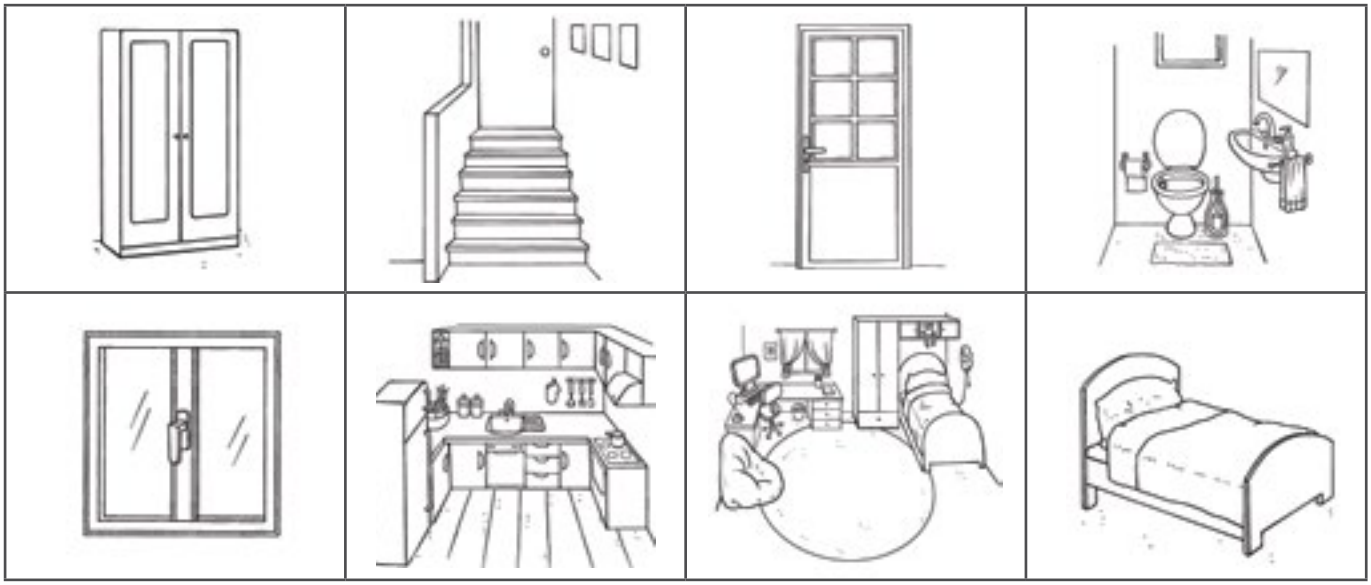

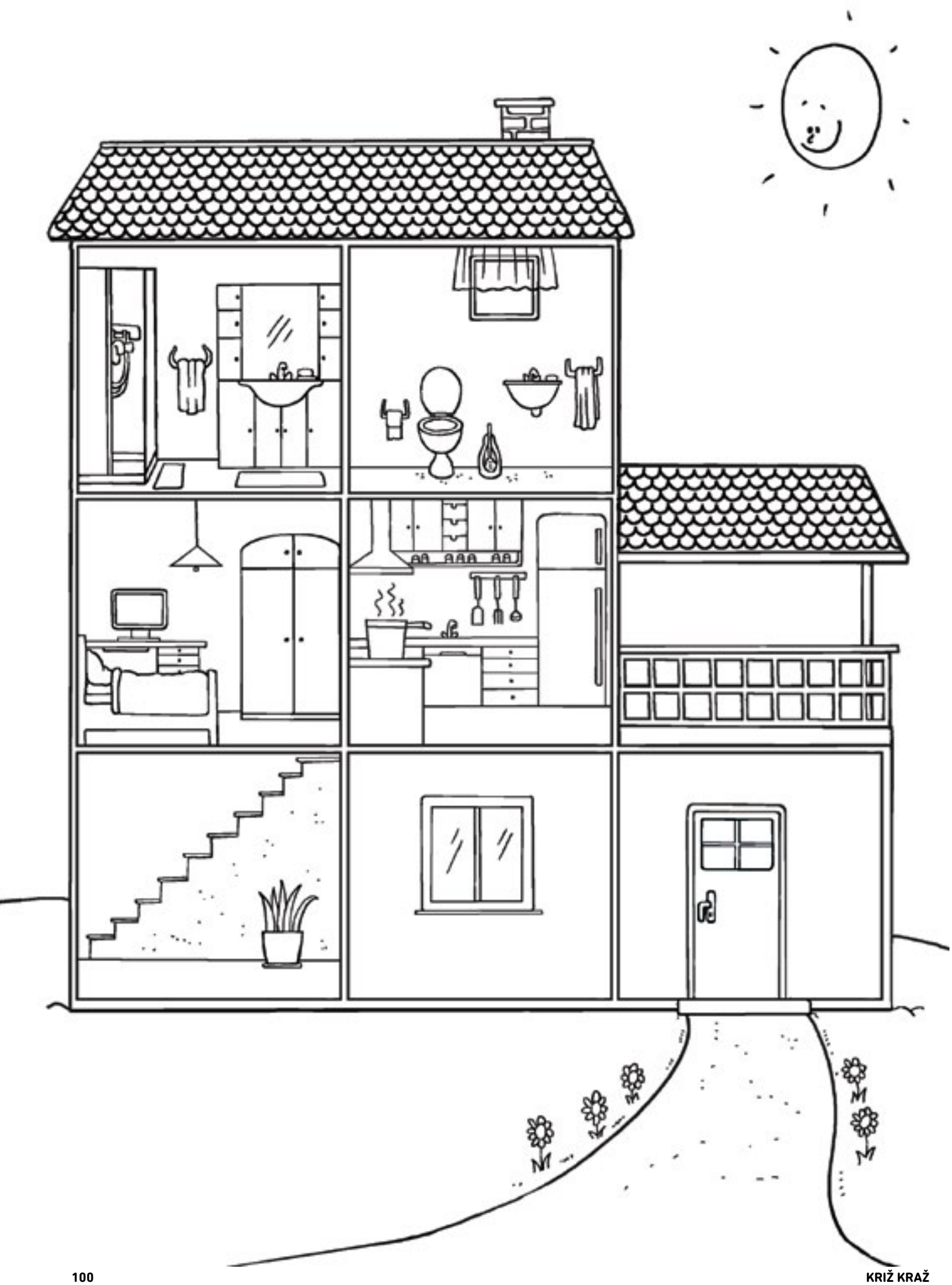

P3

12 ŽIVALI

BESEDIŠČE	SPORAZUMEVALNI VZORCI	SLOVNIČNI VZORCI
bik, gos (goska), kokoš (kokoška, putka), konj, koza, krava, mačka, ovca, pes, petelin, prašič (pujs), raca kobila, piščanček, racman, račka, teliček, žrebiček čivkati, lajati, mijavkati, mukati, rezgetati videti, dati	• Kaj je to? – Konj. • To je konj. • A je to krava? – Ja, (je)./Ne, (ni). • Kaj se oglaša? – Krava. • Kako se oglaša krava? – Muuu. • Krava muka. • Katera žival ti je všeč? – Mačka. • Moja najljubša žival je pes. • (Imam psa.) • (Vidim kravo.) • Všeč mi je teliček. • Ni mi všeč bik.	• raba imenovalnika • raba odločevalnih vprašanj • raba dopolnjevalnih vprašanj • (raba tožilnika: živost samostalnika)

41

SLOVAR

POSNETEK: ***krava, bik, prašič, gos, raca, konj, kokoš, petelin, koza, mačka, pes, ovca***

P1

DEJAVNOST 1: **ŽIVALI NA KMETIJI**

CILJ: učenci spoznavajo poimenovanja in oglašanje živali na kmetiji.

- Učitelj pripravi dva kompleta sličic živali na kmetiji. Prvi komplet polaga na mizo in poimenuje živali na slikah, npr. *Krava*. Učenci ponavljajo za njim. V nadaljevanju učitelj učencem naključno razdeli drugi komplet sličic. Vsak učenec mora poimenovati žival na sliki in položiti svoje sličice k ustreznemu paru na mizi. Poimenovanji *kokoš* in *gos* lahko učitelj nadomesti s poimenovanjema *kokoška* in *goska*.
- Učitelj ob vsaki živali pove tudi, kako se žival oglaša. Potem vpraša učence, npr. *Kako se oglaša krava?* Učenci se oglasijo, kot se oglaša omenjena žival.
- V nadaljevanju lahko učenci s sličicami igrajo igro spomin.

DL1

DEJAVNOST 2: **KDO ŽIVI NA KMETIJI?**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za živali na kmetiji.

P1

- Učitelj iz povečanih sličic v prilogi P1 izreže delček vsake živali. Pokaže ga učencem in jih vpraša: *Kaj je to?* Učenci skušajo ugotoviti, kaj je na sliki. Nato se lotijo reševanja delovnega lista. Na njem so polovični deli živali, ki živijo na kmetiji. Učitelj vpraša učence: *Kaj je to?* Učenci poiščejo ustrezne dele, jih izrežejo in prilepijo na pravo mesto, tako da sestavijo celotno žival, ki jo na koncu tudi poimenujejo, npr. *To je krava.*
- Dejavnost lahko izvedemo tudi tako, da učenci sestavljajo izmišljene živali in zlepijo polovici dveh različnih živali ter poskušajo poimenovati novo žival.

P1

P2

DEJAVNOST 3: **ŽIVALSKA TOMBOLA**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za živali na kmetiji.

- Za uvodno dejavnost učitelj s pantomimo prikaže eno od živali, učenci pa ugibajo, katera bi to lahko bila. Nato jim razdeli listke za tombolo iz priloge P2. Učitelj iz vrečke žreba sličice (P1) in kliče poimenovanja za živali. Učenci črtajo klicana poimenovanja.
- Dejavnost lahko izvedemo tako, da imajo vsi lističe z istimi živalmi (v različnem vrstnem redu) ali pa različnimi. Slednje priporočamo takrat, kadar učenci nimajo prevelikih težav s sprejemanjem poraza, saj je zmaga odvisna tudi od sreče.

DEJAVNOST 4: **NA KMETIJI JE LEPO**

CILJ: učenci se naučijo pesem in ponovijo oglašanje živali.

NA KMETIJI JE LEPO
(ponarodela)
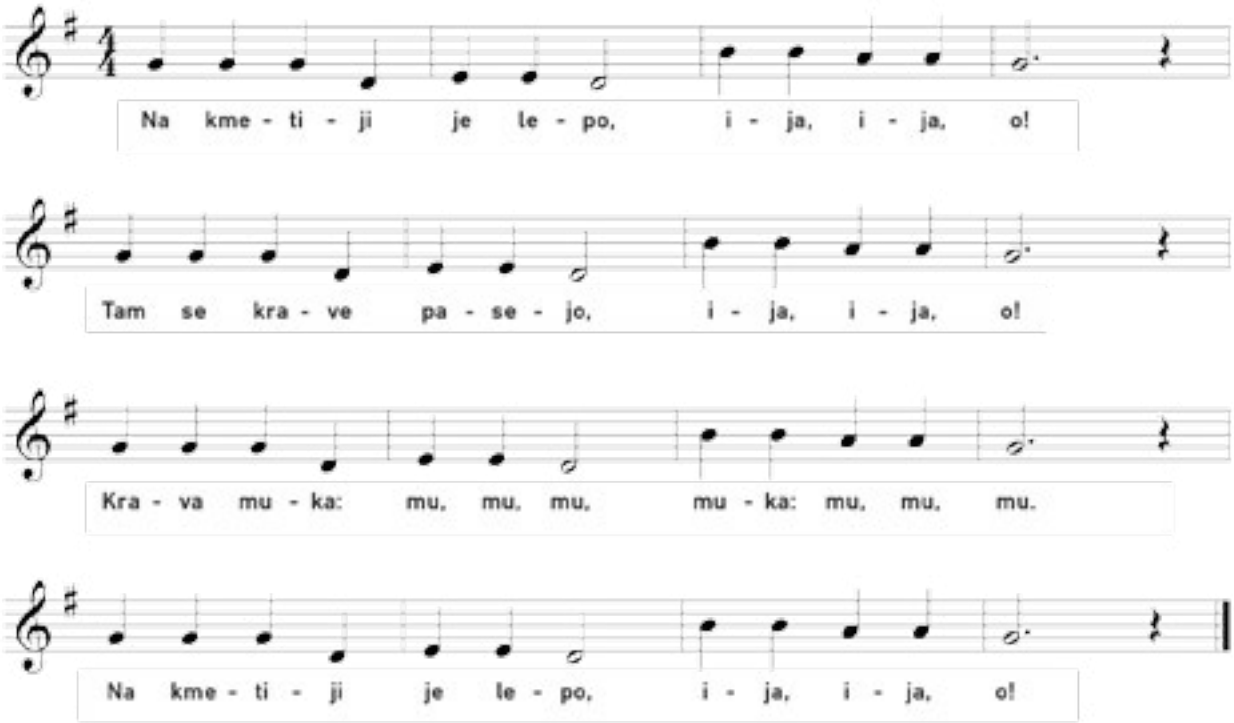
Na kmetiji je lepo, ija, ija, o!
Tam se krave pasejo, ija, ija, o.
Krava muka: mu, mu, mu ...
Na kmetiji je lepo, ija, ija, o!

Na kmetiji je lepo, ija, ija, o!
Tam piščančki čivkajo, ija, ija, o.
Piščanček čivka: čiv, čiv, čiv ...
Na kmetiji je lepo, ija, ija, o!

Na kmetiji je lepo, ija, ija, o!
Konji tam rezgečejo, ija, ija, o.
Konj rezgeče: ihaha ...
Na kmetiji je lepo, ija, ija, o!

Na kmetiji je lepo, ija, ija, o!
Tam kužki glasno lajajo, ija, ija, o.
Kuža laja: hov, hov, hov ...
Na kmetiji je lepo, ija, ija, o!

Na kmetiji je lepo, ija, ija, o!
Mucke tam mijavkajo, ija, ija, o.
Muca mijavka: mijav, mijav, mijav ...
Na kmetiji je lepo, ija, ija, o!

- Učitelj učence nauči pesem *Na kmetiji je lepo*. Učenci spoznajo še druge pogoste sinonime za živali, npr. *kuža*, *muca*, ali pa ta poimenovanja učitelj zamenja z že znanimi.

DEJAVNOST 5: **DVOBOJ**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za živali, prepoznajo oglašanje živali, ki živijo na kmetiji.

- Učence razdelimo v dve skupini. Učitelj določi predstavnika skupine. Oba izbrana učenca si v mislih izbereta eno žival, za katero vesta, kako se oglaša. S hrbtom se obrneta drug proti drugemu in se ob štetju drugih učencev oddaljujeta drug od drugega. V nekem trenutku učitelj prekine korakanje z vnaprej dogovorjenim zvokom (plosk, pisk, zvonček ipd.), učenca se hitro obrneta drug proti drugemu in se oglasita tako kot žival, ki sta jo na začetku izbrala. Zmaga tisti, čigar skupina prva pove, katero žival njihov predstavnik oponaša.

DL2

DEJAVNOST 6: **KDO SE OGLAŠA?**

CILJ: učenci prepoznajo oglašanje živali, utrjujejo poimenovanja za živali.

42

POSNETEK: ***Živali, ki se oglašajo.***

- Učenci poimenujejo živali v posamezni vrsti. Nato poslušajo posnetek in označijo, katero žival so slišali. Učitelj jih pri tem sprašuje, kaj so označili, učenci pa ustrezno odgovarjajo.

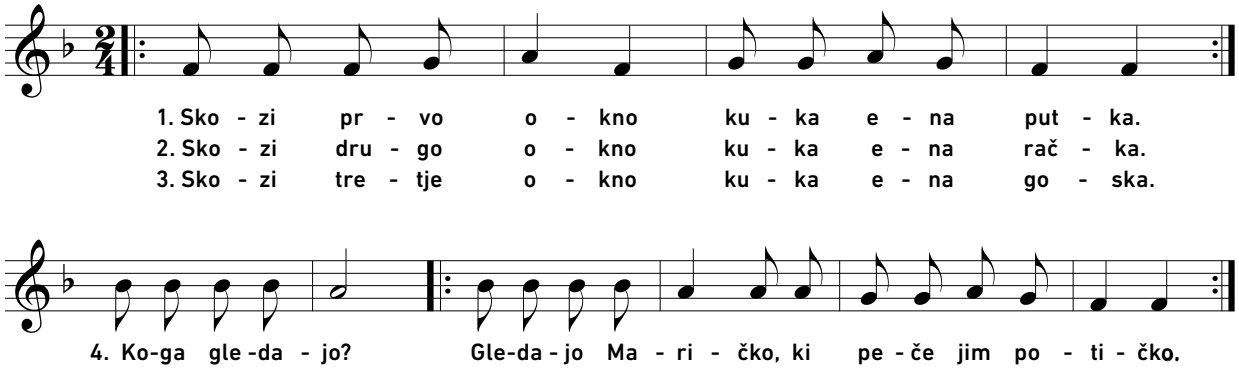
DL3

DEJAVNOST 7: **O MARIČKI IN POTIČKI**

CILJ: učenci se naučijo pesem, prepoznajo živali, ki nastopajo v njej.

O MARIČKI IN POTIČKI
(Janez Bitenc)

Skozi prvo okno
kuka ena putka,
skozi drugo okno
kuka ena račka,
skozi tretje okno
kuka ena goska.
Koga gledajo?
Gledajo Maričko,
ki peče jim potičko.

- Učenci se naučijo pesem, nato izrežejo sličice in ob petju med sličicami živali poiščejo tiste, ki se pojavljajo v pesmi, in jih nalepijo v okna.
- Dejavnost lahko izvedemo tudi tako, da učenci sedijo v krogu in ob petju pesmi izberejo poljubno žival, ki so jo izrezali z delovnega lista, dvignejo sličico te živali ter besedilo pesmi ustrezno spremenijo, npr. S*kozi prvo okno kuka ena krava. Skozi drugo okno gleda ena mačka …*

P1

DEJAVNOST 8: **KAJ IMAŠ? KAJ VIDIŠ?**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za živali, spoznavajo rabo tožilnika ob živih moških samostalnikih, znajo povedati, katero žival imajo doma.

- Učitelj se dejavnosti in novega slovničnega vzorca loti tako, da iz prilog P1 različnih že obravnavanih tem, npr. Šolskih potrebščin, Igrač, Hrane in pijače, Jaz in moja družina …, izbere sličice, doda pa tudi sličice iz priloge P1 iz te enote. Učenci sličice poimenujejo in jih zlagajo v skupine (gl. tudi Skupne dejavnost, dejavnost 8). Sličice,

na katerih so besede, ki se končajo -a (to so samostalniki ženskega spola, tudi samostalnika gos in kokoš rabi v različici *kokoška* in *goska*), dajo na en kupček, besede, ki se končajo na -o ali -e (samostalniki srednjega spola) na drugega, besede brez samoglasniške končnice (samostalniki moškega spola) pa na tretjega. Nato učitelj vzame v roke enega od kupčkov, na katerih so samostalniki ženskega ali srednjega spola in z njimi skupaj z učenci tvori stavke, ki so jim že dobro znani in jih znajo povedati tudi sami (najprej gre skozi kupček enega spola, npr. ženskega, nato še srednjega), npr. *To je punčka. Imam punčko. To je banana. Jem banano. To je krava. Vidim kravo. To je ravnilo. Potrebujem ravnilo.* Dejavnost izvede tako, da najprej porabi vse samostalnike iz enega kupčka, nato pa iz drugega. Nato se loti tretjega kupčka, v katerem so neživi in živi samostalniki moškega spola. Najprej izbira sličice, na katerih so neživi samostalniki moškega spola in z učenci tvori stavke, npr. *To je svinčnik. Imam svinčnik.* Ko se začnejo sličice živih samostalnikov, pa učence opozori, da bo vzorec drugačen: *To je bik. Vidim bika. To je pes. Imam psa. To je (moj) brat. Imam brata. To je medvedek. Imam medvedka.* … Ko pridejo do konca, učitelj sličice ponovno pobere in pomeša s sličicami neživih moških samostalnikov. Učenci jih razdelijo na dva dela (žive in nežive) in najprej z eno skupino sličic, nato pa z drugo tvorijo ustrezne stavke. Sličice še enkrat premešamo in dejavnost poskušamo izpeljati s pomešanimi sličicami. Učencem bo novi vzorec najverjetneje znan, saj je pogost in ga je učitelj gotovo že kdaj rabil pri splošnem sporazumevanju z njimi. Vseeno priporočamo, da se sistematično tega vzorca učitelj loti proti koncu obravnave tem v učbeniku oz. ko začuti, da so učenci pripravljeni na sprejemanje nove vsebine. Učenci bodo oba vzorca pogosto slišali tudi pri vsakdanjem sporazumevanju zunaj vrtca, šole. Pri pogovoru z majhnimi otroki odrasli namreč pogosto rabijo živo končnico -a moških samostalnikov tudi pri neživih samostalnikih, npr. *A boš kruhka?* Učitelj naj bo pozoren, da učenci v rabi neživim samostalnikom moškega spola ne bodo dodajali končnice, tipične za žive samostalnike, in vzorca posplošili na vse moške samostalnike.

- Ob tej temi se lahko vrnemo na enoto Jaz in moja družina. Učenci povedo, koga imajo v družini, npr. *Imam mamo, očeta, sestro (Mojco), sestro (Ano) in brata (Petra).*
- Učitelj lahko to dejavnost razširi tudi na imena učencev v razredu. Učenci povedo, kdo je v njihovi skupini oz. koga imajo v skupini, npr. *V naši skupini smo Ana, Edis, Emira, Denis in Tanja. V naši skupini imamo Ano, Edisa, Emiro, Denisa in Tanjo.*
- Če učitelj presodi, da je za uvajanje vzorca živosti za njegove učence še prezgodaj, dejavnosti 8, 9 in 11 izpusti oz. izvede drugače.

P3

P4

P1

DEJAVNOST 9: **KOCKA IN DOMINE**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za živali na kmetiji, utrjujejo rabo tožilnika pri živih samostalnikih.

- Učitelj izražanje živosti vadi tudi s pomočjo kocke, ki jo pripravi iz priloge P3. Učenci mečejo kocko in s sličico, ki se pokaže na vrhu, tvorijo stavek, npr. *Imam psa.* Če vržejo dve različni kocki hkrati, pa: *Vidim psa in mačko.* Če vključimo še kocko iz teme Jaz in moja družina (P2), lahko vržejo obe kocki in sličici smiselno povežejo v stavek, npr. *Oče ima konja.* Igro s kocko lahko sicer vedno uporabimo tudi za utrjevanje lažjih vzorcev, npr. *(To je) pes.*
- Vzorec učenci utrjujejo tudi v igri domine. Učitelj iz priloge P4 pripravi domine. Učencem jih razdeli tako, da vsak dobi najmanj eno. Najbolje je, da igro začne učitelj, ki poimenuje žival na desni strani domine, npr. *To je krava.* Sličico položi na tla ali mizo. Nato nadaljuje: *Kdo ima kravo?* Učenec, ki ima kravo, reče: *Jaz imam kravo.* Sličico položi k učiteljevi, tako da se obe (učiteljeva in učenčeva) stikata, nato nadaljuje igro, npr. *To je bik. Kdo ima bika?* Igra se konča, ko so položene vse domine. Učitelj lahko iz priloge P1 pripravi domine tudi samo iz moških samostalnikov.

DL4

DEJAVNOST 10: **ŽIVALSKE DRUŽINE**

CILJ: učenci spoznavajo poimenovanja za predstavnike živalskih družin (odrasle živali in mladičke), ki živijo na kmetiji.

- Na delovnem listu so narisane živali, ki jih učenci že poznajo. Njihova naloga je, da sestavijo celo živalsko družino in poimenujejo vse živali v njej. Učitelj sprašuje: *Kaj je to?* Učenci poimenujejo živali. Pri tej dejavnosti se pojavi novo besedišče, ki ga je pred začetkom treba usvojiti: *kobila*, *žrebiček*, *teliček*, *piščanček*, *racman*, *račka*.
- Učitelj učence vpraša, katera žival jim je oz. ni všeč: *Katera žival ti je všeč? Katera žival ti ni všeč?* Učenci odgovarjajo, npr. *Všeč mi je teliček. Ni mi všeč bik.*
- Učenci lahko na hrbtno stran delovnega lista napišejo, katera je njihova najljubša žival, npr. *Moja najljubša žival je pes.*

P1

DEJAVNOST 11: **KMET, KOLIKO JE URA?**

CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za živali na kmetiji, utrjujejo rabo tožilnika.

- Za začetek učitelj prevzame vlogo *kmeta* (v nadaljevanju lahko *kmet* postane eden od učencev), učencem razdeli sličice živali (vključi lahko tudi živali iz dejavnosti 10). Učenci predstavljajo žival, ki jo dobijo na sličici. Učitelj se postavi na eno stran prostora, skupina učencev pa na drugo (podobno kot pri črnem možu). Lahko se zariše črta, na katero se postavijo učenci in kjer se igra začne. Učenci po vrsti sprašujejo: *Kmet, kaj imaš? Kmet* pa odgovarja (si izmišljuje), npr. *Kokoš(ko), piščančka, kravo in konja.* Za vsako izbrano žival pove, ali naj se ta premakne naprej, nazaj, levo ali desno. Učenec se mora premakniti naprej za toliko in v tisto smer, ki jo je določil *kmet*, koraki naj bodo značilni za živali, ki jih *kmet* imenuje: npr. *piščančka* je premik za eno stopalo, *kokoš* normalen korak, *krava* je premik po vseh štirih … Učenec se mora potem, ko je naredil ustrezne korake, obvezno zahvaliti: *Hvala.*, če na to pozabi, se vrne na začetek. Zmaga tisti, ki se prvi dotakne *kmeta*.

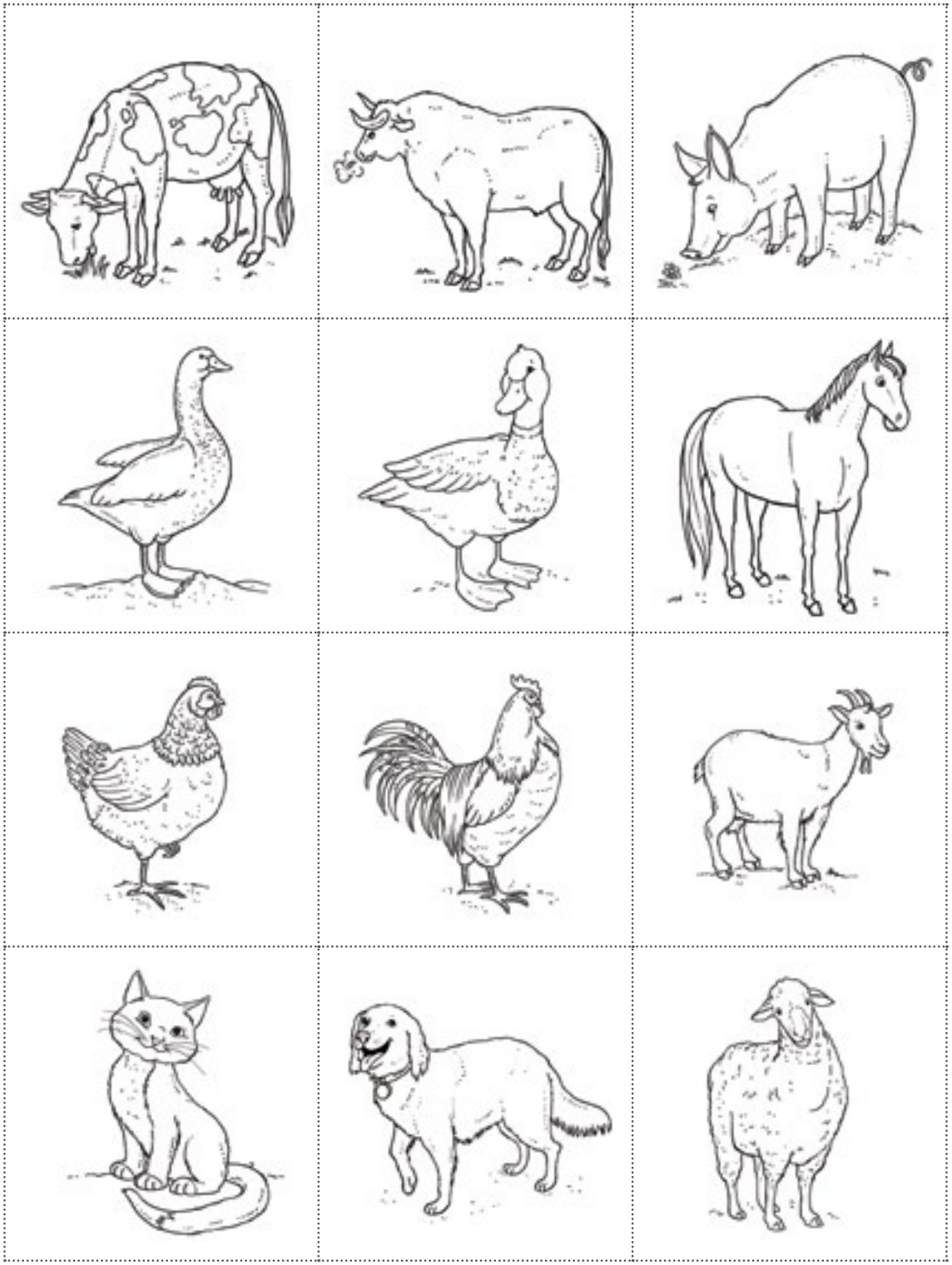
DL5

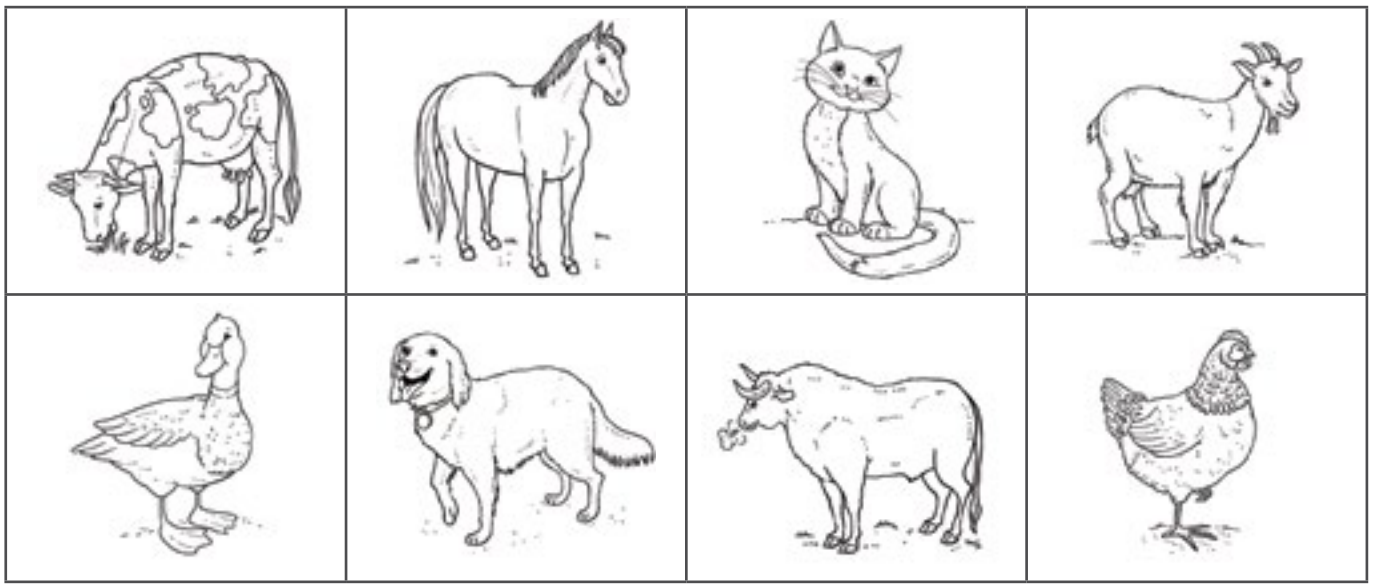
DEJAVNOST 12: **KAJ NAM DAJEJO ŽIVALI?**

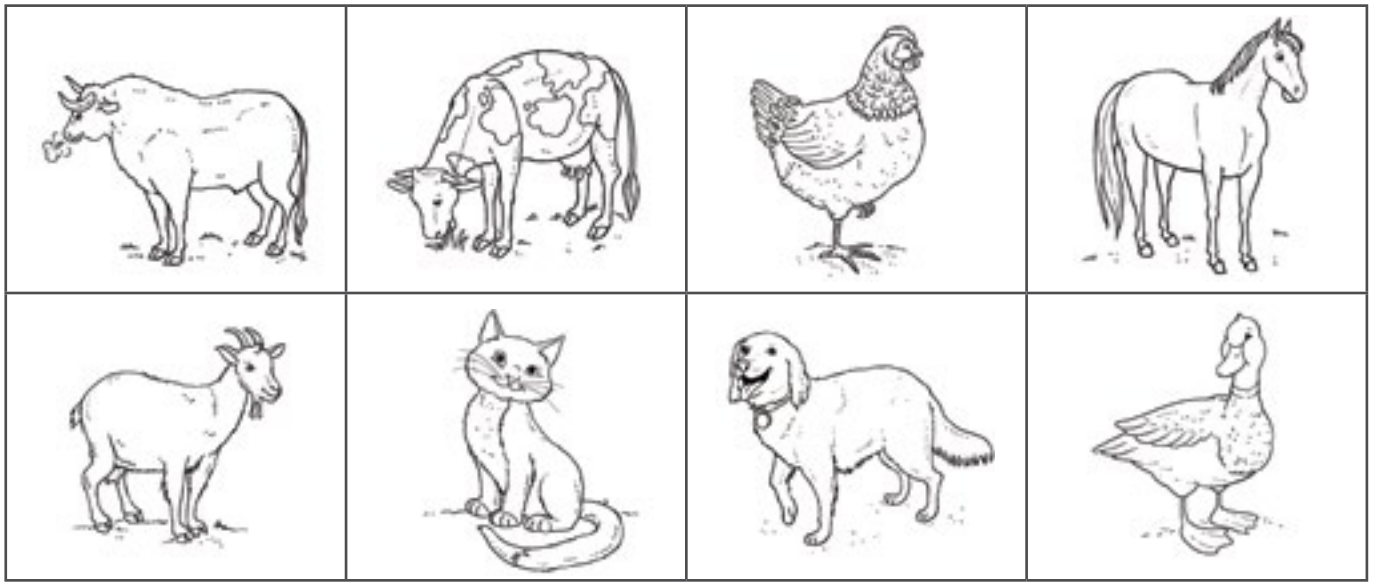
CILJ: učenci utrjujejo poimenovanja za živali na kmetiji, utrjujejo rabo tožilnika.

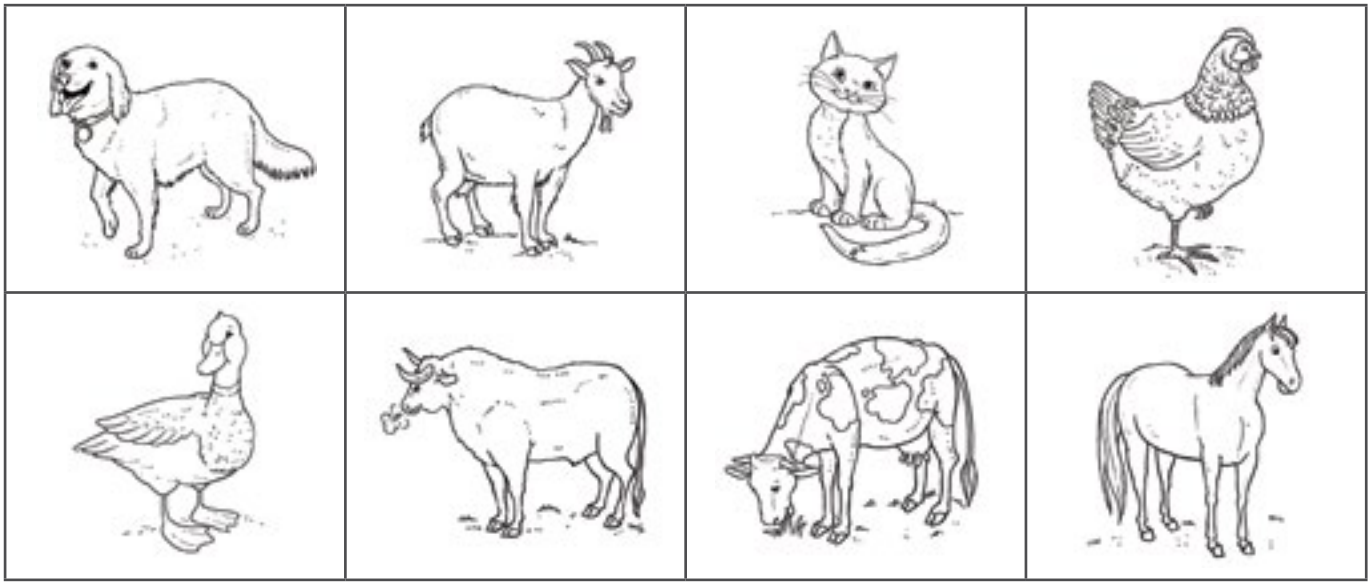
- Učenci poimenujejo živali in izdelke na delovnem listu. Z različnimi barvami pobarvajo črte in tako povežejo žival in izdelek. Učitelj jih sprašuje, npr. *Kaj daje krava?* Učenci odgovarjajo, npr. *Mleko*.

P1

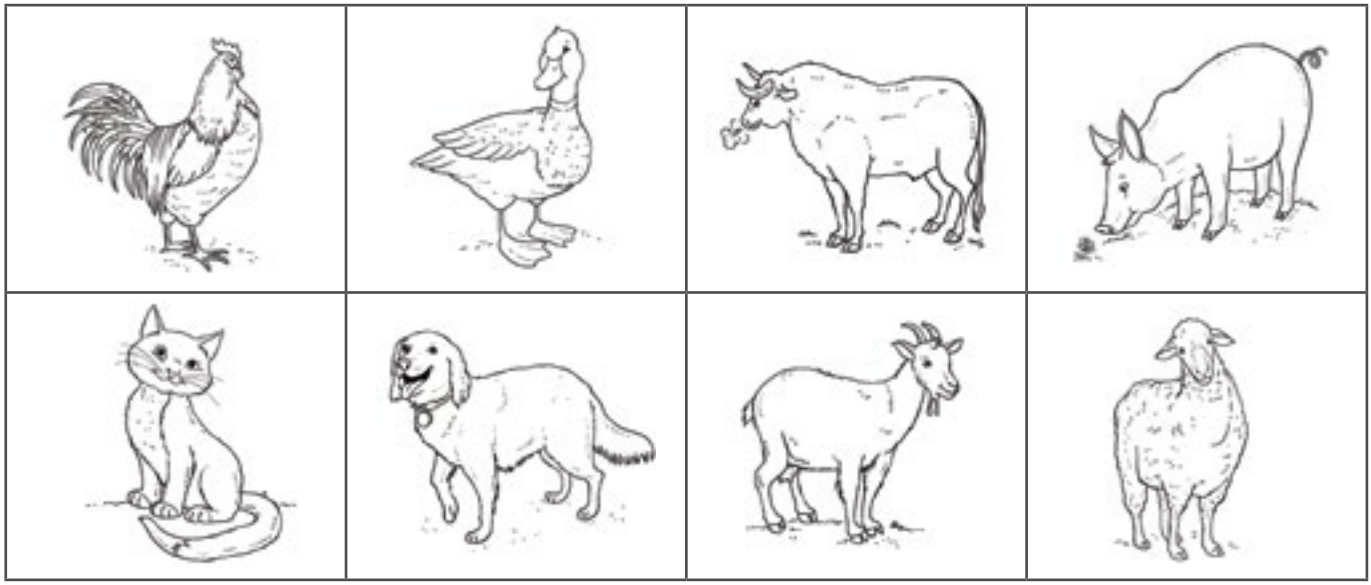

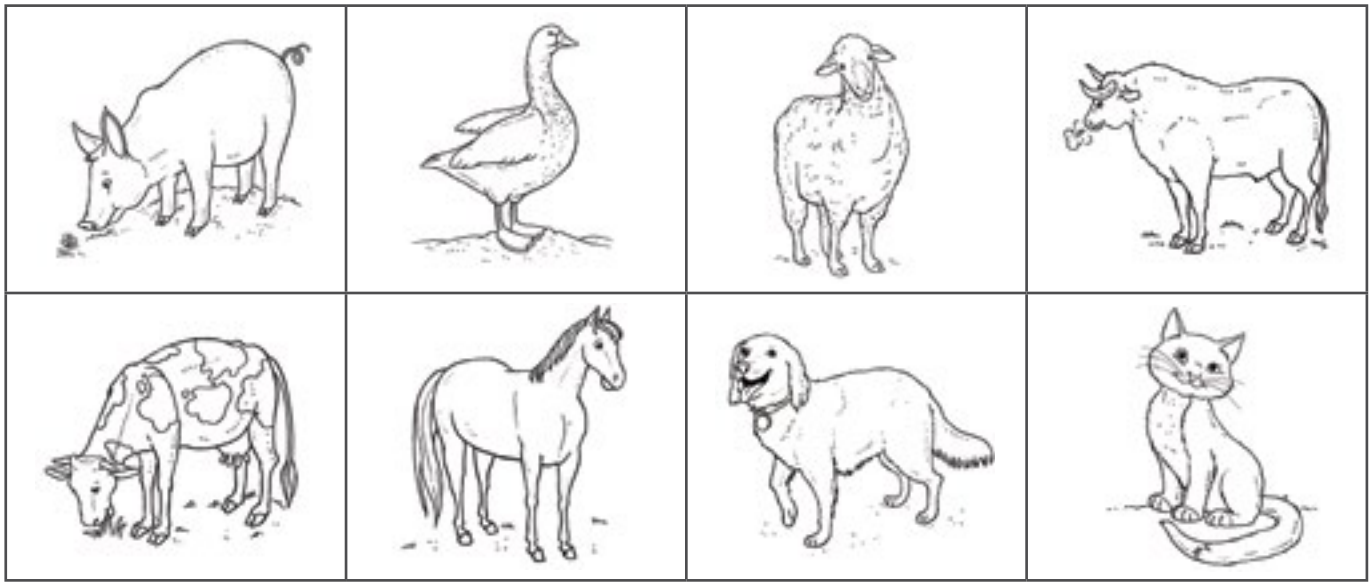

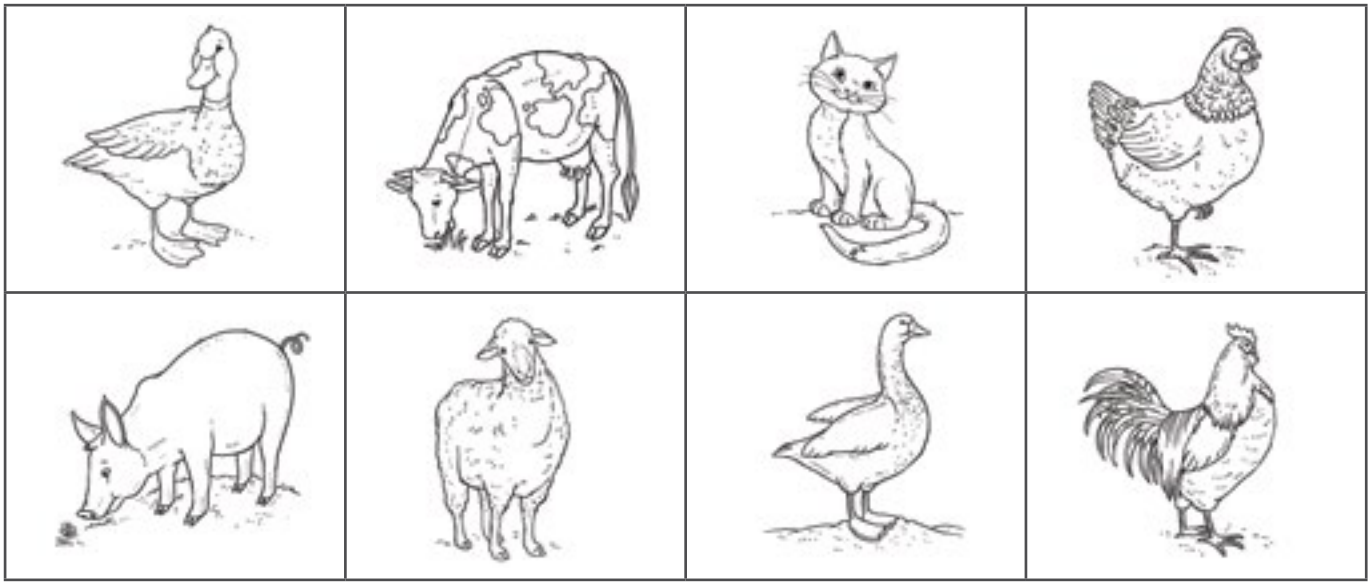

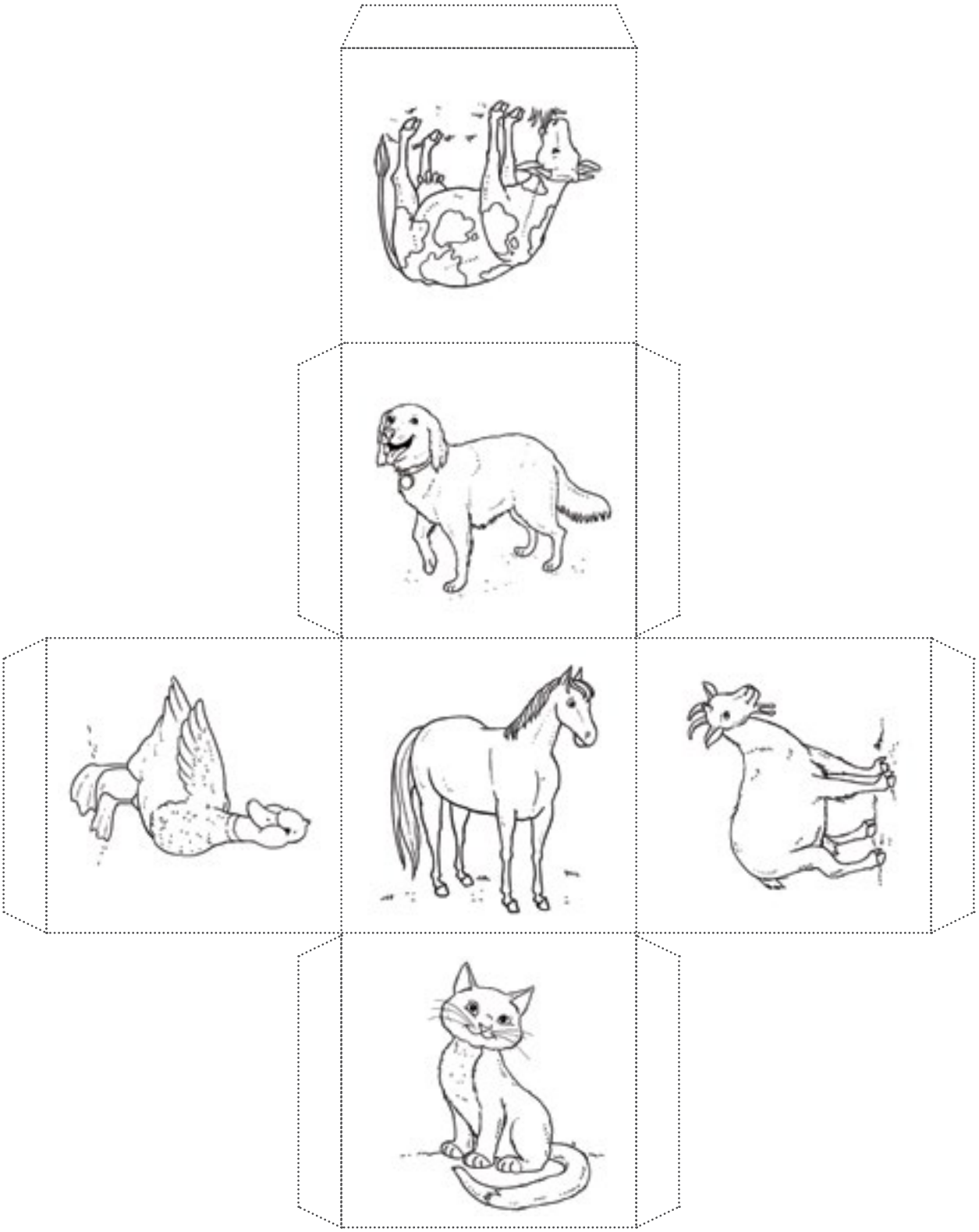

P2

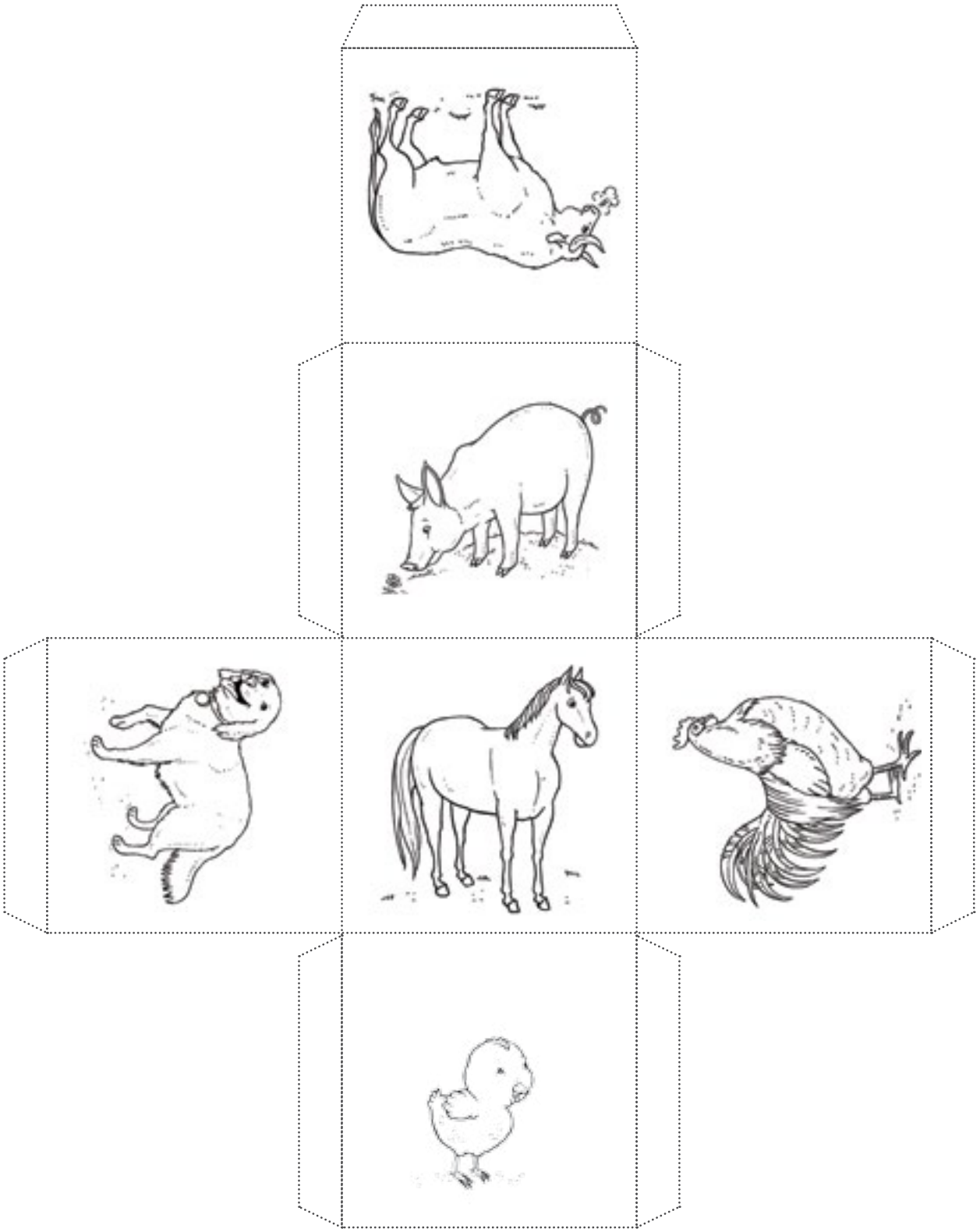

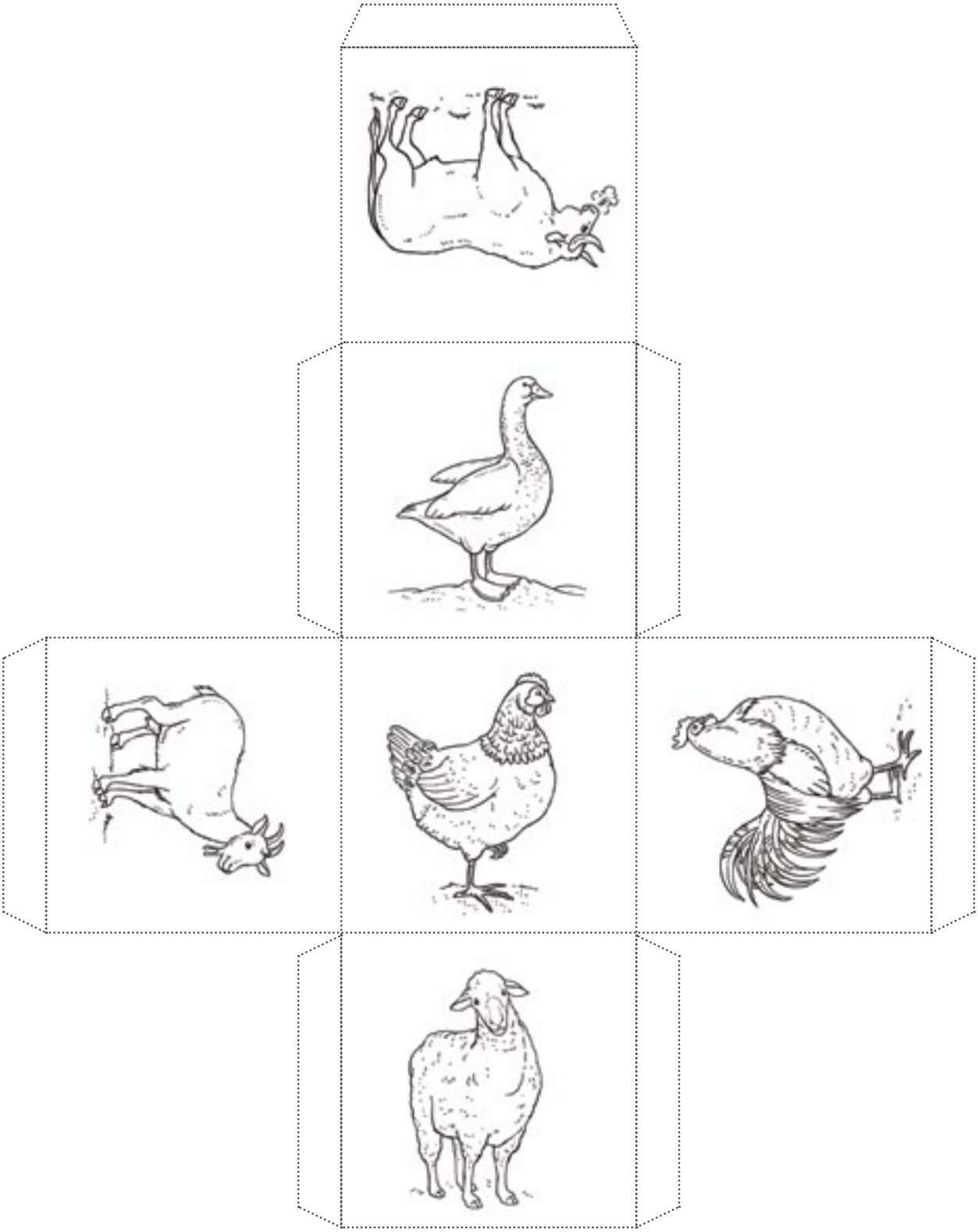

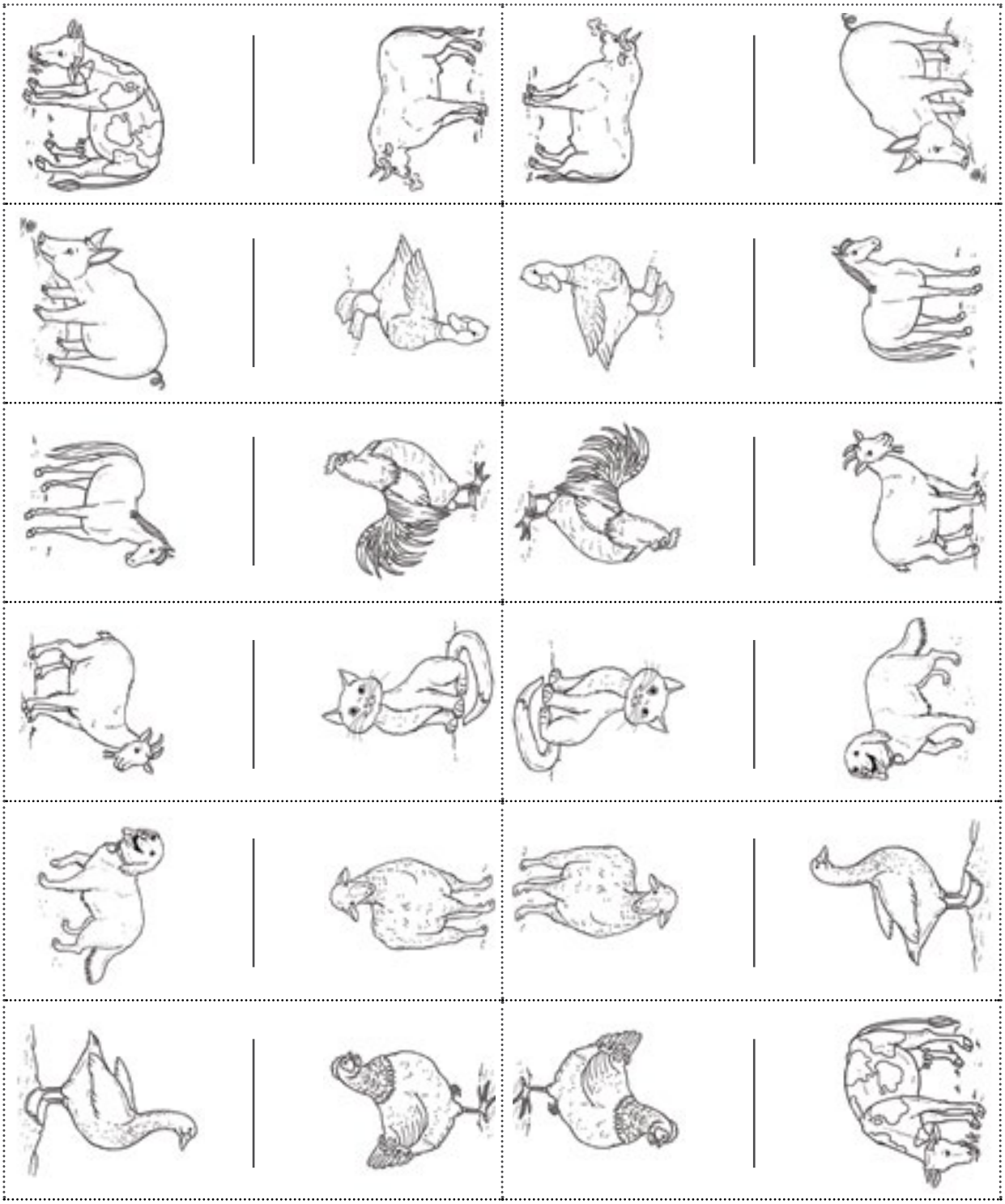

P3

P4

KOLOFON

KRIŽ KRAŽ
Priročnik za učitelje
Avtorji: Mihaela Knez, Matej Klemen, Tjaša Alič, Damjana Kern
Recenzentki: doc. dr. Darija Skubic, Helena Šter
Urednika: Matej Klemen, Mihaela Knez
Ilustratorka: Marta Bartolj
© Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, 2015.
Založila: Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani
Izdal: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko
Za založbo: red. prof. dr. Branka Kalenić Ramšak, dekanja Filozofske fakultete
Naklada: 300 izvodov
Ljubljana, 2015
Prvi natis
Oblikovanje in prelom: Nina Urh
Tisk: Kubelj d. o. o.

Operacijo delno financira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013, »Enakost možnosti in spodbujanje socialne vključenosti«; prednostne usmeritve 4.2 »Povečati dostopnost in enake možnosti v sistemu vzgoje in izobraževanja«.

Gradivo je brezplačno.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

37.091.3:811.163.6(035)

KRIŽ kraž. Priročnik za učitelje / [avtorji Mihaela Knez ... [et al.] ; urednika Matej Klemen, Mihaela Knez ; ilustratorka Marta Bartolj]. - 1. natis. - Ljubljana : Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2015

ISBN 978-961-237-793-9
1. Knez, Mihaela, 1972- 2. Klemen, Matej
282051328